

Truyện Thái San

Biết thái

Sau biến cố bảy năm.

Suy nghĩ nhiều ngày, hai vợ chồng đồng thuận làm một cái sạp báo để cứu đói. Việc đầu tiên mua gỗ. Khu doanh trại quân đội tổng hợp xưa. Ôi thì trăm ngàn thứ phế thải.

Lúc này trong căn cứ Long bình gần đây có nhiều đồ phế thải mang ra bán, thường là do các anh chàng bộ đội bán để có chút tiền mua dài, đồng, đập. Thực tế chúng cũng chẳng mấy hợp pháp nhưng là đồ phế thải tuy nhiên theo cách sống miền bắc thì cái gì cũng là tiền cả lại khác, vì bước ra từ chốn khó khăn keo kiệt bị xiết cổ nên bên ngoài có nhiều thứ thế này đã quá quý hóa, nói chung có được gì cũng quý vậy.

Mà gom góp bao nhiêu cho cam cao lắm chỉ dăm mươi đồng bạc việt nam là đã quý hóa rồi. Nhất là vào lúc này, năm vừa sau biến cố.

Tự đóng lấy xong cái sạp báo thì có kẻ đến đúng là cán bộ cỡ lớn của huyện nhìn và nói:

-Đại diện cho huyện luôn nhé.

-Thế các anh cho cho lương lậu chi không?

-Làm cho TTVH huyện còn đòi chi nữa. Còn phải đóng nguyệt liễm

bằng sách để thiết lập tủ sách của xã nữa đó.

-Vậy sao đủ sống.

-Thì cứ làm đi đã, vội gì.

-Nhưng đói mà phải chờ cho gạo ư.

-Đúng là XHCN thì không đòi ăn ư.

-Đòi là quyền của ông bà còn cho hay không là chuyện của đảng và chính quyền và chính sách.

Vài tuần sau tôi buôn bán tập tọe cũng từ từ có vẻ dễ chịu ra, thì đưa con đầu tiên bước vào tổng hợp. Cán bộ khuyên chúng tôi nhưng suy nghĩ mãi tôi cho là không thiện ý:

-Đó thấy chưa. Thấy bản mặt quá bất nhân tôi nói nhìn trừng vào mắt hắn:

-Thấy cái gì, làm học máu tháo tiết ra chưa kể công thôi chứ my dân quá lại còn sai khiến chứ, ai coi.

Hai vợ chồng thấy trước mắt cho cuộc sống cũng hé mở do chính mình, vì chính nghề nghiệp chính chưa dám và chưa cho phép mở, là chính tôi là thầy sửa đài nhưng bóp nghẹt bằng năm nơi quản lý: TTVH nhạc, CA nghe đài, QLTT buôn bán, và thuế vụ, làm sao tôi sống trước đã.

Bao nhiêu ngày suy nghĩ với cách đối phó với giá bán sách. Nghĩ nếu mua và bán cùng giá bìa làm sao sống. Tôi bèn đánh máy giá in vào giấy, tính bán nào có lời sẽ dán vào chỗ giá của cuốn và che lấp rồi bán. Tôi tự nhủ, sự việc này do chính nhà nước làm cho chúng tôi phải đối phó và gọi là biến thái, và những ngày sau chẳng thể nào kiểm soát được cả. Buôn bán để sống chứ lấy gì ăn và sống. Đêm về tôi nghĩ là bóc lột.

Cái này sự sinh tồn, chẳng thể nào chống lại cái đói của nhân dân được.

Bằng chứng sống là chị ba Thy đã cứu đói toàn quần chẳng thể hỏi tội.

Tuy nhiên cũng chẳng qua những tên nhỏ mồm, chúng làm phiền gia đình tôi quá như thỉnh thoảng đến xin những tờ báo bán ế. Đúng ra những việc nhỏ nòi này chúng tôi bán ký như gom rác vậy mà cũng bị chúng thu gom mất.

Khoảng vào năm một ngàn chín trăm chín tư, tôi tự thoát lầy khỏi ban của huyện, từ đó gia đình dễ chịu hẳn.

Một tên từ huyện xuống nói:

-Vậy gia đình bỏ cái bảng xuống chứ, cái bảng trạm sách báo huyện Thống nhất, tôi cáu nói:

-Vậy lúc mày đến nhờ vả làm cái bảng để trạm cho huyện thì chúng mày hỗ trợ gì mà ăn cháo đá bát quên ơn ngay vậy?

-Nhưng nay đã qua năm hai nghìn rồi.

-Nhưng muốn bỏ cũng nên nói với nhau một tiếng chứ thế TTVH là như thế ư?

Hắn mặt sụ lơ bước đi nhanh.

Vài tháng sau chúng tôi gặp lại ở tập đoàn công nghiệp của trên huyện cách đó khoảng gần chục cây số, đề nghị với tôi thành lập tổ sửa chữa. Học được bài học qua tôi nói:

-Bây giờ lấy tên là gì đây?

-“Mậu dịch quốc doanh” sửa chữa đài và thu hình trắng đen và màu.

-Vậy ai là trưởng ban.

-Tôi giao cho anh trưởng ban nhận và trả máy. Nhìn kỹ vào thẳng mặt hắn và tôi nói:

-Nhưng thời này ở nước mình chưa cho bán và mua đồ sửa thay thế thì lấy cái gì thay thế cho người.

Thời này phần đông sửa chữa là chính không có đồ đặc thay thế.

Muốn thay đều lấy những đồ phế thải trong khu đào bới Long bình ra mà thay vào và ăn may. Liếc cho qua và nói:

-Thế này vậy, thay đồ đặc gì thì đưa xác và lấy lại tiền. Tự hỏi lấy đâu ra, lại nữa là mằm móng cho lừa đảo cho những thợ sửa chữa đã mang bao nhiêu tai tiếng về thay đồ hoặc đổi đồ. Tôi bèn nói:

-Ai coi, đã vất vả còn bị bóc lột ư. Tôi nói thế hẳn đâm cẩu nhưng chẳng làm được gì, vì tôi thường bị các xếp lớn kêu đến tận nhà sửa chữa, nên từ đó hẳn ngại, phải nói là hẳn sợ hãi mới đúng, tuy nhiên vì quá đói, những cái tính cách tem phiếu và câu nói làm theo năm suất hưởng theo nhu cầu đã ló những cái sai.

Bên ngoài đường những trạm thu mua, nói là thu mua nhưng thực tế là lấy hết của dân chúng, bao ca thán, chửi bới chúng vẫn cứ nghe và làm theo của cấp trên. Dân chúng càng biến đổi tính nết và gần như chống lại.

Thực ra bao cán bộ từ bắc vào miền nam thường đến nhà ai là đi từ trên nhà đi thẳng xuống bếp. Để làm gì, nhìn xem có cái gì dễ và có vẻ thừa thãi hay vừa ý mình thì xin. Câu chuyện này cũng thể hiện nổi những ông lớn hiện nay bao gồm “tứ trụ” cột cái trong nhà khi có dịp bất kỳ xuất khẩu, chẳng khác là máy, những cái đó đáng nể là vì

nhiều:

1- Can đảm.

2- Vì chất sống mới của gia đình.

3- Vai trò của mình với xã hội và con cái.

4-Can đảm làm được dù mặt dày hấn lên, vì chính con cái cũng đang phản ứng cha mẹ.

thái san

Thái San

Bộ tượng Chúa và ba tỷ bạc

Sáng thật sớm, cô gái vừa chân ráo chân ướt từ Hà lan trở về nói với tôi:

-Cháu sẽ chẳng bao giờ lấy chồng, và Hạnh (cháu tôi cùng đi với nó qua đó) còn ở lại bên để sống cùng với anh chị. Riêng cháu thì về vì chẳng tham lam của cải làm chi nữa nên về may quá vừa về tới nhà, cha đã kêu bố cháu lên nhận chức trùm thánh thể, thực tế cháu cũng mừng.

Và đúng trưa là rước bộ tượng thánh thể về nhà để vừa thờ vừa chuẩn bị lo cho những đám rước sau này trong xứ và trong khu nữa.

Một anh chàng vừa đi qua hỏi:

-Thế em có định lấy chồng không vậy? Chưa kịp nhìn người ta, đã trả lời không chần chừ tức là trong đó đã quyết định sẵn:

-Không, chẳng bao giờ.

-Chắc chứ?

-Tất nhiên rồi, lại nữa chân em chẳng thể nuôi con được. Anh chẳng biết đâu khi xưa bị tai nạn xe, cái chân em đã muốn hư mất may quá, nhiều khi em phải điện thoại cho cán bác sĩ đã dày công. Càng phải cảm ơn Chúa ban đã bớt hẳn.

-Sao vậy. Theo cháu bây giờ chú nên rửa chỗ chân bị thương đó bằng nước muối đặc là mau khỏi nhất. Quay qua chú bé ngồi bên cạnh cô gái nói:

-Thì anh thấy đó khi xưa bị tai nạn phải gìn giữ cái chân sao cho đến giờ nên em sẽ quyết định chẳng lấy chồng vì phải nhiều nhiệm vụ.

Chợt quay qua nhìn tôi hỏi lại:

-Nhưng anh thắc mắc làm chi?

-Vì anh định nói với em về đám cưới của mình chứ chi.

-Anh Long em chẳng bao giờ nghĩ đến chuyện đó đâu, anh cũng đừng nghĩ tới nữa nhé. Cô bé nói như an ủi:

-Ừ. Thế buổi sáng qua anh thấy em ở nhà cái thằng gì con bà Kiểm D đó đang bước bước như đo đất người ta chi zậy? Cái anh chàng cắc cớ còn hỏi thêm:

-Vậy bề ngang đất nhà trên Lộ1 được bao nhiêu:

-Gần ba chục mét nặng đó anh, mà anh hỏi làm chi vậy?

-Thì hỏi để mà hỏi. Thử xem giữ lời không lấy chồng được bao lâu nào.

-Đã nói không lấy là không lấy có vàng ròng em vẫn không chịu mà.

-Chắc nhé.

-Thì chắc, nhưng mắc mớ gì đến anh mà anh phải bận tâm. Người con trai ngang ngạnh nói vừa nhìn thẳng vào mặt cô gái với bộ mặt khôn ranh:

-Vì anh muốn lấy em chứ chi.

Sau hôm đó gần như cuộc cãi vã lại biến thành sự thật. Vì chính chú bé chủ sở hữu miếng đất đó đã được chiêu đãi bằng cách cô bé đứng sát với cái áo bó sát như áo may ô màu hồng dán sát bụng của cô gái đang ưỡn ẹo qua lại. Tôi nghĩ:

-Chắc chú bé chẳng qua nổi chiêu độc của đàn bà con gái kiểu này. Bỗng dưng nói với mình. Có người cũng đã lớn tuổi đứng xa xa chằm vào:

-Con gái thời nay ăn với mặc gì như điêu khắc gia vào mình thế thì coi sao được. Thế mà có ông già đi qua đường thôi nghe thấy chêm vô:

-Chú mày sai rồi, càng hờ rồn nhiều càng chứng chạc đó chú trẻ hơn tôi mà xưa hơn tôi, xưa lắm rồi. Chợt quay qua người phát ngôn chưng hửng, chắc đoán cụ năm nay cũng phải hơn bảy mươi, tôi cười và nói dõn làm cho vui câu chuyện:

-Thế không trách ông thợ may chửi thẳng con đo để sửa quần bò cho khách nữ:

-Mày chỉ việc nhận, không chê trách, phán đoán bậy bạ, biết gì nào, miễn có việc làm là tốt thôi. Ngừng một chút ông thợ may còn nói con tiếp:

-Mày biết không như vậy là mình làm đẹp cho khách vì bó những mớ thịt dư của những người béo đi làm đẹp thêm đời cho người không được sao?

Nghe câu chuyện trên cho ta thấy bao nhiêu suy nghĩ của người khó

đoán được lòng người kể cả theo câu chuyện của cô bé vừa hứa là sẽ không lấy chồng. Theo tôi hứa mạnh bạo bao nhiêu là vấp bấy nhiêu. Y như rằng sớm tinh mơ hôm sau khi tôi đi tập dưỡng sinh đã thấy hai chị và anh chàng chủ đất đang ôm chặt nhau ngay lề đường trước khi chia tay sau lễ chủ nhật. Cuộc đời chẳng lạ, nhưng có loại người lời nói, thường không đi đôi với việc làm như vậy là thường sự. Vì quá nửa đời người nên chẳng lạ. Lặng thinh bước qua mau đến nơi tập mà lòng suy nghĩ chuyện người còn nghe thấy tiếng nói:

-Em chỉ hứa với anh thôi còn bất kỳ cho vào sọt rác.

-Thế lỡ người có cười em không?

-Cười để mười răng ra có sao nào, chuyện mình sao lo người là sao hé anh.

Vài hôm sau xây móng nhà. Khi đi qua tôi hỏi dù đã biết tổng vẫn hỏi:

-Thế cháu định lấy chồng ư?

-Vợ Dũng thay cháu, còn siêng hơn cháu nhiều phục vụ ông già tốt lắm.

-Nó mới cưới mà.

-Vâng nhưng nó ngoan lắm, vì nó vừa bên bác vào thì như người Việt mình đi Mỹ chứ chú. Tại chú không biết đó thôi họ muốn hơn đi Mỹ nữa, thế chú nói không tốt hay sao. Tôi ngửa miệng hỏi:

-Vậy chắc cháu cũng định lấy chồng là cái chắc.

-Thì cháu phải lo phận cháu chứ chú. Mặt tôi nhìn thẳng vào cô gái mang nhiều tính cách lừa dối trên mặt và chính chưa hiểu chỗ hay nói dối nó thể hiện ở đâu nên cũng cố nói cho cô bé nghĩ về chính lời nói của mình và việc làm:

-Thế hôm trước tôi nghe thấy cháu có hứa với Long là sẽ không lấy chồng cơ mà, hay cho đến hôm nay không nhin được nữa à?

- Chuyện hứa là một chuyện còn làm là một chuyện chứ chú.
- Không lẽ không cho mình một cuộc sống chính thực ư?
- Thường đều do mình mà ra cả hay là bị cái gì nó cám dỗ mất rồi.
- Nhưng thực tế lại không phải câu nói làm cô bé đỏ mặt nhưng lại là chuyện chính giá trị ba mẫu đất (trong cầu một) và ngay tại bên quốc lộ 1 kia kia khiêu khích quyến rũ cháu. Suy nghĩ hồi lâu cô bé hỏi lại tôi:
 - Thế chú cảm thấy cháu nhẹ như vậy có được không ạ?Một câu hỏi tránh né khôn ngoan của cô bé đã hơn ba chục. Tôi chẳng nên suy nghĩ gì thêm trả lời thẳng thừng:
 - Thích thì lấy còn không thích thì đừng mơ tưởng gì cả thế thôi, lại nữa lúc này cháu có suy nghĩ gì về cái chân không nhỉ? Đám thợ nề đang tráng xong phần cuối của cái hè nhà là xong. Nhìn họ làm tôi chột dưng lên bao bụi ngùi không đáng vì không phải chuyện của mình. Bất chợt cô bé thêm:
 - Đúng ra cháu chẳng lấy chồng là phải, nhưng chú thấy chuyện đời thì biết thế nào là phải, ăn thua mình thích hay không thế thôi và bất chợt vì cái gì hoặc chẳng vì cái gì cũng thế thôi. Tôi buông thõng câu như không lọt tai cách lý luận:
 - Tất nhiên rồi. Bên cạnh hè là căn nhà của chính ông bố xưa kia cũng chẳng phải của ông trùm nữa nhưng nhanh chân từ sự đoàn bầy con chim gõ vừng dưới về vội nhận lấy, nếu không nói là chiếm ngay miếng đất xưa kia mà chỉ bà cụ và hai đứa cháu gái đỏ mồ hôi sôi nước mắt trên đó, chính ông cũng chẳng bỏ ra dù một ngày công để bảo toàn hoặc nuôi cha mẹ. Cái bảng simily quảng cáo cho phone viettel có hai màu đen và trắng đứt một bên rủ xuống, trong đó có câu giảm giá sáu mươi giây thứ hai, cũng một mảnh khốe quảng cáo

bị đứt một bên giày rũ xuống như cờ báo tang một gia đình có người qua đời nhìn đến phát sợ.

Chiều đến cô gái đã mang về nhà ba cái tủ gọi điện thoại công cộng đặt vào trong nhà, ngoài cửa treo bảng "bán thẻ cào chêm thêm câu nên gọi 178 trước" và sáng hôm sau mang về toàn bộ bức tượng chúa ngự ngay trên bệ mấy tủ điện thoại. Tôi chợt nghĩ, những gì nói trước thường không thể xảy ra như dàn cảnh một vở tuồng và bây giờ cô bé đã chính thức xin cha rao ba tuần để chuẩn bị lấy chồng thế là hết truyện.

Nhìn cái hè trời ra thêm phía ngoài đường làm cho bao nhiêu người đi ngoài đường thắc mắc cái tính chất xâm lấn lòng lề đường thành một thông lệ của người Việt mình.

Đáng ra tôi chẳng cần mất chút dù chỉ một giây tư duy nhưng nó làm cho tư tưởng tôi lan man qua chuyện khác làm tôi cảm thấy trò đời chưa nói đến chinh trị chính em gì nữa. Tôi không tin tưởng vào bản thân về sự suy nghĩ bèn nói với ông bạn trong quán cà phê. Ông trả lời:

-Chuyện đời nó thế mà lo chi không xảy ra, ối còn bao nhiêu câu chuyện hắc ám nữa vẫn thể xảy ra mà, nên bỏ ngay cho tâm nó an, còn cứ suy nghĩ mãi càng muốn phát khùng chứ ích chi. Tôi nhìn thẳng mặt ông trên bộ mặt ông hiền từ, bao hàm sự yên tĩnh vĩnh hằng.

Ông chỉ nhìn tôi rồi cười rồi bước qua đường nhìn theo cô gái vừa về lễ, ngực áo có tình để hở theo kiểu tây phương thấy mà phát ghét, đi sát bên cạnh chàng trai đang định theo đuổi cho đến nay vẫn chỉ

chuẩn bị cưới mà thôi vẫn chưa xúc tiến hẳn hoi. Anh chàng có vẻ sắp nản chí vì tiếng đời xầm xì to nhỏ thường là:

-Tiền tỷ mà rúc vào chỗ không ngoan nét tý xíu nào nhưng rồi đây ai biết được tương lai ra sao, có khi lại phát triển hơn thật tuyệt vời của cú lừa đảo kiểu gần giống như bán thịt người vậy thì sao? chú bé kè kè theo sau như chính thức nhận sự việc đã rồi bằng những sự lừa lọc tinh vi của cô gái, bề ngoài có vẻ dịu dàng ấy ai ngờ đó chỉ là vỏ bọc, một tuồng diễn khá khéo trong có dục tính, bao thềm thường của trai trẻ, vì phía ngoài dầu sao cũng được ông trùm thánh thiện che chở cả rồi. Và những gì tiếp diễn vẫn tiếp diễn, nếu nói ngược thì "vũ như cần", chẳng ai để ý đến vì ai cũng phải lo cho chính của sống mình thì ai chết mặc ai, cũng như một dân biểu khi kê khai tài sản mất trộm quên khai với ca là mình mất thêm cả mười ngàn đôla đâu, thì thử hỏi ai biết được chỉ một dân biểu thôi mà còn bao nhiêu đó thì người lớn hơn thì bao nhiêu nữa.

Nói ai mà tin hả trời....cùng lúc với tin trên tivi đang nói tin thế giới bỗng nhiên lọt vô tai về cuộc đánh bom tự sát để bảo vệ đất nước mình sau khi bị mỹ chiến đóng lầy cố tìm kiếm vũ khí hạt nhân, chết gần hai trăm người tàn sát một cái chợ.

Cho đến nay vẫn chẳng có tìm lầy dù một chứng cứ. Người chết vẫn cứ chết.

Thật đúng là một vở kịch diễn quá thô. Kèm theo tiếng phát ngôn viên nói về cấm các anh chàng ca hút thuốc và đeo kiếng đen.

Thật đúng là một trò hề, ai dám đứng ra bắt hoặc dân chúng ư?

Họ đã chán chết những bảng quảng cáo kiểu cải lương. Bao người mơ ước.

Nhà cửa đã xây xong cô bé thường đứng nhìn qua lại để nghe bao

tiếng trầm trồ của bao dân nhập cư miệt ngoài mơ ước dù chỉ để có chỗ ở à việc làm mà thôi, bên cạnh đó ông bố bán kèm những bánh trái cho con trẻ và nay lại bán thêm cháo đa dạng, chắc mỗi gói cũng được lời khoảng vài trăm bạc là nhiều lắm.

Ngoài trời không khí chuẩn bị tết ta cũng chẳng có dù một tí. Tôi tự nhủ với lòng:

-Năm nay chắc chưa thấy không khí tết chút nào.

Nản lòng vì cái bệnh tật đeo đẳng trong mấy năm cả hai vợ chồng ngồi buồn mà nghe tê tái. Chỉ nguyên tiền thuốc cũng không đủ mua để uống chờ cho kết thúc chuyện đời. Thấy ngồi suy tư nhà tôi nói để an ủi, thường bà ấy biết cái tính xấu thường cu ky:

-Thôi kệ mẹ nó ông ơi, đời ra sao thì ra, nghĩ chi chuyện đời. Tôi nghĩ và nói theo thuyết định mệnh. Ông trời gọi thì dạ thế thôi nghĩ làm gì cho buồn. Đúng không gì bằng vợ chồng, lan man nghĩ không biết hai đứa trẻ có được như vậy không nhưng chẳng nói ra. Thế rồi cũng quên khuấy chuyện hai đứa trẻ. Tự nhiên chỉ nghĩ đến mình và tự an ủi:

-Chuyện mình còn chưa xong nghĩ ra làm chi.

Bởi câu chuyện trên làm cho tôi thấu hiểu thêm tình người cũng cần phải có nhau như theo câu của họ Trịnh (ngàn năm sỏi đá cũng cần có nhau) nên từ đó câu chuyện của Hương tôi cũng cho trôi theo ngày tháng tuy vậy trong lòng vẫn ám ức chuyện nói một đàng làm một ngả. Khó chịu đó bữa vầy miên man suốt buổi sáng đến chiều vẫn chưa yên ả. Biết ý tôi bà tôi nói:

-Sao mà cứ hay câu mâu chuyện người thế vậy. Hãy bỏ đi cháu cuộc đời không có cháu hoặc có cháu vẫn trôi chảy có cháu cũng chẳng thêm nỗi gì. Nghe bà nói đừng nên làm những chuyện vô ích

thêm nữa, và tự lo cho chính bản thân kéo rồi mang họa cháu ạ.

Chiều đến tiếng xe máy nổ H ngồi chễm chệ mặc đồ pull. Tôi nhìn còn cảm thấy ngạc nhiên huống hồ đã bị vô tình hay hữu ý bị người quản lý, dù rằng sáng sớm kia đã chuyển toàn bộ tượng Chúa về, và đính đạc trong tủ kính nghiêm trang, tôn kính.

Trong lòng tôi đã nghe theo lời người vợ bỏ qua đi những mớ bong bong hoặc những hơi hám không lành và bước vào trong giường qua một giấc ngủ tinh thần sẽ sáng khoái, mặc mọi chuyện đó đã dính đeo theo từ bao lâu cũng chẳng biết nữa.

Trong đầu luôn mang mang rằng con ông trùm thánh thể nay đổi ý. Sẽ lấy chồng chỉ vì ba mẫu đất với gần ba chục mét mặt đường. Thật bố nào con nấy.

thái san

Thái San

CÁC CÔ GIÁO XỨ MÌNH

Chúng tôi đi quanh cái bàn thờ trong khu nghĩa địa của xứ tôi. Một lũ trẻ dân xì ke ma túy tùm chung phía sau bàn thờ đang hành sự. Ông tư nói với tôi:

- Anh đi những chỗ này phải cẩn thận kẻo cái thằng chủ buôn bán mà nó ghét sẽ hãm dọa anh bằng cách bảo mấy thằng dân xì lấy kim tiêm đâm cho anh dù không trúng cũng hãi đến phát điên đó. Có tiếng một người con gái:

- Chỗ này là chỗ ăn chơi của chúng mà.

- Vâng thưa cô, chúng thường gọi thầy là tề hát ả thá en dê thặng huyền thầy đó ạ. Tức chúng chẳng coi thầy cô là cái thứ gì đâu. Ông tư chen vào:

- Chính bản thân thầy cô cũng chẳng làm nêu gương cho chúng thì làm sao mà dạy chúng được thưa anh. Vì chính thấy ngay đây nè chứ nói xa xôi làm gì. Cô giáo dạy lớp mở lòng còn chửi mẹ như ngóe nữa mà thì chúng học đến mấy đời mới được.

Trên đường, dòng xe càng ngày càng bịt ngàn vì do trung quốc tung ra thị trường những chiếc xe rất đẹp, vừa rẻ đúng túi tiền của tầng công nhân. Ông tư nói vừa nhìn theo những bọn xì ke chích nhanh, trộm xe, nói lảm bảm như cho chính bản thân nghe:

- Mọi thứ của người ta hở ra không trông coi là biến mất hà, cha chánh xứ cũng vậy chúng đâu biết sợ là gì, bao nhiêu cái nắp tấm đan của những cái huyệt đã mua để dự trữ chúng đập tan hết để chỉ lấy sáu ký sắt bán khoảng bảy tám nghìn đồng thử hỏi thì trên đời nó cần cái gì, trong lúc tấm đan của người ta đúc hết mấy trăm ngàn?

Tiếng nói của ông như cảnh tỉnh mọi người đừng lơ là làm cho những người nghe thấy mà phát ngán. Có tiếng của cậu bé gần đấy nói chẳng biết có người nghe lén hay không:

- Cô giáo cạnh nhà tôi khác chi, chính đích mẹ cô đi mãi ra tới chợ mua được chục trứng, về tới nhà cô giáo không vừa lòng nói láo phét ầm ĩ, vất hẳn cả gói trứng mẹ mới mua về. Và lại nữa cái miếng tôn

cha để che bàn thờ lộ thiên tại nghĩa trang cũng biến theo đó ông tư
ạ. Bà cạnh nhà là chị nói không thành tiếng:

- Con cái gì chém chết đi cho xong chuyện, con với cái.
- Nó là cô giáo đó chứ có phải người thường đâu.
- Thế nó dạy học trò những điều gì?
- Mất căn bản thì chịu vậy chứ chẳng riêng một mình hầu như cả nước như vậy cả. Nhìn trên trời cao mà hằng ngày cầu xin chúa hay phật cúi xuống, hướng lòng chúng lại, quay về với cuộc sống bình thường cũng khó, hướng chi nó lại đi dạy dỗ người ta, con cái người thì làm sao không hủy hoại cả một thế hệ.

Bà mẹ vẫn không quên nói thêm vào mỗi buổi sáng buồn, trời mưa bay lại nữa đôi chân đi không vững phải chống gậy:

- Ôi, chúng muốn làm gì tôi có ý kiến gì đâu, nhưng nó làm tôi khổ không chịu được, con cái gì đâu hung hăng như lũ chó đói, nó chạy xộc qua nhà anh nó, tay cầm cái thước cây, tôi cản nó cũng chẳng nghe, vậy tình anh em để đâu. Chúng còn cãi cái lỗi là tại chính bà già. Tôi ngấm nghĩ cũng có thể là như vậy, vì là sao:
- Vì là đã đẻ ra chúng.
- Vì là lấy chồng tức chấp nhận người bố lại là kẻ vợ chết mới được có tròn trăm ngày.

Con chửi mẹ:

- Ham chi gấp gấp dữ, vì chính bản thể chúng thua em kém chị về sắc, tức cho chúng ra đời mà không cho chúng sắc được bằng người, nay cũng phải chịu chung số phận chờ đợi xưa kia của mẹ, nên nó nghĩ trách mẹ cũng phải thôi.

Người ngoài chúng tôi nhận xét mặt cô tròn quay, người có hậu, có người trên:

- Nếu cắm chiếc compa vào giữa mũi rồi quay thì khuôn mặt tròn vừa khít xét cho cùng xét về con người phía ngoài thì như vậy tức là: "con người phúc hậu không đến nỗi", cũng đạo đức đáng kể (tức là đi lễ thường ngày chứ không phải là biết hiểu về đạo đức là phải như thế nào), hàng ngày thường đến nhà thờ nhà thánh cũng ra vẻ siêng năng tốt, ngoài ra những thứ bản gắt chẳng qua từ cơ thể bị bó gói trong những cái không thoát được khiếm khuyết theo quá mơ ước như:

- Không theo vào được đại học như những đứa cháu.

- Chưa có kiếm được một tình nhân như mọi người.

Tất nhiên thiếu thốn nên trong cái không phải con người đó nên bản gắt thế thôi. Có lẽ chính bà mẹ chắc ngày xưa cũng vậy nên khi có ông già khờ đến hỏi là vô ngay tức khắc... vào rồi cái kiếp này tiếp nối kiếp khác.

Cái đáng nói ở đây không phải là những chuyện trên, mà ở cách cư xử của chính bản thể để lấy gương cho chính con, cháu mình, sau đó ảnh hưởng đến sự dạy dỗ của cô giáo dành cho các học trò mà thôi.

Phía trước dạy học trò kèm, theo dù luật lệ cấm, nhưng phía sau nhà thì chính cô giáo đối xử với chính người mẹ đẻ của mình chẳng ra cái thể thống gì, thì dạy dỗ ai?

Như vậy ta phải hỏi lại sự việc đầu tiên không phải là chính bản thân cô, thầy, mà là hỏi lại cho đúng rằng:

- Cách tuyển chọn những thầy, cô giáo phải làm những việc như thế nào theo quy chuẩn, nhất lại là những thầy cô giáo dạy những lớp vỡ lòng cho trẻ.

Vì khai khiếu của những cuộc đời nên tầm quan trọng dạy dỗ trẻ con

là một. Hai là những loại người hay bần gắt, chính bản thể phải được thanh lọc, chỉ cho về làm vườn, nuôi heo. Ba là chính bản thể chưa vượt qua được, thì chiến thắng được ai, làm công việc gì? Bốn là như vậy ta thấy tri thức của cô thầy chưa được khai phóng, bèn phải làm cách nào khai phóng trước đã mới được nhận vào chốn làm thầy thiên hạ được, nếu chấp nhận như trước là chính đã làm thui chột những bản thể quốc gia một cách mù lòa, từ đó dân tộc sẽ thui chột hàng thế kỷ, ta không thể vì cận thân, cận lân, mà chấp nhận những người làm việc một cách vô ích như vậy, hồng việc.

Hướng đi của những thầy, cô phải sáng ngời như gương, cao chót vót như núi.

Chính cái đó làm người Nhật hơn ta được là vì những người bản xứ sống cạnh ngọn núi mà chưa biết đến cái đỉnh của nó bằng lối đi sơ đẳng như đường mòn. Nhiều người Nhật đến xứ ta tìm đường lên núi cũng chẳng hỏi thăm được ai, làm họ phải về không, mang theo nỗi buồn cô đơn; lại nữa hầu như chẳng biết tự trọng, tự ái là gì một cách chính thống, chứ đừng nên tự ái vật. Ta chẳng nói hay hơn như thế nào, ra làm sao, nhưng cái chúng ta muốn nói, chính là nên không nên nhận những loại thầy, cô giáo như thế nào để dạy dỗ các con cháu, sau này trở nên người chính thống để truyền lại những trân trọng của cha ông ta cho một cách nghiêm chỉnh. Không biết có nên đổ cho thời thế không? Chứ có lẽ thật ra cũng vì tạo nên những con người chỉ thích thoát ly khỏi gia đình, để chính bản thân mình muốn gì được đó nhưng căn bản không vững chắc, không tự thắng, thành biến ra chính mình lại phục vụ cho bản năng.

Ôi thật là nguy hiểm.

Vậy chính mình muốn ăn, muốn uống và những gì mà mình cần đều

có thể ư? Có nên viết vào đây những trăm ngàn câu hỏi như vậy không. Tạm thời ta không nên bàn đến những chuyện này đã, tạm bàn qua là:

- Muốn hoàn thành một cô giáo để dạy dỗ học trò thời phải làm sao đầu tiên đã?

- Phải là một người đã qua thời biết nuôi con, biết vất vả vì con, biết hy sinh nhiều thứ vì một đứa trẻ.v.v..

Có tiếng cãi gàn đó của một bà mẹ:

- Các ông nói thì tôi mới nói vì bí mật của các bà mà là "dưa thâm thì khú, vú thâm thì nghén" Chưa biết tới mang nặng đẻ đau thì chưa dạy dỗ được các trẻ.

Có tiếng cãi ngang:

- Thế là các cô dạy trẻ đều phải biết đẻ rồi ư?

- Đúng quá đi chớ sao không phải ?

- Vì không các cô chưa biết con người cần những việc gì, và các con người cần những cái gì và các con trẻ cần những cái gì mới hòng hoán đổi được thế hệ này ra sao, và sau này phải ra sao, chớ đừng nói cầu mong chỉ ngồi không mà hoán chuyển được nhiều chuyện sau này.

Trời ngoài mưa nhiều làm tôi liên tưởng đến những đứa trẻ chạy tắm mưa trong hay ngoài ngõ xóm, chúng đâu biết thời đại này mưa nhiều chất acid nên rất ư là nguy hiểm. Chợt tôi nhớ lại hai anh em một nhà kia cũng chẳng được cha mẹ trông nom coi sóc, cuối cùng cũng vì đua đòi bị chiến tranh giết chết làm gia đình trở nên cô quạnh, hiện bây giờ chỉ còn những người bất lực:

- Một bà già liệt, cô gái lớn ngoài sáu chục mù bẩm sinh, thằng rể ba liệt do đua xe, sau khi uống rượu.

Vô tình tôi đọc được trong một cuốn sách của trai lớn nó viết:

- Quyền này do thầy Bàng cho, đến bố ông Bàng cũng chẳng làm được.

Ở đây ta không phán xét chúng mà ta chỉ hỏi một ông thầy... làm sao đến nỗi một đứa học trò dám ăn nói như thế, tuy nhiên mình cũng không thể thiên vị.

Gỡ nó cho ta thấy điều bất kính, ta có nên hỏi tại sao không? Và rồi ta trả lời câu này như thế nào? Hoặc gia đình, hoặc trường học khai khiếu chưa làm tròn trách nhiệm, hoặc cho chúng tiếp cận sớm với bọn du thực du thủ cho nên bị nhiễm.

Nói chung vai trò trách nhiệm của cô, thầy ngay trong hôm nay đang là đề tài của BBC nói và giao lưu với giáo sư việt nam ngày 09/chín dương lịch/ 2005 với giáo sư Hà nội, và là một mối đau đầu đầu những người có nhiệt huyết với đất nước và cũng là niềm tự duy thế kỷ của việt nam.

Tôi lặng thinh nghe hồn mình rúc rĩa bước ra đường, ra khỏi con ngõ lầy lội phía sau nhà đi qua nhà bạn cũng chẳng giải thoát. Những điều trần trở này chẳng thể giải thoát, vì rằng thời còn mang tính chất hiện sinh hơn trước chiến tranh nữa. Nghe nói rằng vì chiến tranh nên ăn nhanh, uống nhanh, hưởng thụ nhanh, nếu có nữ thần ào ập đến thì ít ra mình không còn làm ma chết đói; nhưng nay còn vội vàng hơn, sống thật rất nhanh, kiếm chỗ nằm cũng nhanh, đến với nhau hưởng thụ những cái cần có của một sinh vật cũng mau và nhiều hơn. Và vất bên lề những chuyện rờm tai, chẳng ai quan tâm ai, con cũng như cha mẹ, miễn là đã có, ắt có và đủ, thế thôi, từ đầu chí chân như xe, quần áo, chỗ nằm, những gì phải đến và đến, chẳng quan tâm đến ai, mặc cuộc đời, mặc dư luận.

Không lẽ mình cũng sống như thế đó được ư, những câu hỏi chạy quanh, chạy nhanh, vẫn có những anh chàng bủa vây lấy tôi nhất là khi vào những buổi sáng, khi mặt trời chưa mọc, tôi và vài đứa con gái mặc đồ si po chạy quanh, chân căng trắng toát, trắng toát nhiều khi chúng nhìn phát ngại không biết chúng muốn gì nữa dù cả mấy ông sồn sồn.

Để về hỏi chị Ánh mới biết được.

Chị lặng thinh khi chồng chị cũng nhìn tôi và từ hồi đó mình cảm thấy mất lòng, suy nghĩ mãi chẳng hiểu được cái gì ngoài cái rờm tai là:

- Họ mê cái đùi mày chứ cái gì.

Chị Ánh khuyên:

- Em nên giữ mình kỹ hơn.

- Tại sao ạ thưa chị?

- Tại vì tính mày hay dễ dãi đó thôi, lại hay cười, cái gì cũng cười, ai cũng cười.

- Thế em phải làm sao?

- Mặc quần áo kín hơn vào mỗi buổi sáng.

- Dạ em hiểu đôi chút à.

Nói xong chị quay đi lẩm nhẩm gì một mình tôi tự nhiên cảm thấy một chút gì tự ái!

Mặc hay không mặc là chuyện của người, lấy có gì mà người lại cứ chằm bằm vào mình làm chi vậy không biết nữa chứ.

Sáng hôm sau tôi dậy muộn hơn cũng tạm thời nghe lời chị Ánh, mặc quần si po nhưng dài không để trần, nên đi thật nhanh theo con đường mọi khi đã định và tập luyện thể thì bất chợt ngay lúc đó có một anh chàng xộc thẳng như cố tình đâm vào tôi, cố tránh nhưng không được quay lại mới biết đó chính là chồng của chị Ánh,

tôi lên tiếng:

- Chào anh thân mến, anh định ám sát em sớm nay ư?

- Đúng, đúng như vậy anh không đụng em thì đụng ai, nào cô em còn có gì thắc mắc thêm không nào?

Tôi chẳng hiểu nổi do cái gì mà họ húc mạnh vào tôi và bắt đầu đề kháng. Tự nói với mình nhưng cố ý to để cả anh cùng nghe.

- Nhưng dù sao anh cũng thuộc loại trí thức, nhà giáo ưu tú cơ mà?

- Cái đó dính dáng gì đến việc đụng em, nhìn thấy em ai cũng muốn đụng hết, nên trong trường của anh mà anh để sảy em là anh không còn cơ ngơi nào để ngụy trị cả, ai biểu em đẹp làm chi.

- Nhưng còn chị Ánh chôn sống anh thì có đó.

- Anh cũng cứ vẫn bò dậy mà đụng em hiểu chưa nào?

- Em cáo chị Ánh đến chiều anh sẽ biết tay à.

- Anh chấp em đó, trong tình yêu phải để cho con người tự do hiểu chưa vậy?

- Còn các cháu học trò nó thấy thì sao?

- Đó là lại chuyện của anh

- Em chỉ có nhiệm vụ tuân theo tiếng nói chính trái tim và điều cần thiết trong cơ thể của chính mình mà thôi, theo em, anh có chỗ đứng nào trong đó không.

Tôi lưỡng lự vì tôi đang dưới trướng của hấn, chẳng biết có nguy hiểm, và có thể mất việc nữa, tôi cũng chẳng biết nữa. Tôi nín thinh.

Có lẽ hấn hiểu được sự ấy nên tiến mạnh hơn, chạy đến ôm chầm lấy tôi, tôi hét lên, khoảng mấy chục đứa học trò đang trong trường ào ủa tới xem như trầy hội. Chúng phao tin:

- Cô Sắc ý ôm thầy Ánh chúng bây ơi thế có chết không chưa.

Chúng còn nói chắc thầy Ánh làm giám hiệu nên muốn mua chuộc.

Đúng câu "nhất quỷ nhì ma, thứ ba học trò", còn định làm hiệu phó đó chứ có vừa đâu:

- Gớm cô Sắc ý mà ai chả biết. Bao nhiêu câu nói đưa đẩy làm cho tôi choáng váng không biết làm gì hơn là chống đỡ bọn chúng cũng hết hơi. Chiều đến tôi nghe lồm bồm là có vẻ Ánh ghen ra mặt nên tôi cũng chẳng đến nhà , cái đó mới là nguồn nguy hiểm đến cho đời tôi mà chưa bao giờ tôi nghĩ đến sau này khi nằm trong giường nói với mẹ, mẹ mới chỉ cho như vậy không thì chết:

- Thằng Ánh nó theo mày bao nhiêu thì mày càng thâm giao với chị Ánh bấy nhiêu , cái đó mới là nguy hiểm, đến đó mình cứ tự nhiên vì bản thân mình không có gì lỗi phải với nó chỉ có chồng nó mà thôi.

Cái tướng lắc lý của tôi nhiều khi bản thân tôi cũng không hài lòng vì nhiều khi mình vội vã thái quá nên như người thiếu từng trải.

Chiều đến các cô thầy họp nhau sờ, có giấy mời nhưng vô tình thế nào, tôi thấy thầy giáo Ánh đến mời bằng miệng và chở luôn đi không suy nghĩ rắc rối như vậy.

Cuộc đời đang bị bủa vây và rắc rối từ đây./.

THAISAN

Thái San

Chiếc cầu Gãy Và Lá Xanh

Xuân im lặng ngồi trên mồm chiếc cầu gỗ vụn của con đường đất đỏ này chạy ra một thị tứ nhỏ, nhưng đông đúc nhất vùng, còn phía kia đi ra bờ sông rồi nghẽn mất.

Cứ mỗi buổi chiều mang súng đạn đến lô cốt nhỏ đầu xóm. Công việc đơn thuần đi theo ngày tháng. Chiều nào như nấy, khi ánh mặt trời dần xuống, khi loài người vội vã để sẵn sàng đưa nếp sống vào đêm tối, những cánh chim bay xa xa ngoài sông thật mau, và ánh sáng của mặt trời trở nên vàng vọt trên con sông thênh thang thì chiếc xe bò cọc cạch băng qua cây cầu gãy đã được chấp vá tạm thời bằng vài mảnh gỗ. Tiếng roi quất trên mình con vật, tiếng đục khàn khàn của ông già vang lên liên tục cho đến khi chiếc xe vượt qua khỏi khu cầu. Xuân cũng thuần đi cả tiếng xe, tiếng giục bò như một âm thanh ngấm dần vào tập quán.

Xuân nhớ mang máng những hình ảnh chạy loạn với cha mẹ trong những năm tháng sống trên miền Bắc, vất vưởng lạc lõng trong dòng đời luân lưu với sự bần hàn, gia tài vốn vẹn trong đôi quang gánh, cả cha lẫn mẹ thay phiên nhau gánh gồng lưu lạc.

Cho đến bây giờ Xuân chấp nhận trên tay cây súng nói để bảo vệ xóm làng sau khi được cha mẹ nâng niu trong đoạn sống bưng chải. Xuân nhiều lúc tự hỏi lòng về công việc giết để tạo một sự an bình cuộc sống. Đồi chác ấy làm Xuân không trắng bạch tư tưởng và Xuân cũng mặc kệ sự lu mờ của trí tưởng.

Dẫu sao Xuân cũng biết mình sắp đến tuổi phải đi lính, vì vậy tự dưng bắt buộc Xuân phải suy nghĩ lung lăm. Xuân không rõ được khúc quanh của thế hệ này đã đưa đến học đường, tuổi trẻ những sa đoạ, những tin đọc được trên báo trò đánh thầy, học sinh làm áp lực đuổi thầy khỏi nơi dạy, cho Xuân thấy không còn một chút trật tự, nếp

nang xa xưa đáng tôn quý, cho trí óc Xuân một dấu hỏi những điều thu lượm được ở nhà trường. Xuân nhìn đâu đâu cũng đầy dẫy những hình ảnh không mấy đẹp, những đứa con Tây mẹ Việt Nam, những trận hiếp dâm hằng bọn hằng lũ, những đứa mất láu liên vồ xe. ... Còn hàng ngàn hàng vạn hình ảnh khác. Xuân chỉ nghĩ được rằng: vì chiến tranh kéo dài quá nhiều trên mảnh đất này, nhưng đó là điều suy luận bạc nhược không lối thoát.

Tiếng kêu quen thuộc của chiếc xe bò từ xa. Xuân nhìn vào ngõ hẻm cụt, biết nhà ông già ở đó, nhưng chưa một lần biết được gia cảnh. Nhìn xa thấy chiếc nón lá, Xuân đã hình dung ra được ông mỉm cười nhìn, ông ngồi trên chiếc xe an nhàn thụ hưởng thông thả sau một ngày mệt nhọc. Chưa kịp chào Xuân thì ông phải chú ý đến con cầu gãy. Chiếc xe lăn dần xuống chỗ thấp của cầu, hai con bò cố sức để vượt qua. Lên khỏi cầu ông già dừng lại ngay bên vệ đường lấy nón phe phẩy hỏi Xuân:

- Tình hình đánh nhau ngoài đặng sao chú, ngoài Trị Thiên hay Bình Long nó đánh mạnh dữ lắm mà?

- Thừa bác cháu cũng không được rõ lắm, chắc cũng có đánh.

Xuân nói như thế để có chuyện nói. Ông già ngưng quạt nhìn Xuân kể lể:

- Tôi có thằng con ở miệt ngoài, nhưng chắc hồng sao đâu, con nhà thẳng thẳng, trên cũng phò trợ. Cứ mỗi lần qua đây, nhìn thấy chú tôi không cầm nhớ được nó.

Xuân vâng nhẹ rồi nở nụ cười khi ông già lên xe với nét vui tươi tin tưởng.

Lòng con người luôn mưu mang điều tha thiết chân tình, nhưng cũng lòng con người gây lên những điều tương khắc cắn răng. Xuân cũng

luôn mang một niềm tin như ông già, từ ngày ký ước bắt lớn lên trong niềm cơ cực của gia đình, trong những ngày chạy loạn vào miền Nam nắng cháy, nhưng niềm tin đó đã rã rời mất khắp nơi trên đất nước ngay cả trong căn bản mẫu giáo, ngay cả trong nếp sống thường nhật của tuổi, của sự tận tụy người cha đi làm công trong cơ sở người ngoại quốc, niềm tin đã đánh mất ngay khi Xuân sắp bước vào ngưỡng cửa đời sống, tương lai của Xuân là một vùng xa mù và dĩ nhiên Xuân cũng như mọi người lặng thinh chờ đời điều tuàn tự phải đến sẽ đến.

Cũng như mọi ngày ánh nắng lặn mất trên sông Xuân cũng sửa soạn xong những công việc thường lệ để tìm một sự yên tĩnh trong giấc ngủ. Chiếc xe nhà binh không qua được cầu, nên phải ngưng lại đưa chiếc quan tài xuống trên vai những người lính để đi qua. Lá cờ phủ trên màu sọc đỏ trùng hợp với hàng nến gắn không đều nhau trên nắp.

Tôi cúi đầu tỏ dấu lần cuối khi chiếc quan tài đi qua. Có lẽ tôi thấy mình cũng tệ bạc như bao người, mặc dù lâu rồi chưa một chuyến đưa người tử trận về khu này, nhưng tôi đã bị tiêm nhiễm những dửng dưng từ những lần chạy giặc và bao thân phôi máu đỏ ối đầy người đầy miệng trên đồng ruộng, trên bờ đê, trong bụi tre, khóm mía...

Tôi cũng đã thấm nhuần sự dửng dưng trong gang tấc của thân chết. Tôi nhìn theo chiếc quan tài đi theo người hướng dẫn đến ngõ cụt. Sáu người lính bồng súng đi theo sau như người chết có thể ngồi dậy ra khỏi quan tài, ý nghĩ ngộ ngĩnh, chua chát.

Họ đưa chiếc quan tài đến một căn nhà trống không cửa, không một người nào chạy ra để khóc, căn nhà vắng người, họ phải quàng quan

tài lại, chờ đợi người nhà về để nhận xác.

Sự trống vắng vô tư của cuộc sống giữa những số phận để thấy sự oan uổng chẳng nào đó của cái chết, nên thiếu thản giao cách cảm. Tôi thấy những cái chết bất chợt ùn ùn đưa về những nơi thành thị, những phố đông người của cội rễ, của nguồn, và từ đó để nhìn thật tha thiết, chua xót, tiếc thương.

Trong cuộc chiến đang tràn đầy trên đất, con người không còn niềm nhiên chấp nhận một cuộc sống đơn thuần, phải lao mình vào sự tự vệ chung và thế thì nhìn thấy nhan nhản những sự chết không còn là điều bất thường.

Một vài người lính bông súng đứng cạnh quan tài, còn lại, họ tản mát ra chung quanh trong xóm với những lũ trẻ và người lớn hiếu kỳ, quần vào màu lá cây xanh của bờ dậu, của ánh nước sông khi trời ngã tối. Họ chưa hiểu làm sao cho đến giờ phút này không thấy một bóng người để nhận xác.

Họ nóng lòng, đôn đáo đi kiếm tìm, và rồi vẫn phải chờ đợi.

Thật xa, chiếc xe bò chậm chạp lờ mờ trong một khúc quanh co như con đường vô ảnh. Ông già vẫn như hàng ngàn ngày với chiếc nón nắng mưa, ngủ gà vịt.

Có tiếng xôn xao trong xóm. Chỉ cho một người lính về hướng ông già. Bộ mặt người lính bừng lên như sắp sửa thoát một món nợ.

Tôi nhìn thấy sự an nhàn vô tư như thường lệ của ông già khi chiếc xe đến gần cây cầu xập xệ. Tiếng vãn khua vang như vô tình một thay đổi. Ông vẫn nhìn tôi nhưong mắt một cách bình thản với nụ cười cố hữu.

Ông ngược nhìn phớt qua về phía ngõ cụt nhà ông và một thoáng ngơ ngác về sự hiện diện của đám người. Tròn trong mắt ông một

màu xanh long lanh ngời ngời như hai bờ bên dòng sông đang luân lưu, những dứa, những bụi sồi cao thấp nằm trong hàng ngũ sinh vật bỗng đứng vô tình chịu gió bão.

Đôi mắt dịu hiền này không mang một chút ảnh hình của chiến tranh. Tôi bỗng thấy dâng lên trong lòng một chút phiền muộn. Tôi thương xót ông, ngần này tuổi đời chịu uất nghẹn nhìn lá xanh rụng xuống. Ông mang niềm tin mãnh liệt, với chiếc xe bò như không hề xảy ra chuyện gì.

Có người đã lanh lẹ chạy ra báo tin sớm cho ông dưới nhiều con mắt.

Hai hàng nước mắt người đàn bà không cảm được khi nói với ông điều gì ai cũng biết.

Thấy ông cúi xuống nhìn người đàn bà rồi lại ngẩng lên nhìn về phía quan tài. Có lẽ ông đã bắt đầu đánh rơi mất niềm tin ngày nào và bây giờ là một sự hiển nhiên nhãn tiền. Tay ông bỗng đứng quất liên tiếp vào đôi bò. Chiếc xe đi mạnh xuống chiếc cầu sập, vì vội vã quá nên chiếc xe bò không vượt lên được. Bỗng nhiên tiếng ông già khóc rống gọi con. Bỏ chiếc xe bò, nhảy xuống chạy bay vào nhà, nơi chiếc quan tài nằm đó. Tiếng gọi “Thằng Năm con tôi” còn văng vẳng vang lên trong lòng buổi chiều.

Hai con bò ngúc ngoác một mình với chiếc xe nhìn theo bóng dáng chủ.

Sáng sớm, khi ngọn đèn thành phố vừa tắt được một chập. Chiếc xe đồ mới ra khỏi rừng xe của đô thị. Chiếc xe lao đi, trong đó có Xuân chễm chệ ngồi trên chiếc ghế đầu. Xuân đáo nhậm đơn vị, Xuân đã suy nghĩ nhiều rồi nên sự ngạc nhiên phải đến không làm hoang mang, dù là số phận nhọc tiểu dĩ nhiên trên bản đồ thế giới.

Những vui buồn nào đi kèm nhiên khép lại trong sự chấp nhận hữu lý của miền mình. Xuân biết rõ những gì về sinh vật trên trái đất này, một cây và hàng ngàn ức lá xanh rụng xuống nhòa đi trong niềm căm phẫn, những xác chết và chết thật nhiều mang về phần cội những màu mỡ tươi tốt, trên mặt đất có những nguyên sinh động vật hiện hữu.

Thái San

Chiếc Gương Chiếu Hậu

Nhận công việc hơn một tuần lễ, đã phải bê trễ hơn một tuần lễ, làm cho ông Thanh cảm thấy không yên lòng. Giấy báo tin nhận việc do trung tâm xúc tiến việc làm từ thành phố gửi về trước đó. Phải mất bao nhiêu công sức đạp xe đi lại, chạy vạy, nói năng, thưa gửi, làm đơn, xin xỏ, mời thuốc và cười ruồi, gãi tai khắp phòng ban, để xin được những tấm giấy tờ, hồ sơ, đơn xin việc, trong thời buổi nhiễu nhương vì những tiêu cực, cơ chế hành chánh quan liêu trì trệ của thời bao cấp để lại, thật khôn khổ cơ cực. Mãi suốt một năm trời mới có tin báo đến nhận việc.

Còn chưa kể đến việc ông Thanh phải tốn rất nhiều tiền bạc để đổi chiếc bằng lái xe cũ, gom góp tất cả vốn liếng, chỉ với ý muốn kiếm được một việc làm cứu gia đình thoát khỏi cái vùng kinh tế mới, nơi mà ông Thanh và phần đông những người lính chế độ cũ sau cuộc rã

ngũ, đã tự nguyện hoặc bị buộc đến định cư tìm kế sinh nhai hơn hai chục năm với ruộng rẫy khô cằn. Mặc dù vậy ông cũng như bao người, vì sự sống, đã phải tuôn đổ nhiều công sức mồ hôi nước mắt vẫn không chiến thắng được giặc đói, gia đình vẫn không đủ ăn. Có lẽ cái khó nó xuất hiện từ ngày giải phóng, sự đòi hỏi bắt chột, những người trong tuổi lính tráng, được ném trả với đời thường không trang bị nghề nghiệp, hầu như bắt đầu lại từ số không, tất nhiên cái khó nảy sinh.

Sau hai mươi năm đói khổ, nay đất nước đã phát triển, phần nào thay da đổi thịt, mở cửa với cơ chế thị trường thì ông Thanh đã yếu. Ông Thanh chẳng mơ ước cao xa, mộng lung, chỉ cần một việc làm bớt nặng nhọc, đủ để nuôi gia đình một vợ, ba con ăn học bình thường, với tuổi bước vào lục tuần, để còn chút hy vọng thông thường hiển nhiên cần thiết cho nửa phần đời còn lại.

Ông cố dỗ giấc ngủ để lấy sức ngày mai đến nhiệm sở nhận việc thật sớm sau sự cố bê trễ. Gần một tuần săn sóc Bạch, vợ ông vừa trải qua một cuộc phẫu thuật cắt bỏ túi mật. Ông bỏ quên những phiên toái bực bội tại bệnh viện khi ở phòng cấp cứu, cho đến lúc phẫu thuật xong hồi sức. Những cảnh cò mồi chạy chữa cho đến việc mặc cả tiền bạc thẳng thừng của ca mổ. Nay ông đã phần nào yên tâm, cố trút bỏ hết những ưu tư, tự dành cho chính mình một giấc hồi tỉnh. Ông Thanh thiếp đi với bao nhiêu chuẩn bị sẵn những câu nói, những câu trả lời sẽ cố gây tạo sự cảm thông buổi sáng mai khi đến nhận việc trễ.

Những năm gần đây tự ái của ông như đã bị cùn nhọt, lòng ông chùng hẳn khi nhìn lũ con thiếu thốn, kiệt quệ dai dẳng, sự chịu đựng có hạn nên đành lòng im lặng chịu đựng chấp nhận tất cả đánh đổi

những gì dù nhỏ nhất, miễn là có lợi cho lũ con, cho gia đình, quay ngược hẳn với bản chất khi xưa đầy kiêu hãnh, tự tin. Ông cảm thấy thời mình không còn, cúi xuống tự ru mình: “thôi thì dù gì mình cũng qua đi”. Ông không cho rằng mình đã đi thối, dầy dạn tro trên, mà chỉ có hy sinh, khi nhìn thấy lũ con của những người lính chế độ cũ thất cơ, nghèo đói, thiếu thốn vô học, những thế hệ sau của đám bại quân, không thuộc diện chính sách, con cán bộ đương quyền, nên đành phải cam phận cay đắng, chịu đói nghèo ngu dốt không lối thoát. Ông Thanh nghĩ đến người vợ thân thương đang an dưỡng và chờ tiền xuất viện.

Cái cảnh tài xế ngồi trông đợi xếp, nhàn hạ nhưng mắt rất nhiều thì giờ. Xuống xe, ông cẩn thận đi thật chậm qua đường tìm một quán nước ngồi đối diện với khách sạn để chờ xếp, mặc dù đêm đã khuya, mắt đã hơi cay.

Sài gòn về đêm thuộc khu vực có nhiều khách sạn không ồn ào như ngoài kia đường phố. Một cơn gió thoảng làm một vài cánh lá rơi rải rác trên mặt lộ.

Tiếng đon đả mời của cô bé bán nước. Ông cố nhìn đưa bé gái từ đầu đến chân, kéo chiếc ghế. Cô bé cao còm, giọng nói rất nhẹ nhàng dễ thương mặt sạm như cháy nắng. Có lẽ cô bé phải bán hàng dang nắng cả ngày :

- Cho chú một chai nước gì cũng được nhưng không ngọt.

Hàng nước của cô bé chỉ vồn vện một chiếc xe thuốc và vài cái bàn ghế, ngược lại bên kia đường, những chiếc xe hạng sang đậu nhan nhản những khu hè phía trước khách sạn cao tầng, phản ánh hai cuộc sống. Ông ngồi ngay xuống chiếc bàn được kê trên nắp cống, mùi bốc lên có thể chịu tạm được.

Nửa đời người, hôm nay lại được bắt đầu một bữa, ăn cơm khi tay cầm, ngủ cao bồi vương vất, ngồi chong chong chờ chực cho người. Khi đến nhận việc. Sau những thủ tục rườm rà, kiểm tra giấy tờ, thử tay nghề, ông Thanh được nhận vào làm ngay. Ông cho là một may mắn, dù là đã đến quá trễ, ông chẳng thấy ai phàn nàn trách móc gì dù chỉ lấy một câu. Ba bốn ngày đến nơi làm việc, ông chỉ ngồi chơi không, chờ chực tại phòng, ông vẫn chưa thấy vị giám đốc kính mến, ông thắc mắc mãi.

Ngày đầu tiên ông tiếp xúc với ông già năm gác dan:

Ông năm bắt chuyện:

-Mày nhiêu tuổi ? Mày đến xin “diệc hủ” ? Chứ con mày bây lớn ?

Miễn là chúng đừng ít học như tao, như con tao.

Nhưng rồi cũng mặc kệ, mãi lo nghĩ nhiều về gia đình, ông đành cho qua hết những câu chuyện phù phiếm nào khác, theo đó thời gian trôi mau. Buổi chiều nay về nhà được một lúc, nhận điện thoại báo cho ông chờ đón tại đây.

Ông cầm ly nước lên uống:

-Áy chết ! Sao cháu lại rót bia ? Chú là tài xế.

Cô bé tròn xoe đôi mắt, ánh mắt ngại ngùng như vừa phạm một lỗi và với ông như là một người cha. Cô bé đứng trân như chờ đợi một quyết định nào khác của ông. Nhưng ông khóa tay. Vẫn không yên tâm, cô bé lên tiếng nói nhỏ hỏ hỏ đi:

-Cháu đổi khác chứ ạ?

Ông Thanh không nói, im lặng như nhẩn tâm để được nhìn phản ứng của trẻ, ông khóa tay. Cô bé vẫn còn ái ngại. Ông nhìn thấy sự thánh thiện trong bản thể của đứa bé.

Ngồi một lúc. Những giọt bia bắt đầu ngấm, ông thấy rằng cuộc sống

vẫn còn nhiều điều đáng yêu. Ông nói với đứa bé:

-Lâu lắm chú mới được uống một chai bia, cũng tốt thôi.

Nhìn nụ cười cô bé nở trên môi. Ông nghĩ đến con mình.

Bên kia đường. Một cô gái tiếp viên tiễn chân người đàn ông. Hai chân kiễng cao, tay níu chặt cổ ghì đầu người đàn ông cúi sâu xuống trong ngực mình, hôn tới tấp trên trán, như hôn chỗ để của, để vàng. Cánh tay đàn ông ghì chặt trên lưng ngay eo thon của chiếc áo bó sát thân dần dần hạ xuống, xuống nữa. Nó như bị uống phải một món bùa mê thuốc lú, rối loạn tâm thần, quên mất không gian. Nó thành thật nhất để hiện nguyên hình một con cóc đực người được hơi hám mùi tanh gọi tình toát ra từ phía sâu kín của loài cóc cái.

Cũng rất may, ông ngồi sau xe thuốc của hàng nước, nếu không ông rất trợ trên với chính mình.

Ông lặng thinh cho những giọt bia như những giọt đời ngấm dần trong cơ thể cho đến khi tiếng còi gọi tài xế. Vội vàng trả tiền, cúi nhìn chai bia còn phân nửa.

-Cám ơn cháu nhé. Ông bước qua đường vội vàng.

Quá đổi ngạc nhiên ông ngược mắt nhìn thẳng người đàn ông khi này. Ông thốt lên:

-Xu ! Em là giám đốc!

-Thầy vâng. Thôi cho tui về đã, mệt quá, mai tui và thầy sẽ gặp nhau lại.

Ông Thanh gạt đầu. Xe lao nhanh trong đêm tối, không ai nói với ai một câu nào. Nhìn vào chiếc kiếng chiếu hậu tìm lại khuôn mặt người học trò cũ, học chưa hết lớp ba, được ngôi sao chiếu mạng nào nghiêm nhiên trở thành giám đốc quốc doanh, dùng tiền của nhân dân xả láng phung phí. Một sự lầm lẫn của quốc gia. Ông tự trách

chính mình không nhận đường sớm, bất hợp tác, rời bỏ bằng phần, nên trách sao đời em cháu không đót sách. Lốp trung gian giữa cha ông và đời trẻ bị đứt quãng vì chiến tranh thiếu học, quốc gia thui chột phần tư thế kỷ, thường là do vị kỷ, chủ nghĩa cá nhân tham quyền cố vị. Ông ân hận tự hứa sẽ xắn tay sửa chữa những thiếu sót ngày qua. Ông vẫn im lặng cho đến khi vị giám đốc bước rời khỏi xe. Ông nói với theo:

-Em được mấy đứa con tất cả?

-Bốn.

Ý ông không muốn hỏi như điều tra nên ông nói ngay:

- Ngày mai ta gặp nhau được một lúc không?

- Tui hơi bận, nhưng mà cũng được. Cần gì thầy cứ lên thẳng phòng tui.

Trở về nhà ông vừa đi vừa cười nhẹ. Ai biết trong cuộc đời, có nhiều điều màu nhiệm xảy ra ngẫu nhiên đến lạnh lùng được chứng kiến tận mắt trong đêm nay. Ông đưa tay lên dụi mắt, mắt ông mờ đi, ông có cảm tưởng một con sâu to tướng nằm gọn lỏn giữa cây rau bắp cải đang non mơn mớn. Không thể tự ái nảy sinh, sự đổi đời từ vị thế thầy trở thành tài xế cũng không là điều lạ, nhưng để cho thành ngu đứa đót nắm những vận mệnh xí nghiệp chẳng khác chi giao trứng cho ác.

Trước mặt một chiếc xe con đẹp cũng không khác mấy chiếc xe ông Thanh đang ngồi, thắng gấp ghé sát. Dõi mắt nhìn không thấy ai. Có tiếng hỏi:

-Ê mày, tài xế mới hở? Xếp mày về chưa? Nhớ cho tao nhắn, ngày mai gặp ở Sài Gòn nhé.

Ông Thanh trả lời theo quán tính:

-Vâng. Thưa ông tôi già rồi ạ.

Dù đã trang bị cho bản thân một chút chịu đựng để hy sinh, ông lại không ngờ rằng lũ trẻ quá bất nhã. Chúng nhiễm cái thế lực tiền quyền chuyển chúng thành những thằng dân không ăn học, nó bước lên cái vĩ tầm thỏa mãn tiểu kỹ ngay gần sát bản thể, nó bôi nhọ lên những đạo đức của Khổng, Phật, Chúa, Nhân, nó cho rằng tôn giáo là một lối nói chữ không phải của dân tộc, lai căng, không biết gì sau cái ngạc nhiên giữa trời và đất tất nhiên phải có cái chung chung giữa người với người, không phải là dĩ hữu mà chúng nó ngày nay nhận được. Nói theo kiểu mộc mạc: là chúng bước chuyển từ thuở nghèo nàn bất hạnh, bỗng dựng nhậy vào chễm chệ ngồi trên một đồng tiền, kèm theo nhân tính không được giáo huấn mài dũa trong gia đình, trong trường học.

Mới chỉ có thể thôi không sao, câu chuyện không phải là ranh giới, nó xảy ra hiện hữu thông thường giữa mọi sự vật, giữa xã hội.

Trần trọc nhiều đêm. Ông Thanh thấy một sự gì mắc mớ khó chịu mà chỉ cảm nhận được với linh tính. Ông Thanh thiếp đi với giấc mơ, khắp gian nhà đang mình chìm ngập trong một bầu ong mật. Ông thầm cảm ơn trời đất, vợ ông đã vay được tiền để trang trải viện phí khi ông chưa được trả lương.

Quỳnh Uyên. Cô có vẻ yếu quá. Mặt nhợt nhạt, trên đường đi như muốn sụp xuống bất kỳ. Mặt trời đang như đổ lửa xuống, bao nhiêu sự việc trong đời cô rã xuống như tảng băng bị sức nóng ấy. Còn hơn một tháng là hết niên học cuối phổ thông trung học. Quỳnh Uyên không thể đến lớp với tâm trạng và cơ thể ngổn ngang được. Quyết định hôm nay là phải tiếp xúc thẳng với sự việc cần dứt khoát.

Quỳnh Uyên đến thẳng phòng giám đốc. Dự định đi thẳng vào. Chợt

nghe tiếng nói của một người con gái. Khựng hẳn lại trước hành lang sang trọng, có một hàng ghế chờ đợi bóng nhoáng màu gụ. Cánh cửa phòng đã mở, một cánh cửa mở hai chiều thật khít dành riêng cho loại phòng có máy lạnh. Tiếng nói của cô gái mang đầy sự giận dữ vang ra:

-Anh là thằng đàn ông hèn nhất.

-Nhưng khi quen nhau em đã rõ tất cả.

-Thưa ngài, ngài nên im đi. Ngài không được quyền nói bất cứ một câu nào. Khởi phải đính chính, đã đủ. Tôi không biết phải dùng lời nào cho thật xứng đáng đối với cái tội tột cùng của ngài. Nhưng để thỏa mãn cái cơn nóng giận của mình, tôi phải chửi ngài, sau đó khi ngài vào nhà đá hàng ngày để gặm nhấm cái lòng dạ thú của ngài, như thầy tu bắt đắc dĩ, ngài phải ăn chay đánh tội cho bản thân của cái thằng hạng mạt. Ngài trèo lên lưng con ngựa già gunsarur là bố tôi, ngài trèo lên thân xác tôi, ngài ăn cháo đá bát được sự yểm trợ ngớ ngẩn ngô nghê của đảng viên kỳ cựu dốt nát, ngài chiếm đoạt tôi cả tinh thần lẫn thân xác, ngài xử dụng những đảng viên già, và những lợi thế của những đảng viên trẻ, ngài một thằng lão, cơ hội, tiềm quyền và lừa đảo...

Quỳnh-Uyên phân tích được tiếng của người con gái. Nàng với tay cầm cây gậy chơi golf dựng gôn đầy, mân mê sự sang trọng của môn chơi, nàng ngắm nghía thật kỹ, chiêm ngưỡng được nét đẹp riêng để hiểu thêm được người xử dụng nó xa xỉ trong cách ăn chơi tận mạng. Tâm trạng nàng không một ngôn ngữ nào diễn tả được, trào lên sóng dậy cuộn cuộn tích ứ trong lồng ngực, dồn lên đôi tai, con mắt như muốn lọt hẳn ra ngoài. Những đau khổ, cay đắng, thất vọng, căm giận đến tột cùng. Sự việc xảy đến trước mắt. Bây giờ thì

rõ hết rồi. Quỳnh-Uyên bắt đầu khóc. Nàng quyết định thật nhanh sự mình thay đổi ý. Một giọt nước mắt đang lăn thật chậm trên má.

Nàng để mặc, đứng dậy đẩy cửa thật nhẹ bước vào phòng. Quỳnh-Uyên bình tĩnh một cách lạ lùng. Nàng cười nhìn người con gái ở đây thật tự nhiên, trong khi vị giám đốc tái mét, mặt như cắt không còn một chút máu, bởi sự xuất hiện thêm một sự đột ngột khác.

Quỳnh-Uyên quyết định đóng chặt, thật chặt vĩnh viễn trang vở dang dở của lòng khi đối diện với sự việc. Nàng ngược thẳng nhìn vào người đàn ông như đọc thật rõ bản cáo trạng: Bản cáo trạng bắt đầu đọc bằng tiếng nói sang sảng của Uyên:

- Giáng-Hương, mình xin lỗi này giờ ngồi ngoài kia nghe trọn câu chuyện, cậu có còn gì cần phải nói thêm nữa không?

Giáng-Hương chưa hiểu ý nghĩ của bạn mình nhưng vẫn đưa đôi mắt buồn thiu nhìn Quỳnh-Uyên khẽ lắc đầu.

Quỳnh-Uyên cầm chiếc gậy golf tiến thẳng đến Xu vị giám đốc thân mến đương nhiệm. Không chần chừ nghĩ ngợi Quỳnh-Uyên quật liên tiếp vào mặt vào đầu cho đến khi Xu gục xuống góc chân bàn gần chiếc sọt rác đầy những vỏ kẹo cao su ngoại và nút nắp bia rượu.

Những giọt máu đã đổ. Quỳnh-Uyên nói với Giáng-Hương :

- Mà rồi hơi để khóc. Đây gậy. Phá hết cho hả. Giáng-Hương lau thật nhanh nước mắt. Giương đôi mắt nửa cảm ơn nửa trách móc. Và cuộc tàn phá bắt đầu của hai người con gái.

oOo

Mấy tháng sau Xu bị kêu án tù hai mươi năm. Với bốn tội danh không rõ rệt gây hậu quả nghiêm trọng. Vợ Xu ly dị lấy chồng khác. Hai cô gái có vẻ như ăn lên làm ra. Giáng-Hương là con gái của ông năm gác đàn cho xí nghiệp, đảng viên già kỳ cựu vẫn trụ trì tại đây

với cháu gái, mới chưa đầy năm.

Quỳnh-Uyên bắt đầu đi làm, thì đề nghị bố nên nghỉ việc, ông Thanh nửa muốn nghe lời con. Nằm trên chiếc giường ọp ẹp, ông suy nghĩ thật nhiều. Lớp đảng viên già đang quyền thế thì thiếu học, già cỗi không phù hợp với cái mới. Tầng lớp người như ông không dễ gì ngoi đầu lên góp mặt. Lớp trẻ thoái hóa cá nhân chủ nghĩa làm giàu bất chính, khôn ngoan nhưng trí hẹp hòi.

Riêng ông những ngày qua, trời ban cho nhiều may mắn và an lành từ khi ông được nhận làm tài xế, được uống lại một chai bia ngay giữa thành phố, ngoài ra vợ ông cũng qua đi cơn bệnh ngặt nghèo với số tiền vay được không cần biết ở đâu đã đủ an ủi.

Ông mơ thấy tiếng hát trên một đồi trọc đầy nắng của xưa kia miền rừng cội già duy nhất đất nước còn lại, tiếng hát bổng cao bi ai như tiếng gọi hồn, ông ngủ trong tiếng cười.

Thái San

Chuyện văn chương chữ nghĩa và rượu

Gần như thông lệ, một nhóm anh em thường đến nhà may Lừa và mỗi người chung góp mỗi món để kiếm có ngồi với nhau, chẳng nề hà cao thấp.

Thường khi đến, chàng Ít thì kiếm rượu còn chàng Cẩn thì thêm bát

kỳ tùy hỉ là chạy là có ngay, thường ngày xưa thì món thường dùng nhất là xí oắt hay còn có người gọi là xú wát, tôi không biết gọi sao cho đúng, đôi khi có hột dẹt lỏn, thịt hộp, hoặc anh chàng (răng) kiếm sẵn mồi như lòng heo, thịt bò luộc, cũng nhiều cách kiếm và thêm trong thời gian này, còn anh chàng Lừa thì mang ra bất kỳ dù nhỏ nhất, để lấy có dụ dỗ nhau thường xuyên đến chơi cho có chỗ mà chùa, mà lừa nên đặt là Lừa.

Khi chưa vào sơi nào thì tiếng nói còn bình thường và hễ đã thấy một vài tiếng nói của một người trong bàn trẽ hẳn cả môi ra nói như có nhựa là bắt đầu thêm câu chuyện văn chương.

Thường đầu tiên thì anh chàng Cùi nói như khởi đầu câu chuyện. Nhưng đặc biệt nay lại không, anh chàng chẳng biết mô tê mốc téch gì khởi đầu. Bất chợt có một kẻ khởi đầu câu chuyện:

-Thời thế tạo anh hùng hay anh hùng tạo thời thế, hả các ông.

-Khó quá sanh đạo tặc, sanh ra đầy chuyện hối lộ, tham nhũng. Có ông chủ nhà hay chủ chuồng cất ngang:

-Nếu không mình đâu có bữa nhậu hôm nay. Một anh chàng đều đều nói ngang nói bướng nhưng nói đâu trúng đó à:

-Còn anh sao mà nở lòng nào bán cho ông anh cái xe xong khi trả không đầy hai ngày chiếm đoạt mất hơn năm trăm ngàn đồng vn. Tôi thử hỏi thế có lòng nhân đạo của anh để ở chỗ nào. Đánh trống láp bèn nói ngang:

-Này các ông ạ, người ta nói “dưa thâm thì khú và... thì ghen”, không biết có phải không chứ tôi chưa hề thấy bà xã tôi bị đen bao giờ. Sau một hồi cười vang lên một cách thô bỉ thì một nha sỹ trêu lên tiếng:

-Thì khi nào bắt đầu, anh cứ thử cho tôi xem thì mới chứng minh

được chứ một mình anh nói gì chẳng đúng. Một người lớn tuổi chê trách:

-Lớn rồi nói chuyện chi cho trẻ nó cười hả mấy anh chàng xin này. Đường như cảm thấy câu chuyện thô lỗ quá bèn trại qua chuyện khác. Một ông nói:

-Đường như tượng Đức mẹ sầu bi ở khu nhà thờ Phát diệm bị đập rồi hả.

-Còn phải hỏi. Một anh trầm ngâm nãy giờ có thể nói:

-Cái chuyện ông lm L đi tu không muốn thích đi tù. Nhưng đời ai mà biết được, tu còn muốn dính dáng đến chuyện chính trị làm chi cho khổ thân. Một anh thường ngày hay lý sự nhất nói:

-Ông chẳng biết đó thôi chính là dựa vào những ý kiến của mấy phần trăm đó nên bị tù là một bài bản. Vẫn có người nói:

-Tu là cội phúc, tù là dây oan. Một người nghe nói như thế ngửa miệng:

-Tình là dây oan chứ ai nói tù là dây oan cha nội. Chần chừ vài phút cốt ý nhìn vào mắt từng vài người để xem xem mình nói có áp phê không rồi nói:

-Đi tù là làm việc bác ái đó cứu chữa bao người còn khốn khổ do cái thời thế tất phải thế. Theo câu của ai không nhớ nữa:

-Thời thế thế thời phải thế, cuộc trần ai ai đã biết ai. Hình như của Đặng Trần Thường thì phải.

-Nhưng đi tu dính chi vào chính trị hả cha nội, nếu tôi làm chính trị cũng phải thế thôi.

-Thế mới có chuyện mà nói. Ngồi trầm ngâm nãy đến giờ mới phát tiết được nói to hơn mọi người như cốt ý thêm ý cho chuyện Lm:

-Thực ra phải cứu vớt con người khỏi chèn ép, áp bức nên các anh

thầy tu cố vì câu “mến Chúa thì phải yêu người”.

Câu chuyện đến đây ra khác, có kẻ nói thì nhiều mà kẻ nghe thì ít.

Chợt một anh già nhất đám cất tiếng vì tự nãy đến giờ chưa nói mấy:

-Nói cho cùng, thêm một người bạn tức bớt đi được một nỗi lo một nửa. Có kẻ gạt phăng đi với chính bài thơ của anh viết:

-Ai nói như anh được.

-Bạn tôi gồm đủ hạng người.

-Chân thành đoàn kết mọi người thêm tươi. Có người sửa lại. Phải nói là bạn tôi gồm đủ mọi người vì có câu:

-Thêm một người bạn bớt đi chuyện lắng được một nửa.

-Phải nói là:

-Bạn tôi gồm đủ mọi người mới hay chứ.

-Cái nào cũng được. Suy nghĩ hồi với anh ba phải chán nên tôi quay bước đi.

Sớm hôm sau đã có người đến gọi cửa:

-Anh hai, đi làm một chút sương sương chứ.

-Tao ăn cơm chiêm rồi.

-Thì làm vài ba sợi cho đẹp con người, tươi con của chứ ỉu sù vậy sao?

Nghe vậy hai người bước qua bên kia vào quán trong hẻm, cũng đánh được hai người một lít đế. Bất chợt tôi nhớ đến câu thơ của bạn:

-Hai tay vào túi đi rong

-Nghe bè bạn gọi buồn lòng bước vô

-Tiệc dăm ba miếng mực khô

-Tiệc dăm lít đế ai ngờ ngã nghiêng.

Khi về chân nam đá chân chiêu, cùng lúc tôi bước vô. Tôi đề cập tới

chuyện của ông thì tôi thấy chẳng ra sao hết. Tôi đã bị tra tấn ngay tức khắc. Tôi chận ngay:

-Thực ra kiếm bạn quá khó, tuy nhiên kiếm bạn hiểu mình thì còn khó hơn nhiều. Tôi nghĩ cuộc sống nó đánh đố mình nói ngay:

-Cái khó là nó làm tự nhiên, hay lại quá phiền nhiễu như thằng chần trâu vào ruộng mình mà chén lúa. Chợt một câu chuyện khác nổ như pháo rạn:

-Xin quý vị bớt ít phút tôi kể hầu quý vị một câu chuyện. Sau khi hắng giặng hẳn bắt đầu.

-Có một người tiều phu ngày xưa gọi thế, đánh rơi chiếc rìu xuống suối. Thấy cảnh tiêu điều của gia đình trông vào gánh củi ngày hôm nay bèn ngồi khóc. Chợt một ông tiên xuống hỏi:

-Tại sao con khóc, hẳn kể ra. Ông tiên bèn nhảy xuống suối đưa lên chiếc búa vàng. Anh ta chẳng dám nhận nói:

-Thưa cái này không phải của con. Ông bèn đưa cái búa bạc. Anh vẫn không nhận như lần trước và cũng nói:

-Cái này không phải của con. Lần sau cùng ông đưa lên cái búa chính là của anh, bèn nhận và nói:

-Con xin cảm ơn ông tiên đã giúp cho được tìm thấy cuộc sống của gia đình. Ông tiên bèn nói:

-Ta thấy nhà ngươi thực thà bèn cho nhà ngươi bảy mươi hai người vợ. Ông tiều phu la toáng lên:

-Dạ không được ạ, vì con quen chở và bán nước mắm cho nhà con rồi. Nhưng khi vừa thấy dẫn ra một cô gái như nhộng trên bãi biển là giống như Carol Backer bên bãi biển thì hẳn bèn gật đầu và xin nhận. Nhưng chưa được vài ngày hẳn bèn tìm đến ông nói rằng:

-Xin ngài chớ giận con nhưng trong trướng cặp đôi giò mụ đó của

con mà thì con đỡ khổ hơn hồi con chưa có vợ. Nhưng..nhưng ..nhưng vừa gãi tai hấn lúng úng lấp bắp chẳng thể nói nổi lên lời. Hấn muốn diễn tả với ông và muốn trả lại ông điều gì mà chẳng thể diễn ta bằng lời nói với bảy mươi hai người vợ đó nhưng chưa biết àm sao ăn nói đây. Suy nghĩ hồi lâu hấn bèn nói rõ rằng:

-Thưa ngài tiên kính mến. Nhưng với điều kiện con không muốn ôm bom.

Nói đến đây cả bàn nhón nháo.

-Tại sao vậy.

-Vì theo luật Hồi giáo thì ai tự nguyện ôm bom thì sẽ được thưởng như vậy (bảy mươi hai người vợ).

Ít nói có vẻ kiêu kỳ:

-Cho chưa chắc tôi xài vì cái gì của tôi thì tôi xài còn ngoài ra chẳng hề men mén đến.

Bà chị của một nàng từ canada vừa về. Hấn chẳng chối cãi được bèn nói:

-Ít ra thì cũng phải đến làm quen hoặc xin lỗi cái đã.

Ông già nếu hấn được gần sẽ lợi đôi đàng, vừa được kẻ gọi trên vừa con cái nhà phát nể. Thấy vậy anh già nói nước đôi có lợi về cho mình:

-Thế chú thấy tôi viết chưa:

-Bạn tôi gồm đủ hạng người.

-Nói như vậy chưa đủ mọi người trên thế gian. Phải sửa thành mọi người vì mình lấy nhân làm trọng, tức là chấp nhận mọi người. Tức quá anh chàng ngồi cạnh:

-Vậy ai anh cũng nhận sao.

-Tất nhiên.

-Thế thì hổ lớn quá.

-Miễn là đi bằng hai chân hẳn hoi.

-Làm sao mà có được, họ muốn thì họ làm, dù rằng đồn tre gông làng.

-Trong nhân bản anh kết luận ông ba Cang bị xe đàng đường chết có phần bất nhân quá. Cho dù có thật chẳng nữa.

-Nhưng ông thấy tôi kết luận như vậy được hông?

-Tạm thời. Chuyện mà thường kết luận bằng cái chết có vẻ bất nhân quá như vậy là sai ý căn bản của anh rồi, đúng không nào.

-Đúng quá đi chứ nhưng ông ba Cang sống cũng như thừa chẳng biết anh em vợ chồng thì sống chi cho uổng.

-Nhưng thường cuộc sống vẫn trơ trẽn mang mang những gì đã hoặc chưa như thế thì mình phải làm sao đây? Câu hỏi để chính mọi người tự trả lời vì dù rằng theo bất kỳ ý kiến nào cũng không phải là chính mình nên ai cũng lặng thinh. Vì kẻ vợ đã ra đi để lại một mình cu ky không lối thoát với sự thông minh lanh lợi hiếm có. Còn người thì suốt đời sống với mẹ vợ bất hàng ngày chờ nước mắm. Anh kia thì vì quá bất nghĩa, bất hiếu, bất nhân nên bà mẹ vợ ra đi nước ngoài có lẽ không bao giờ trở lại. Một chàng thích khoa trương với tính cách ngòi châu chấu, nói ễnh ương, cuối cùng bèn chấp nhận mặt mình dày một chút cũng chẳng sao, ra sống trong căn nhà của vợ.

Duy nhất với cuộc sống cũng đã tao cho một anh chàng cấp tiến hơn cũng còn lo cho gia đình hiện đang sinh sống trong khung cảnh hoàn toàn khác trong thế giới tư bản.

Đó là biết hội nhập.

Sau đó sẽ tính sau hết cả. Một anh hình chủ nhà nói:

- Thế câu nói chiến thắng ta sẽ xây lại bằng mười ư?

- Bây giờ là lúc thực hành.

- Nó xây nhà nó chứ của ai bây giờ, trong lúc còn cần bao nhiêu trường học, bệnh viện, hoặc những nhà dân vùng sâu vùng xa.

Trước những văn chương rườy là chuyện thường ngày nhưng nay biến thành dĩ vãng sau cái mất mát của Nguyễn Mai thì tôi mới biết sợ, nên thường sau này chỉ ngồi châu rìa.

Thái San

Con Gà Giồng Hoàng Gia

Con đường vào “chợ Giồng ông tổ”, qua một chiếc cầu quay ngược về phía đông thì ta trông thấy một cửa hàng bán đồ gốm.

Tiếng của một ông lão:

- Thực ra mà nói cả thời gian tôi được giải phóng cũng chưa bao giờ thấy một cửa hàng nào mà xôm tụ như thế bao giờ, có thể là bắt đầu thấy cái sai nên thay đổi cách sống và thay đổi cải cách cho phù hợp với thị hiếu hay với lòng dân.

Bên cạnh lại có một cửa hàng bán cây cảnh và bán cả chim cò v.v...

- Cũng được đó.

- Hả, được cái mà cha nó í chứ.

- Sao mà bắt chợt ông chửi tục vậy hả ông?

- Con người sắp chết đói hết nó mới tìm đường quay quắt để kiếm

lấy cái lòng dân một cách giả vờ đó mà cháu không hiểu nổi đâu cháu ạ, lúc nào rảnh rang bác sẽ nói để cháu hiểu hơn, nhưng cháu chỉ suy nghĩ hơi kỹ thì cũng có thể hiểu được đôi chút rồi. Hẹn cháu bữa nào đến chơi, bác biếu cháu một con gà tre trông giống hoàng gia Lào, tiện bác nói cho cháu biết nhé, còn bây giờ chào cháu nhé, bác sẽ giải thích cho mọi nguồn nhé mới biết được.

Hôm sau đến, ông nói, ông gọi bà như một người tình dễ thương bằng chữ em thế mới hay chứ thiệt lạ cho một ông già:

- Cháu nó đến chơi này em!
- Tư tưởng xã hội chủ nghĩa nói tóm lại phải đặt lợi ích chung của đất nước lên trên hết, lên trên lợi ích của cá nhân mình (HCM ghi trong lịch ngày 28 tháng 11/2004).
- Thế còn tư tưởng của xã hội dân chủ và cộng hòa thì đặt lợi ích cá nhân lên trên hết à?
- Và đến chiều bác cho cháu đem con gà này về nhé. Dù nó chỉ là một con gà tre nhưng nó có cái đặc biệt, đến nỗi người Pháp phải lấy huy hiệu con gà trống gô-loa (Gaulois) làm huy hiệu bóng đá của nước Pháp cơ mà, tôi bước sâu thêm vào ngõ cụt mới thấy hết cái cần nhìn của nó, ô kìa là man vàn các quán karaoke và các quán đó tùy theo cách đối xử của tiền bạc mà thôi, chứ không tùy thuộc đến biết hát hay không biết hát miễn chỉ gào lên hay đúng nhịp, hoặc chỉ ngồi nghe các em hát cũng được, cũng như câu chuyện trong tờ lịch vậy, đặt tiền lên trên hết'; thứ hai cách xử sự lịch thiệp cũng tùy người đi hát nữa, tức là tiền đi trước hay sau thế thôi, nếu đi trước thì các em líu ríu như gà mắc tóc, nếu khéo, mua đồ nhậu về đây ngồi đút cho từng em vừa ăn vừa hát cho thì còn tuyệt nữa, lúc đó các em tỉnh như sáo, khen lầy khen để một điều anh hai, hai điều anh

hai không dám ngộ nguậy, chính quyền cũng đã được ăn chia nên không có gì mà đáng ngại, đáng sợ nữa chỉ có việc đóng hụi chết và coi chừng đổ bệnh cho bà xã, thế miễn là sao có kẻ bảo kê, bao giàn, thì đổ chúng mày dám ngoài tiền ra thì chỉ có việc vào hộp chẳng lo sợ gì hết trơn.

Đường đi vào trong chỗ đó còn thuận tiện hơn cả chỗ xin đơn ký giấy tờ, và nếu có thể tại chỗ đó cũng là chỗ ký giấy tờ luôn thể.

- Nếu có gì em cứ điện thoại cho anh nhé và đừng nói to quá là được, cứ lìm nhìm cho anh biết thôi là đủ, còn việc kia tức là muốn có một em chấp nhận thì cứ báo rõ cho anh nhé sẽ đặt riêng cho em và chị lo cho em từng chút một đừng có lo, lo nhất là đừng để bà xã em biết, và bà xã của anh biết, thế thôi còn chuyện kia có người bao giàn hết cho đừng ngại gì cả, em chỉ nhớ một điều duy nhất là có anh đây luôn giúp đỡ em những gì em cần và những khó khăn thế thôi, còn tất cả đều đừng lo gì quá đáng, điều quan trọng nhất là anh kiếm cho bằng được chỗ nằm thật ngon lành là được đừng để ai ngó ngang tới mình, vì em ghét nhất có người dòm ngó nên chỉ muốn yên thân không để ai phiền nhiễu vì mình cả trong cuộc sống cũng đã bao nhiêu phiền muộn lắm rồi hơi đâu mà lo nghĩ thêm những câu chuyện bá vợ đầu đầu nữa.

Tôi lặng thinh đi chậm qua chỗ chuồng gà, xuyên qua dãy vườn tràm nhìn tấp nập những chòi lá dẫn dắt theo một cô gái làm mình mặt đỏ bừng chẳng dám nhìn vào những chòi lá, các chị cũng xum xuê bốn cột với khách hàng mong tìm được những món tiền, nhất là chim được một anh nào để kiếm cách lừa anh ta được một vó thì mới xong. Ông cụ đi theo sau chẳng buông một câu nói gì thêm chỉ kìa theo hướng đó và ông cụ cũng tiến nhanh thêm lên cho kịp bước,

- Đến rồi đó em chờ cho tôi một chút, sẽ bắt biểu cho em một cụ, nhìn ra thì nó cũng đẹp thật đó. Nhớ là quà tặng. - Nhưng cháu ở trên trại lính mà sao nuôi được chú?
- Thì khi ăn cơm cho nó chút ít là đủ sống chứ gì.
- Nhưng cháu không biết nó ăn gì thêm ạ?
- Có rảnh thì em bắt cào cào, châu chấu cho nó còn không cũng chẳng cần đâu loại này dễ nuôi lắm...
- Thưa bác vậy có những cái lều để làm gì ạ?
- Chú mày lính với tráng vậy là quá dở rồi mang tiếng lớn mà chưa biết gì hết sao,?
- Dạ chưa ạ.
- Họ lấy chỗ đó để nửa ngòì nửa nằm đó, mà các anh nào muốn gặp em út thì cứ vào đó, sẽ có em đến tiếp đón liền, và tùy theo điều anh muốn và nếu uống bia rượu tùy, có thể uống khi đổ rượu vào cái rốn của cô gái, sau đó thì “boa” tùy theo hỉ tâm của anh và em nào xả hỉ thì cũng nhận được những hỉ xả khác bằng tiền thế thôi, đúng ra cái đại loại như thế thì không thiếu, và cũng chẳng phải có từ đời này nhưng thời kỳ này nó rộ lên vì quá nhiều người đói thế thôi, sau đó có anh nào chịu không nổi thì rủ em vào chỗ có chỗ nằm đàng hoàng, nhưng nếu mà không kèm hăm được có thể đưa bệnh về cho gia đình đó chứ chẳng hay ho gì đâu, còn em nếu muốn kiếm một cô còn nguyên thì cứ việc chọn lựa đàng hoàng chẳng sao, ăn thua tiền, tiền là trên hết, ngoài ra còn ăn thua cách nói chuyện cho giỏi, mới có thể lôi kéo em đi và em mới chịu, chứ chú mày tưởng dễ lắm đó hả? Ông lão nói đến đây cúi gằm mặt xuống, và ra chiều đăm chiêu một điều gì sau lấy một miếng thuốc gắn trên môi, đốm lửa xoè lên cạnh một căn chòi, một lúc sau, ông lão bước vào một chòi và ngòì xuống.

Đúng như ông nói tự nhiên có hai cô gái đi ra hỏi:

- Bác cần uống gì ạ?

- Cho chú này uống bia nhé.

Quay qua tôi ông bảo nhỏ, mặt cố nhìn vào tôi như dò hỏi phản ứng của tôi:

- Có mấy khi chú đi đâu, nên ngồi đây, cố đến chiều hẳn, rồi về có sao?

- Vâng ạ cháu cũng chỉ được phép đi như vậy thôi ạ.

- Hay hôm nay xả gió một bữa nào?

Ông cố nhìn tôi đợi chờ trả lời, nhưng tôi thì cũng chẳng muốn gì cả, trong người bỗng nổi dậy những niềm vui buồn bất thường, tôi cố vâng cho ông vui lòng mà thôi, trong tôi, chưa thoát được những điều gì hết. Vẳng trong một lều ra:

- Vậy chắc em đã có thai rồi, có nên phá hay để hờ anh?

- Cố gắng mà nuôi đi, chớ đừng bỏ mất nhân tâm coi sao được.

- Nhưng gia đình em thì như vậy anh thấy rồi đó.

- Nhưng nó đối với em ra gì nào?

- Đã đành vắc cả cành lẩn cây chử, rồi mai muốn tránh thì lo dịch vụ đi mèo, hết thời trước một tí thì khoảng năm đến mười đồng là nhiều còn nay thì anh chưa biết hơn là bao nhiêu.

- Ý anh là em phải đi mỹ ư?

- Thì có một đứa con rồi, lỡ làng rồi, chữa bằng cách đó chử bây giờ làm sao. Ở lại thì chòm xóm khó coi quá, họ lại khinh rẻ mình nữa.

Qua đó năm người mười làng, mà người ta không có chuyện đối xử phân biệt như mình, nên em có chuyện rồi, kiếm đường đi thôi, có sao đâu nào!

- Đỡ rắc rối thế thôi.

- Nhưng em còn người yêu ở đây.
 - Mình lấy một thằng Tây hay gá với anh vợ chết đó, có sao, khi đời mình đã lỡ rồi, thì hay ho gì nữa, nói cho cùng đó là một cách chữa cháy thì hay ho gì lắm em?.....
 - Họ có dám nhận em một cách chân chính không nào.
 - Ừ, ha...
 - Bao nhiêu lần em chỉ muốn anh nằm cho em trọn vẹn với em một đêm nhưng không bao giờ được là sao? vì anh ấy rất chung thủy, đi chơi nửa chừng là muốn đòi về rồi.
- Câu chuyện từ trong chòi có phần nào giống giống tâm trạng tôi nên muốn đứng nghe thêm, nhưng thấy bất lịch sự, tôi bèn phải di chuyển. Tôi quay qua ông già nhìn thật kỹ vào chính bộ mặt của ông xem như bắt, xét nét ông có cái gì mà gan dạ dữ, nhưng không cho tôi một nhận xét nào thêm, để mình cảm thông cuộc sống nhộn nhạo này, tôi cúi đầu lặng thinh chẳng nói thêm chi và bắt đầu bàn về câu chuyện con gà trống tre giống hoàng gia Lào:
- Bố già ơi ! Nuôi nó như thế nào khi con ở trong quân đội ạ?
 - Chú em chỉ nhớ mỗi lần ăn cơm là nhớ đến nó đôi chút là quá đủ.
 - Kẹt nổi khi mình đi vắng chứ ạ?
 - Thì chú mày khi về mua cho nó vài đồng sâu bán sẵn, thế bù lại những ngày nhịn đói.
 - Họ bán sẵn cả ạ?
 - Thiếu giống gì mà lo.
 - Cuộc sống mình chưa biết ra sao hướng chi con gà chứ?
- Nhưng cuối cùng đành cảm ơn ông già đã cho tôi những ngày vui và còn cho tôi mở rộng tầm nhìn ra trong thời đại này. Tôi vô tình nhìn thấy một anh chàng đưa hẳn tay xuống sâu nữa và có tiếng kêu:

- Đau em nào.

Và cô gái mặt đỏ hồng nói nhỏ hẳn đi.

- Anh kiếm chỗ cho em nằm đi đã, kéo muốn ngất xỉu bây giờ.

Thế là anh chàng đành lú lú theo sau vào một căn phòng góc bìa rừng tràm, và tất nhiên những việc cần có sẽ xảy đến, chẳng ai nhìn theo, chẳng ai đoán hoài, mỗi người có tự nhiên của mình.

Chiều đến tôi kiêu từ ông già với bao nhiêu phiền muộn mang theo, vẫn thoang thoảng nghe như đâu đây có những câu chuyện gà trống ăn chơi theo kiểu Pháp, tôi ngó xuống khắp nơi khi đi theo ông già, khắp nơi tràn đầy những chai rượu rum không xả bỏ, có lẽ là một loại rượu con người hay xử dụng trong những lúc tán tỉnh gái, hay dụ dỗ các chàng trai đi vào con đường tình dục chẳng mấy chốc xã hội này tha hóa hết. Bất chợt tôi nhớ đến câu thơ uống rượu:

UỐNG RƯỢU TRONG MƯA PHÙN

Thái San

cho dù tháng chín đi qua

anh mê cơn bão xuân thì hại thân

xuôi tay cho lắm một lần

nước non xin đổ những tuần rượu qua

mài gương dãi bóng vó xa

giữ tươi đất mẹ nuốt nà ruộng em

Khi tôi bước chân ra khỏi rừng tràm thì trời đổ cơn mưa tầm tã. Tôi cũng chẳng tiếc nuối những gì ở đó, trong lòng suy nghĩ thật nhiều về cuộc sống đương đại, trong những thời gian còn đầy dẫy những phiền toái, và những nhục nhằn của sự phù hoa, của cuộc chơi có

hại cho thân thể, có hại cho gia đình, đất nước.

Trong lúc cũng còn biết bao nhiêu gia đình không đủ cơm gạo vẫn có những kẻ dùng tiền bạc của nhân dân chơi bời đĩ thõa. Cùng trùng hợp với cơn động đất gây sóng thần làm chết biết bao nhiêu người trong mười hai nước, nhưng vẫn có những con người không biết nhân bản là gì, chỉ có thú tánh.

Xin ghi lại và ghi nhận những điều này để cho đời sau làm gương.

Xuân 2005 lúc 5 giờ 20 sáng 06/01/2005.

HẾT

Thái San

Cuối Đường Thương Mến

-Thưa thầy, thầy đừng cho em nói cho có chuyện, cũng đừng cho là nhiều sự, cũng đừng khoác vội lên em lo chi chuyện người, nhưng tất cả mọi người đều như thế cả thì ..., thầy đã dạy em : đất nước cần những bàn tay đen đúa và những bàn tay trong sạch!?

Tôi bất chợt quay quắt nhìn thẳng vào trong mắt đúa học trò, rõ thật lòng mình thương mến, khựng lại, bước chân dường như chệch choạng trong nhiều giây.

Phía trước mặt, trên một đồi mờ về cuối chiều. Thoáng nhanh trên những đồi gần đó những đóm lửa của ai vô tình hay hữu ý đã đốt trọc đất thành những mảng loang lổ. Để cho tôi bỗng dưng thấy cái

đói của người, thấy những mồ hôi và nước mắt, mang sức lực trải lên đất để bới lên món độn no lòng. Tôi đánh trống lảng:

- Em có cầm chắc vào lớp mùi được không ?

- Thưa không chắc lắm.

- Sao ?

-

Hôm nay tâm trí thầy như chiếc lá khô thả trên dòng sông. Chí của thầy chùng xuống phó mặc. Thầy chỉ còn duy nhất một người đồng chí, đồng song và vốn là một đám đồng hành: người vợ và các con tòng vong.

- Những chiến công và hào khí tranh đấu của sinh viên phật tử của thầy.

- Hừm.

- Em xin thứ lỗi. Thầy quên hẳn ư ? Và còn bao nhiêu nữa....

- Thầy hiểu.

Hai người cùng im lặng đi với nhau thật xa, xuống sâu dưới vùng thung lũng, vượt qua nhiều mảng nương rẫy còi cọc đến một vùng bình nguyên duy nhất, nơi tôi và tất cả gia đình phải dốc đổ mồ hôi nước mắt gieo trồng, để rồi đau đớn nhìn, trải ra trước mắt bụi cây mè vượt lên, mặc cho những đám sâu cắn phá vì thiếu thuốc.

Tôi không nói được gì vì sự thể đã vậy, vì đã biết rằng trong cuộc đời thường khác với trên bục giảng dù cho là có ý chí cũng không thể thánh hóa cũng không thể cứu vớt nổi, khi biết rằng chiếc lá trong dòng sông, dòng sông định mệnh, tôi chẳng là ai đó để xum xoe với đám đông rằng mình đang tinh táo khi đang mang một vết thương đau đớn vẫn muốn nghĩ gì ngoài cái đau, vẫn muốn thánh hướng lý tưởng đổi đời, với cái bụng lép kẹp, khi bị bủa vây bằng cái bá đạo

của lũ....tôi không muốn nhìn thấy đàn con thương yêu bị thui chột trong cuộc sống tha phương cầu thực với những gánh gà hay thùng nước mắm, ôi lạ ông trời, tôi còn phải nói gì? Phải làm gì? khi căn nhà chòi được dựng lên trên mảnh đất nhờ nhếch rung rinh mỗi lần gió bắc lao xao để đêm về nằm trên chiếc chõng nghe một cọt kẹt trong những đòn tay tràm trên mái trên nóc vào những ngày thất nghiệp mới được bị ở nhà, nhưng...

“Thầy vẫn thường dạy các em không thể dùng chữ nhưng, chữ nếu.. Vì thầy biết cùng sanh biến, biến sanh thông và khi nào tỵ sẽ hay “. Tôi ngược lên nhìn đoàn xe lửa chậm lại trước khi vào ga. Kỷ niệm ngày nao cũng vậy rền rã biết bao nhiêu giấc ngủ trên con tàu sắt và một lần đào bới tìm cứu đứa em bị đè nghiêng dưới xác con tàu lật, không biết lúc nào đó tôi có cảm nghĩ tôi đã vi hành vào cuộc sống tận cùng để thản nhiên vô vi chỉ đủ láy hăm bốn tiếng. “Thầy đã thấy chữ nếu rồi, chữ nếu xảy ra giữa đứa con gái của thầy và trong cửa hàng ăn uống, Thầy cảm ơn chữ huyền diệu đó.”

-Thầy chúc em may mắn.

Tôi ngược đầu đảo quanh nhưng không chú tâm nhìn cảnh vật. Đầu tôi u mê lờn nhõn với chữ may mắn. và nghĩ đến phước đức ông bà để lại , trong tôi có lẽ do cái chân và thiện phò trợ. Kể từ lúc đó tôi chờ đợi mọi sự đến như hão huyền, mặc khen chê vụn vặt....tôi gặp được một đứa con lai giả chạy chọt giấy tờ và rồi được xuất ngoại đi Hoa kỳ.

Những kỷ niệm ngày đó như một sao chổi hội ngộ với thái dương hệ mặt trời bằng một chu kỳ nhật nguyệt thực xa xôi, tính bằng niên kỷ ánh sáng trùng lập cảm tình của một con người, trùng lập với cả một gia đình ứng với quê kiêu sa diệu kỳ nhiệm mầu.

Tôi muốn dâng những lời thân ái với những sao đồng hành một thời xa xưa nào đó.

Còn phần tôi vẫn cuộc sống thường nhật, vẫn điềm nhiên tự tại trong cả cách vận hành đa duy.

Xin cho tôi mượn mây nhẩn gió gửi về nơi xa xôi những thành tâm ý thiện đủ mua buồn không nổi một trống canh, trong giây phút hoài niệm nhân tình.

Thái San

Dấu Vết Khủng Long

Một nét ảnh hưởng thời cực thịnh La mã tại Việt Nam. Đạo Thiên chúa, tiếng vang do người Pháp , người Bồ để lại, gây lên nhiều cái chết bất trung trong một trăm mười bảy cái chết cho đến thời cận kim (những cái chết kể cả đảng Ngoài và đảng Trong) Sáng tạo ra những vị thầy cả , thầy giảng () thành những ông vua con.*

Năm ấy, vào buổi sáng sớm. Mặt trời như quay nhanh hơn, những vầng sáng nhiều màu sắc thành những trái bóng tung bay khắp nơi, vương trên áo, trên mũ. Những trái bóng đầy màu sắc của phổ, như một hiện tượng lạ, ma lực thần thánh, một hiện tượng mang theo nhiều dị đoan như sự xuất hiện của sao chổi, trong những dân tộc

còn bán khai...trong những dân tộc tín dị ngờ vực.

Trẻ con trong những ngày giờ không đi học, vui chơi tung tăng, sung sướng, ồn ào khắp sân thánh đường, nơi hành lễ, giảng thuyết, trụ trì, trị vì của các thầy cả, thầy giảng đầy uy quyền cha chúa, những lãnh chúa cả tinh thần lẫn vật chất, nhân vật bất khả xâm phạm kế thừa quyền uy phong hóa của mẫu quốc tuyển chọn rất kỹ lưỡng kỹ thuật để được làm môi trường giữa người và trời quản trị lớp dân đô hộ. (@)

Tất nhiên dân tộc không phải tất cả ai cũng như ai chấp nhận tự tròng vào đầu mình một thứ thần quyền êm ái ngoan ngoãn can tâm cho người khác sai khiến.

Đoàn quân này dựa vào thần linh âm thầm lặng lẽ không hung hăng, theo chân đoàn quân lê dương đi giày sắt-đá tiến vào Việt nam, sau khi gửi hoàng tử Cảnh làm con tin.

Sau đó là một người dòng tên, tu sĩ Filipe Marini người truyền giáo 1647 bị trục xuất đàng ngoài, 1658 về Rôma; năm 1671 trở sang Đàng trong cho đến 1674.

Từ đó dân tộc sống nô bộc như mạng sâu thân kiến, sự an ủi của đạo giáo đem vào ru con người dịu bớt đề kháng, tuân thủ những kẻ cai trị.

Thầy cả, thầy giảng hiển nhiên như những thầy phép (*) đã dựa vào thần quyền, dùng thần linh khống chế làm yên dịu, một lối trị, kẻ bị trị. Cổ đạo ta thời đó như kẻ theo đóm ăn tàn, chưa hiểu được vai trò nô phận của dân tộc. Khi thành công. Vị trí có chỗ đứng dưới ánh mặt trời, làm cho các vị được tôn vinh trên bục ăn nói, ngang cao như thần linh, và từ đó phong cách đổi khác, tự thần thánh hóa, như trở thành thánh nhân dẫn dắt, dạy bảo, thao túng, thật lòng mà nói thầy

cả Việt thừa kế cũng không kém, uy phong vô cùng, thừa ảnh hưởng nhiều đến người già là tầng lớp ông cha, nên bắt mọi người phải tuân thủ như một thông lệ không hợp với bản thể dân tộc.

Để được đạt tới thần tượng, các thầy phải tạo lên sự uy nghi và thoát khỏi dục vọng tầm thường giả hiệu, những vỏ bọc cần thiết, nó là mặt phải của tấm huy chương. Không được có vợ, không có cửa cái riêng, phải giảng dạy giáo lý theo đường lối của giáo hội.

Muốn hiểu biết nhiều về họ, nếu ai nhìn thấy nơi tồn trữ thực phẩm, và xem thấy chón ăn phòng ngủ của các thầy cả, thì ta mới hiểu phần nào.

Luân đưa tay nhắm tính tuổi, nên buông rơi câu chuyện, những dĩ vãng ám ảnh quanh mình như làn sương mỏng kéo lê suốt mãi. Vì dân quê ta đại đa số quần nâu áo sòng, một số miền đã nhiều gia đình qui thuận sự hiện diện của giáo quyền, tức là chấp nhận sự hiện diện của cố đạo, hài lòng những ách mỹ tinh thần với lớp chính quyền đô hộ và lớp hào phú, phong kiến, mê muội. Dù rằng có thời Chúa Trịnh Tạc cấm cản, và cũng có nhiều phản ứng từ lòng dân. Tiếng trống cơm đang dẫn đường một chiếc cáng. Một cố đạo nửa nằm nửa ngồi phía trong phe phẩy chiếc quạt giấy in xâm kim hình long phượng. Hai tráng đinh lực lưỡng mặc bộ đồng nâu còn gấp nếp, bộ quần áo họa hoàn lấm mới đem ra để mặc, những nếp gấp còn in, đi chân đất. Một chú giúp lễ, kẻ tu trẻ mới nhập hàng đệ tử, bưng chiếc tráp dầu thánh. Một số người thắp tùng che ô, ôm nển. Dân chúng tự động rẽ ra hai bên đường khúm núm cúi đầu:

-Lạy cha ạ...! Một thầy cả đi làm phúc.

Luân chăm chú kỹ lưỡng. Một cha chánh xứ đi xúc dầu cho kẻ liệt. Nghĩa là có một người theo đạo thiên chúa nào trong lúc thập tử nhất

sinh, được linh mục đến tận nhà xúc dầu thánh như là của ăn đàng, trước lúc tắt hơi trên đường đi đến thiên đàng, đi đến cõi chết, đây là lý thuyết.

Mặt linh mục trắng bệch, không mấy tiếp xúc với nắng, như loài thảo mộc thiếu nắng ở trong cóm, một sự trắng bệnh hoạn, dày vò nội tâm, để hạn chế, để chịu đựng, bó gói trong khuôn khổ thần thánh, cố ý gọt bớt khuôn khổ người thường hiển nhiên, tự nhiên, mưu tìm cái vỏ tuyệt đối, tạo cho vẻ màu nhiệm thần thánh, để cho trong tư thế hư thực, tín hữu tin tưởng, xin cứu vớt, giải ách sự vô vọng thân xác khi cùng khổ bữa vầy, lúc quá nghèo hèn bất hạnh.

Quần chúng họ phải hiểu ra rằng: Mọi sự trên đời này những thầy cả, thầy giảng, cha đạo đều giải quyết được cả? Kể cả thuốc chữa bệnh, vàng bạc, tiền đô, v.v.. do cố đạo giới thiệu hoặc họ hàng nhà cố đạo bán ra đều có ý nghĩa như chính phẩm.

oOo

Người ngoại quốc tạo lên những tác nhân thừa kế, linh mục thành những đế chế nhỏ lý tưởng của dân tộc, và dân tộc độc lập?

Luân ngồi yên trong suy nghĩ. Có những tu sĩ nhỏ do cha mẹ dắt con đến xin làm người giúp việc, phụ lễ, trông nom dầu nến, lau bàn thờ, quét gian cung thánh, đổ ống quýt trầu... mơ ước một ngày kia, đạt thành rạng rỡ gia môn.

Cha đẻ của Luân rời khỏi nhà chung với chức hai.

Đứng trong phía làng quê, hai chức thánh cũng đã cao cả lắm rồi. Đối với ông là một sự chịu đựng đáng kể cho một người con trai út trong một gia đình chín người. Ông nội Luân là một viên chức trong ban hành giáo của xứ, nên cha Luân được hãnh diện cha cố nhận làm con cho đến ngày nay. Thường thì khi ra khỏi nhà tu là do chúa

không chọn, chưa đủ sạch bụi trần, nhưng có lẽ thiết thực hơn là con nhà nghèo không đóng góp nổi những điều kiện cần có.

Khác mọi việc. Cha Luân tự động ra khỏi.

Cha Luân kể: " Cha ra khỏi nhà tu, người lờm kẻ nguýt, nhỏ to: " Đồ quỷ sứ, đồ thầy xuất, quỷ ma cám dỗ". Cha Luân lặng thinh cúi đầu chịu đựng suốt những năm trường sau. Có lẽ từ đó nụ cười cố hữu của dân tộc bắt đầu có ý nghĩa. Nụ cười đau khổ, xỉa xói, nụ cười héo hắt cam tâm, chịu đựng, nô lệ. Ba Luân nuối tiếc những ngày qua, biết mình đã sống sai.

Giải thích thế nào về thầy tu xuất và tiếng cười của tín đồ mù?

Sự chịu đựng của cha Luân làm súc tích Luân.

Trước tiên là cái dốt, là dân trí, một dân tộc bán khai bị đô hộ. Gia đình quá đông người tập trung trên mảnh đất ruộng quá chật hẹp, trong thời ngoại xâm dày xéo. Luân manh nha vùng dậy. Nhất là các thời Vua ta truyền chỉ cấm các tu sĩ không được ra khỏi chỗ ở. Có tiếng gõ cửa.

Cha Luân uể oải đứng dậy từ chiếc giường dạt tre, nửa giường nửa chõng. Căn nhà ông và bác chú để lại.

Cánh cửa vừa mở, cha Luân đã vội kêu nhẹ lên. Một tiếng kính trọng:

-Thầy!

Một bộ mặt trắng xuất hiện. Một bộ mặt đầy thịt, có nhiều quầng thâm như hăng đêm mất ngủ, không có nụ cười, không tìm thấy một nét tươi. Vốn không có cảm tình, Luân cảm thấy không khí trong nhà âm ảm. Điều bộ của cha mình khúm núm làm Luân muốn nổi giận.

Thầy thừa sai của cha cố đạo vừa đến. Một người lùn khắc khổ, ngoại trừ bộ mặt, còn hầu như đúc bằng cặn sắt. Không chờ đợi đã

nói:

-Cha gọi ông đấy.

-Thưa thầy có việc gì ạ ?

-Tôi không biết.

-Thưa con lên ngay. Ngay bây giờ đó ạ.

Ông sứ giả ảm đạm đã đi, còn vương lại giọng nói thiếu sức theo gió.

Cha Luân phủi quần áo thật kỹ ra đi vội vã. Luân đóng cửa lao theo.

Luân nép vào vườn hoa gần đấy. Một khoảng đất khu nhà chung,

toàn bộ có thể lên đến vài mẫu kể cả phần vườn hoa cũng quá rộng.

Những miếng đất vùng đồng bằng quý hoá vô ngần, nuôi sống thêm

một số dân nghèo, chung quanh khu vườn là lạch nước tròng đầy

môn khoai, bờ ngoài con lạch tre ngợp bóng dày đặc thành những

hào lũy vô cùng kiên cố. Trước gian nhà khách, nhiều lồng chim quý:

hoàng anh, hoàng yến, yểng, khiếu.v.v..

Ba Luân đứng xớ rớ trước phòng khách.

Những bờ tường xây cao như những lô cốt thành trì chiến đấu. Phần

đông những kẻ ra vào nơi này là những chức sắc, chánh trùm, tổng,

lý... hoặc chãng, những thanh niên thiếu nữ con đức bà, nghĩa binh

thánh thể nhộn nhịp càng tăng thêm vẻ đẹp của vườn hoa, cùng

tiếng chim thêm nghệ thuật ý sống. Nơi lành thánh?

Không kịp nhìn, thầy cả đi tới mặc bộ áo thâm chùng, tay cầm chiếc

ba toong giống như trong hình chúa ki tô vua, tiến thẳng tới chỗ cha

Luân đứng. Cha Luân cúi đầu:

-Lạy cha ạ. Cha đòi con. Thưa cha vẫn mạnh khỏe trong Chúa đấy

ạ?

Chiếc gậy trong tay vị linh mục đập nhẹ nhẹ vào tay trái: -Cám ơn

thầy, Chúa ban cho tôi vẫn mạnh...Nghe như chiều thầy không hài

lòng với ý tôi phỏng?

-Dạ thưa con...khó quá...

-Tôi và các cha các thầy chỉ còn giúp đỡ cho thầy đến ngày hôm nay nữa thôi, thầy không được phép hành xử gì trong nhà thờ nữa. Niềm khao khát đốt cháy con tim thầy vào nhà chúa đã phé bỏ hết, và dù tôi có thương yêu thầy hơn, tôi vẫn phải trả thầy về thế gian, hội đồng nhà chung đồng ý cấp cho thầy một số vốn để thầy bước vào đời. Có lẽ thầy là con tôi nên thầy mới được cái thiện ý này. Cái này ý các cha.

-Con xin đội ơn các cha vạn bội.

Cha Luân khúm núm. Cha Luân quỳ sấp xuống. Tiếng của cha xú vẫn tiếp tục:

-Thầy ra đời, thầy phải giữ linh hồn của mình. Tôi cố gắng giữ thầy nhưng chúa không chọn. Tôi đành để thầy bước ra không bị ràng buộc. Nay con thầy đã lớn, đáng lẽ thầy bị phạt gộp thông công, nhưng tôi là cha bố tôi, niệm tình tha thứ cho thầy...tôi nhận hết sự khó cho thầy. Thầy phải bước ngay đến để cảm ơn tôi và các cha trong nhà chung.

-Vâng, vâng con đội ơn cha...

Luân trừng mắt nhìn lên trán của cha bố. Cha Luân thường kể lể nhiều về tính tốt của cha bố. Nhưng lúc này Luân có cảm giác như một con quạ đen. Một giác quan nhỏ đã đánh đổ những lời lành, mà cha Luân vẫn dành cho cha bố. Ý tưởng của Luân xiêu vẹo đến nỗi nghi hoặc cả cái trán hói, Luân cảm thấy như tự ông nhổ bớt tóc mình trên trán tạo lên. Và cha Luân đã bị cái trán khuất phục.

Các thầy đến rất đông, cha bố đưa cha Luân vào căn nhà nguyện đóng kín cửa và cổng. Luân chờ đợi không được, với tính lơ đãng

của trẻ, Luân chạy phăng ra đồng với mẹ.

Mẹ Luân xé cơm ra trong chiếc mo cau đưa cho con kèm thêm một con tôm, ngồi ngay trên bờ ruộng. Phía trước mặt là cánh đồng bát ngát trải thẳng một màu xanh. Một màu xanh quyến rũ để người trẻ đổi những hột mồ hôi lấy những bát cơm đầy. Luân vừa ăn vừa nghe mẹ nói:

-Chắc hôm nay các cha các thầy họp, để cha con xin lỗi, dũ bỏ cái áo nhà tu, và trả cái thẻ phát chẩn.

Luân lúng úng trong miếng ăn hỏi mẹ:

-Sao phải xin lỗi hở mẹ? Sao trả thẻ ưu đãi?

-Cha con ra khỏi nhà tu nên phải xin cái công ăn ở, dạy dỗ, lẽ ra phải phạt đền, nhưng cha bố đỡ cho như vậy là tốt lắm rồi. Gia đình ta còn cái thẻ ưu đãi được mua thực phẩm thì mẹ con đỡ khổ. Từ nay con cố ráng học hành, không chơi lêu lổng như ngày xưa được đâu. Một người phụ nữ đã đến ngồi bên cạnh mẹ. Người phụ nữ miền đồng ruộng, bà bạn quen thân của mẹ Luân. Luân lặng thinh. Cái khăn vuông đen của bà biến thành cái khăn lau mồ hôi. Lọn tóc vắn trên đầu bà xóa ra bay tỏa theo gió nhẹ cho bớt nóng cái nắng trưa của ruộng đồng.

Người bạn mẹ đã lên tiếng:

-Vậy là mày đã hạnh phúc lắm rồi. Ba đưa chúng mày lên tỉnh về phố, sẽ quên tất cả những năm tháng muộn phiền nơi đây, với hạnh phúc trong tay, chỉ có những gì trông chờ ở tương lai. Tỉnh thoảng nhớ về quê thăm chúng tao. Ở đây chúng tao còn nhuốm bùn thì còn nhiều buồn hơn vui.

Mắt người phụ nữ chớp chớp. Những chiếc răng đen nhánh như những quả sắn thuyên chín. Có một giọt nước mắt trong khóe.

Bà bạn mẹ vẫn tiếp:

-Mày là con người tốt phước, trời đã không phụ lòng chúng mày, chẳng cóc chúa chiếc nào cả, chúng mày ra đi chúng tao mất những người xóm giềng tốt, mất một đứa bạn hái dâu giỏi, mất giọng hò ví von trên đồng kỷ niệm những thời con gái, bao nhiêu tâm sự mày đã mang đi theo hết, bọn tao còn lại như những đứa cà đần.

Mẹ Luân cắt lời:

-Nhưng mai tôi còn ở lại. Sáng ngày kia...

-Nhưng tao không đến, nó buồn cho chúng tao thêm thôi, phải nhìn bộ mặt chúng mày khi chia tay, phải nhìn những bộ mặt cha, thầy, trùm, chánh. Tao chia tay mày hôm nay.

Ngồi thật lâu. Mẹ Luân chịu không nổi những tình cảm tràn đầy chân thật thương yêu bà. Bà cũng không còn giấu nổi.

Bà gạt đầu:

-Chia tay vĩnh biệt. Không biết khi nào gặp lại.

-Sao lại vĩnh biệt?

Bốn mắt nhìn thẳng vào nhau. Mẹ Luân biết rất rõ mình đang nói gì khi tình cảm tràn lên và hiện diện nơi đây là một người bạn tri kỷ, lên trên tất cả những hiểm nguy, trên tất cả thần thánh.

Bà nắm chặt lấy tay người bạn:

-Mình vào Nam.

Chú thích :

() (thư Ben to gửi Filippo marino 1695 (cgdt16-4-96)
thế kỉ 17)*

(@)Cuốn thiên hồ, đế hồ của Phan bội Châu 1923.

() maitre de la loi: thầy phép. Gs H-X-Hãn*

Tạp chí đại học số 10-7-1959

Thái San

Giàn Trầu Và Hiện

Bước vào vườn hoa nhà Hiện ở một nơi ngay thành thị. Dung nghĩ ngay đến tính tình cần mẫn của người coi vườn. Hiện có óc thật thẩm mỹ, nên ngay từ hàng rào, cọc sắt phế thải thu nhặt trong sở rác phế thải đã được cắt ngắn từng khúc đều nhau, hàn lại như con đường sắt xe lửa, rồi tự tay cầm cọ sơn màu mực tím nhạt pha hồng, cái màu sắc tuyệt vời, có những chỗ uốn cong theo bờ dậu chắc chắn và màu sắc thật đẹp.

Cũng có góc rào không làm vuông được, phải uốn cong hàng rào theo con đường, hàng rào đan bằng những cây sắt đan nhỏ. Ở ngay vườn hoa có cái chòi dẫn ra chiếc chòi là một con đường lát bằng gạch Nhật màu đỏ, những đường xây xi-măng đen làm nổi bật lên con đường tuyệt mỹ.

Căn chòi làm bằng gỗ lợp tranh có sàn giống như một bức tranh thủy tạ, mái làm thành tám góc vuông xoay quanh như căn chùa và có chóp ở trên như chiếc nắm vĩ đại chồng lên nhau, chiếc bé nhất ở trên cùng. Những chiếc cột được đánh bóng có thể soi gương được, trang trí ở giữa một chiếc bàn làm bằng nguyên một gốc cây, và cả những chiếc ghế xếp xung quanh cũng vậy, để dành cho những người ngồi và cũng sắp sẵn cả các thức uống như trà hoặc rượu thật

mát mẻ thật tuyệt.

Một chiếc bể nổi nửa chìm hình đa giác, trong có nhiều đàn cá nô đùa làm lăn tăn mặt nước làm di động những cánh sen đã trở vài bông. Hiện bỏ thêm vào trong hồ vài chiếc thuyền có sơn mắt hình cá trên chiếc thuyền có buồm và rất nghệ thuật cũng mang cờ sọ người và xương bắt chéo.

Bên phải con đường đó đi vào chòi mát, ôi thôi đủ thứ những cây hoa Dung chưa hề biết đến, như cây có trái tròn trắng giống như trứng thạch sùng gọi là cây ngành ngành, trái ngon ngọt thơm, cây hoa chóc trắng, dạ lý hương, mai chiếu thủy, nhiều loại lá lớn, lá bé, cả cây hoa phát tài, bồng dung năm nay lại ra bông thơm phức, hoa lựu, và những loại hoa cây lớn như ngọc lan và bao nhiêu loại hoa phong lan tức hoa tầm gửi đủ loại như valda, caleyla, long tu, địa lan, thảo lan, phía trong tường có cả dây thiên lý, bìm bìm, và những loại hoa tím duyên dáng khoe sắc màu, một vài loại quả chín như quýt tuyệt đẹp.

Dung quen Hiện đã lâu, từ ngày những cây chiếu thủy còn nhỏ và con chó của chàng trèo vào nằm chễm chệ trong đó. Khóm hoa chết đi đã thay đổi khác nhiều và đẹp hơn nhiều. Dung nhớ đã nghe chàng và nói rõ về cách trồng hoa, đại chỉ có lá và chỉ có hoa, như cạo hết vỏ để trồng thì chỉ có lá, và cạo hết lõi cây để trồng thì chỉ ra toàn hoa. Dung nhớ cây vạn niên quán quanh cột sân nhà mỗi lần đến thăm. Chẳng tuần nào Dung không đến, một ý nghĩa đơn giản, là bạn Hiện.

Những chuyện vui buồn học đường, cuộc đời, tâm sự Dung vẫn kể lẽ trong thân thiết tình bạn, gần gũi với nhau thân thiết tình bạn không lợi hại gì về cuộc sống bạn bè của cả hai. Ngày tháng trôi qua đầu

hai người.

Dung thi đậu, Hiện không may bị rớt, nhiều khi thấy bạn buồn, Dung cũng tận tình an ủi bạn, rồi buồn qua đi khi Dung không còn học chung một lớp.

Dung nhớ rõ hình ảnh thường đến với nàng nhẹ nhàng như sợi sương trong chiếc áo sơ mi màu lam nhạt.

Cứ những buổi chiều đi học trong cơn mưa hay nắng chang ngọt ngạt, Dung thường về trước Hiện trên con đường quen thuộc. Dung kể lể với chị Thủy:

- Phải như một cây trúc xanh vào chiều, phải như cành trúc với mai không chị?

Chị Thủy chẳng mấy khi trả lời, chị nhìn Dung ái ngại nhiều. Chị thường cười khi mỗi lần Dung kể lể cho chị nghe về Hiện:

- Coi chừng, rồi khổ đó cô ạ, con người ta nhà giàu cậu ấm.

Má Hiện lại thường dành cho Dung nhiều tình cảm, Dung vui tươi như không hề có chuyện gì xảy ra phải làm cho mình nghĩ ngợi cả. Những lần đến thăm Hiện, Dung chẳng quên được những điều chị Thủy nói, dường như nó đã ăn sâu vào trong trí nhớ... chuyện... nếu yêu nhau giữa Dung và Hiện.

Chờ khá lâu Hiện mới về, trên tay chiếc vợt và trái banh lông trong bộ đồ thể thao trắng nuốt, làn ánh sáng như tỏa thêm vào khu vườn vào lúc này. Dung cười với Hiện thật thản nhiên, nhìn chiếc vợt tennis, màu nổi bật trong màu nắng sáng và bộ quần áo của chàng. Dung nhớ về nhà mình, có vườn, có hoa lan, có bể để không, đầy bụi bậm, mực nước xanh rêu, có trồng hoa, tạm ổn qua ngày. Dung không muốn sự so sánh đó, nhưng nghĩ đến những lời của chị Thủy, Dung lại nghĩ đến cái vỏ cứng của tự ái.

Dung theo Hiện vào nhà, ngồi uống nước, đọc sách nói chuyện phiếm, đánh dương cầm.

Thường mỗi lần đến nhà Hiện, Dung không giữ ý tứ như chị Thủy nói:

- Con gái xấu nhất lại hay chơi ở phòng bạn trai.

Cái tính của Dung là muốn đến đâu về đâu đều tự nhiên, hay tự ý, và thích gì làm nấy. Hiện cũng mặc, chẳng hay nói. Đến khi nào nàng chào về. Hôm nay thì lại không. Dung đến với tâm tư trống rỗng, chán chường thân phận. Nàng đã thấm thía câu nói phòng hờ của chị Thủy. Lần nào câu nói đó cũng lọt ngoài tai, thì lần này câu nói đó lại làm Dung suy nghĩ lung lăm, cũng chẳng làm gì hơn với trí thức phân tán, vẫn không thể nhớ gì đến Hiện, khi ngồi chờ Hiện trong căn chòi mát, dưới ánh nắng đầy dẫy mầm sống buổi sáng, trên những cánh hoa nô đùa với gió.

Dung thấy những cánh hoa, héo tàn úa, rơi rớt những cánh phiến mỏng trên bồn cỏ phai sắc nhạt hương. Từ trước những sự đó vui vầy mà quên đi, nhưng mà nay, trong trí thức lớn lên của Dung, cô thấy phải lo cho số phận, lo cho sự tàn tạ của con người với thời gian, không phải đó là điều suy nghĩ viễn vông xa xôi.

Hiện thay quần áo. Dung suy nghĩ:

- Còn những chiếc lá vàng rơi xuống trên bồn cỏ, còn những lá xanh rơi xuống trong những cơn gió cuốn mạnh.....

Dung nghĩ đến sự có mặt của tiếng súng. Lọc lọi trong trí nhớ, Dung có thể hình dung ra những cái chết trên chiến trường, có thể xảy ra vào buổi sáng trên con đò.

Những tiếng tàu hỏa về đêm hoặc những chiếc trực thăng thoảng vội khi trời gần tối, hàng ngàn, hàng vạn hình ảnh hiện ra trong lúc này.

Dung ngẩng lên cười vui khi cử chỉ mình lôi cuốn Hiện.

Từ lúc nào, cô theo Hiện vào căn gác như thường lệ, Hiện hỏi:

- Dung, nỗi buồn nào đang đến?

Dung khò lấp nói chuyện khác cho qua. Biết thế Hiện cũng chẳng hỏi thêm. Trong không khí chán nản, Dung từ giã Hiện về.

oOo

Sáng sớm Dung thức dậy như mọi hôm mở cửa hàng xén nhỏ, trông coi cho mẹ, nếu không đi học buổi sáng, mở từng cánh một, xếp gọn trong góc. Bày ra một vài món đồ hàng như thường lệ.

Những cánh cửa sơn xanh để cho bớt màu mực, ba má nàng đã muốn thay thế từ lâu bằng những cánh sắt, nhưng hiện thời khi nào làm ăn khá giả sẽ xây nhà mới, nhưng bây giờ chưa, những tấm tôn cũ còn nằm nguyên với màu sắc đỏ và già tuổi, trần bằng những tấm cốt khoang, loang lổ, sắp phế thải, những chiếc giường làm bằng những chiếc thùng nhặt ngoài sở rác của quân đội đồng minh phế thải, Dung thở dài khi nghĩ đến tất cả. Từ giàn trầu chắn ngang nhà xuống nhà dưới của chiếc giếng đào, không bỏ cống, nhiều khi đất lở xuống đục ngầu, múc bằng gàu lên phải lọc mới dùng được, bếp, chuồng gà, đóng bằng những miếng ván ép Mỹ thái, chắn ngang vài miếng thành nhà tắm, đã góp nhặt từ ngàn ngày từ khi Dung còn đi làm sở Mỹ, chiếc bếp chắn ngang bằng mấy thanh sắt gần cạnh chuồng heo khi nàng còn nhỏ mẹ nàng phải nuôi để gom góp lấy số tiền mở cửa hàng, bây giờ không nuôi chuồng để trống không, che thêm vài mảnh gỗ thành nhà tắm, phía sau nhà Dung độ chục cây mít trồng quanh để giữ mảnh đất, hoặc những bụi chuối không chọn giống, cây bừa bãi trên đất không hàng họ thứ tự.....ngàn ấy thứ
Dung thấy tự ái mình bị đụng chạm.

Theo Dung mỗi lần đến chơi nhà Hiện, mỗi lần đối diện với căn chòi mát, lối đi được lót bằng gạch Nhật và tất cả những ngoại cảnh ở đó nói lên sự phú quý giàu sang, tự nó nói lên sự xa cách từ lúc Dung ý thức được lời nói của chị Thủy.

Gian hàng của mẹ con Dung từng ngày thu nhập từng đồng từng cắc.

Tự dưng hôm nay Dung thấy chỗ mình đứng xa hẳn mọi người, nhất là Hiện. Mặc dù Hiện vẫn giữ nguyên thái độ tự nhiên ngày nào.

Những buổi học, xuân năm xưa, Dung hay đi sóng đôi đến trường với Hiện, mang đầy thanh xuân trong bước đi dưới nắng, làn cỏ bờ đường, trong sân trường, khung hàng rào kẽm gai sơn trắng mộc mạc, những cây điệp rụng lá bay bay, cột cờ thẳng tắp với lá cờ no gió, bồn cỏ có trồng hoa mười giờ.

Những giờ sớm, những trò hăng say thể thao quần nhau với trái banh da, những mô đất không đều màu nâu hay vôi trắng, tường đã ngã màu của trường, dù vậy Hiện và Dung không hề vẫn đục trong yêu đương, để lặng yên như hai con chim tươi trong vườn.

Có lẽ bây giờ đã không còn níu giữ lại được những điều đó, bánh xe tuần hoàn đã lôi nhau xa, tản mát mỗi phận, sự hợp tan dĩ nhiên là Dung ý thức được những gì cần phải xa cách, Dung hiểu được điều của tuổi hay thời đã đến.

Dung ngồi trầm tư nhìn qua đường, trong góc bờ tường đổ, còn lại lại những gì của trận đánh ngày nào vào thành phố, ở trên cao đôi sẻ tíu tíu tha rác làm tổ, buổi sáng sinh hoạt càng lúc càng tăng lên. Hàng quán nàng cũng chưa có người khách nào mở hàng, Dung cảm thấy giao động khi nhìn thấy đôi chim mớm mồi rồi bay vút cao. Tiếng mẹ gọi phía sau, Dung uể oải đứng dậy ra sau ăn sáng với mẹ. Giàn trầu

phía trước còn tươi mơn mớn, mẹ nàng còn ngồi lại để Dung còn được nhìn ngắm giàn trầu, mỗi sáng hái trầu cho mẹ.

Nếu sự bơ vơ còn lại với cha, thì sự buồn khổ cũng sẽ còn lại với hai tâm hồn cô độc đơn thuần. Có tiếng gọi phía trước nhà, mẹ nàng đứng dậy đi ra. Tiếng người đàn ông trung niên và một người thanh niên. Dung đứng dậy nhìn hé màn ra ngoài.

Bộ mặt quen thuộc trong giọng thuốc Lào, ông không ngần ngại mở lời chiêm cảm tình, khi mẹ nàng rót nước mời ngồi. Dung biết việc mai mối của ông trong xóm đã bao lần, Dung mỉm cười một mình, buông màn gió bước vào. Nàng để ý anh chàng chẳng mấy khi mở lời. Ai cũng hiền như bột khi đi xem mắt vợ, lời truyền tai của các cô gái.

Nàng hiện thời cũng chẳng mong điều gì cao sang nào. Chỉ cho nhau hạnh phúc tròn vẹn. Dung đã quyết định ngay nếu mẹ hỏi, không cần chờ đợi thời gian phải suy nghĩ, ngay bây giờ nàng chưa thấy cần thiết việc gia đình.

Cũng là con gái nàng thấy sự thật phũ phàng của đời con gái, loài hoa nở một lần và thời gian chờ đợi lấy chồng, người vợ ôm con trong nhà chờ đợi chồng, chăm sóc đứa nhỏ đang còn khóc, mong sự cóp nhặt cần mẫn của chồng, nàng cảm thấy sợ sệt, lo âu, nàng đánh rơi những thanh thảo sân trường và sân cỏ, nàng thấy xa cách bạn bè và cuộc đời con gái. Không chấp nhận thì ôm tủi hận, mĩa mai.

Tiếng mẹ nàng khôn khéo xã giao, khi hai người khách từ già. Mẹ bước vào nhà cười với Dung:

- Cháu cha xứ đó Dung ạ. Mẹ chỉ mỉm cười thôi chứ làm sao bây giờ?

Dung cũng cười hỏi mẹ:

- Mẹ nói sao với họ?

- Thì họ sẽ trở lại đây, vì mẹ bảo để hỏi lại con.

- Con sẽ đi lễ, không sao đâu mẹ.

Cả hai mẹ con cười vui. Nàng đứng nhìn qua bên kia đường nơi bờ tường có tổ chim, hai con sẽ đã về đậu lại trên tường, rỉa cánh trong nắng ban mai. Dăm đứa trẻ trèo lên đóng rác bần thiu dưới chân tường đổ cùng với đồng gạch vụn để bắt hai con sẽ bằng chiếc ná thung.

Bị động chúng bay sà qua cành bã đậu trước nhà. Toán trẻ đuổi theo bằng qua đường hói hỏ, chúng vẫn không bắt được. Tức quá chúng vác thang đục tường phá tổ, đôi sẽ không chỗ nương náu, kêu tíu tít bay đi mất biệt.

Có lẽ Dung sẽ dành cho Hiện một điều gì đẹp lắm, Hiện sẽ nhận.

Những buổi chiều bên chòi, trong nắng vàng hiu hắt, có gió xuân thì thảo với cỏ, nỗi vui nào đồng điệu với nỗi vui nào, có bông hoa gục trên cành chịu nắng, có bàn tay trong tay, cảm động, để quên bằng những điều ai oán của hiện tại, trong sóng triều dương luân lưu, để quên vũng tối sa mù dày đặc vây quanh tương lai, để chân thật hỏi hồn mình còn ngái ngủ.

Nhưng đó là điều chưa có thật khi mặt trời buổi sáng còn đây, còn nắng gay gắt buổi trưa, còn quạ vàng buổi chiều, còn soi mặt thật của người.

Thì ra Dung chẳng quên được lời chị Thủy, chẳng thể đánh mất tự ái vụn vặt cần có của một đóa hồng gai. Thì Dung chưa thể tự nhiên mở lời với Hiện.

Có thể đó là suy luận tầm thường, cũ kỹ, và lảm cẩm để họ còn biết,

họ vẫn còn là loài người, thường đóng khung trong vòng lằm cẩm, để họ còn làm dáng che đậy bản tính thật.

Sáng nay cũng như sáng nào, Dung không đến nhà Hiện. Ngồi nhìn bức tường đổ và lũ trẻ chạy quanh trong xóm hò hét.

Dung chưa thích gì bằng chăm lo cho giàn trầu, và dĩ nhiên thì Dung chẳng còn ý nghĩ nào khác khi mùa xuân đã tới.

Thái San

Khi Người Đàn Bà Bất Đền

Sau giải phóng.

Nàng tên là Nhị.

Cũng chỉ vì thương cái yếu mềm của nàng mà tôi quyết định giúp cho nàng tới nơi tới chốn không cần suy nghĩ nhiều.

Tôi bèn phải chạy xe cái honda đăm cũ nhưng chở nàng thật nhanh về phía hướng tây bắc, dù có ngừng cũng chẳng nói với nhau câu nào. Đi qua những trạm gác mà khi xưa tôi thường gác nay đã biến dạng và xem như tất cả đều lười biếng. Tôi vỗ đùi tự nói:

-Như thế này thì làm ăn gì nữa được, từ trên xuống dưới lười hết sức thì đất nước tiến triển sao được.

Tôi cũng phải nói với các bạn là tôi đang đi đâu đã mới hiểu chứ?

Tôi đến trung tâm phục hồi nhân phẩm của hồi trước gọi là vùng ba, nay gọi là quân khu chín hay bảy gì tôi cũng chẳng nhớ nữa.

Một vùng trồng cao su mới toe bạt ngàn, toàn là cao su non ngút ngàn, cây mới lớn cao lăm trên đầu người.

Hỏi kỹ mới biết các chị trồng đấy, tôi mới suy ra được trung tâm phục hồi nhân phẩm là vậy đó, quý vị xem cuộc đời các chị, các cô có kinh khủng không ạ? Hơi một tý cũng bị trừng phạt đưa đến trung tâm phục hồi nhân phẩm kể cả đó là do các anh cán bộ cũng đến mua vui nhiều nhất, vì thế các anh mới phát hiện chẳng hạn như:

- Này con Hoa, kia con Dung. Đó con Liễu ấy ấy đó, còn ba con bướng bỉnh khiêu khích và chiều chuộng đậm vào thì không có mặt trong bọn này đâu các bạn ạ, vì nhất quyết mua vui thì phải trả tiền, hoặc thắng có lợi gì về cơm, gạo, và v.v...

Nói phải cho hết chung tất cả những đàn bà con gái xưa kia phục vụ (service) kể cả những chị lán trong các cao ốc như Caravelle làm việc hay làm lao công bồi bàn gì cũng vậy đều phải đi cải tạo nhân phẩm vì lý do phục vụ cho đế quốc Mỹ nói chung và nói riêng tức là những cô hộ lý theo kiểu miệt ngoài nói như chứ ở đây ai nói zậy.

Có tiếng người nói to:

-Hôm nay tôi có nhiệm vụ giải phóng phụ nữ theo hiến pháp VN.

Nàng nhờ tôi bảo lãnh về làm ăn, lấy chồng khác, không phải là mỹ mới được. Chính thức nhận làm theo hợp đồng của hãng Mỹ hãng RMK thuê làm cho nhà hàng Caravell cũng đã được năm năm nếu đúng hợp đồng nay nhà nước phải trả tiền overtime là chết dở đó chứ chẳng chơi đâu ạ, nhưng các cán bộ đâu biết những cái đó là cái gì và cũng chẳng cần biết chi cho nhiều việc.

Chỉ biết cô phục vụ cho Mỹ cũng giống như, hoặc hơn là đàng khác như các cô hộ lý vào trong rừng với các cbcsv thế là đúng nhất, mà cũng chẳng biết họ làm gì với nhau mà gọi là hộ lý nữa.

Chuẩn bị giấy tờ và đi một phùa đến tới nơi khỉ ho, cò gáy muốn hư cái xên xe mà chưa biết chỗ nào chữa được vì thời này mà sửa chữa được là rất hiếm họa, nhưng cũng may chỉ phải cho căng, tăng lại cái xên xe mà thôi chưa đến nỗi.

Lẽ ra nàng phải chịu tất cả phí tổn đó đàng này, mình phải chi trả, còn những bữa ăn nữa chứ, nói cho đúng tôi cũng chẳng nhỏ mọn chi.

Những thời gian này cái đói bữa vầy mọi người, mọi ngõ xóm chẳng thiết tha chi về ý nghĩa nào nữa. Tôi cố gắng chịu đựng cho đến khi cả hai về tới nơi tới chốn.

Thế là tôi đã làm xong được một chuyện giúp người, và nàng sẽ sống cuộc sống bình thường trở lại. Phần tôi chẳng quan tâm hơn, nghĩa là chỉ có thể mà thôi những số trời đầy đọa, nên nàng vẫn chưa hề buông tha tôi, khi nghe chính thức tôi tuyên bố:

-Anh chỉ gọi và giữ đúng biên giới là em nuôi mà thôi.

Ác hơn nàng lại có hai đứa con lai tôi chẳng hề màng chàng tới những điều đó.

Trong lúc mọi người chỉ lo kiếm con lai tìm đường xuất ngoại theo diện con lai thì chính bản thân tôi lại đứng dưng. Theo tôi nghĩ:

-Vì dù đi đâu cũng phải làm mà ăn cả, nên tôi chẳng theo cách gọi mới của cm kể từ ngày giải phóng là những người khác chuẩn bị xuất khẩu theo lối gọi mới của họ là hệ diện con lai như vậy.

Tôi gọi là được người Mỹ bảo lãnh đi về nước của họ theo diện nhân đạo, theo hệ những cái tình dục rơi rớt được bảo lãnh có vẻ nhiều người ưa chuộng thật, tại vn và nhất là gần các căn cứ của mỹ xưa, hoặc là đa số chỗ ở những người di cư vào Nam khoảng thời gian năm năm tư chẳng hạn như khu vùng Hồ Nai, Dốc Mơ, Gia Kiệm,

Cái Sấn, Tân Mai, hoặc chung quanh khu làm việc cho Mỹ như khu căn cứ Long Bình, Trà Nóc, Chu Lai, Đà Nẵng, Rạch Dừa v.v...

Vừa về đến nhà tôi phân trần:

- Còn việc gì anh làm giúp cho nốt thì mình chia tay nhé đừng lưu luyến nhau nữa được không.

Khuôn mặt trông lúc này thật khó coi. Nàng trả lời dứt khoát:

- Làm sao mà được. Nàng cố tình lưu giữ tôi như báu vật, nhưng tôi chẳng muốn dan díu với nàng nữa.

Vì tôi còn cuộc sống của tôi nên chẳng muốn nàng thất vọng, lại nữa tôi cũng lo cho các con của nàng đi làm đầy đủ.

Đào bới Long Bình. Hợp đồng cho người khác, vì nó còn nhỏ tuổi, lại nữa bị chúng thiên kiến chèn ép, tôi phải lo từng tí lả quá đủ, nhưng đâu chính chuyện này mà sinh ra bao nhiêu chuyện khổ sở gây thêm ra cho đời tôi.

Tóc vàng mũi lõ, nàng có nói với tôi là trước bố nó săn sóc nàng và theo đuổi nàng dữ lắm, có những hôm nàng cho bố nó ngồi ngoài cửa đêm khuya, chờ và nằm ngoài ngủ luôn nó cũng chẳng ca thán. Riêng tôi thì bỏ quách đi cho dễ thở những nàng cứ bám cứng lấy tôi và coi như chính mình là của nàng.

Phần tôi, cố chia tay với nàng để rảnh rang công việc cho khỏi cực đôi đàng lại nữa suốt ngày chờ chực ngoài bờ dậu.

Trong thời gian này chẳng gì hơn là đói, no cả nên nghĩ đi nghĩ lại chắc cũng chẳng gì hơn nữa đâu, nên tôi cũng buông thả và nhạt dần chứ không dứt khoát luôn.

Ai dè trời chưa cho tôi thoát khỏi cái lưới tình như chính bản thân tôi nghĩ.

Bỗng dưng nàng báo tin nàng có bầu, tôi chưng hửng, làm tôi kiếm

có xoay sở giải quyết vụ việc, rồi thì cũng xong thôi. Khi vào chỗ giải quyết cái thai, khi xong các chị cãi nhau om tỏi tranh giành nhau cái thai bỏ đi như báu vật.

Bà bác sỹ vừa lấy hết cái thai mới nói như chia xí phần:

- Cái này nó tốt lắm chị ạ, nghe nói nó tăng trọng cho heo, nên thường giành giật nhau những món đó nên. Họ nói với nhau:
- Tôi nghĩ giá tôi có dăm ba cái tôi sẽ chia đều hết chứ đừng làm như vậy.

Cái bệnh viện nằm ngay sau lưng nhà tôi khoảng chừng dăm chục mét cái đỏi khổ đã đành, lại phải nói đến những đứa con của nàng thời vang bóng tức là nàng đã có mấy đứa con tóc vàng mắt xanh nhưng nay chuyện đó đã biến nhanh vào dĩ vãng cả.

Trong lòng tôi chỉ muốn giúp đỡ nàng như những người khác, nếu giúp được vì thế lại vô tình có người đàn bà khác tiếc nuối lao thẳng vào tôi như những chiếc xe không phanh, làm tôi choáng váng chẳng biết đâu mà đỡ, sau này có thời gian suy nghĩ lại mới hối tiếc vì mình đã không làm hết sức mình để cứu đỏi là chính, mỗi lần nghĩ đến tôi lại ân hận.

Cứ mỗi sáng lấy có đi mua đồ ăn sáng là ghé qua vờn nhẹ tôi bên hàng đậu còn thô sơ của vùng miền quê yêu dấu, nay thì chẳng còn chút di tích nào nữa vì thời gian này đất cát tự dựng tăng lên vùn vụt sau thời mở cửa.

Riêng tôi chẳng thấy một chút nào mở cửa nào cả vì chế độ vẫn còn nguyên, vẫn trong chế độ cũ, tức làm như trá hình và học theo cách của trung quốc theo cơ chế thị trường, chỉ có riêng con gái vn thì đầy dẫy tha hồ giống như những món hàng sẵn sàng xuất cảng. Thời nay thường thì vậy. Tôi sợ đến thời con gái của nàng cũng phải chịu

chung số phận, chỉ vì đói, nhìn mọi người mà thấy tội nghiệp, chúng còn quá nhỏ làm sao hiểu thấu các buồn vui cuộc đời được mà bà mẹ lại bị cô quả nên đành chịu đựng số phận.

Một buổi chiều tôi thấy nàng ra ngồi trước cửa một hàng quán trên ghé và một em bé gái trờ tời tay cầm sắp vé số. Nàng nói:

- Em thấy có cảm tưởng như đã nhìn thấy ở đâu, trong quán chè, cái dáng môi mỏng hay hớt, cái hàm nhô thừa sao mà tránh được hạng con người như vậy là tốt, nhiều chuyện, đa số hình dạng hay hớt, nhiều chuyện, nàng cười xóc đầu cả cái chân mà chiều qua khi đi chở hom mì bằng chiếc xe một trâu vô tình cái hom đã cật củ quật trúng chân sưng vù.

- Em nói rồi hơi, nếu lấy chồng thì người ta mài bớt đi chứ sao lo bò trắng răng vậy anh.

Nhìn chân tay lạnh xám. Tôi đoán đã bước vào mùa đông trời lạnh ghê gớm, đến nỗi mỗi khi dậy sớm đi đánh vọt phải mặc áo lạnh, vừa đi người run lên như cầm cập. Chừng như nàng muốn gặp tôi.

Nàng nói:

-Can I see you now?

-Yes. Tôi hỏi:

-What can i do for you now?

-Go to church.

-Are you go to church?

-Why can't?

-Em cần nói với chúa một vài câu.

-Để màn chi rứa.

-Em cám ơn anh chứ chi.

-Khỏi cần cô ạ.

- Ý anh nói khỏi cần đến nhà thờ cảm ơn à?

- Đúng như thế đó. Em thấy các buổi cầu xin của bush ý nghĩa mà thôi. Chưa chắc đã được thiên chúa toàn năng chấp nhận, với cái bụng dạ của ông ta đâu nhé. Nguyễn công trứ có nói câu:

- Phá đền thì phải đền đền

- Nào ai lấn đất xâm quyền được ai.

Chuyện đời tốt xấu khen chê là chuyện thường tình, một trong trí trá của tôn tẩn đó em ạ chứ chẳng phải như em nghĩ và em muốn làm là được đâu.

Chiều xuống nàng hẹn tôi trên đồi cỏ cháy rụi hết trơn, gọi là đồi trọc hay đồi gió. Tôi gạt đầu, nàng mang theo rơm trải, thấy vậy tôi hỏi:

- Để chi em?

- Nhiều chiện góa xá đi ổng ơi là ổng, thì đến những chỗ như zày mà hông có cái gì nằm sao? Mà coòng hỏi nữa.

Tôi lặng thinh cho qua chuyện chưa bao giờ tôi nghĩ đến câu chuyện lợi dụng dù chỉ một việc nhỏ thôi cũng vậy. Không biết người ta phục hồi nhân phẩm hay là làm cho những chị đó nhân phẩm cho nó bị phủ phục luôn, sự đời nói và làm khác nhau lên giá trị của ông nói và làm lúc này cũng được lên giá kể từ những hôm đổi mới.

Nhưng đấy cũng chỉ là nói.

Còn làm thì hãy đợi đấy. Một trong những câu nói của chuyện hoạt hình trẻ con. Chuyện của thằng cáo và....

Lặng lẽ đi theo tiếng gọi của ái tình trèo lên đồi trọc, cố kiếm lấy chỗ có một chút cây cối cho hữu tình nhưng chẳng thể, sau cuộc rải thuốc Dioxin. Đây là tôi nói sự thực chứ thật lòng chẳng nịnh bợ hay theo hùa với ai.

Ôi bạt ngàn cỏ để làm chổi, loại cỏ có tên mà tôi lại quên mất, nhưng

chính nó lại quá giòn dễ gãy nên muốn làm chổi để mưu sinh lại phải bỏ thêm vốn mua thêm loại cỏ từ vùng cao nguyên, mà mắc như cắt cỏ về bó rồi nếu có thì chêm vô thêm cho có lời.

Người làm chổi chứ có quan trọng gì đâu như chính trị mà lo cơ chứ nữa, nhưng cũng được những cành người ta gọi là cây đót tốt cũng dễ xài và đa phần làm có lời nhiều lắm chứ chẳng chơi đâu ạ.

Gần đến cột điện Danhim cao thế mà ngày xưa nhật phải bồi thường chiến tranh loại điện sáu mươi tám ngàn von thiệt kinh khủng chúng suốt ngày kêu róc rách như nước chảy, có người đã làm cách lấy điện như khu phát tuyến ở trên an lạc ngã ba ông tạ sài gòn tức chỉ việc đưa cao lên một tám sắt vĩ và chuyền dây xuống sẽ sử dụng đưa vào làm bóng đèn thước hai sáng trắng nhưng dòng này quá mạnh chỉ chuyền mạnh mà không sử dụng như thế được lại còn nguy hiểm nữa.

Gần đến gốc cột điện tôi tưởng chừng như có tiếng gọi của ai đó quen thật quen và chợt nhớ ra là một cô bạn gái khác đang chờ từ chiều.

Vừa đi tôi nói với Mận:

-Anh hứa chỉ giúp đỡ em cho xong công việc này anh xin chia tay với em.

Và xin hứa chỉ coi em như đứa em tinh thần mà thôi. Nói xong tôi chạy theo tiếng gọi, nàng mặt hầm hừ ra chiều không hài lòng trả lời:

-Anh muốn phũ phàng với em ư?

-Chuyện em anh đã vì thương mà làm cho bằng xong, thử xem nếu cần gì nữa anh sẽ làm tiếp.

-Anh đã biết người ta đang “kho khát” những âm thanh theo tiếng miệt Trung nghe rất ư là khó chịu.

-Khao khát gì nữa anh vẫn hứa bên cạnh em cơ mà!

-Nhưng mới chợt nghe thấy tiếng gọi của mái là đã bỏ chạy.

-Thì anh đến kéo người ta chờ.

-Nàng vắt hết đồ đạc mang theo vào tận trong đồi trọc này và nói:

-Nhà nước lại khác anh lại khác, họ có quyền nói sai và nói dối vì chỉ để điều khiển một đám quá đông tức là một cả đất nước còn anh chỉ có em mà cũng “khó khen” dữ zậy sao?

-Anh thấy đó đi trại phục hồi nhân phẩm thì được ích gì chớ chỉ tổ chúng khai thác tình dục chị em hơn thôi. Anh thấy những đứa con hoang không cha mẹ đó do những trung tâm phục hồi nhân phẩm ra thì ai nuôi hay là nhà nước nuôi? Em không học xa hiểu rộng còn họ mang tiếng là những nhà chính trị mà làm còn làm như vậy thì đất nước bao giờ mới hết tệ nạn mà chính mình đi tìm và sửa chữa cái sai của mình. Nàng ngừng lại nhìn thẳng mặt tôi vào chiều những ngày tháng mười mau tối nàng hỏi:

-Vậy anh có hỏi kẻ bán đi phục hồi nhân phẩm là chúng em còn những người mua có bị đi sửa sai cán bộ không vậy?

Tôi nhìn không rõ mặt nàng trong chiều nay nhưng vẫn đoán ra được bộ mặt nàng vì thường ngày tôi vẫn gặp nhau nên chẳng thể quên gạn hỏi:

-Ý em muốn kể cả cán bộ phải sửa chữa những cách theo gái chứ gì?

-Tất nhiên, nhưng làm sao???

-Chẳng bao giờ có chuyện như zậy đâu anh người anh mến yêu ạ.

Tôi lắng nghe thấy đâu đây tiếng hát của Jhon lenon hát bài kêu gọi hòa bình, họ có bình luận rằng bài hát này còn thịnh hơn cả một quốc ca nữa, tôi đoán là ngày kỷ niệm hai mươi năm ngày bị fan yêu mến

giết bằng súng.

Nàng phục vụ tôi hết mình. Tôi trong lòng cũng bắt đầu xao xuyến về những hành động đó nhưng có những việc mà chẳng bao giờ mình được làm theo ý mình.

Tôi nghĩ âu cũng là duyên cơ.

Trong lòng tôi nhất quyết xa hẳn nàng, tôi cũng chẳng hiểu cái sự dứt khoát đó do đâu mà ra.

Nhưng tôi biết tôi phải xa nàng.

Ngày ngày hôm sau, chính tôi đến dự buổi ăn mừng nhà, nó là ăn mừng nhà chứ thật là đau lòng vì trúng ngay một cơn mưa đầu mùa, mà mái mới được lợp ngày qua các lá vẫn còn cứng cong nên nước chảy vào như ngoài sân, tôi lúng lờ với chuyện không đâu mà lòng rối như tơ vò, chẳng còn hãnh với diện nào mà ngồi vào mâm để ăn uống bèn kiếm cớ chạy tuốt, rồi sau muốn làm gì thì sao.

Lúc này tôi nhớ lại có anh chàng cán bộ cũng kiếm cớ đến với nàng mà không được còn mình thì chạy trốn chết, tôi tự mỉm cười lấy một mình. Chính anh chàng đó cũng đi đêm đến nhà nàng vô tình tôi gặp ở ngay ngã ba đường làng về lối nhà nàng. Lúc đó con đường còn âm u và tối đen anh ta lại lấy cái súng B38 ra giáng vào gáy hù tôi.

Nhanh như một con sóc quay người lại chụp đầu súng quay ngang, vố ngang cho vòng đạn ra tôi dốc hết đạn và rắc suốt con đường đầy và sân banh của trẻ em thường nhật làm anh ta la oái oái vì làm sao mà tìm được những loại đạn đó (loại đạn rulô) Chắc anh ta cũng loại gà mờ nên tưởng như là hù dọa tôi được đâu dè mất hết đạn.

Sáng sau tôi nói với nàng vừa để giúp đỡ nàng vừa để cảnh tỉnh hẳn:

-Em kêu hẳn vào và bảo vắc cho vài chục bao phân urê là hẳn làm liền hà, nàng quay qua chửi tôi:

-Anh muốn bán em cho hấn ư?

-Không có cách giúp đỡ em thôi, vì tình cảnh gia đình em cũng đâu mấy sáng sửa đâu, nữa để chúng cho chơi tầm bậy bạ cũng vậy chứ chi.

Đúng như thế chiều sau hấn lấy xe cút kít và bảo thêm cả mấy thằng tà lợt thường theo đóm kéo thẳng đến nhà nàng một đống phân trắng tinh hột tròn.

Thấy tôi nàng gật gù.

-Có ai mà nghĩ ra được như anh. Nhưng mà nếu mất một cái thì anh chết đó nghe, lại nữa ráng mà chịu khó thua thiệt nhe! Tôi lạng thình nhưng nay tự nhiên tôi thấy thoải mái hơn mọi ngày bước đi trong thình lạng nhưng êm ả.

Vài hôm sau tôi bước vào nhà nàng thì cũng vừa thấy hấn vác xác tới. Hấn trích thượng ngồi hấn trên bàn quay qua chỉ bảo tôi:

-Ê mày cố gắng sửa cho tao cái đài đi chớ? Tôi nói khi nhìn xuống đất:

-Máy đó là loại áp chiến lược tức gọi là tây quăng hiệu chưa giờ thì ai thèm xài loại đó nữa.

Hấn cau có nhìn tôi vẫn trích thượng:

-Thì mày cố gắng sửa cho tao đi đó. Tôi cũng muốn trích thượng lại nhưng trước mặt đàn bà con gái tôi lại thôi, nói nhe:

-Ừ, thì chỉ thay vài cái trung tần là chết đó anh ạ. Nó quay nhìn tôi mặt nhăn nhở đến chán nói tiếp:

-Thì mày cứ sửa cho tao để còn nghe chứ kéo tết sắp đến rồi. Tôi chẳng thèm trả lời nữa.

-Hừ...m hừm....

Tôi suy nghĩ chẳng cần phải nói chi đến thằng này vì sớm muộn cũng

có thẳng tính sổ nó à, đúng như lời tôi nói chỉ vài ngày sau đã có lệnh triệu hồi về trên huyện và ra tòa xử về tội hiếp dâm gái vị thành niên, nhưng thực tế cô gái đó là loại làng chơi nhưng bị chúng cài độ vì tuổi thật cô chỉ có mười bốn thế mới chết.

Hắn lĩnh một năm tù ở, nói cho cùng hắn không được lòng cấp trên nên đảng, đoàn cũng bị phết thải và đi thẳng vào tù chẳng thương tiếc.

Sau khi tôi chơi kiêu đó tới về mình cũng cảm thấy hèn hạ, nhưng cũng là may vì một cô gái vào tù cũng sướng chán.

Nhìn trên cái áo nàng đang mặc có hình con gấu vẽ bằng đường chỉ thêu, chiếc áo hai màu cam than áo và hai tay trắng, những cái cực chẳng đã trong thời bao cấp nhìn cách ăn mặc đã đủ buồn so, cái quần theo kiêu ngày xưa ống rộng thùng thình chứa cả con chó.

Nghĩ mà cảm cảnh.

Vài hôm sau lại có vụ thừa kiện để lấy lý do xin làm đường nhưng họ muốn ức hiếp nàng. Gia đình phía sau làm đơn xin làm đường sau đó xâm lấn đất đai của nhà nàng chiếm luôn cả chỗ tôi chôn cái tang vật sau khi phá thai.

Giá dụ như tôi mang cho họ ngay trên bệnh viện thì hay biết mấy.

Suy nghĩ qua đêm tôi nói với người con trai nhà bên đứng đầu đơn kiện lại. Tôi quên đi mất là thời gian này là chỉ xài luật rừng (tức trong rừng ra mà thôi) làm gì đã có pháp luật.

Thế là cứ ai đến phá rào để định xây dựng đường thì cứ vu cho là chúng định ức hiếp đòi đập nhà hăm dọa giết, thế là chúng khiếp coi như gặp, mụ đánh đá bèn chạy thoát thân. Nàng nói với tôi:

-Anh hay thiệt đó à, từ đó để nay chẳng ai dám bén mảng nữa vì ngay đó cái đơn chuyển ngay đến tay tiến sỹ Trứ gặp ngày họ đang

phát triển hóa nông thôn.

Những trụ định lợi dụng lấy có làm đường, cốt ý mở rộng con đường bèn phá bỏ ngay ý định đó và dang xa không bao giờ có ý định đó nữa. Tôi cũng từ đó hồ hởi thêm, có giá thêm với mọi người trong xóm, họ đồn thổi, họ thêm bớt câu chuyện tầm lum là cách mạng không bằng liều mạng. Mấy người định làm đường bỏ ngay ý định chuyển qua lấy có xin lỗi nói chuyện vun vào.

-Chúng tôi không có ý định đó nhưng mỗi lần đi lễ sớm khúc quanh này nó u ám quá chúng tôi muốn sửa sang lại cho sạch sẽ thôi mà. Thời gian này những người muốn đi mỹ đồ xô đi tìm con lai cũng chẳng dám bén mảng đến gia đình nàng nữa làm tôi ân hận chưa có cách xa nhau. Tôi bèn nói với nàng:

-Em có thử đến khu người xóm rau muống xem thử họ đa số muốn đi làm còn anh thì không bao giờ.

-Nerver happen?

-For sure.

-I'm wait, wait, wait to you from time to time, but you don't think about me? Yes okay?

-I don't want to go do you undestand me?

-Em mong chờ anh quá xá hay anh còn nuối tiếc cô bồ trẻ của anh?

-Không bao giờ.

-Anh có công việc chứ đâu phải kẻ lang thang đầu đường xó chợ mà em.

-Em biết rõ chứ nhưng em nghĩ anh không thể bỏ rơi em được.

-Ai dùng chữ bỏ rơi bao giờ, lần sau đừng bao giờ nói nghe.

-Em cứ đi đi nêu thương thì thỉnh thoảng gửi quà về cho anh là được rồi, sớm qua bên rùi quên mất đặc đi đó chứ ừ. Để mà coi.

Không biết đi được hay không nhưng tôi vẫn bị nàng kèm chế quanh năm suốt tháng trong những ngày tháng gần đây xoay xở chưa biết cách ra khỏi vòng quỹ đạo.

Nhưng mà may có rồi.

Chiều đến cha xứ cũng vội nghe người ta về việc làm đường đi nhanh đến chỗ bụi dừa chờ chực để cho mấy lính gác định làm con đường theo như ý chúng trình tấu. Nhưng ai ngờ mướp đấng gặp mặt cửa.

Cha cũng bèn đứng trơ mắt ếch ra coi chúng bị xua đuổi lại còn bị nhục mà về mất đất. Tức tiện bên này thì bên kia làm âm ỹ lên không cho làm đường vì lý do đất của nhà bên nữa Im bèn chạy lách thân. Không biết khi đi về có chửi rửa không nữa đó chứ.

Vài tuần sau nàng đi vượt biên nhưng lần đầu chưa hiểu những đoạn trường nên cũng chưa đi được vài tháng sau nàng mới thoát được cuộc đời bị choáng ngợp vì vật chất, nên chỉ có tiền vàng và vàng từ chỗ làm giấy tờ cho đến làm tàu, mua máy, đón người chung và những cộng sự.

Khi đến biên giới vào đảo tất cả mừng như mở cờ trong bụng lý do đã thoát được chính chỗ nơi chôn nhau cắt rốn.

Thật là đau khổ.

Bỏ nước ra đi trốn chui cái mắt gì trong đó.

Tự do là cái gì mà cuốn hút những con người đeo đuổi đặng đặng suốt kiếp khôn nguôi, người đi được, người ở lại mơ ước thiên đàng nào không phải làm ăn.

Tôi đặt những câu hỏi đơn sơ mộc mạc thế nhưng chẳng và chưa ai trả lời được. Cùng lúc lại được nghe câu chuyện của trong đài radio không biết có phải my dân không nữa nhưng như sau:

Một người ông bảo cháu:

-Làm ơn cháu lau dùm ông cái bàn này.

-Vâng. Một lúc sau người ông vào tận bàn xem và bảo:

-Thế mà vẫn còn bẩn cháu biết không nào, bảo cháu lau lại. Một lúc sau ông lại vào cũng nói như vậy. Người ông giải thích:

-Cái khăn nó bẩn chứ không phải cái bàn nó bẩn đâu cháu ạ, bởi thế muốn thì phải thay cái khăn chứ đừng lau bàn bằng khăn bẩn mãi như vậy là mình không có biết nhiều, cháu ạ.

-Vâng.

-Bởi vậy đi cũng vất vả mà ở thì bị suy tàn vì cuộc sống chật vật. Tùy em suy nghĩ cho chín chắn chứ. Tôi nói câu đó bằng thừa. Bất chợt làm cho tôi thoáng hiểu được một câu chuyện khác là thà mình đi xa khỏi còn hơn sống trong một nước mà không được tự nhiên theo ý mình làm việc gì thì càng khổ sở và đăm chiêu hơn nhiều, dù rằng quê hương nếu ai không nhớ.

Nên tôi khuyên nàng cứ tiếp tục cuộc sống khác như vậy và nay nàng đã thỏa mãn và đã sống trong một phương trời khác, nơi làm ăn khác một phương trời tự nhiên tự tại ít bị kèm chế bởi chính trị. Vài tháng sau nàng gửi cho tôi một lá thư thăm hỏi là quá quý.

-Cái bàn là một tiền đồ, còn cái khăn là cái cần phải thay đổi.

-Em chúc cho anh tròn vẹn với lòng mong lòng ước cùng người con gái anh nhớ mong.

-Và với cả tiền đồ thay đổi của anh.

KÍNH CHÚC HAI NGƯỜI MÃN NGUYÊN.

Lời cảm ơn khi đưa đến nghĩa trang

Cùng đám đông khi đưa tiễn ông về nơi an nghỉ. Ca sỹ nói:

-Tôi nói ông ấy tử tế nên nay tiễn đưa người tử tế đến nơi an nghỉ.

Ông còn nói tiếp:

-Trong lòng tôi mơ ước chính phủ mình có nhiều người tử tế hơn.

Nói xong ông quay qua nhìn đám đông chỗ bao người ngồi, nhiều người đàn bà miền nam vùng đồng bằng sông Cửu long cũng đến từ sớm để tiễn đưa ông, “người tử tế”. Một danh từ đám đông tặng hay gán cho cũng vậy.

Đây là cả một sự ý thức hệ lớn lao làm cho biết bao người dân cùng bào tộc yêu mến mang hàm ý đầy tính chất Việt tộc.

Trên báo vài ngày sau cũng có viết. Và chính ông xuất ngôn này cũng nói rõ:

-Tôi mong những người trong chính phủ có nhiều người tử tế như vậy.

Trong ý đó vậy không tử tế là sao, thử đặt vài câu trái ngược mà luận bàn thử, hay còn dùng chữ trong quốc hội là phản biện thử, nếu kẻ có học, dù chỉ khoảng trung học đệ nhị cấp mà thôi, nắm chặt được vài cách đơn giản nhất là nghị luận. Thì trái với tử tế là mất dạy, hay còn nói nặng hơn nữa.

Không lẽ lại là những người mất dạy sao, mà lại trong hàng ngũ những người cầm quyền, đầy lòng yêu nước, có tâm huyết, cần và đã quyết liệt chữ chủ quyền, nhưng không có chữ nhân quyền, mà có những tính cách thô thiển, đơn giản vậy sao.

Những tư tưởng không mấy lành mạnh chọt ào vào tâm tư, đủ để suy nghĩ về sự sống của toàn dân Việt những thế kỷ sau, dù mai đây ta, tôi chẳng còn hiện diện trên thế gian.

Ngay đúng lúc chú du kích. Nói cho đúng cái mấy thằng ăn tàn hót việc, xin việc mới đúng, đến tận từng nhà đưa tôi ký nhận văn bản gia đình văn hóa, nhìn thấy bản mặt thằng cô hồn, mất dạy, lừa đảo, càng tăng thêm ý nghĩ không mấy thuần khiết về nhà nước, làm tôi hoảng sợ, vì văn hóa là cái gì, và ai văn hóa trong gia đình văn hóa, nếu là văn hóa phải như thế nào, và sống ra sao mới là gia đình văn

hóa.

Tôi suy nghĩ chúng kiếm có xài tiền dân chúng đây.

Những câu hỏi mang nhiều cốt lõi sự việc không mấy văn hóa, càng làm tôi suy nghĩ mông lung, những điều không muốn kể ra nên cũng thình lạng luôn.

Trên màn hình tivi đang diễn tả cơn lụt đến cả thước, người đi lặn hụp dưới đường ngay tại thủ đô văn vật mà duy chỉ một khu bơm hút nước.

Ta thử hỏi vậy bao nhiêu năm tiền xây dựng đê, kè ngăn nước đâu, và công trình tự hào thay đổi cống chảy xưa có từ đời pháp thuộc nay biến thành cống hư, và để rồi lạng thình, sự lạng thình đáng sợ, chưa nói đến đã có dự báo thời tiết học và bao học vị tiến sỹ nữa mới chết, đến đâu và dùng để sử dụng vào việc gì, tiền làm gì hết nhiều tiền thế, và chỉ có duy nhất một khu chạy máy hút nước. Văng bài về:

-Hà nội mùa này có mấy cơn mưa..Khu phố thành sông muôn năm cho chúng lội..hoa sữa thôi rơi khi bên hiên những ngày tan lớp...đường cổ ngư xưa lặn lội lúc ta về.....hà nội ngày này..dù mưa hay nắng....

Những câu ca biến thành câu vè độc địa chẳng thể nào thoát ra khỏi cái đầu mê muội cho chính bản thân nhẹ nhõm được lúc nào.

Chúng tôi theo con đường mòn khác của khu phố không ngập lụt, vừa đi vừa nghĩ về lời cảm ơn của người đưa tang, nghĩ mà cũng hay thật. Cho đến chính ngày hôm nay nhà cầm quyền sợ báo chí vô cùng, nên dần dà biến thành, mất cả nhân quyền, quyền tự do làm người, tự do báo chí, và mọi điều kiện khác. Tôi nghĩ rồi cũng đến lúc nhân dân, con người lại phải đòi hỏi mất thôi, thế tất nhiên là xuống đường chống đối, đòi hỏi, từ bất bạo động cho đến bạo động.v..v... Và mọi sự xảy ra đúng như ý nghĩ đơn giản, thô thiển của tôi, và hầu như mọi sự cũng đã chín mùi và chỉ là chưa đạt mục đích gì vì chính những cái độc tài của độc quyền, giữ ghế.

Cái bản chất tôi không muốn dính dáng đến chính trị, tôn giáo, nhưng rồi vào thế chẳng đặng đừng, từ bao sự giải quyết lúng túng cho đến đối xử nhau như vô học, vân vân và vân vân...

Đau khổ này nối tiếp khác quần quanh như sợi tơ nhện khó chịu, khó khổ cho mọi người, mọi giới, khổ đói càng tăng thêm. Trong tâm luôn căng thẳng về câu chuyện kể như đùa.

Thiệt hết chỗ nói.

Chiều đến về đến nhà vô tình mở thùng đá dự trữ thấy chúng tỏ riêng mình vẫn còn hơn nhiều người, nào vài miếng thịt heo, vài cây rau cải, vài quả trứng gà và một hai hột vịt. Cảm thấy đời mình còn dễ chịu hơn nhiều người.

Tôi lắng nghe ông nói:

-Trên truyền hình khi bị chất vấn, dù chỉ là màn trình diễn cũng quá lúng túng, thiếu kiến thức, thiếu căn bản, kể cả chữa ngập nước trong ngay thủ đô, cho đến bán lúa gạo để cứu đói nhân dân và nhất là chưa biết phát triển bán hàng trong nội địa, trong lúc nhà nông đã làm ra lúa, nay làm mái che giữ gìn gạo ngay giữa đồng để chờ khát nợ.

Chưa biết bao giờ người nông dân thoát khỏi bị cảnh nhà nước “cây lúa trên lưng người nông dân”.

Tôi cúi đầu đi trong vũng bùn lại mới ngập tràn về đồng, về thành phố Sài Gòn, nhiều năm vẫn vật. Kể cả từ khi biến đổi tên thành phố mang tên lãnh tụ, hoặc cố ý cho người mang tên đền tội. Luôn nghĩ đến lại mỗi buổi tối, nào cũng vậy, phải nhai lại như loài ăn cỏ, những câu chuyện sòm bòm của các màn trình diễn vào các kênh truyền hình tiếp tay cho bao màn cảnh trước cho đẹp, cho có lý, gần như xin lại sự an ủi, cảm thông trong dân chúng, thật loại mặt dày, không còn gì để mà nói nữa.

Bao nhiêu chuyện, việc mà toàn những bọn ăn hại trên đầu trên cổ, làm khổ thêm dân chúng.

Ngày hôm nay tôi mang như một truyền thông chính đáng của một con người bị o ép, dồn dập. Nói với đám đông rằng:

-Dù gì còn sống thì còn phải phấn đấu cho đến hết hơi thở. Để làm gì? Để đời sau con cháu được thừa hưởng tránh khỏi tiếng xú vạ niền.

Để rồi chiều về đến nhà nhìn vào nồi cơm ngon nhưng đã bị ngả màu vì người nhà mua gạo vừa ngon, nở, cũ tuy nhiên điểm trong nồi bao màu khác vì gạo mọt, ngả màu, ỉu, đã bị nở mà nhăn nhờ với chính bản thân, bên tai vẫn vẳng tiếng tivi về đường Nguyễn Lương Bằng chưa đâu vào đâu. Nghĩa là vẫn còn trên giấy chưa biết làm ăn ra sao nữa.

Ai chết mặc ai, tiền thầy cứ bỏ túi.

Tôi chợt nhớ để câu chuyện trên sân cầu lông. Một hội viên mới đề nghị:

-Bầu người trông coi sân, thấy ai không đóng tiền mà đến chơi thì nói khéo cho họ đừng đến. Tôi lấy làm lạ. Tôi nghĩ và biến thành câu trả lời:

-Tốt thôi bầu coi sân là tốt.

Không lịch sự, mà chính bản thân cũng xưa kia đến chẳng đóng xây dựng sân lúc đó ai xử lý tình huống đó. Tôi nói:

-Các ông con nít quá, lại kiếm cơ lần chiếm sân, quyền, nữa sao, nhà người họ cho xây dựng sân là quá tốt, còn định tiếm quyền rồi chiếm đất nữa sao?

Đúng ra ông chủ đất cũng chẳng tốt lành chi khi cho người làm sân cầu lông cũng nhiều dụng ý.

-Che khuất phần nào khu công nghiệp của con gái, bởi vậy khi treo bảng hội cầu lông người cao tuổi họ bắt bỏ xuống ngay.

Vừa mang ấm trà kẻ nhỏ miệng đã nói:

-Không mang cái đít ra.

-Cái đĩa lót chứ ai nói thô thiển vậy.

Vừa ngồi xuống thì cũng người ấy nói:

-Chỗ đâu mà ngồi đấy.

-Vừa giữ ghế vừa bợ ư?.

-Thì phải mang đủ lệ bộ.

-Để làm gì mấy thứ đó, vất đi còn hay hơn có chúng.

Không lẽ đây là lời kết, nên cho qua đi.

Tự lằm bằm:

-Khó mà sửa chữa sai được cả bọn này, khó, tuy vậy phải bền bỉ, trì chí.

Chán quá tôi quay qua nhìn kẻ mới đến sân và bắt đầu vào cuộc đánh vài ván thì về cho khỏe cái thân khổ tội.

Mà để lắng nghe những tiếng ngao ngán của dân tộc, từ gạo, điện, cho đến dự báo thời tiết, và bao việc chẳng đâu ra đâu.

thái san

Mối tình của phó trạm

Tôi nhìn trời màu xám như chuẩn bị chuyển mưa, nói với nàng:
-Anh sẽ về nhà trước đây em ạ.
Nàng nhìn tôi khác thường là tôi biết nàng yêu và cần tôi tha thiết, vì chồng nàng đã ngã xa nàng từ hôm Thủy trở vô nam dậy học.
Trong lòng tôi cũng mến yêu nàng vậy, nhìn đôi môi thê kia mà làm sao ai bỏ cho được, nàng rất mặn mà từ cách đi, đứng, ngồi cũng êm đềm, khiêm tốn, cho cả tới cách ăn chứ không phải như vội vội vã vã nên từng cách này đưa tôi sâu thật nhiều vào tình yêu với nàng.
Sáng sáng, chiều chiều lúc nào tôi cũng vẫn nhớ da diết, kể cả những cách đi đứng nhìn.
Khi nàng nhìn, tôi cảm như đang nhìn trộm một người khác mà người đó lại chẳng hề hay biết, thực chất không phải là nhìn lén mà không bao giờ dám nhìn thẳng vào mặt ai.
Đó là cái yếu nhất của nàng mà chính nó đã làm tôi say đắm muốn chết về nàng mới thỏa mãn.
Nhớ lại những lần gặp nhau trên đồi mờ. Nàng và tôi thường khởi đầu câu chuyện tự dẩu dẩu, sau đó mới dám quay mặt lại nhìn thẳng vào nhau.

Có lẽ một nửa e then và là một nửa thích thú.

Tôi cũng biết nàng yêu tôi chân thành nhưng biết làm sao khi mình chưa bao giờ dám thổ lộ với nàng, sẽ yêu nàng cho đến cuối đời được vì những sự sống thực tế nhãn tiền chưa thể nuôi hay cung cấp hẳn một cuộc sống mới trong đó có nàng. Lại càng không bỏ ra đi.

Vì lúc này là những năm khó khăn nhất trong đời tôi và khó khăn nhất của đất nước, mà tôi hiện đang thì hành một công việc khá quan trọng là cấp dưỡng trong nước đang lúc đói nên luôn lúc nào tôi cũng đang trên đường hành sự, luôn luôn với cây súng, vài ba thằng lính chuẩn bị đối phó với những tên cướp chặn buôn bán hàng bấp hợp pháp như vận chuyển gạo, và tất cả những hàng quốc cấm kể cả bấy mình, ngòi nổ để nổ đá vân vân và vân vân..

Lại nữa nếu là một đảng viên thì không thể nào có một người tình khác nữa sẽ bị khai trừ khỏi đảng ngay. Như ngay buổi sáng nay tôi đang xử lý một vụ vận chuyển lương thực lớn, năm tấn bột mì.

Thường hai đứa đứng sát bên nhau như chưa hề bao giờ thiếu nhau, sợ rời xa, hai đứa ngọt ngào lắm, khi vào nhà nàng nhất là những nụ hôn mà ngay bây giờ tôi vẫn nhớ mãi khó quên, gặp nhau ngồi cạnh nhau là cứ mở miệng ngọp ngọp như cá đớp mồi, kể cả ngồi trong trạm.

Ôi những nụ hôn ngọt ngào làm sao.

Chúng tôi không muốn rời xa nhau dù một phút cũng chẳng.

Ngoài đường bao tiếng xe buôn gạo hoặc cà phê để sống của bao người, chạy qua thật nhanh như thúc dục tôi:

-Tình yêu đến rồi, đừng bao giờ để phí.

-Tình yêu đến rồi, đừng bao giờ để phí, làm sao để phí được, tôi cảm

thấy xây dựng như vậy cũng đã được gần chục năm tròn vẫn mặn mà. Hiện bây giờ tôi đang suy tư về những lá thư đã nhận từ nàng với bao lời mật ngọt, với bao niềm kiêu hãnh vì những tưởng chỉ mình tôi là có được một tình yêu, nên tự hào kiêu hãnh. Tôi vẫn lo sợ cái túi đựng thư tình lại ngang nhiên treo ngay cửa ra vào, sát phải ngay gần bàn thờ tổ nó thôi thúc tôi, nó hướng dụ tôi rằng, chính đó mới là nguồn gốc gây ra bao nhiêu tai họa. Nằm một mình, tự ru mình:

-Thôi bỏ hết đi tự nói với mình như vậy và âm thầm ngủ thiu thiu trong tay người tình.

Nàng cũng vậy âm thầm không một tiếng động trên đời giữa đồng không mông quạnh, hai đũa quán quýt bên nhau trọn ngày này qua ngày kia. Nên bỗng dưng tôi sợ, mà sợ thật chứ chẳng chơi.

Ngay bây giờ trên tấm thảm nàng mang theo sau khi dựng chiếc xe tôi mới biếu nàng, kè sau đó nàng mang trái chõ kín đáo và hay nhất.

Nàng nói như gió thổi nhẹ dễ thương:

-Làm như trời sắp mưa anh ạ.

-Không đâu, nếu mưa ta chuyển vào trạm thu mua cuối đường đầu ngõ chặn kia em ạ đừng lo.

Chợt bên ngoài có một người vừa nói:

-Tú mày đến nhận trạm đêm à?

-Ừ hôm nay trực mà, thế ông xui xin đâu?

-Chút xuống. Thế ông xui của mày còn làm thuốc pháo lậu nữa không.

-Làm chứ, tao không bao giờ thì lấy gì mà ăn chỉ có nước chét đói thôi à. Trong này có phó trạm và con Thủy đó đừng vào.

-Thế vợ nó không biết à.

-Biết hay không thì đã làm sao?

-Ai cho biết. Biết thì khai trừ khỏi đảng ngay còn gì.

Câu chuyện tưởng như chỉ có vậy cũng là cái may rủi cho đời Hân.

Vừa về tới nhà đã bị bà xã tru tréo nhẹ nhưng quyết liệt:

-Anh phải bỏ ngay con Thủy không thì không xong với tôi được đâu.

Hân cũng nhanh, Hân ngó nhìn ra phía ngoài cửa như để nhìn có ai vô tình nghe thấy chuyện này nói lại:

-Ai nói với cô là tôi quen Thủy mới được chứ?

-Đây này một đồng thư tình kín đáo ghê hồn của anh đây này chứ đâu nữa, đủ làm bằng chứng không? Hân choáng hồn vì chiều trên đời mờ chàng đã dự liệu về đến nhà là thu xếp lại đốt đi cho hết, nhưng có đâu ngờ rằng mau đến như vậy. Mình đã thua.

Trong tâm Hân nói vậy nhưng ngoài miệng thì chữa cháy ngay.

-Làm gì có chuyện đó được hay đũa nào trêu mình rồi bà ạ.

Hân nhìn vợ lần khân chưa muốn và chẳng quyết được gì sau câu chuyện như cái tát đáng đời của vợ, Hân mới thấy mình ngu quá ngu, ai đời lại treo bửu bối tại đó bao giờ, mắt Hân nhìn xuống và thầm nghĩ rằng đời mình có lẽ thân bại danh liệt từ đây. Nhưng vẫn nói cứng:

-Anh sẽ truy ra thủ phạm cho em tin, anh xin lỗi bây giờ anh đi ngủ đây, làm như mình đã có giải pháp.

Và nàng và Hân không nằm chung giường như mọi khi.

Sáng sớm hơn ngày thường Hân đã ra khỏi nhà.

Khoảng độ gần trưa khi mặt trời gần đứng bóng Hân về với dáng điệu say hơi say nàng vẫn nhìn rõ sự thực nói như hồ hởi:

-Đây chính là thủ phạm đây nè, chính hấn. Chính hấn đã tự nguyện bỏ những bức thư tình ngọt lịm đó đây nè vào đó.

Nói cho cùng làm sao mà đính chính được theo lẽ đính chính tức là xác nhận, lại nữa những dòng chữ không lẽ nàng chẳng biết nổi chữ của chồng viết ư, nên nàng chẳng nói chi mạnh thêm.

Nàng bỏ đi chơi chỗ khác để vài ngày sẽ êm lại và vết thương trong lòng sẽ từ từ khép dịu bớt.

Sau khi chào hỏi vài câu thông thường nàng đến với tôi hỏi ngay câu đầu là:

-Anh ơi, bây giờ như vậy em nên làm gì.

-Thế trong lòng em còn yêu Hân nhiều không?

-Thực tế em chẳng yêu hắn là bao nhiêu. Chỉ gần như bị bắt buộc, từ khi bố em ý thức phải cho em lấy một người bộ đội để cứu vớt những đứa em trai, thì gặp được Hân làm trưởng phòng lương thực của huyện, cũng đã cứu vớt những đứa em lười của em trong nhà mà thôi nên từ đó nghe lời bố mẹ em lên thuyền.

-Thế thực tế em không yêu Hân à?

-Không, và chưa có nhiều ý nghĩ đó chỉ cho đến khi sanh với hắn nhiều đứa lúc đó lại vì những đứa con mà thôi. Hôm nay nàng trịnh trọng nói:

-Anh lắng nghe em đến đây để xin anh hướng cho em một lối đi phải ra làm sao. Tôi nhìn thẳng vào mặt nàng đôi mắt u buồn đẹp vô cùng tôi không thể quên được trong những ngày qua nói:

-Nếu em muốn sống cho Hân hiểu, và cho con thì em thử nghe lời anh nhé.

-Vâng. Nhưng tại sao phải thử hả anh? Tôi không giải thích mà nói:

-Em nên bán cái xe honda nữ của em đi và đưa hết tiền cho anh ấy tùy nghi xử dụng, và từ nay anh ấy bảo sao thì em nghe vậy đừng cãi dù chỉ một tý xíu. Không cần suy nghĩ nàng nói:

-Vâng em nghe anh tuyệt đối. Nhưng chỉ với điều kiện, anh là linh hồn của em không được xa em, vì em không vướng vất bất kỳ về đảng đoàn.

-Anh hứa không?

-Anh hứa. Nói chung anh phải là của em đúng không?

-Anh hứa.

Hai đứa ngồi bên nhau nghe hai quả tim thổn thức đập nhịp.

Như vậy là:

-Ông ăn chả bà ăn nem mát rồi.

-Em chỉ có anh mà thôi, anh bảo sao em sẽ làm đúng như vậy.

-Trước mắt là em cứ làm như vậy đã, và nhớ đừng bao giờ nhớ hay nói đến chữ ly dị.

-Dạ em nghe và tuân lời anh một cách tuyệt đối, anh cứ tin em đi. Chiều nay sương bắt đầu rơi mù cả lối trên đồi mờ. Hồng và tôi đi eo ếch nhau dạo chơi khu mà Hân cũng thường hẹn với Thủy, rất mạo hiểm nhưng như vậy có khi lại chắc hơn, một ý hai tứ. Nàng nói:

-Không gặp Thủy cũng tốt mà gặp cũng tốt.

-Nghĩa là nếu gặp thì em xuất hiện để chứng minh câu chuyện đó là sự thực không gặp thì chỗ hẹn này lý tưởng. Tôi nghĩ đến thảo nguyên tình yêu trên mạng mà một số bạn trẻ đã sáng lập để dìu dắt phần các bạn trẻ vào các góc ngẩn.

Có nghĩa chỉ hưởng thụ vui yêu đi chứ đừng lo chi đến câu chuyện nhà nước v.v...

Từ đó trong lòng nàng được xoa dịu nên nàng sống cũng dịu hơn nhiều với Hân.

Bỗng dưng tôi trở thành cái đệm ắt và đủ cho nàng và cả gia đình nàng.

Thầy kệ mình đành phải như vậy qua giải thưởng là nàng.

Ngay sáng sớm thứ hai tuần sau nàng gọi bố đến lấy có đưa thằng em xuống nhà để học vi tính.

Tôi chết cứng người biết là kể từ nay bị trói buộc tự nguyện.

Gặp nhau nhìn nhau chỉ cười cho khỏa lấp đêm đêm nằm nghĩ ngợi chuyện đầu đầu.

Hân chẳng biết gì về chúng tôi cả. Cứ mỗi lần đi nhậu nhẹt tôi kéo theo hắn và khi về nhà lấy có ôm chặt lấy Hồng xong là chia tay và mọi lần như mọi lần mà Hân chẳng hề hay biết. Chỉ tránh sau cánh cửa mà thôi.

Phải thật lòng mà nói nàng quá tuyệt vời như vậy mà Hân lại bỏ xa đi là cái đáng trách riêng tôi thì cũng rất ân hận vì đã không hay lắm trong cuộc sống có vẻ như đã mang quá đáng nói cho cùng nghĩ kỹ ra thì tôi là một con thiêu thân.

Phải dậy cho đứa em nàng về một nghề quá khó lại nữa mắc tiền lại kéo dài vài ba năm là chí ít ra bố nàng phải trả cho tôi phải là ba năm thì ba chỉ vàng còn cơm nước ăn uống của đứa em trai của nàng nữa, nhưng qua nàng thì đã biến thành những chuyện vô bổ mất rồi, cái đó chẳng đáng nói.

Ý chính của tôi là kèm chế chồng nàng không tiếp tục công việc đi ngược lại nguyện vọng của đất nước, của nhân dân thành ra bỗng dưng tôi biến thành người ôm rơm rặm bụng.

Nói như thế thì quá trắng trợn, nhưng chính là ngoài cái tình của bản thể còn đôi chút công việc tức là khiến hắn tự giác thấy mình làm những chuyện đó đi ngược lại với nhân dân sẽ cải hóa hắn và đã thấy biến chuyển.

Buổi chiều gần tối tôi vẫn hẹn chờ người mà tôi hằng mong nhớ.

Khi hai đứa ôm chặt nhau trên đồi nàng bắt đầu hát. Tiếng hát bổng cao của bài (chuyện tình sử đôi thiên nga, nhạc của liên xô lúc đó còn đang tùy thuộc vào nước lớn để tạo lên những âm hưởng chính trị) Tôi phụ họa theo đọc nho nhỏ:

-Với đôi cánh nhỏ bé của anh không chuyên chở nổi em. Tiếng hát vẫn bay xa:

-Này người yêu hỡi làm sao thấy được nàng, trái tim anh sẵn sàng, dù biết rằng chỉ có một mình em thôi.

Không biết hôm nay nàng tự nhiên cảm thấy hứng thú hơn mọi hôm, dù câu chuyện những lá thư vẫn quấn quanh như những phiến muôn vẫn ám ảnh đời nàng.

Trong túi phòng khách ở nhà nhưng nàng quên hết, giờ này chỉ có hai đứa tôi nàng yêu đời thấy rõ. Bất chợt nàng nói:

-Anh ạ đúng như lời anh nói, sau đó Hân chẳng dám động đậy gì.

-Mình im lặng là anh ta tự co cụm à em lo chi.

Nàng hát tiếp một bản tiếng Pháp, hình như bản (l'a'mour cest pour rient).

-Tình cho không biếu không, chớ nên mua bán tình yêu, tình cho nhau không thiếu, không bán mua tình ye..ê..u...

Tôi vỗ tay giữa rừng trọc tiếng vỗ vang dội xa và trở lại. Những cảnh quan cho tôi cảm thấy trên đất chẳng còn có gì có thể nuôi sống người và cũng chẳng có thể trồng cấy gì cả chỉ có cỏ đuôi chồn mà mỹ gieo trồng trước khi chạy khỏi nơi đây.

Trời bắt đầu mưa phùn nhỏ, nàng đứng nép sát vào tôi, sự phấn khích nảy sinh từ những khác giống. Tôi cúi xuống sâu vì nàng thấp hơn tôi hôn thật chặt nhau, quấn quýt lấy nhau như chẳng bao giờ rời xa nhau.

Dưới lùm cây gạo tẻ nhiều nhựa trắng chúng tôi tìm và lắng nghe hơi thở dồn dập của nhau....sau đó nàng về nhà.

oOo

Vừa vào nhà nàng đã âm ỹ làm cho những người hàng xóm vội xúm lại. Có người khuyên:

-Chị đừng nói gì là hay nhất.

-Không nói mà được sao? Các bà biết gì khi suốt ngày ăn nhậu lại là những đồ đạc thu mua của người nữa chứ, có bắt nạt không. Bà Kê mẹ nàng nhìn nàng chẳng nói chi nhưng những đứa em gái hỏi:

-Sao nay chỉ bán gặt vậy chị Hân, anh trưởng phòng hôm nay thu mua được bao nhiêu là lúa kia kìa. Nàng nói to như nhắc nhở mọi người thay cách chê bai chửi rủa:

-Vay thì trả đó chẳng chạy lên trời được đâu, cả anh Thịnh nữa cố xác mà thu mua, bắt bớ đi rồi sẽ lãnh nhận hậu quả hà. Có người nói để bênh vực:

-Đó là lệnh trên mà chứ có phải tự mình tạo ra đâu? mà sợ. Lại nữa chẳng ai muốn vậy, có bắt nhiều thì để mốc lên trong kho chứ hơn gì, sáng nay cũng bắt được mười tấn bột, nó tròng vào cổ cho cái dây chuyền lại thôi.

-Chắc lại có kẻ muốn chết rồi xếp mà biết thì chết, khai trừ khỏi đảng chứ chẳng chơi đâu.

-Biết thì cũng làm gì?

-À mà anh này, em định nói chiều qua nhưng chưa gặp nay em nói, anh đã chuẩn bị tết chưa, anh mang những thứ này về mà xài nè. Một chậu đào, mấy cặp bánh chưng, dưa món chưa muối, về sên đường, mắm, ngâm mà dùng trong mấy ngày tết, với một điều kiện là anh không thể bỏ em được đó nha. Tết anh cũng phải đến đúng chỗ

hẹn đó nhé kéo em khai trừ khỏi đảng cho anh coi. Tôi gật gục gác cái đầu làm như ra vẻ tuân lời cho nàng yên trí kéo nàng khuây là tôi hết đời.

-À này chị bạn đã mua căn nhà trên Sài gòn em định lên đó ở cho rảnh chân anh, nhưng ác cái là từ ngày không gặp anh là em không chịu được cả em lẫn anh không làm ăn chi được cả người em cứ mềm nhũn ra như không có cái xương nào cả và suốt ngày trông ngóng anh đến tức là tự giết anh và cả em nữa. Anh đi thì mất công việc còn em chẳng làm được bất kỳ.

-Mà quý hà anh bỏ bùa cho em ư mà sao em ghiền anh còn hơn xì ke ma túy vậy. Tôi ngẫm nghĩ và nói cho nàng hiểu:

-Yêu là cái ma quái, nó là một trong dục tính của bản năng con vật thiếu nhau, đụng chạm vào nhau là bắt buộc từ đó thiếu nhau không được thế mới biết tình yêu là cái gì đến nỗi chưa ai nói ngán mà diễn tả nỗi tình yêu nhất là chế độ này không cho phép em được yêu mà chỉ để cho quần quanh bên nhau, sau đó con sanh ra sẽ cả đám đông nuôi chung cơ mà, thôi được em tạm thời cứ cho là như vậy đã và cố giữ em theo ý của anh mà thôi. Ai đời mang nặng đẻ đau nay mang cho xài chung là thế nào.

-Không được.

-Trước tiên em, về với Hân đi đã sau mình sẽ liệu.

-Làm gì có chuyện đó, em nghe anh là vì anh chứ không phải vì Hân nên Hân muốn ra sao em cũng mặc kệ, kể từ lúc em bắt gặp toàn bộ thư tình của hân treo ngay trong nhà bao lâu nay mà chẳng biết sao hân vô tình hay cố tình em cũng chẳng biết nữa, nhưng em biết chắc là hân quen Thủy từ ngoài bắc cơ, nhưng thôi cũng kệ em cũng chẳng để ý để tứ gì về chuyện đó nữa, nay biến thành thỏa rồi chữa

lại cũng vô ích, có nhưng thời gian em còn tiếp tay cho cả hai nữa mới chết chứ vì em tưởng Thủy và hắn chỉ quen biết sơ sài nên chính em mời Thủy đến nhà ở và ăn uống nhưng đòi ai học được chữ ngờ, thôi bây giờ thì chẳng còn gì để mà nói nữa anh ạ.

Cái chính là anh bây giờ phải là của em thế thôi rất là giản đơn và đừng tính toán với em nữa nghe anh, khi nào em cần đều phải có, anh chịu không nào.

-Sao lại không hờ em, không lẽ anh tòi đến như thế với người đẹp?

-Em mà đẹp ư?

-Không đẹp với người khác thì đẹp với anh là ắt đủ. Tôi ngẫm nghĩ một hồi rồi nói thật nhẹ chỉ đủ cho nàng nghe:

-Anh yêu là điều khổ phải nhắc lại, nhưng anh muốn xin em giúp đỡ anh đôi chút được không nào?

-Sai lại không hả anh.

-Anh cần bất cứ một điều gì đều phải được, em sẽ hết tâm và hết mình.

-Là mỗi ngày anh phải hôn em một cái và chỉ một thôi được không nào, dù mưa nắng cũng phải có chỉ một và chỉ một không thêm. Sau này tôi mới biết đó chính là điều nguy hiểm nhất vì nàng có chịu dừng lại bao giờ.

Mỗi lần đi qua trạm thu mua của Hân là tôi nhìn kỹ từng nhân vật chính nào trực hôm nay, còn hơn bọn mãi lộ của Lương sơn bạt ăn nói vô thức, như quân cướp. Tôi nhớ lại khi vừa dừng xe ngay trạm. Trạm chỉ có một chót canh bằng cái chòi nhỏ và để tôi nhớ lại một bà mẹ già.

Ngừng lại bà chữ:

-Chúng mày khôn nản quá mùa, chúng mày có biết ngày xưa tao

nuôi sống chúng bây trong nhà, đến nay trả ơn tao như dầy sao?
Tiếp tế cho chúng mày từ miếng cơm vắt, tới manh áo nay trả ơn cho
tao như thế này sao. Bà chửi:

-Đồ ăn cháo đá bát, vắt chanh bỏ vỏ, quân khốn kiếp. Tụi mày cúi
mặt xuống dừa dừa thơi chứ như dầy làm làm sao thành người
được, chúng mày như zậy còn những cái thằng thầy chúng bây đâu
hết.

Mấy anh em trong trạm chẳng dám nói gì chỉ trơ ra đấy để mà nghe
đời bị phán xét, nguyên rủa, dù rằng chẳng ai dám làm gì bà già. Hân
khoác tay cho đi vì nghe bà già chửi nhục người thêm nên cả trạm
thoát hết khi bà già vừa đi khỏi gánh nặng nhục nhằn. Bà còn nói
theo:

-Mày biết chúng mày ngày xưa như con chó đói tao chỉ thương hại
chứ chẳng quý mến gì, vì con chó của tao cũng được ăng tử tế hơn
đó nữa, nhưng nó giữ được nhà còn chúng mày thì trả ơn tao một
cách nào hơn nữa? Bà già vẫn còn quái lại:

-Đồ đái bác.

-Tài xế xe nghe thấy ngượng nên vội dục lơ xe chạy mau đi kéo nghe
bả chửi thậm tệ. Cuối cùng cũng chẳng làm được gì bà vì bà lại là
mẹ anh hùng nên cũng tất cả đứng trơ ra đấy mà nhìn. Bà vẫn chưa
tha nói thêm:

-Chúng mày có biết tao nuôi chúng nó như thế nào không mà nay
chúng nó không có chính sách xử lý cho đàng goàng mà nửa zời lại
chỉ để người ta chửi cho thậm tệ như zậy, thế chúng mày có biết tao
nuôi bao nhiêu năm không nào, hơn hai chục năm, chui lên xuống
như con chó nuôi trong hầm mà chẳng muốn kể công đâu, nay góa
lắm nên tao mới mới thôi đó và tao cũng chẳng bao giờ nói nữa.

Chúng mày hiểu chưa, chỉ vài ký gạo mang dĩa cho cháu ăn vì tuổi chúng còn đang ăng bột thể thôi mà chẳng có tình nghĩa gì, tao nóng tao chửi cho thì còn hay ho gì nữa? Chợt có đũa nào chạy chiếc xe lam cũ đến hỏi vào trong trạm:

-Hân ơi Hân, cái súng mày để đâu mà có người lấy đi xuống đang bắn thằng trưởng ban ca xã Giang điền nè.

-Sao mày biết?

-Sao tao lại không biết nhỉ, thứ nhất là súng của mày, hai là thằng bắn lại là cái thằng sửa điện tử ngay ngã ba đó mày nhớ ra chưa? Chợt hấn vồ vào đui:

-Chết rồi, lại ông Tuấn chứ ai hơn được ổng. Đưa tao mượn xe. Nói rồi nhảy lên xe của Thịnh chạy xuống xã Giang điền thì cuộc xô xát giữa đúng như dự định. Thấy tôi Tuấn vội đưa súng colt 54 cho tôi mừng hết lớn chỉ sợ cái tính ngang ổng không thêm đưa là biến thành chiến tranh ngay.

Tôi gọi to:

-Ông Tuấn ơi:

-Đũa nào dám khuỷ ông vậy?

-Thằng Võ Văn Châu Phi đệ tử của thằng Nguyễn đình Nghi, thì đã làm sao nào?

-Anh chấp với chúng làm gì?

-Nó vừa vác dao chặt măng chém tao hai cái, mày cứ nhìn cái ghế gỗ con kia sẽ hiểu. Hân nói vội vừa vuốt ve:

-Nhưng chuyện làm sao mà đến nỗi vua điện tử phải nổi giận như thế nè?

Vừa đi vừa nói nhẹ, nhìn trời tối như muốn chuyển mưa nên nói vội:

-Cái bản chất anh hùng nhất khoảnh đó mà anh chấp chúng thì anh

cũng như chúng tôi.

Ông Tuấn đưa mắt nhìn như muốn chọc thủng con người của tôi, vì biết rõ cái nết của ông nên tôi cũng ngừng ngang câu chuyện tại đây.

Vì Hân là cán bộ cấp huyện nên bèn cố đến gần trưởng ban ca xã giải quyết cho ổn thỏa ngay câu chuyện vừa rồi. Trưởng ban cũng chịu vì nể tôi nên câu chuyện tưởng như khó hoặc có thể ông Tuấn sẽ bị tù tội nên cũng xong ngay. Hân nói:

-Khi Tuấn có chút men thì biến ngay đừng có lảng vảng gần đây chi, có gì bỏ phắt bữa khác nói.

-Khi tỉnh hẳn thì Tuấn nhũn như con chi chi tha hồ sửa sai ảnh đều nhận xét tình huống và sẽ phải làm gì, đừng có cương hấn bán chết thiệt thân dù là tử hình hẳn, ai mà dại thế không biết nữa.

Hân nói đến đó Nghì mới biết chính người đó là tôi.

oOo

Hai hôm sau câu chuyện đến tai Hồng.

Và số trời đã làm phiền đến tôi và cũng sáng sau Hân đến tôi nhờ tôi giúp. Sau câu rào đầu Hân nói:

-Anh làm cách nào cho tôi vượt biên:

-Xong thôi. Thế còn vợ anh thì sao?

-Chuyện của nó thì là của nó. Tôi nhìn thẳng mặt Hân và cố tìm một nét giả trá nào, nhưng có vẻ thành thật. Suy nghĩ rồi tôi nhìn thẳng mặt Hân nói để đo lường:

-Với điều kiện nhường Hồng lại cho tôi.

-Tất nhiên mặc của anh. Hấn ngạc nhiên hỏi:

-Vậy anh thích Hồng ở chỗ nào?

-Chỗ êm dịu, và đã làm tròn bổn phận người vợ.

Hồng đã ký trọn tờ giấy ly dị và để sẵn trên bàn kiếng mà nơi làm

việc của Hân.

Nắng vàng chiếu tràn trên mặt bàn, ghế, và buổi chiều tràn trên cánh đồng cỏ thảo nguyên tình yêu trên đó có tôi và Hồng.

Chiều hôm đó, lại có một vụ va chạm nhẹ với người buôn bột chóc chuối, khoảng hai tấn Hân quyết định cho họ đi luôn và không giữ.

Chiều sau khi xử lý vụ bột khi đi trên đường về Hân bị xe tông và chết trên giường tại bệnh viện đúng giờ xưa kia Hân bắt bà mẹ anh hùng.

Tôi đứng nhìn Hân và nàng khóc, khi về tôi thảm khản vái rằng:

-Xin thần linh chứng giám và tha thứ những công việc Hân phải làm vì đường lối của trên.

Tôi cúi đầu bước ra thì trời đổ một cơn mưa tầm tã như chưa từng thấy và ý như đã thảm lời khấn cầu của tôi.

tháisan 2003

Mối Tình Màu Hoa Đào

Nàng đã quyết định bỏ rơi thượng đế. Không phải vì tình yêu.

Bởi chúng tích đúng sai còn đó.

Cái sai đúng của một người con gái trong một gia đình thiếu người cha cầm cương này mực.

Vô tình là một kỷ niệm chính bản thân cũng là những tháng năm ghi nhớ lúc đất nước đang trải qua một cuộc sống khác. Nhà nước xóa bỏ nhiều trường đại học, các sinh viên không trường dở dang phải triệu tập nhận dạy những nơi xa xôi hẻo lánh. Cuối cùng đứa con của nàng là sản phẩm gần như cưỡng bức nàng đồng lõa với một tên chính quyền quản lý khu vực nàng dạy, ru dụi nàng bằng những ngôn ngữ học thuộc lòng, máy móc băng từ, với vóc dáng điển trai. Mọi sự từ đó bị dở dang, nàng phần nào đã bị nhập nhiệm lý tưởng thoát ly của chính sách nửa vời lúc đó, cuối cùng nàng phải trở về nhà mẹ cu ki với đứa con đở tháng.

Suốt những ngày tháng sau đó không biết cách tổng khứ đau khổ nàng quay tìm cách trốn chạy, ngay cả những người thân quen, dư luận, chòm xóm những người trong xứ. Quên bẵng đi mất chỉ trốn chạy được thiên hạ nhưng làm sao trốn chạy được chính mình. Đúng ra gia đình cha mẹ anh chị em cư xử rất tốt mà nàng hình như không biết đến, nàng quay mặt cau có với tất cả, vô tình người chị dâu biến thành tâm điểm của bao sự cộ xát, của những không đáng xảy phải xảy ra.

Vượt biên.

Như vậy ai cũng hiểu được rõ ràng như ban ngày chê trách nàng quá nặng nề cái riêng tư, chậm trí tùn mủn với chút lý thuyết tôn giáo trong cái cơ thể đang đòi hỏi nhiều điều cơ bản tha thiết, không cương quyết hướng đi khác. Tất nhiên đã dẫn thì phải vác, có sao đâu, tâm thường lo ngay ngáy với đói no, mất tinh thần và vị kỷ.

Bình-Yên hoang đãng mơ tưởng, mơ mộng cách giải quyết trên mây,

giăng lưới đi tìm.

-Nếu đúng như vậy em sẽ thất vọng. Em hiểu không?

Nghị nói nghiêm chỉnh để nàng khỏi ân hận về sau. Nhưng có một hấp lực nào đó nàng trả lời như khỏa lấp.

-Không.

Bình-Yên cười làm Nghị không nhận thức nổi nàng muốn gì.

Nghị đã theo đuổi nàng nhưng hoảng sợ khi thấy dấu hiệu nàng quay rượt đuổi lại. Nếu chịu khó suy nghĩ hơn hay thử làm một cuộc kiểm soát bằng cách tổng hợp chi tiết trong những cách nói chuyện, hay những lúc gặp tất nhiên hiểu rõ điều ấy.

Để rồi những ngày sau không ai trốn thêm được nữa. Chẳng ai đủ can đảm tách nhau trong ngày gặp lại, tất nhiên cả hai đến với nhau trong ý tưởng mù lòa. Các cụ ngày trước nói :” phải lòng nhau”.

Dưới hàng dương liễu trước thánh đường trong cơn mưa tầm tã, hai người đứng sát lại. Mặc người đi qua, chắc chẳng ai hiểu, có hai người trong áo mưa đứng chờ công việc, hoặc đón con cái... Họ đến với nhau có nhà thờ chứng kiến.

Bản tính của nàng là một phụ nữ sống với bạn bè, không ngồi yên một chỗ, thường hành động độc lập, nặng tình cảm, nhiều dăm chiêu tự lự.

Vì bản chất theo mẹ, một người quê mùa nặng về tôn giáo ẩn nhẫn nuôi con, dễ tin, cả nể, không được hướng dẫn chiều sâu, nhập nhưỡng cách sống theo trong trường dòng nữ và từ đó làm mất mát tình thương gia đình chính vì nàng đã sống quá lâu nơi ký túc xá cả một thời niên thiếu, nơi mà phải phải phấn đấu bằng mọi cách để dành cho mình, và cũng là nơi hỗn độn bao nhiêu cái tốt xấu để có thể nhập nhưỡng, nên bây giờ đã thành một tập tục nghiêm nhiên

trong đời sống một cách kỳ lạ. Nhưng sức mạnh trong cơ thể tiềm ẩn vùng dậy như lo lắng chút danh, lại tạo lên một sự quá coi trọng dư luận với đám đông, nên lúc nào cũng muốn làm một cái gì bằng quơ để chữa lại bức tranh tình, dấu vết là một đứa con gái, nàng muốn trốn thoát cái búa rìu dư luận bủa vây bằng cách bỏ xa quê trốn mình về thành phố cùng hòa theo trào lưu xuất ngoại khi đứa con gái nàng mới lên bảy.

Bình-Yên không bao giờ nhìn thẳng mặt ai, đấy chính là điều nguy hiểm nhất trong cách sống nội tâm của nàng, thường lấy tình cảm phán đoán, tự mình đem ra ứng dụng, và thiết thòi bao giờ cũng nhận về mình. Cách suy nghĩ biệt lập đó yếu đuối trên mọi mặt khó mang đến lợi lộc cho mẹ con nàng được trong cuộc sống hiện tại. Những người chung quanh như đánh hơi được sự dễ dãi đó chẳng buông, ngon ngọt lợi dụng, bởi thế nên nàng không làm được nghề nào có tính cách buôn bán trao đổi. Sở thích của nàng trong câu chuyện con chim nhỏ trong bụi mận gai.

Trên phương diện tình cảm nàng thường khởi động mảnh lưới mỏng manh dễ đứt cho thật rộng để ngỏ, tự hào với những kẻ săn đuổi, có thể do bản tính phụ nữ, nhưng cũng là vị kỷ của người thích nhận, khôn ngoan nhận những gì mình chọn, thực tế nàng không biết là mình ích kỷ nhưng rồi nàng mới hiểu ra, nàng đã nhận nhiều. Nói thế nhưng chắc nàng biết. Bất đối diện và ngọn nguồn với nàng, nàng sẽ trông lắng câu chuyện với nụ cười khóe mắt, nụ cười để lùi một bước rồi tiến ba bước mạnh mẽ hơn, như thứ thực dân êm ái đã khéo léo trong phương cách quản trị để đô hộ chế ngự.

Nghị yêu mến, tha thiết những cử chỉ vốn dễ dãi và êm đềm đó như một thứ quốc bảo để mà trân trọng, để mà nâng niu đang nung nóng

thân thể trong tư thế trông ngóng buổi hẹn chiều thứ bảy.

Chắc chiều thứ bảy trên đời còn sáng, lúc đó như cả khung trời đầy ấp yêu thương, nắng chiều còn trải trên đường như những cánh hoa đón mời hai người.

Đối với Nghị tất cả như đã được an bài trước. Áp lực mạnh do nàng, một thứ áp lực mềm dịu lôi cuốn làm cho kẻ bị lôi cuốn trôi gợn bằng thứ bột và quán tròn vô phương vẫy vùng. Khi biết, Nghị lo lắng cho nàng rất nhiều để đủ đương đầu với cuộc sống khó khăn và dư luận, nhưng sự lo lắng không chu tất.

Khi gặp nhau nơi hẹn cả hai đánh mắt h lẫn những nỗi lo ngay trên những bước đường trơn ướt thân quen.

Lúc nhìn thấy bóng dáng nhau từ xa, nàng nhí nhảnh nhún nhảy theo tiếng sóng tim reo mừng cả vào những ngày lễ thánh, theo lễ đúng ra nàng phải từ bỏ tất cả vấn vương để trở về nhà thờ theo lẽ luật bất buộc của tôn giáo, nhưng những lần này nàng đã để mặc kệ thả cho mình tự nhiên trong vòng hoa êm ái trong ngự trị của tình yêu thần thánh ma lực, của những ngày làm cho tâm tĩnh no đủ. Tất cả những gì hiện tại đã để cho nàng yên tĩnh trái tim một cách thật nhất.

Nàng mặc áo dài rất đẹp cả hai đứng ngắm nhau hàng giờ, hoặc trú mưa dưới bụi cây mỏng manh ý vị để trở về trong căn nhà xẹp với bao nỗi mệnh mang ngang trái trần trở mà lắng nghe những thú vị đang đơm bông gây lên trong thân xác, đã khai hưởng bình thường và tìm đến góc tận cùng trong một người phụ nữ. Khó có ai phân biệt được những yêu thương vụn vỡ cần thiết và thèm muốn, điều dĩ hữu của một xung đột giữa phái giới và yêu thương dòn ứ, nồng thắm, cũng chỉ là tất cả như bình thường đó thôi.

Nghị không còn là điều bí ẩn gì, nàng thân thiện gần kẻ đơn giản

không vấn đục lợi lộc. Nhưng chưa chắc, Nghị vẫn hiểu khác là vì tất cả đã xảy ra, đã thật sự nghiêm chỉnh xác nhận rằng đời mình bắt đầu buộc vào một khúc quanh của những chông chéo lẫn quẩn không minh định, mắc mưu mà ai cũng đều phải có bỗn phận với nhau. Cái khó là vậy, của tuổi bóng xế yêu đương ngược mùa.

Nghị nói:

-Em bị các thầy phép khống chế vì con vì mẹ, em nên gác lại chuyện tình của mình.

-Nhưng em không chịu được, nếu không có anh, em sẽ khuấy động cả một vùng trời. Anh sẽ mềm nhũn, và bị trói chặt rồi sẽ chết vì bội thực. Và suốt ngày chúng ta bán người lên vì mong chờ không làm ăn được gì -Nhưng còn tương lai.

-Anh muốn xua đuổi em trở về với bản thân mình. Em biết sẽ có một ngày nhưng ngày đó không phải ngày hôm nay.

-Ngay bây giờ em phải dành cho con, bởi vậy tối hôm nay là hôm cuối cùng nhận thức rõ điều anh nói phải. Em sẵn sàng hy sinh.

Cái gạt đầu rất nhẹ.

Nàng khóc. Bờ vai rung rung. Tôi ngồi thức trắng đêm bên nàng.

Tôi chưa xót cho nỗi bất hạnh của đời nàng. Vì dở dang này tiếp nối ngang trái khác, dù muốn cũng khó tìm cho mình một sự xếp sắp trật tự tạm an toàn với nếp sống bình thường được mà chỉ hoàn toàn thất vọng trong chủ quan về nhân cách sống do mái ấm cần có của căn nhà ổn cố.

Tìm đâu được những hương vị đẹp có của mộng ước, thi vị của tình yêu mà buộc phải có những đồng đẳng lựa chọn thỏa mãn tinh thần, vật chất. Và hãnh diện giản đơn tùy thuộc theo con mắt của cái vỏ hợp nhãn, lý sống trong có cái ăn cái ngủ đã thấm thấu cái ấm, cái

hơi, từng thối, từng mùi, ngay cả những tính khí vụn vặt.

*Tình của em là cánh hoa đào
làm cho em trong mình bừng sống dậy
nâng người đàn bà cho sức đẹp tình nhân
khí sinh đã dâng tràn trên muôn nẻo
đánh mát hững hờ thêm thắm thiết
tình của em đang nóng chảy trong lòng
dù chỉ còn xa cách và đợi mong.*

Mụ Hàng Vịt Xứ Miền Đông Nam

Ông Khuất quản lý khu chợ này nhiều năm. Vóc dáng không cao lắm, so với tầm mức của người Việt mình, da mặt hồng hào và vẻ mặt phúc hậu, mái tóc được cắt ngắn bình thường không theo một thời trang nhưng theo kiểu trọng tài đá banh, biểu hiện một con người trung thực, duy nhất có cặp mắt tinh tường cộng thêm trí phán đoán được dân chúng khen ngợi rất nhiều về thành tích bắt bọn móc túi, trộm vặt.

Kể từ ngày giải phóng đến nay đã bước sang năm thứ hai mươi mốt, thì ông cũng trụ được mười tám năm tròn.

Không chê trách là nhu nhược quy lụy hay ông tính kỹ quá, nhưng qua biết bao gian truân, chịu đựng một cách khôn khéo để trụ vững

với cái công việc quản lý khu chợ của cái xứ miền đông ngật nghèo này không phải dễ như nhiều người ta tưởng.

Nghe đến chữ chợ là ai cũng hiểu ngay ra một nơi phức tạp muôn mặt.

Ngoài việc đấu thầu công khai bằng phong bì kín, ẩn, sau, phía trong những cái hụi chét lớn của ông này, nhỏ của bà kia, còn những ưu tiên chỗ sạp bán, lạng thính với những gian hàng phải kiêng nể, tránh né hoặc lờ đi, bao nhiêu những cái vụn vặt, cấu ngắt, nhờ mua linh tinh vô hình vô dạng, những cái biểu xén quy lụy cho đến những kẻ xin xỏ đốn hèn bản thủ, sang trọng hay mặt hạng, không sao kể hết những phức tạp phiền toái.

Ông thừa sức hiểu cho mấy cái nghề không mấy người ưa thích này, thậm chí ngày nào, ít nhiều cũng xảy ra vài vụ việc to tiếng cãi vã mà với khả năng linh hoạt khéo léo ông đã giải quyết êm thấm, chính vì công việc đã mang lại cho bản thân ông và gia đình một cuộc sống trung bình, nên đành phải chịu, sự chấp nhận, sự hiện hữu, dù rằng đã bao lần tìm hướng chọn việc khác thay đổi.

Nói như thế chứ thực sự những cái lợi nhỏ không ít, tất nhiên cái phiền toái bực dọc cũng rất nhiều. Vậy nhưng nó là một công việc có nhiều người đứng ngoài ngắm nghe thèm thuồng, nào ai có biết ông đang đứng tần ngần.

Lần đầu tiên ông giận uất người, vì một bà bán vịt.

Trước mặt ông, người đàn bà bán vịt, bà vẫn khăng khăng không chịu đóng tiền hoa chi. Ông kiên nhẫn:

-Tôi đề nghị chị đóng cho, tôi còn nhiều việc.

Trên một khoảng góc trước bên phía phải của chợ. Mặt trước của khu chợ hướng về phía đông nam. Người đàn bà về mặt danh chắc,

hai môi mỏng dính, thể hiện cho ta thấy một loại người nói nhiều, nhiều chuyện, chiếc áo cánh mặc không gọn gàng biểu hiện có tính nét bừa bãi, chặt vật với cơm áo, bà ngồi chồm hồm với một bầy vịt mập màu lông sẻ. Tiếng the thé:

-Lấy bóp mắt người ta sao? Tưởng nuôi được mấy con vịt dễ lắm hả. Vốn liếng giống, thức ăn đâu có sẵn để nhặt không. Cả ngày dang mưa dang nắng ngoài đồng, có phải ngồi trong mát, trong rợp, vô biên chế, rồi quy hoạch quy định.

Nuôi vịt chẳng khác gì người, nặng nhẹ với nó, nó không để, làm dữ nó chạy tán loạn, không gom lại một chỗ chỉ có nước ngồi đấy mà khóc.

Ông Khuất bực lắm nhưng cũng vẫn phải lên tiếng:

-Thôi tôi không nói nhiều với bà nữa. Đề nghị bà đóng hoa chi cho xong, tôi còn phải đi thu nơi khác.

Mụ hàng vịt cố ý làm dữ nhưng ông Khuất vẫn kiên quyết nhẫn nại. Mình không khen hay ông Khuất, vì dù sao với ngàn ấy năm nghề nghiệp, cuối cùng bà phải xuống nước. Bà nhìn ông hơi né tránh, đôi mắt chớp chậm lại như muốn che dấu ý tưởng tiểu xảo không muốn cho ông biết rõ rằng bà đã chịu xuống nước nhượng bộ.

Lúc này bà hàng vịt cố tình nhìn thẳng vào ông Khuất như bắt gân nhau, biết không thể làm cách nào khác vẫn nói giữ trịch:

-Cho tôi đóng làm hai lần?

Ông Khuất cũng làm lời xởi, như tự khẳng định cái cách xử sự vốn dĩ nó được tạo ra bởi những thành công trước bao nhiêu học hỏi sàng lọc “mềm nắn rắn buông”. Ông buông thõng to tiếng:

-Được. Đóng trước năm ngàn, lát thu thêm.

Ông Khuất trả lời dứt khoát như vượt đầu kẻ thua cuộc, đưa tay nhận

tiền thùng thẳng đếm lại, không xé biên lai bước đi.

- Phải vậy chứ.

Bà hàng vịt nói như chiến thắng của chính mình vừa đạt được, khi ông Khuất quay đi thật nhanh giấu nụ cười nghề nghiệp. Nghề dạy cho ông biết phải xử trí ra sao. Đằng sau mẹ hàng vịt vẫn sang sảng, như phân bua với quanh đây.

- Các ông bà thấy không. Cái xã miền đông này nhỏ như con cóc lại nằm dọc theo hai bên con đường nhựa thẳng, có năm sáu ấp đòi tinh giảm biên chế. Tinh giảm cái gì? Tôi thử hỏi tinh giảm bớt cái bộ máy công kênh để tránh bớt cái đám ăn không ngồi rồi trên trời chứ gì, không các bà đừng có mơ. Tôi đã nói thì tôi không sợ, đã sợ thì không nói. Tinh giảm bằng cách chia xã ra làm hai. Như vậy ta có hai bộ máy chính quyền xã vậy thì tinh giảm ở chỗ nào?

Một số người lảng tránh. Bà hàng vịt ngưng một chút để cân vịt, rồi tiếp tục, đôi môi cong dẹo queo:

- Ngẫm nghĩ chính là tui đây nè. Trước chứ vịt, một mình tôi chăn nuôi tất cả ba bốn trăm con, nay chia đôi cho thằng nhỏ nó nuôi một nửa, nó nuôi thì nó xài chứ nó nuôi cho mình xài đâu mà mừng.

Có tiếng người ngoài xen:

- Nhưng vịt nó khác, ấp nó khác, bà nói đến làm chi vậy.

- Y chang. Vịt hay người, thì người nuôi xài chứ vịt nó xài ha? Đối với người thì người trên xài cũng vậy.

Vẫn có người cãi lại:

- Nhưng chia xã thì ít ấp đi.

- Đấy chính là ở chỗ đấy. Ít người, nhưng ráng gồng lên nuôi thêm một cái bộ máy nữa, các ông, các bà nghe kịp không?

- Cái này nữa này. Bầu cử các người hội đồng nhân dân ấp xã. Lẽ ra

muốn để cho người dân chọn một danh sách thì chính quyền phải có lấy hai ba danh sách cho dân chọn chứ, đảng này chỉ có một để chọn một, rồi thêm vào đó một vài người lót đường để gạch bỏ. Ai gạch, bố trí con em, hoặc chọn sẵn người của mình ngồi đấy gạch theo quy định. Tôi không nói thì thôi chứ tôi nói rồi tôi phải nói cho hết.

Có lẽ cách rao hàng của bà bán vịt đã thành công. Khách mua đã vây quanh, bà đã tíu tít nên không còn phát ra những âm thanh chộn rộn nữa.

Hàng vịt vào cuối năm nay đắt khách. Chẳng mấy chốc bày vịt đã vơi dần. Ông Khuất cũng thỉnh thoảng cũng đáo qua lại.

Người dân ở đây chưa ai dám ăn nói hồ đồ, nên khi thấy mục hàng vịt liều mạng nói ra những điều không nên nói, cũng có người khen kẻ chê.

Thời buổi này khôn dại tại miệng nói năng không cẩn thận, đi tù như chơi.

Nhiều người đoán, không chừng mục thuộc gia đình cách mạng.

Ông Khuất vẫn cứ tiếp tục công việc. Nhưng những câu nói của bà bán vịt vẫn ám ảnh theo ông. Giữa nơi chợ búa đông người coi như chỗ không người, bà đã phát ngôn bừa bãi. Ông cũng là một nhân viên cán bộ cơ quan nho nhỏ, ông cảm thấy bực mình. Đứng khách quan ta thấy bà hàng vịt nói có phần nào đúng, nhưng chỗ chợ không phải chỗ phát biểu lung tung. Thôi đành cho qua đi tất cả. Ông nghĩ vậy và cũng chẳng suy nghĩ thêm. Tiếng của bà hàng vịt cũng đã chấm dứt, tíu tít với khách hàng nên quên hẳn câu chuyện ban đầu.

Lúc này nhiều người nhìn ông Khuất như dò phản ứng, chọc gheo:

- Sáng sớm đã bị bà hàng vịt cho uống cà phê đen không đường mà

cũng đành lòng vậy sao?

Ông Khuất chữa thẹn:

- Thôi kệ hơn thua với họ làm gì nữa cho thêm ồn ào.

Ông Khuất trở lại qua hàng vịt một lần nữa.

Bộ mặt bà hàng vịt né tránh cái nhìn của ông hơi cúi xuống, nhưng điềm nhiên hơn vui tốt hơn vì có lẽ đã bán hết đám vịt.

Tự nhiên trong lòng ông dâng lên một nỗi niềm khó tả, giận sự vật xung quanh thì ít, bực dọc với chính mình thì nhiều. Nghĩ một điều gì mông lung lắm, hoặc phải đắn đo kỹ lưỡng nó có tính cách không công bằng, tất nhiên ở đời khôn dại cái miệng, họ phải chịu.

Ông Khuất bước qua đường, vô tình chẳng ai nhìn theo.

Có lẽ ông đang đi đến phòng điện thoại.

Mọi người trong chợ bị câu chuyện bà hàng vịt gieo vào trong đầu như đám bụi đường tung lên rồi cả khu chợ hít phải gây khó chịu.

Phản đông hay giật mình khi nghe tiếng rít của thắng xe, không ai hẹn ai cùng quay quắt trông nhìn dáo dác như một cái gì bất chợt có thể xảy đến. Và chắc nó sẽ phải xảy đến thôi ai ai cũng đều hiểu như vậy.

Nhiều xe máy đứng chờ những người nhà vào chợ cũng tan dần.

Phiên chợ cũng ngàn bót qua đi.

Nhưng có thể tin phong thanh trong chiều nay hoặc sớm mai đầy áp trong buổi chợ sớm, khi mặt trời bắt đầu ló dạng, tin thật trăm phần hoặc đơm đặt thêm cho nhiều ý vị, hay do miệng lưỡi của người.

Ai cũng cảm thấy một điều bần khoản thật nhỏ thật nhẹ.

Dấu gì tin chẳng mấy vui vẻ như nhiều tin khác, trong sự thình lạng chịu đựng có sức dẻo dai xu thời của khu chợ miền đông nam.

Mùa Lạ

Chất lỏng đục khoét cơ thể hay sự va chạm từ miệng chai cho anh hiểu được anh không còn đủ bình tĩnh kiểm thảo lấy hành vi vụng dại của mình nữa, tuy vậy anh cũng còn biết kết thúc chai bia thứ mười ba để đứng dậy về.

Kể cả sáu năm quân ngũ với ngàn ấy tuổi đời anh vẫn âm thầm sống như cảnh trúc bá diệp bị ép trong những trang sách của trẻ thời học sinh, vì thế lúc này anh phải vùng đứng dậy, sự đứng dậy vì nhân phẩm, vì không còn chịu đựng mãi vậy được nữa.

Từ khi một chế độ được thay thế bằng một cuộc cách mạng. Đời sống nhân dân có phần thay đổi nhiều từ lập trường chính nghĩa đến không biết dựa vào đâu làm tiêu chuẩn, lòng dân hoang mang lo lắng, anh cũng chẳng biết phải làm gì hơn, vì dù một con ruồi rơi vào tô canh đi nữa, thiên hạ vẫn lì lợm vớt ra và ăn như thường, chỉ khổ cho thân con vật, phải hy sinh.

Nguyên nhân say sưa của anh được khơi nguồn từ đó. Anh lang thang trong quán rượu hàng ngày, làm gì? Còn gì nữa? Chỉ những ly rượu làm quen với ngày tháng, quen lần từng giờ giấc của các quán. Từ ngày tự giải thoát mình ra khỏi hàng ngũ, nếp sống ngoài đời không còn bắt ép mình một cách kham khổ nhọc nhằn. Vẫn tiếp tục

ăn báo, và đều đều ra quán từ ngày một chai bia chín đồng, bây giờ giá đã đến hơn ba chục.

oOo

Trong gia đình kể cả ba tôi, ai cũng đều cho tôi là kẻ thất tình, tôi cũng chẳng cần phải đính chính, vì có giải thoát gì cho những câu chuyện hiện thời đâu. Tôi vẫn yên lặng chấp nhận vẫn không có thái độ nào hơn, kể cả bạn bè. Chúng vẫn là thường trêu tôi, gọi tôi là không thật tính người, tôi vẫn âm thầm nhẫn nhục trong những ngày qua vô vị. Gia đình bắt đầu chán ghét tôi, tự nhận phải thoát ly cho khỏi phiền lụy.....

Cho đến nay tôi mới thực sự rời khỏi gia đình. Không như một đứa trẻ lang thang trên vỉa hè đường phố, tôi đến sống với một đứa bạn có thể giúp tôi ẩn dật qua ngày. Xa nhà, dứt khoát tôi cảm thấy thương nhớ mấy đứa em tôi vô hạn, vì tuổi chúng còn nhỏ dại vẫn phải khép mình trong luân lý khắt khe vô kể.

Tiếng đời dị nghị, mặc, tôi vẫn âm ỉ đốt cháy một tiêu chuẩn, đâu có phải đàn bà là mềm yếu cả đâu, tôi vùng lên sống cũng như anh đứng dậy vì nhân phẩm, hai cuộc đời có một sự trùng hợp, sự trùng hợp đó làm dan díu tôi, trong nhiều lần gặp nhau trong quán, anh vẫn cố định một giờ giấc, một góc bàn, tôi không vậy nhưng vẫn phải ném con mắt vào chỗ nhất định và không bao giờ thất vọng, bóng anh làm cho màu đèn của quán thêm phần ý nghĩa, cái ý nghĩa cho nhiều thực khách lý thú chứ chẳng riêng ai. Tôi biết anh hôm nay có sự gì buồn ghê gớm lắm nhưng không ai chia sẻ nỗi buồn được nên với ngàn ấy chai bia dìu anh vào trạng thái ngờ ngẩn, thiếu trí giác con người, một phương thuốc an thần.

Sau chai bia chót tôi đến ngồi bên cạnh anh dìu anh đứng dậy nhưng

không hiểu vì sao anh ngồi lại và kêu tiếp. Không dần được xúc động tôi đưa tay ra như nửa muốn ngăn cản. Tôi bắt gặp đôi mắt xỉa xói ngay vào hành động làm tôi đứng ngây như phỗng.

Anh rót vào ly vẫn với thái độ bình thường, ung dung đó, giúp tôi gọi chuyện:

_Ông vui lòng cho tôi ngồi cùng bàn?

_Vâng tôi đang muốn có người bạn đối ẩm!

_Nhưng cho tôi được một hân hạnh nữa là được uống phần rượu của ông?

_Như vậy có nghĩa gì thưa.....?

- Tôi được uống chai thứ mười ba đó chứ ạ ? Chấp nhận chứ hở ông?

- Xin lỗi quên mời ngồi..

Nói xong anh di chuyển ly rượu cho tôi, chỉ nở một nụ cười nhếch mép như thỏa mãn sự kêu cứu của anh, đã được đáp lại bằng đoái hoài nhân thế.

Tôi ngồi xuống ghé với chiếc ly kéo lại rót thêm vào chờ cho đá đủ ngấm:

_Thưa ông hình như có điều gì phiền muộn dâng tràn như ly rượu này có thể cho tôi mạn phép chia sẻ được không?

_Không trên thế gian này có gì có thể làm tôi buồn được, chỉ bắt tôi phải suy nghĩ hơn lên thôi.

_Tôi có cảm tưởng ông là Phạm Ngũ Lão thứ hai thì phải ?

_Không tôi chỉ là một hạt cát và chẳng có gì khi mình làm một chuyện nhỏ mọn.

Tôi bưng ly rượu nhấp một hơi rồi nói lại:

_Những gì phiền muộn dâng tràn như ly rượu tôi có thể mạn phép

chia sẻ với ông từ nay được chăng?

Anh lẳng lặng ngồi nghe và nhìn tôi uống.

Tôi thấy vụng dại trong cử chỉ, sự ngồi yên không trả lời gần như chấp nhận tôi trong cuộc đời, tôi tự hãnh diện, sự hiện diện của tôi trên trần thế này chưa phải là thừa thãi, tôi hy vọng đi sâu vào tâm tư anh, và phủ nhận quên đi gia đình đem xoa dịu một tâm hồn. Với dáng dấp anh tôi chưa thấy cử chỉ gì mà tôi đánh giá được con người. Sau phút im lặng tôi đề nghị:

_Mình đi dạo mát?

Anh gật đầu.

Chúng tôi đi bên nhau như người tình thực thụ. Anh không nói, vì sợ uống nhiều nói sẽ lỗi nên im lặng vì thế chúng tôi chẳng khởi đầu được câu chuyện gì.

Trên khúc đường có bóng cây râm mát thực, nhưng không khí giữa chúng tôi nhạt nhẽo vô kể. Tôi cố gắng dùng tài năng của mình để biết sự gì đã làm anh buồn đến như vậy nhưng anh vẫn cười. Từ lúc quen anh đến giờ, tôi thấy anh vui nhiều hơn, nhưng thực đó chỉ là cái vỏ của người từng trải đời chỉ biết cười khi đau buồn, nụ cười ẩn trong những niềm chua chát.

Đi với anh không lý thú bằng nhìn anh uống rượu. Tôi cảm thấy đến lúc phải rút lui và kiếu từ anh.

Gió chiều trên đường về mát rượi.

Đến ngã ba đường chúng tôi chia tay nhau. Những nhục nhằn của anh sau khi muốn xóa nhòa tình cảm bằng những ly rượu cũng chẳng còn gì hơn là những rã rời chân tay.

Khoảng đại lộ nghe như dài ra, anh chột dẫm phải hàng sách vỉa hè, chân anh dơ bẩn, bà cụ già cản hẳn, nhìn áo bà mặc anh không làm

ngơ được, đành phải cúi xuống lượm những cuốn dơ bẩn đó hỏi giá và trả tiền, rồi vội đi như bị ma đuổi.

Không biết anh nghĩ tới tôi làm sao.

Tôi nhìn xuống khoảng đại lộ rộng lớn, ánh nắng ngoài kia đã dịu hẳn nhường chỗ cho bóng tối ngự trị.

Tôi bước về nhà trên con hẻm lầy lội, những vũng nước ối đọng từ hôm chập chờn sau làn chớp.

Trước mặt tôi chập chờn một người đàn ông mập mạp bệ vệ dáng như một ông chủ một xí nghiệp nào. Tôi nghĩ một người ăn vận như vậy không thể nào bước vào ngõ hẻm lầy lội vào giờ này.

Mấy đứa trẻ con trong xóm chạy ồ ra làm tung toé nước lên quần áo ông. Ông đứng ngay lại quắc mắt lên, tay chỉ đứa lớn nhất, tiến đến cửa gặp người đàn bà, ông vẫn chưa thôi. Ông hăm dọa một ngày nào đó sẽ trị tội.

oOo

Kể từ buổi chiều trên đại lộ vắng lặng đó tôi không hề bước chân ra khỏi nhà. Và cũng từ hôm đó tôi không còn một đồng xu dính túi nên vắng bóng tại quán, cũng làm chủ quán lạ biết bao nhiêu.

Thuốc lá, cà phê dự trữ dần tan biến như núi lở, ăn uống cũng vừa đủ tháng vì đã đóng trước; tự thấy không dám bước ra ngoài ngõ để bù vào chỗ trống ấy, tôi vẫn cặm cụi trên chiếc bàn như người vô tri giác như bao lần, viễn tượng lẩn lóc để kiếm lấy một số tiền để trả nợ linh tinh và các chi tiêu vụn vặt thường ngày, cho cuộc sống hiện tại.

Tôi vô vi như ông thầy tu ăn chay niệm Phật.

Nằm sống trong lòng đô thị say nóng của mùa hè.

Ngay lúc này tôi hoàn toàn yên lặng để nghe chính bản thân mình, giảm nhẹ hơi thở để phân tích thái độ của kẻ đòi uống phần rượu

chót ngày đó, những mẩu chuyện kỳ thú bên lề đường, trên mấy cuốn sách dư tôi vấp phải, tôi đâu biết sự im lặng của tôi đi với người trên con đường lúc ấy đã bắt người thoái thác một cách không trông hòng gì. Phải mỗi tôi không suông sẻ như vậy, uống rượu nhiều không phá phách, không to tiếng đã đốt cháy một ngọn lửa thối mốc tụt trong lòng người như con khủng long chui lên từ mặt đất, họ thối mốc tại sao có một thứ khủng long hiền hậu, dạn dĩ đến độ điều khiển được tâm linh.....

Vẫn với ngày tôi đề nghị với chính tôi chỉ nên ăn một bữa thôi, thì chịu đựng tiền bạc được lâu hơn, mặc cho bao tử còn cào cào xé, có cho mình một cảm giác như mình vừa được hưởng thụ được một cơn say, may chẳng tiết kiệm được trong những lúc bàn cùng này. Nói thực, dù có đang mùa nào chẳng nữa, tôi cũng có cảm tưởng là đang mùa hè, vắng bên tai tiếng kêu quạt trần nhà ru vọng sang như ve nùa hè nở trên hoa đỏ kêu than.

Tôi vẫn bị chứng tích ghi đậm vào hồn đời bằng những kinh nghiệm chát chúa, có lẽ hôm đấy người buồn tôi lắm, đi sóng đôi với nhau mà không dìu nhau vào ngõ tình cảm.

Tôi không muốn nắm lấy linh hồn nhau để lúc buông tha phải ngời nhìn nhau quẩn quại, bắt tôi phải có một sự kiện là phải làm gì cho nhau, ta phải làm gì, nó là một trong những điều tôi không muốn trong lúc này, không phải tôi hèn nhát, bởi thế trên con đường ngoại cảnh tôi cũng đành sống sượng chia tay nhau để trở về với kiếp cô đơn, khổ nỗi những đêm cô độc bắt tôi trả lời sao với tôi, với khoảnh khắc tâm linh có nhiều màu nhiệm, gấn bó hành động với hành động, trách nhiệm với trách nhiệm, linh hồn với linh hồn.

Tôi mê man trong giấc ngủ mơ màng...

Đất nước trong những cơn nguy hiểm nhất vẫn còn có những thằng vô trách nhiệm, trách nhiệm của chúng là những tiền bạc, là đàn bà, là nhà lầu, là xe hơi... Hoặc... Tôi không thèm nghĩ nữa đã nát óc lắm rồi.

Tôi nghe vẳng vọng một giọng nói nhẹ nhàng nhà bên cạnh:

_Xin lỗi cho tôi hỏi thăm, đây là ngõ hẻm mười bốn ẹ?

_Phải rồi... người muốn tìm nhà ai?

_Một người mới đến xóm này vài tháng.

Ngẫm nghĩ ông ta có vẻ đặc chí gặt gù:

_Một chú ...một thanh niên...người hay uống rượu.

_Đúng nó là bạn ta, tên là ..J...iên...người cứ đến gõ cửa đó.

Ông chỉ tay:

_Và cứ gõ cửa và đẩy vào.

_Xin cảm ơn bác.....Người đã uống thế cho phần rượu hôm ấy và bây giờ ?

_Thăm anh sau một ngày mưa gió, nếu hôm qua không mưa chưa chắc.

_Sao đến khuya khoắt thế?

_Vì bây giờ khởi đầu một cơn mưa nội tâm.

Chúng tôi nói chuyện đến đây.

Ngoài đường tiếng còi hụ báo động, chúng tôi không thèm chạy vì cũng chẳng biết chạy đi đâu bây giờ, nếu pháo kích, trúng chỗ nào ăn chỗ đó.

Có nhau chúng tôi tự thấy mạnh dạng hơn lên mặc kệ ngoài đường tiếng loa phóng thanh oang oang cảm dân chúng không được tụ tập đông và không nên ra khỏi nhà cho đến khi có lệnh mới.

Nhưng người có vẻ run sợ, tôi chìa tay cho người cầm níu chặt. Vẫn

cảm giác muôn đời bất diệt tôi vẫn là phản tượng của người, có lẽ đã lắng đọng run sợ, chỉ dạt dào.

Tiếng máy thu thanh rẻ tiền, rè rè vắng bên hàng xóm.....Lại đảo chánh nữa rồi, sao khỏe thế. Tiếng cửa đập rầm rầm rồi bật tung...

_???

Trong nhà giam.....

_Ngày mai tôi phải ra đi. Anh nhớ, tôi được chấm dứt cuộc đời phản loạn.

Tôi nói thực với anh, ngày ấy tôi chán cuộc đời lính vì biết tìm đâu ra lý tưởng nữa nên tự vượt ra khỏi hàng rào để buông thả lấy cuộc đời lính, rồi một đêm kia lúc đang ngồi nghe lắng đọng yêu thương trời đem tới, người uống cho tôi phần rượu, người đem hy vọng đến cho đời tôi, đang lúc tràn trề hy vọng đó tôi lại bị bắt và khoác cho tôi tội phản loạn, trong người không một giấy tờ gì:

_Mi là tàn quân phản loạn.

_Cho tờ nhấn:" Tôi đi, nếu một ngày nào có người đến kiểm thăm, thì nhấn rằng cánh chim đã được thả tung trong khói sóng, cũng chẳng phàn nàn, số phận tôi như một con số đã được lồng vào sẵn trong bánh xe của người, guồng máy con tạo, nhưng chính là do người tạo ra, dù người ở trong khung cảnh nào người cũng kiên nhẫn để vượt qua để kiện toàn một lý tưởng, và bạn đã được chứng kiến trong những ngày qua.

Bạn cho tôi bắt tay bạn lần cuối, đất nước đang cần những bàn tay như bạn. Thôi đưa bạn tay đây xiết chặt lần cuối, xiết chặt tình thân hữu, hẹn sẽ gặp nhau trên vạn nẻo đường, tạm biệt.....

Khoảng nham thạch cao vòi vọi trông như một chiếc nắm vĩ đại. Dưới kia là loài người đang gieo rắc các loại cỏ phân biệt, những lá cỏ to

lớn khum vào như cái thùng, cái vôi hình bông sen, cục nhọc chăm tưới đám cỏ vào những giò đã định.

Tôi đứng trên này ngọn đồi đã lâu để nhìn những hoạt động của loài người lọt qua khung kính.

Ngay lúc này tôi còn buông những ánh mắt sống xuống loài người, nhưng lát nữa đây chúng tôi lại có người không được điểm phúc ngòi lại thế gian để nhìn những cái xanh mát hay cục nhọc, vì trong cuộc chiến có ai nắm chắc được cuộc sống trong giây phút.

Tôi miên man suy nghĩ về cuộc chiến đã kéo dài một phần tư thế kỷ, dân tộc phải đắm chìm trong đói khổ, không thoát khỏi những gì mà họ muốn xua đuổi, tẩy trừ.

Tôi ngồi yên tĩnh nghe một giọng ca lè nhè của một người say rượu:

- Bạn ta ơi bạn ta

Chú đưa an ủi vào đời ta

Chú mang tâm trạng một người lớn

Bạn ta ơi bạn ta,

Tiên cảnh đón nụ cười,

- Bây giờ chú thoát đời.....

Giọng lè nhè ảo não, tôi không thể quên được dù lão già đã đi xa rồi, tiếng xe của lão đã lan dần ra phía đầu ngõ.

Không hiểu lão ám chỉ ai, có người bạn thân nào, lão dùng câu ca ám chỉ một người bạn đã khuất, nghe nói ngày xưa lão cũng là một chính khách, nhưng thời thế tạo cho lão trở thành kẻ say men khát thực.

Tôi bước ra hành lang nhìn theo bóng ông lão đảo trong vầng ánh chòm lên của buổi chiều rồi lịm tắt như tuổi của lão.

Hình ảnh của ông làm nhớ lại một lão cái bang, bên vai vắt chiếc

khăn màu không định. Tôi như cảm thấy tự buộc chặt vào nỗi buồn chung của lão, tôi không hiểu tự nơi đâu dâng lên một nỗi buồn được báo động bằng một giác quan nào đó khác, một thế giới cực ảo, tôi vào trong giường đặt mình xuống, thấy không yên, nóng nẩy từ đâu khơi nguồn, dần vật suốt, từ lúc lão già say ngó ngẩn, tôi tìm một cuốn sách để đọc hầu xóa lấp những ý nghĩ không đâu trong tâm hồn được yên ổn, nhưng mắt tháo lác nhìn vào mà chẳng hiểu mình đọc gì, buông sách, tôi đứng ngồi không yên, tiềm thức báo động một điều gì thâm sâu rơi mát không như lúc thường, nhất định vậy, trong lúc khoảng cháy lên một mùi khét này, giả dụ mình là một tiên tri chóng nhìn thấy hạnh phúc, chóng nhìn thấy thất vọng, cũng được, miễn là phương thuốc mau lẹ nhất đừng ray rứt con người, sự ray rứt độc hại quá tệ.

Mở chiếc máy thu thanh lên nghe hầu xóa đi những phiền muộn hiện tại, bớt đi những gì trong lúc nóng bỏng này, nóng bỏng không phải là thèm khát, hay thiếu thốn, hay khác khoải mà trong góc cùng tận giác quan báo tin sự tận cùng của một sinh vật.

Chiếc radio vang tiếng nhẹ nhẹ:

_Thi văn sĩ Hoàng Viên tạ thế ngày mười ba tháng bảy năm sáu mươi chín ai là bà con xin đến.....

Tôi không nghe rõ thêm, lặng quay ra cửa cấm đầu chạy theo hướng ông già vừa khuất. Giờ này mới đi tìm rõ lai lịch..

_Tại sao ngày đó không cho em biết rõ anh là ai đi.

Tôi nhìn ai cũng không phải ông già, cứ chạy, vẫn có những lời tán tỉnh của vài chú thanh niên đuổi theo, tôi muốn vắng tục, tôi theo đuổi như ảo hình vì chính mình có nhớ rõ được ông già là ai, mặt mũi như

thế nào, nhưng khi gặp thế nào cũng biết và cũng sẽ nhận ra.
Ngoài kia gió cứ thổi hoang hôn cứ xuống.

Nàng Thu

Mẹ nàng lấy chồng là một trung tá quân cảnh mỹ. Nàng cũng không hề phản đối.

Vóc dáng người tây như một vật lạ, trắng đỏ, lông tóc đầy khắp gây lên những tò mò trong nàng, của lứa tuổi mười chín đầy ấp chín mọng.

Phần mẹ. Lấy được người chồng là quá đủ, bà là một vũ nữ về chiều, hướng chi ông chồng ngoại này lo cho mẹ con nàng đầy đủ : một biệt thự thênh thang, xe cộ và biết bao vật chất để se sua với đời.

Thu cũng chẳng lấy làm hãnh diện, nhưng mưa lúc nào mát mặt lúc này, bù lại những ngày qua mẹ nàng đã phải bán thân nuôi lấy cuộc sống hai người với lũ lính viễn chinh, mang danh là quân đội đồng minh gây thêm cảnh nội chiến tương tàn hai miền, lũ lính xa nhà thèm khát, dầy xéo lên biết bao cơ thể phụ nữ Việt. Trong các trại binh mỹ, chị em đi làm lao công, bồi phòng, thư ký, vì hám lợi bán rẻ danh dự, bán rẻ thân xác.

Những đứa con lai vô thừa nhận bắt đầu ra đời, cùng với tiếng súng

vọng về thành phố, đánh mất đi những cao quý của mình, của một dân tộc.

Nhiều đêm Thu thức mắc. Cuộc chiến với những xác chết gói nhanh vùi vùi, những thân thể nát tan không thu lượm trong rừng sâu, những cái đói, những cái ốm thiếu thuốc chờ chết đau lòng, những tên tuổi mất tích vĩnh viễn không có sự, những tù nhân vô lý đầy dẫy trong hai cảnh tù tội, và hàng ngày những xe lính chở nhan nhản những xác chết về thành phố, những cảnh phụ nữ hai miền với những vành khăn xô trắng trên đầu với tuổi còn quá trẻ càng ngày nhiều thêm, hàng triệu người chết, hàng triệu người buồn, nhiều triệu cảnh u ám, làm thui chột sự phát triển của một đất nước, chỉ để thoả mãn những con đầu đàn, không biết ngòi lại với nhau nói lên chữ tình.

Nàng bước ra khỏi cổng không một ai thấy. Tâm sự ngổn ngang. Phía ngoài nhìn vào tưởng như một thiếu nữ nhà giàu dạo chơi. Nhớ lại những lời mẹ dặn:

-Con chỉ được ở đây cho đến khi lập gia đình. Sau đó mẹ con ta xa nhau vĩnh viễn, đừng bao giờ đi vào vết xe đổ của mẹ. Nhớ đừng bao giờ trở lại đây nữa, coi như mẹ đã chết...

Mẹ nàng như cảnh tỉnh một điều gì chỉ trong giác quan của người mẹ mới nhận thấy, muốn bảo vệ con gái mình, với những kinh nghiệm bản thân trải qua, của đám đàn ông tham lam tiểu kỹ, có thể xảy ra nơi ông chồng và đám lính cận vệ của ông ấy, đã sống tự nhiên quá mức của lối sống tây phương.

oOo

-Anh chuẩn bị gì chưa?

Thu hỏi:

-Rồi, ngày mai anh lên đường. Trốn sao nổi trong thành phố này.

Thu thấy lo lắng cho mình và cho anh. Cứ nói thẳng:

-Em sẽ nhờ mẹ. Anh cứ yên tâm.

-Nhờ đến cái thằng tây của em chứ gì?

-Không muốn để anh ra mặt trận, một thứ cuộc chiến phi lý, anh nặng lòng nghe em đi, chết lúc này được gì, để giữ được anh, em sẽ làm tất cả vì đời em còn ai, còn những gì, em chỉ cầu xin anh không được xa em, không bao giờ có quyền chê trách phỉ báng em, anh nên thương yêu em nhiều hơn, vì trong em, anh là hiện thân quê hương, mẹ em là đất tổ, mẹ đã đánh mất hết vì cái đói, cái khó do cuộc chiến tạo nên vì ý đồ của những con đầu đàn tranh dành quyền lực, em và mẹ không có tội gì cả, và em còn gì, anh không hèn nhưng anh lại là một thằng ngố, lý tưởng dờm, anh chẳng ý thức được khi lên tầm bắn, anh lại bắn chính anh em mình, em không dạy anh lý thuyết nhà chúa, em chẳng hiểu nhiều về lý lẽ nhà phật, em cũng chẳng nhân từ, em không bao giờ muốn những thằng mũi lõ vào đây để bắn dùm những anh em mình, và hiện thời nó đang dày xéo lên thân thể phụ nữ, trên thân thể mẹ...

Anh chưa thấy em khóc bao giờ vì em chẳng bao giờ còn nước mắt nữa anh biết không, anh biết không. Em phải lăn lóc bên cạnh khi mẹ tiếp khách, bây giờ là một đứa con gái con của mẹ mèo đầy đủ tiền bạc, đầy đủ uy quyền của vợ cố vấn Mỹ có thể lo tìm cho anh một chỗ làm lính kiểng, hay lính văn phòng không phải đi tác chiến, không phải lao đầu vào chỗ chết, em muốn gì, anh muốn thế nào đều phải được. Rồi tất cả những gì sau đó là phần của chúng mình, xa lánh tất cả, tìm cuộc sống bình thường đơn giản, sống cho qua đi cuộc chiến khốn nạn này và chờ đợi đến đời con mình may ra nó có được

hưởng một chút thanh bình.

Thụ ngúc ngất thầm nghĩ mình như một con bò đã bị khóa vào trong ách, giữa cái sống và chết, giữa cái nên và không, ngay tức khắc không thể chần chừ, vì ngày mai anh chỉ là một hạt cát phải ném vào cuộc chiến, kẻ ra đi không ngày trở lại, tiếng mùa hè đổ lửa nghe đến đã rùng mình sồn gáy. Thụ chấp tay sau lưng đi đi lại lại suy nghĩ, thờ dài rồi cũng trả lời nàng:

-Thôi tùy ý em. Thấy Thụ đồng ý chịu theo, nàng quá sung sướng.

Thu bây giờ mới kịp nhớ, bày ra bàn tất cả những món ăn nàng đem theo, một chai rượu nhỏ xinh hiệu Mỹ. Nàng nói:

-Anh yên tâm vào trung tâm huấn luyện, đến ngày ra trường sẽ có sự vụ lệnh về thành phố. Thu và Thụ đồng cười vui hẳn lên. Cả hai như tim đập chung một nhịp, nâng ly rượu uống, nàng thấy ửng ửng nhọt nhọt rát bỏng trên ngực, trong người .

Thụ cảm thấy đời mình bước vào một ngõ quanh khác, cuộc sống trắng dã và nhẵn tiền cấu xé xoáy vào da thịt như những cơn sóng biển đầy những mảnh thủy tinh vụn nhọn sắc phủ ập lên người, những tiếng hú gào dữ tợn của chiến tranh tràn về thành phố trùm lên xóa lấp hết tất cả mơ ước tầm thường của một kiếp người, không ai có quyền chọn cho mình một lối đi, và ngược lại, nơi đây thành phố này vẫn ăn chơi thỏa mãn trong tiếng cười về khuya, vẫn sung sướng trong từng đỉnh té bào đến chân tơ kẽ họp, những tiệc tùng thịt rượu ê hề, những bộ áo sang trọng của các chính khách, những da thịt và da thịt thỏa mãn truy hoan, làm sao nghe được những tiếng kêu gọi của người, của đồng chủng đồng loại, trong cực đỉnh thỏa mãn với trái tim thú vật, làm sao nó rung cảm được nỗi đau của bom đạn đang ghim trong biết bao da thịt con người, bao nhiêu đất đai

hoang phế vì chiến tranh, người người đói lạnh kẻ chết vãn chết như để lót đường, lót chân cho lũ chúng tận hưởng. Kẻ cao hơn mang trong người một lời thề hứa đẹp theo hướng nam, lên tận núi cao, rừng già với những nắng mưa, ngoi ngóp trong sinh lầy, nhuộm da thịt trong bom đạn, đeo đẹo lý tưởng gộp về một mối, mưu cầu ý tưởng thần thánh, lãnh mạng hóa xã hội, ám no cho loài người, cuối cùng cũng là rình rập sẵn tìm để giết, dành dân lấn đất, người dân không việc làm trở thành khốn cùng, trẻ em không học hành trở thành ngu muội, dân tộc thoái hóa chậm phát triển hàng thế kỷ.

Thu trở về lúc ba giờ sáng. Trên đường đi nàng nhìn lại thân thể nhiều lần sợ để lộ những cảm giác còn âm ỉ sâu kín phía trong, nàng đã trao tất cả cho người chồng chưa cưới, để ngày mai Thụ nhập ngũ, phần còn lại nàng phải nhờ đến mẹ và ông bố dượng. Nàng không ngộp ngừng đi thật nhẹ như một thứ mèo hoang, mèo đêm, về thẳng hướng phía phòng riêng của ông bố, có tiếng mở cửa.

Một hy sinh vô bờ bến khi yêu là cho đi tất cả, không đấn đo. Không ai cho phép nhiều đường suy nghĩ.. Nếu có là nàng đã cãi và bỏ ngoài tai lời mẹ dặn, nhưng nàng muốn cái quyết của riêng mình, hoặc sự tự vệ cuối cùng của thói quen đã có sẵn trong di truyền muôn thưở.

Tất cả sự trắng trợn lẫn trong bóng đêm khó ai có thể nhìn thấy điều gì. Quê hương Việt nam u ám chiến tranh. Lòng dạ con người u tối. Những thèm muốn đen đúc của người này kéo theo những thèm muốn khác, đồng lòng xảy ra tận tình, tới cùng đích của những cùng lao thật sâu. Tiếng còi chấm dứt giới nghiêm phá tan không gian buổi sáng của thành phố.

Một vì sao băng cuối cùng của đêm rơi như chạm xuống hàng kẽm

gai cuối chân trời phía đông màu đỏ sẫm. Cả hai vợ chồng đã đồng ý bán đứt đứa con đầu là đứa con trai cho người khác, vì không đủ tiền bạc chi nộp cho cơ quan làm giấy xuất cảnh theo diện con lai. Trước mắt chỉ còn nhận được một số quà và chiếc xe honda cũ để làm chân đi lại, kiếm việc sinh sống.

Hồi đó Thu là lính chế độ cũ, đóng gần nhà do Thu lo lắng sắp xếp và đã rã ngũ ngay sau ngày người chồng của mẹ Thu rút khỏi Việt nam, cấp bậc nhỏ nên chỉ học tập cải tạo ba ngày tại địa phương sau ngày giải phóng, cái đói xẩy đến không kịp chống đỡ, Thu nghĩ mãi cũng chẳng hiểu nổi. Chính tháng quân trường, sau đó đi phép mãi khóa để chờ ngày nhận đơn vị là ngày nàng sanh nở. Số ngày Thu mang thai không sai trật, có trời mới hiểu được nên không thể nào kết tội Thu được. Vì nàng sanh ra một đứa con Mỹ trắng, đứa trẻ càng lớn càng hiện rõ, từ những hàng lông tóc bạch kim, đến nước da trắng bóc đầy tàn nhang và mắt xanh.

Thu không hé môi biện minh hay đính chính. Thu âm thầm chịu đựng. Rồi đến ngày hôm nay cả hai người bắt buộc phải tiễn biệt đứa con đi theo số phận, thanh thản cái vương vất sau mười tám năm đã đeo mang âm ỉ. Nói cho đúng Thu đã được tất cả, nhưng chàng chỉ manh nha sự ơn nghĩa đó thuộc về bản phận của mẹ Thu giúp đỡ, nhưng chàng nhu nhược khi những cái chết thường ngày về từ trận chiến nên im lặng. Riêng nà , Thu cắn răng chịu đựng, không ân hận, không thở than, dù những ngày bụng mang dạ chửa, mẹ nàng thường hay cau có vì chưa cưới , Thu đã mang một cái bầu. Không muốn con gái đi vào dấu vết cũ của chính mình. Nàng sanh nở được một đứa con trai, phải thật tinh ý mới thấy được ông bố ghẻ chia xẻ chăm sóc nàng hết mình, qua bàn tay mua sắm của

mẹ. Nàng biết nhưng tất cả đã đi vào dĩ vãng. Nay đưa con trai ra đi kéo theo những ám ức xuôi theo, để đổi lại nàng cần có một ít tiền, kiếm một mảnh đất dựng một cái chòi.

Những hy sinh xưa cũ khi bán loạn, đã để lại dấu vết trong xóm làng dư luận, bây giờ phải nghe tiếng bán con. Dù sống trong xóm đạo cũng không khỏi bị tiếng đời bươi móc của những người xấu miệng.

oOo

Ba tháng sau nghe tin mẹ nàng chết trong trại gọi là phục hồi nhân phẩm. Họ bắt mẹ nàng để chiếm cứ khu biệt thự của bà, là sở hữu cuối cùng của một đời khốn khổ. Một con đĩ lấy chồng mỹ là nợ máu với nhân dân, và tài sản đó phải là tài sản của nhân dân, bị du kích tiếp thu quản lý. Cũng không lâu đưa con trai Mỹ trắng đi khỏi, Thụ buôn lậu cà phê bị trạm thu mua lương thực ba chia rượt bắt, xe Thụ húc vào xe tải, gãy nát chân bị nhiễm trùng đã bị cưa sát cả hai chân tới gối, bao nhiêu tiền bạc dốc sạch cho chồng trong những ngày nằm viện. Nhìn ba đứa con đói khổ mà lòng đau quặn, nàng đã trữ sẵn một chai thuốc rầy để một lúc nào đó....

Nhiều lúc nàng tự hỏi, nàng còn gì nữa để hy sinh. Nàng đối diện với đứa con gái lớn của mình và tấm ảnh mẹ, bây giờ nàng thấu hiểu nỗi lo của mẹ về nàng xưa, nàng mới hiểu thế nào là vết xe đổ, không lẽ ba đời người phải hứng chịu cảnh ngộ này, nàng phải dạy dỗ con gái như chính mẹ dạy mình. Thu sẽ tách rời chồng và các con, nàng nhận lấy gánh nặng trên vai, gom sức tàn lực tận hy sinh một lần nữa, vì tình yêu chân thật, nàng không cần ai hiểu kể cả các con và Thụ, Thu đang đau cái đau của hai đời, thương cảm cho người chồng gắn liền với cái tên Thụ, sự chịu đựng nằm yên không được rên siết, quằn quại. Phía ngoài đời họ cũng tỏ vẻ thương cảm, nhưng

đấy là cái cơ họ đến để kiểm chuyện nhỏ to làm quà thương hại. Ta có lỗi xưng với thượng đế, thượng đế có tội ngài phải xưng với ai? Vì một sợi tóc trên đầu rơi xuống cũng không ngoài ý của thượng đế. Kỳ cục. Khôn cũng người, dại cũng người, nhưng còn số may mắn? Sinh vật nhỏ nhoi cũng phải tự bảo vệ, cũng còn thiết sống. Thu ngược thẳng lên trời, ý nghĩ thô thiển như loài người thời thượng cổ khi thấy nhiều vị thần dữ tợn: thần mặt trời, thần núi thần sông thần sấm sét, thần dương vật, thần âm vật, nếu biết thì các thứ thần đó đều phải phục vụ loài người. Một triết lý chân chính của tôn vong.

Lẽ ra loài người phải lập nhà thờ thần bao tử, vì sự đói khát đã thay đổi con người từ tìm hái, săn bắt, trở thành cộng đồng cày cấy rồi đổi chác mua bán.

Nàng sửa soạn trang điểm, như chờ đợi ai từ sớm, nàng căn dặn và chỉ giữ lại một mình Thụ, để trông coi phía trước cửa. Thụ không di chuyển được nên chàng làm tấm chắn cản ngăn khi hữu sự. Khi nàng bận việc phía trong.

Những Gì Còn Lại

Chúng tôi ngồi yên lặng trên chiếc xe chở thật đông người, đi đến một khu rừng miền nam, miền cây cối tốt.

Từ lâu không một làng mạc nào được dựng trên mảnh đất này.

Gia đình tôi được định cư trên mảnh đất cao.

Khó khăn đầu tiên của đám người mới đổ xuống là chia nhau mảnh đất rồi lo kiếm nước, tìm nơi ngủ. Tuy nhiên sự cực nhọc cũng qua đi khi đứa con trai đầu lòng ra đời.

Nàng vào đây tứ cố vô thân với hai đứa em gái. Trong những tháng ngày đầu tiên tôi thấy nàng làm việc luôn tay không dứt. Cả những đêm tối, đứa con tôi còn nhỏ không sữa mẹ khóc nghe náo nê, rầu rọt, Hoài cũng qua để dỗ dành dùm.

Tôi thấy bất lực trong công việc này và nàng như nuôi hẳn đứa con tôi để tôi đi làm nuôi cả hai gia đình trọn năm người. Những buổi tối đi làm về tôi cũng làm thêm cho cả hai gia đình như rào hàng kềm gai lại cho khu đất, hay ngăn tấm vách tre, liếp cho căn nhà đôi chung được cấp phát. Được sự đồng ý tôi mở cánh cửa cho đôi bên thông thương tiện dụng. Cũng có lần nàng đặt đứa bé xuống, giúp tay vào nhiều công việc như việc mộc, v...v...

Lúc tối trở về, đêm tối mỗi người một bên. Nàng với hai em, tôi với đứa con đỡ tháng. Sự cực nhọc mất ngủ để mỗi sáng dậy đi làm, nàng đề nghị tôi để nàng trông coi đứa bé, nhưng trong lòng tôi chẳng dám vì tôi khác hẳn mất rồi.

Ngồi nhìn đứa con mà nhớ lại những ngày người vợ mới qua đời lúc đôi bàn tay trắng chẳng có một đờn xu dính túi, tay trắng bần hàn. Tôi không dám nghĩ nhiều thêm vì rõ là nàng chết vì sau khi sanh thiếu thuốc.

Trong căn lều (tăng) nóng như thiêu đốt của xứ miền nam. Tôi quây lầy căn phòng để bằng vòn vện với miếng vải bông phần gia tài duy nhất. Tiếng đứa trẻ khóc, Hoài lách cửa bước sang. Tôi cúi đầu như

một thân tội đồ.

Tiếng nói nàng nhẹ nhàng làm tôi tỉnh lại:

- Sao anh để cho nó khóc?

- Biết làm sao bây giờ.

Nàng thánh thiện, còn tôi là một người qua một đời vợ. Tôi nhìn chong vào mắt nàng chờ đợi..... Nàng nói nhanh: - Để em giúp cho.

Trong lòng tôi dâng lên một niềm xúc động và hoàn toàn thần thánh.

Tôi nhìn kỹ nàng và tưởng tượng như một thiên thần. Tôi nói nhẹ:

- Em nên đi nghỉ đi cho khỏe, ngày mai chúng ta còn phải làm việc.

Trong lòng tôi mơ ước, giúp đỡ tôi trong cơn bán loạn này nhưng.....

Nàng lặng thinh như không nghe thấy. Hiện không nói gì, nàng tiến

tới bế đứa bé lên đỡ như thân quen tự bao giờ. Một lúc đứa bé

không khóc. Tôi êm dịu hẳn xuống.

Chàng cảm thấy tương lai mờ mịt và không hiểu rõ rồi đây cuộc sống của mình và con ra sao nữa. Tôi lặng thinh và bước ra, hai tay đưa

kên vò bứt tóc, vừa suy nghĩ:

- Hay đề nghị nàng chung sống với mình và cùng nhau nuôi những đứa em, con..

Nhưng tự ái của một người đàn ông, và chàng cũng chẳng dám mở lời, vì chàng là một người qua một đời vợ, còn nàng.

Suy nghĩ chỉ vì đời sống đang thời khó khăn không việc làm chắc chắn. Nàng lên tiếng trước:

- Em không biết rồi đây cuộc đời của ba đứa ra sao nữa?

- Ừ cũng... , nhưng chẳng khó mấy đâu.

- Em không biết làm gì dù một tí nghề, vốn liếng cũng không.

Nét mặt nàng đăm chiêu, và nàng cũng nói:

- Thì tạm thời vẫn cứ như vậy đã, rồi biến chuyển dần dần.

- Nhưng tiếng đòi và dư luận nữa chứ em?

- Cái đó cũng đáng để ý nhưng đòi sống nó bắt và phải như thế thì sao nào?

Cả hai ngòì yên lặng, thật yên lặng. Nhìn trên con đường được làm từ thời Pháp, lâu lắm, thật lâu lắm mới có một chuyến xe đi qua. Tiếng trẻ, con của mình, khóc, làm cả hai tỉnh người lại.

Một lúc sau đứa bé khóc và khóc to hơn, tôi sốt ruột và nàng cũng nóng như tôi hỏi:

- Có cần cho bé đi khám bệnh không?

Tiếng nàng rất trù mến, tôi cảm thấy mến nàng hơn bao giờ hết. Tôi nói như an ủi chính tôi:

- Chắc nó đau bụng, để anh giúp cho.

Nói xong tôi mới biết mình nói sai, con của mình mà mình giúp cho ai, và trời lúc này cũng lác đác những giọt mưa. Khi nghe được tiếng mưa chắc là mưa cũng đã nặng hạt, vì mái tranh nên thường cũng chẳng mấy để ý đến được tiếng mưa.

Ngoài kia lớp đớp có tiếng súng phía dưới miền xuôi mà phía tôi định nếu đi đưa con vào thăm khám y tá, tôi tiến đến bảo nàng đặt đứa bé xuống giường tôi lấy tay xoa nhẹ vào bụng đứa con khiến tiếng khóc dịu dần, không biết có phải là khỏi hay bớt chưa nữa. Nàng nói nhìn chòng chọc vào mặt tôi nhưng trời chẳng sáng lắm với cái đèn hoa kỳ tù mù. Nàng nói:

- May ra nó bớt thì đỡ khổ cho tất cả.

- Bác sĩ may ra ?

- Thì nó khỏi rồi đấy.

Thấy hiệu quả tôi lấy chiếc khăn nhúng nước ấm và đắp vào bụng cho con, và nhớ phải đắp bằng lá trầu hơi nóng, nhưng vào giờ này

kiếm đâu ra lá trầu, nhất là, lại mới đến vùng đất này, ai đã cất công trồng thứ này. Lúc này có lẽ cả hai đã đoán trúng thằng bé đau bụng nhưng cơn đau đã dịu hẳn nhiều.

Vì mệt quá tôi và nàng nằm cạnh hai bên đứa bé và thiếp đi một lúc chẳng ai nói với ai điều gì. Bỗng chợt trời mưa nặng hạt hơn và đứa bé bắt đầu khóc to hơn. Nàng lên tiếng trước:

- Em đưa xuống nhà y tá Đức. Được không anh?

Hiện ngoi ngẩn, chần chừ vì tiếng sủng to dần phía ấy.

- H...ừ...m.

Chần chừ một lúc sau:

- Em đi bộ xuống chỗ đang giao tranh sao?

Một câu hỏi vừa đồng ý. Nàng đứng bật dậy tự trông vào mình một chiếc puncho. Hiện cũng chẳng biết gì hơn, tự ngồi xuống xắn gấu quần cho nàng bảo:

- Chờ một chút đã nào.

Một câu nói hai ý, Hiện ngồi bệt xuống đất lấy tay cuộn ống quần nàng lên cao, lên cao.... anh cảm thấy da thịt của Hoài êm dịu, dù sao anh cũng đã qua một đời vợ nên biết con gái là gì. Anh biết rung cảm tình dục nhưng ở chỗ này, cảm thấy nàng như vị thiên thần hộ mệnh cho gia đình mình, và ngay bây giờ cho chính con mình, lòng cảm mến không có một chút tà ý. Cái ống quần thời này rộng rãi không bó hẹp như thời kỳ nào. Hoài nói nhẹ như ru chính ông bố:

- Anh nhớ kỹ nhé ở đây chỉ có mấy đứa em dại của em và con anh mà thôi, chúng ta sống chung được không anh?

_Đó là lời mở trước cho chàng.

Câu nói của nàng làm tôi chợt tỉnh hẳn cơn mê trong dục vọng,

Chàng hỏi lại khi nhìn thật rõ vào mắt nàng:

- Ý em nói?

- Thì sống chung với nhau chứ sao anh?

Chàng âm ỉ chưa dứt khoát vì không đề phòng, vì luôn lúc nào chàng vẫn nghĩ chàng là một người có gia đình nên không dám nghĩ hơn nữa và bản chất chàng không muốn lợi dụng ai quá đáng.

Nhưng cô gái thì lại khác. Luôn nghĩ mình đang cần một chỗ dựa khi mới đến chỗ định cư này, nơi khi ho cò gáy làm nàng sợ hãi không có chỗ nương tựa. Chàng nói:

- Nếu em đồng ý chúng ta đồng vui sướng khổ cho trọn vẹn chứ em?

- Đến bây giờ anh còn phân vân ư?

- Tại cuộc chiến nó gây cho anh những suy nghĩ khôn nguôi, vì anh và em đang cưu mang một đứa con của người chết đó thôi.

Anh nói trong suy nghĩ chín chắn và tiếp:

- Anh cũng chẳng muốn anh, em, chúng ta lại bị một lần nữa em ạ.

Anh nói khi nhìn thẳng vào cô gái với lòng thành thật.

Cô gái nói nhanh như sợ bị anh từ chối:

- Cũng được anh ạ. Hay mai ta cưới nhau đi?

Anh trở mắt nhìn nàng và không hiểu nàng đang nghĩ những gì nữa anh hỏi:

- Có thật không em?

Cả hai im lặng vài giây, chàng bước tới ôm chặt nàng vào trong lòng thật chặt, cả hai như đã thân nhau tự thuở nào, bao nhiêu xúc cảm dâng lên tột độ vì đã vô tình và cố ý nên nó muốn bùng mà không được phép, phải chờ, phải chờ. Nàng nói thật dịu hiền.

- Anh chờ em về ta bắt đầu nhé?

Chàng đáng ra cũng chẳng bắt đầu được vì cái thể của chàng chẳng muốn lợi dụng, đúng ra cái ý là của nàng mà thôi, nên nghĩ vì mình

có thể cần thiết cho nàng. Trong đầu vẫn bấn khoăn nàng quá trẻ, còn mình đã qua một đời vợ, và riêng nàng là một cô gái yếu đuối dễ thương và thần thánh.

Tôi luôn tôn trọng như đứa em gái mà thôi và luôn có ý giúp đỡ nàng là chính dù một ý nhỏ. Tôi tự cu-ki với và lúng túng trong hoàn cảnh này, chỉ một mình chẳng muốn theo số phận người khác, theo vết chân buồn của đời và không chùng trong những ý nghĩ đó mang theo những may mắn của người khác kéo theo không biết sự tình nào kéo theo sự tình nào. Và cũng không biết cuộc chiến do Mỹ tạo dựng để thử nghiệm và tiêu thụ sản phẩm chiến tranh của một siêu cường thì số phận nhược tiểu của đời mình ra sao nữa!!! Số phận nhược tiểu của mình thoát khỏi quy luật “cây gậy hoặc củ cà rốt” và đến bao giờ được. Tôi cúi xuống mới nhớ ra mình vẫn đang ôm Hoài sự thật nhãn tiền không chối cãi tức đã xác định có và cần nàng trong đời.

Chợt cơn mưa nhẹ bớt đi và tiếng súng bắt đầu giảm hẳn. Chàng cúi xuống, bện cuộn lại gấu quần nàng một lần nữa tay chàng chạm vào da thịt chợt nàng rùng mình. Nàng nói ngay như thoát khỏi lời kéo khác:

- Em đi đây.

Chàng nhắc cái tấm mưa phía trước đưa đưa bé vào lòng Hoài và đội thêm nón. Nàng chậm bước ra khỏi cửa quay mặt nhìn anh lần chót vào chỗ nơi ông y tá tiếng súng bắt đầu to hơn và mau hơn.

Đứng nhìn nàng bước đi hy sinh cho con mình mà lòng xúc động thực sự. Tôi chẳng bước vào giường vì nghe tiếng đứa em nàng bắt đầu trở mình trong cái mừng vá chằng vá chịt và đi tới đi lui suy nghĩ lung lăm rồi dựa vào bao lúa ngủ lúc nào không biết.

Định sáng sớm lên trình với cha xứ như ông vua một cõi để xúc tiến

công việc chắc việc của chúng tôi không có gì làm khó khăn nên an toàn, hợp tình, lý. Tôi nghĩ vậy nên ên đềm vào giấc mộng lúc nào chẳng hay có sự hiện diện của nàng đang rên xiết vì sung sướng, tự dưng cả cơ thể tôi rung lên bần bật khi nàng nói:

- Em cảm thấy quá hạnh phúc anh ạ.

Có tiếng xe thắng mạnh ngoài đầu đường. Tôi quay ra nhìn thấy một hình sao trắng trên ca bô tôi lửng lơ với những gì mình đang mơ mộng vừa qua, thì có tiếng nói của người ngoại quốc đoán là người Mỹ nên tôi nhìn thật kỹ vào, ngẩn ra vài giây một toán người đang khiêng chiếc băng ca vào lúc này tôi mới định thần biết và đó chính là Hoài và đứa bé con tôi. Nước mắt tôi tuôn trào đầy mặt và từ đó tôi chẳng còn trông thấy gì nữa và sự thể ra sao cũng chẳng bao giờ còn được nhắc đến sau khi tôi ra viện vào sau đó nghe mọi người nói là hai năm đổi một hạnh phúc để lấy một hạnh phúc và chẳng bao giờ có hạnh phúc nào cả.

Hỡi thượng đế nếu có người đã man quá đi thôi đánh mắt của tôi tăt cả! Vậy sao từ đó tôi chẳng bao giờ nhắc đến chúa hay bà nào nữa cả.

Một ông già nhất trong xóm là người thổ dân chính hiệu nói với tôi:

- Nếu mai này anh về chắc anh sẽ mở chỗ chữa bệnh miễn phí để cứu bá tánh chứ.

_Dạ thưa ông, lòng thì vậy nhưng có lúc lại không, vì rằng thời thế không cho phép, lại nữa lấy đâu ra chi phí để thuê những nhân viên tập sự cái đã, sau đó khi làm xong họ nhảy chồm hồm vào quản lý nhà nước tức là chẳng có gì được quyền của mình ạ?

Và nghiêm nhiên họ thu vào cho chính bản thân, họ cứ việc lấy tiền

trong lúc mình cứu tế là chính, thừa ông, sau đó có khi còn tổng cổ mình đi nữa chứ ạ?

Những ngày tháng chộn rộn vì cơm, áo, gạo, tiền

Vào những ngày tháng đầu năm của tròn một hội ÁT DẬU. Tôi, chú Tâm theo sát nhà và hàng xóm xung quanh.

Ai cũng đói và khó khăn hơn mọi năm. Năm nay cũng vậy.

Gió hè bắt đầu thổi, cùng với những cơn bão từ nước ngoài chuyển về. Như vậy nước mình cũng bắt đầu một cơn bão rớt qua.

Thực tế trong sau cơn địa chấn bên nước Trung quốc, giá gạo tăng đến hai, ba chục phần trăm, mọi thứ thức ăn, đồ uống tăng đến chóng mặt. Mọi người nhìn nhau ngao ngán.

Trên tay cầm một chiếc nón ngựa, chưa biết trên đó có gì thì nàng đã lên tiếng:

-Nay có người đẹp đến đó hờ Phương.

-Vâng.

Dù biết rõ tiếng nói đó của con gái mình. Nàng vẫn hỏi thêm với giọng điệu êm nhẹ hướng về con:

-Phương đó sao?

-Dạ, con.

-Pha nước trà nhé.

Một tiếng nhỏ nhẹ chính tôi vẫn nghe chưa rõ. Thì nàng đã đơn đả mời:

-Anh vô em đã.

-Thế tất nhiên đến đây thì phải vào rồi, nếu không đến làm gì.

Chợt tôi nghĩ đến Thảo. Cái anh chàng này ra sao nữa...

Nàng đã bước vào vẫn với cái khăn trùm đầu như vừa đi làm cỏ lúa vẫn công. Có lẽ cho Thảo. Nhà cái anh chàng này cũng nhiều chuyện, tu sĩ gì mà lang thang đây đó, còn chuyện dan díu chi vậy!!!

Những câu hỏi đặt ra với T nhưng thực sự chẳng hề có cho đến sau này bắt chợt, đúng ra anh chàng chịu lãnh chức linh mục mới rõ được.

Tôi thường hay lui tới gia đình với vài ý nghĩa, vì tình yêu với chồng hẳn là bạn bè đồng chí hướng, với nàng sau này sự giúp đỡ đơn sơ. Thường là gạo, và chỉ có thế. Vài năm sau biến cố bảy lăm B chết trong khi bắt đi khai phá lớp ruộng bỏ hoang cho tập thể. Nàng thường khẽ khàng nhìn tôi và nói, tiếng nói Quảng nam trại trại:

-Ngày giỗ, hay đạ anh phải đện với em đấy nhé.

-Ừ tất nhiên rồi. Tôi hỏi lại:

-Có đông người không?

-Vài người là chịnh cạ anh, còn bao nhiêu là hàng xóm cả, cũng khoảng chục người. Nàng nhìn thẳng mặt tôi không mấy e thẹn. Tôi cảm như thấy đang thôi miên. Tôi cũng cố nhìn đắm chìm xem sao, nàng cũng lặng thinh nói thật khẽ:

-Anh vào đây nè.

Tôi bước vào một căn phòng trống rỗng tuếch, ngần ngại, ôm chặt và an ủi:

-Em đừng ngại ngần chi cả, anh hiểu hết hoàn cảnh em đó. Những đám con gồm sáu đứa không cha, một mình bà mẹ tần tảo vợ lính. Không biết sẽ nuôi chúng bằng gì. Tôi an ủi:

-Em đừng lo chi, trời sanh voi sanh cỏ, có mẹ, nay có anh, em cần gì, vừa sức anh sẽ trợ lực. Tức là có cả, chẳng sao đâu em.

Trời gần sẩm tối. Với một chú học trò, nói đúng là học nghề. Nhưng sự thực cái nghề này quá khó khăn, từ lý thuyết đến thực hành quá kỹ lưỡng nên chọn được vào nghề này thường không thể. Ai cũng biết nghề điện tử, nhưng đây còn bước trên đó một bước là (vô tuyến điện) tức là điện không dây là cái dài. Nàng trêu tôi:

-Đa số trẻ tuổi anh người ta thường làm ông trùm cho ra vẻ, riêng anh sao lại im lìm vậy?

-Vi anh không dám thô lỗ với bất kỳ, mà còn phải chân chất cơ.

-Là như thế nào.

-Muốn nghe, trước tiên anh phải xin lỗi cái đã.

-Sao vậy.

-Thường các ông trùm đến hay vô tình hay hữu tình đi qua nhà bà “giá” mấy bà đơn đả:

-Mời anh trùm vô nhà chơi thì phải tuân theo tức thì theo đúng lời mời mới được làm trùm, xong là vội vã ra đi không nuôi tiếc.

-Thì đã sao, người ta cho, còn mời cơ mà, mà chứ nào phải ép buộc chi!

-Tuy là thế nhưng anh thấy kỳ cục sao ấy nên chưa dám làm trùm.

-Nãy giờ quên đi mất, em đang có cái gì trên nón vậy.

-Gạo đó chi, con em đang đói nè.

-Vậy mai anh sẽ đưa thêm nhé. Chấp anh đó. Thời này chỉ có bo bo mà thôi hè.

-Cứ nuôi chúng vài ngày hẵng lo thêm.

Những tháng ngày đó qua mau, nay còn lại kỷ niệm. Nàng bước lên vai tổng giám, số trời cho con gái út cứng của nàng lấy được một người chồng Đai, kéo theo bao nhiêu khốn khó dồn dập của gia đình thiếu đức ông chồng, và chính cô con gái cũng hỷ xả giúp đỡ toàn bộ gia đình bước nên, lên nhìn được bầu xanh có hữu, làm biết bao gia đình xóm làng muốn cũng chẳng có. Tôi nhìn khen nhẹ một câu:

-Như vậy tức biết được là em đã tốt với bao người, anh cầu chúc mãi như vậy cũng là đã đủ lắm cho đời em, còn kéo theo sự em trợ giúp xóm giềng, thật tuyệt vời. Đứng nhìn nàng cười hả hê bù lại những ngày thiếu ăn. Lo cho con, bữa no bữa đói. những tháng ngày này họa hoàn lắm mới có người cứu trợ, vì ai cũng đói, khắp đường phố, khắp thôn xóm, hầu như cả nước chỉ vì cái kinh tế tập quyền lý tưởng là “làm theo năng xuất hưởng theo nhu cầu”.

Trong sự việc nào tôi vẫn thấy đều giả dối trong các ứng phó với dân chúng không làm cho dân chúng lòng dạ không mấy yên ả, và cả nước xôn xao vì đói no và kèm theo đầy dẫy mớ ngôn ngữ đã xếp sẵn sẵn để trả lời, để che khuất những lúng túng không cách giải thoát vì dốt, trí trá trong theo binh thư tôn tẩn.

Nàng cũng vừa bước ra thì tôi bước vào hai đứa chạm nhau.

Sự lôi cuốn của hai phái lôi kéo. Tôi đẩy mạnh nàng vào trong luân, tạo nên sự xúc kích trong cơ thể. Tuy nhiên phản ứng phụ, nhẹ, mang trong đó nhiều âu yếm, nàng lùi theo một bước và ngồi xuống

giường.

Chợt tôi nói:

-Nay kỷ niệm mấy năm chồng mất?

-Ba.

Tiếng nói hơi run run, biết nàng đang chờ đợi nhưng tôi thì quyết liệt trả lời theo chuẩn:

-Không được, dứt khoát không được, em còn mấy đứa con, cố gắng nuôi chúng thành người.

Xin tạm biệt người thương mến

Cho anh gửi vạn lời cầu chúc gia đình vạn an mạnh

Và tiến theo con đường đang thuận buồm xuôi gió

Nên đành gác lại những chuyện tủn mủn riêng tư

Cho anh gửi đến hương hồn B

Những câu nguyện cầu sớm siêu thoát

Xin chính anh và em sẽ giữ trọn vẹn đẹp xinh này

Làm bằng chứng yêu đương chân thật.

thái san

Những Vỡ Tan Ngày Nào

Chiếc quan tài, đang được khiêng từ trên chiếc xe nhà binh xuống. Hai bên đường bao nhiêu con mắt đổ xô nhìn vào lá cờ phủ trên. Một vòng hoa đại, đem theo phần quà cho người vấn số, chỉ có ngân áy: “Chỉ có ngân áy thôi Hoàng. Chúng ta bắt đầu từ giã nhau một cách thực sự. Sau ngày hôm qua, ngày hôm nay anh nằm yên và sự chết”.

Lúc buổi chiều nào còn với Thảo, với tôi, với ngày hôm qua, quãng sống thật gần mà không biết được sự hôm nay, nhưng anh cũng như bao nhiêu người trong cuộc đều hình dung rõ rệt từ lâu, bây giờ anh là kẻ đã gặp. Những khi đó chúng ta thấy cuộc chiến chưa đưa đến cho mọi người điều gì lành.

Nhìn những người đến đón chiếc quan tài, tôi chết lặng theo sự xúc cảm, đối với thành phố này xúc cảm như một thói quen, khi trận chiến tràn lan trên quê hương đau khổ, những con mắt thường nhìn quan tài nặng vì hiếu kỳ, tôi tự cúi xuống bước đi lặng lẽ. Tiếng khóc và đám người theo sau vào ngõ hẻm, tôi bước sang đường để xa hẳn dấu vết vừa qua, tôi tự nghĩ đến phận mình ngày nào rồi cũng phải nằm trong hòm gỗ với thân thể không trọn vẹn từng khúc từng phần phá lìa. Những ý nghĩ hỗn tạp ấy theo tôi suốt buổi chiều, dọc

con phố đến tìm Lan, đi với nhau như kẻ mất hồn, Lan biết tính tôi thường thế, nhưng với tôi hôm nay bỗng dừng đứng ngay cả với Lan, với cuộc đi chơi bên cạnh nàng, phải chăng ám ảnh ngày hôm nay rõ rệt khi Hoàng nằm xuống.

Tôi đưa Lan vào quán, vì bận, nàng kiêu từ, để lại một mình tôi với chiếc bàn phía sông, gió thổi lành lạnh. Tôi kêu rượu mạnh uống một mình. Tự trong góc hồn: "Hoàng, mà chết lúc này được ích gì?". Chỉ một sự thiêng liêng nào đó mới thay đổi được cục diện mà thôi. Hoàng thường nói với nhau ngoài bờ tuyết. Những khoanh kềm gai đan với nhau và lạng lẽ một màu đỏ rỉ sét. Hoàng thường bi quan một điều thực: "Gia đình mình vào nam không ai họ hàng, khéo cũng đến anh em mình giết nhau".

Quá rõ rệt phải không Hoàng, phải không, khi mà nằm xuống trên một con đường gần một khu chiến sâu thẳm, vùng biên giới có vết chân thú tương tàn, tao hình dung, những đứa em con chú mày kẻ, nó cũng đã lớn, nếu tính ra đã hai mươi năm ở lại đất bắc, trong lúc mày cũng miệt mài với kiếp thú rừng xanh chập chùng để tìm, để giết, để gây ai oán trong khi lương tâm mày không muốn vậy, khi cuộc sống của miền mày hiện hữu, nhiều lần tao cũng không thể chấp nhận cho chính tao điều đó. Nhưng đó là điều đau đớn mà mày đã ra đi. "Lòng con người còn tha thiết gì nữa không hở Hoàng?".

Tôi lão đảo đứng dậy, đi không thật bước, sự rã rời thể chất làm tôi thêm một chỗ ngủ yên nào để quên lãng bớt chuyện đã qua. Ngày nào tôi còn dừng đứng với những chuyến xe, chiếc tàu mang dấu thập hồng đi vội vã về bệnh viện để làm một việc mâu thuẫn, tìm kiếm để giết, và vội vã hút hải để dành giọt từng giọt với tử thần để cứu sống. Bây giờ đứa bạn thân nói tiếp sự chết để tôi thấy rõ hình

hài của chiến tranh đã tới gần sát mình, bộ mặt thực của nó hung dữ tinh quái, đem loài người xa nhau, đem dân tộc tương tranh khốn cùng .

Tôi lặng thinh nghe còi cào với chất men nồng. Hoàng, ngày nào như tiên tri, tiên đoán cho ngày này: "Một ngày nào ta đem phiến muôn nhỏ noi về bên kia và những cơ hàn nhược tiểu". Cuộc đời chỉ là một vùng sương mù mông lung. Tôi nghĩ đến Hoàng và bao phiến toái khác. Tôi nghĩ đến Thảo . Không biết Thảo đã biết Hoàng...

Buổi sớm sau. Tôi với Hoàng ra phần mộ. Cuộc sống vẫn hời hợt với những bình thường như mọi ngày trong thành phố. Tôi tự thấy bất hoà huynh đệ, của dân tộc, của đấm chìm và cái chết. Có thể trở về trước để nhìn lại. Hàng nghìn năm nằm sát với chiến tranh, kể đến cái đói của Thân Dậu, bây giờ hàng ngàn căn nhà bị sụp đổ với bom đạn tân kỳ, những mồ chôn tập thể lạnh mình sồn gáy.

Thế là Hoàng đã đi qua. Một ụ đất mới được đắp lên trong hàng ngũ mộ bia xa hẳn chỗ loài người. Ngày tháng lạt phai dần tên tuổi. Người còn lại quên đi như chiếc áo rách.

Mọi người đã lũ lượt kéo nhau về. Những người thân ở lại đắp cho xong mộ đất. Cuối cùng vẫn chưa thấy Thảo, có lẽ Thảo không biết chãng.

Tôi nghĩ: "Hoàng chỉ còn lại Thảo, người tình duy nhất. Tôi cúi xuống thắp mấy nén hương, lặng lẽ nhìn ngôi mộ một lần cuối rồi bước đi."

" Hoàng, chiến tranh đưa mày xa loài người , mày mất đi trong ngộ nhận, mày có thấy những đứa em mày đi bộ đội, không nhìn thấy mày trên chiến trường khi đối mặt, đã ngộ nhận nhau trong kiếp thú, kiếp đó đã đánh mất nhân tính, bằng những danh từ hoa mỹ, bằng

những hàng ngũ, bằng những tư tưởng của kẻ cầm đầu, Hoàng a, may sẽ được gặp những đứa trẻ vô tư, những tập thể đông đảo, với nỗi oan ức ngậm căm trong nắm mồ chung”.

Nắng đã đổ xuống nóng bỏng. Tôi nghĩ đến Thảo “ một lần yêu một lần đò lở chuyển, một lần yêu một lần khóc tiễn đưa”. Thảo nghe tin này như sét đánh. Hoàng, Thảo và tôi, cả ba gần nhau nhất, nay Hoàng đã bước vào vô tư thình lặng.

Buổi sáng tiễn đưa không còn để lại dấu vết gì trên đường, khu phố như không hề có chuyện gì xảy ra. Tôi chậm chân nhìn cảnh hai bên đường. Trăm ngàn thứ đồ Mỹ cũ bày bán ngay vỉa đường cho tôi biết điều dừng dưng với cái chết cho bất cứ ai lúc này.

Sáng lần nào đi với Hoàng trên con đường về phía quăng vắng lặng, nơi có rừng cây thường xảy ra nhiều chiến trận. Một chuyển xe vô tình do người đàn bà lái. Tôi và Hoàng quá giang để về cho sớm như dự định. Người thiếu phụ mau miệng hơn cả lơ xe. Chiếc đèn xe mù mờ như những ngọn đèn cây trên quan tài gỗ. Chiếc xe chao đi chao lại theo cánh tay thon gầy mạo hiểm như không vững lắm. Nhiều lúc tôi rùng mình khi chiếc xe bò cọc cạch đi phía trước không đèn.

Người thiếu phụ giảm bớt tốc lực lắm lắm những gì không rõ tiếng, Hoàng cũng chẳng nói với tôi một câu. Gió lạnh lùa vào đến gai người . Sự im lặng thoáng đến u ám trong khoảng đường rừng trùng điệp.

Hoàng xóc lại thế ngồi như sẵn sàng chờ bất trắc xảy đến. Chiếc xe vẫn chạy chậm như trước. Hoàng cũng như tôi muốn nhảy lại để giành tay lái vì không mấy hài lòng với tốc độ, tuy vậy cả hai vẫn ngồi yên, nhìn sâu vào đầu những con đường mòn đi qua, từng gốc cây từng mô đất, đến những đoạn đường hai bên ruộng thì dịu hẳn hồi

hộp, rồi lại tới rừng. Chừng như Hoàng muốn hút thuốc, quay lại hỏi tôi, tôi không nghe rõ tiếng, Hoàng cũng chẳng nói thêm một câu nào, đốm lửa xòe lên, làn khói cuốn thật nhanh theo gió thì trên đường giăng ngang hai bóng người. Hoàng chao về phía trước, một loạt đạn xé tan màn đêm, át tiếng xe nổ, khói súng làm cay mắt. Tim tôi muốn vọt ra khỏi lồng ngực. Người thiếu phụ ré lên buông tay lái. Tôi lao thẳng chộp lấy vô lăng, đẩy thiếu phụ sát cửa, ngồi chên vênh khoảng trống giữa hai ghế nhán ga thật mạnh. Hàng trăm tiếng nổ kêu rít chát chúa găm đầy từ phía ngang xe bên phải, rồi phía sau, qua đầu qua cổ, kè sát lạnh người, trời như sập xuống, tiếng người hú lên những tiếng man dại thê lương chờ chết và chiếc xe vọt đi như con thú lao giữa rừng trống, không bình tĩnh chao đảo qua lại dễ sợ. Tôi vẫn không hở tí chân ga, trong khoảng đường tối đen, qua hẳn khúc quanh. Tiếng súng vẫn đuổi theo, tầm đạn lùi hẳn về phía sau, tôi mới quay qua để ý đến Hoàng. Hoàng gục trên thành cửa xe, điều thuốc đã buông xuống đùi.

Tôi dừng xe xuống mở cửa. Người thiếu phụ cũng lịm đi, mặc người thiếu phụ. Tôi đóng cửa lại lái xe đến một nơi an toàn đợi sáng. Trời chớm sáng. Những tia nắng đỏ rọi lên tôi mới nhìn rõ làn máu ứa ra từ miệng Hoàng. Người thiếu phụ đã tỉnh lại không hề bị một vết thương. Tôi lạng người đi muốn ứa nước mắt nhìn mặc người thiếu phụ buộc vết thương cho Hoàng, một vết thương thật to nơi ngực. Tôi lắc đầu ngậm khóc cho đến khi xe tới một tiểu khu xa lạ.

oOo

Nhà Thảo nằm chên vênh trên gò đất.

Chung quanh không có vườn hoa, nhưng có tường vây kín. Con chó quen thuộc phe phẩy đuôi trong hàng cổng sắt.

Một căn nhà đóc rộng đẹp, chỉ có một mình nàng. Lấy chồng rồi chồng chết, Ngôi nhà thừa hưởng hiện ra. Tôi nghĩ đến thân phận người con gái, tôi tiếc thương hoàn cảnh rơi vỡ hạnh phúc của Thảo, nhưng cũng an lòng khi thấy Hoàng thân mật và hy vọng Thảo mau thành gia thất. Giờ phút này tôi mang tin đau lòng đến, lại một sự tan vỡ, không biết Thảo đau đớn đến bực nào . Tôi im lặng nhận chuông, tôi nghe rõ cả tiếng chuông vang lên trong nhà, lâu không thấy người ra, chờ thêm một chút rồi bước đi trong cơn buồn nhớ Hoàng.

Rời chiếc cổng trên đường tráng nhựa về nhà. Con ngõ u buồn tăm tối. Con ngõ đưa người vào vũng tối lầy lội trong xóm lao động nghèo nàn. Tôi thấy trong đầu ám ức những gì về Hoàng với Thảo. Cho đến lúc này không thấy hình dáng nàng, Thảo đi đâu? Biết được tin gì về Hoàng chưa?.

Tôi bước vào nhà, tìm một giấc ngủ yên lành cho đầu óc lắng dịu rồi mệt thiếp đi một chút nhưng không ngủ được. Tôi băn khoăn bồn chồn lạ lùng, không biết được điều gì mình muốn, phải điều trần trời chẳng? phải sự băng khuâng cảm giác sau cái buồn vắng Hoàng? Không thực sự như vậy, tôi bồn chồn đến độ quên cả sự mê thiếp đi sau cuộc vận động mệt mỏi của cơ thể. Tôi đứng bật dậy đến nhà Hoàng, tìm lại một hơi hám quen thuộc, tìm lại nếp sống cô quạnh trong căn nhà cũng có dáng người bạn.

Tôi lảm lức trách mình, vì Hoàng chưa vĩnh biệt ra đi, tôi cũng chẳng thường năng lui tới, tôi cũng chẳng biết được điều gì khác hơn là Hoàng không còn mẹ, và hình như người em gái đã lấy chồng. Hoàng cũng đôi lần kể cho tôi nghe vài mẩu chuyện về sự nổi trôi của ba Hoàng, về người em rể vui tính, khôi hài, tuyệt nhiên không một lần Hoàng nhắc đến người kể mẩu đã có ba mặt con với ba

Hoàng, chuyện của Hoàng là chuyện trời trăng mây nước chuyện thờ dài của tuổi thanh niên của thời dầu sôi lửa bỏng trên đất nước, chuyện phản kháng văn nghệ, nghe phê bình một vài tờ báo, vài bài thơ, nhưng thường chỉ thấy Hoàng ngồi trầm tư với điều thuốc trong đôi kính màu mờ. Bây giờ Hoàng qua đi nhưng nét đó tự dưng nổi hẳn lên trong hồn tôi không thể một sớm một chiều phai nhạt.

Những tiếng reo hò phía trước rộn lên. Tôi ngược nhìn. Một chiếc nồi bún của bà hàng đổ chan hòa trên mặt đất. Dăm ba đứa trẻ xúm lại hít chỗ bún chưa chạm đất, ngồi xổm cạnh đấy húp xì xụp. Tiếng bà hàng giọng trách móc xui xẻo. Tôi tự dâng lên niềm thương xót, nhớ đến điều răn jê-su đã dạy.

Tôi nghĩ đến cảnh nghèo, có một lũ con nheo nhóc trông chờ tiền của gánh bún.

Đi sâu vào ngõ hẻm. Trời cũng khuya lắm. Còn khoảng độ gần trăm thước nữa mới đến nhà Hoàng. Gió và hơi nước tanh tươi của con lạch thổi vào muồn lợm giọng. Một tiếng rên như muồn đứt hơi quanh đâu đây nghe thật rợn. Tiếng người con gái. Dừng lại định thần. Tôi nhìn thẳng vào bóng tối bước tới gan dạ.

Một bóng trắng nằm phía trong đồng củi mục. Giọng thều thào: “Cứu tôi “.

Tôi đoán ra một điều gì đã xảy đến. Không kể sự bẩn thỉu của rác rưởi, của những lon rỉ sét, của bao thứ tạp ứ. Tôi cúi xuống xúc người con gái ra đường trở lại chỗ sáng. Chiếc áo trắng bị xé dọc hàng nút, máu me khắp người. Mái tóc quen thuộc ngày nào. Mái tóc đã vắng bóng trong những ngày qua mà tôi đang đi tìm, báo một điều chẳng lành.

Ngày mà Hoàng đã nằm yên trong quan tài đi tới tha ma mộ địa.

Sáng hôm sau Thảo mất.

Chim khuyên đã đủ đôi trong mùa đông lạnh lẽo xa vùng thế tục.

Niềm Vui Nhận Được

Ngồi trong căn nhà mới, trần nhà trơ những xương gỗ sần không mấy kỹ thuật. Vĩnh chịu yên lặng mang nỗi buồn từ căn nhà quê nội, từ khi ba anh tỵ huyên. Ba anh không còn là người cha của những đứa con mất mẹ nữa. Ba anh cho sự lấy thêm bà lẽ là điều cần thiết. Vĩnh thấy đôi mắt hối hận của ba anh trong những ngày sau này cho anh thấy sự rõ rệt hơn khi ba đứa con nữa ra đời. Vĩnh không trách cứ điều đó nhưng tự dưng thay vào sự oán hờn Vĩnh đã thấy thương ba hơn.

Cứ mỗi lần đến thăm ba và người dì tại căn nhà cũ nơi miền quê, cứ mỗi lần gặp những đứa em còn lại đó, Vĩnh nghĩ ngay đến tương lai của từng đứa em, Vĩnh không làm ngơ trong vai trò anh cả. Một phần Vĩnh làm sao trong vai trò này anh cũng chưa định rõ. Anh biết chắc anh phải có bổn phận khi ba anh nằm xuống.

Tiếng Vĩnh nói với ông Quảng nhìn trên trần nhà:

- Có thể chú ấy đang mang bệnh, những kẻ điên thường hay lý luận như một triết gia.

Ông Quảng vẫn ngồi yên trên ghế, tay cầm chiếc đóm giấy vẽ nguệch ngoạc trên bàn nói về giận dữ:

- Anh có thể hiểu và bệnh đỡ cho em, cho anh ấy... mà anh hiểu tôi trong những ngày sau này. Nhưng anh có hiểu cho tôi không, tôi đang lầy công việc trong xứ đạo làm nguôi ngoai, những gì chất chứa trong lòng. Tôi già rồi cần gì sự thế gian nữa.

- Con xin lỗi. Ba cứ nói, chú đã làm gì ba phải buồn.

- Cũng như ngày anh mới đầu.

Vĩnh đã bị gọi tự ái nổi dậy. Vĩnh đã muốn nhắc đến sự tính toán làm lẫn của ba, ngược lại ông Quảng chẳng hề buông tha. Ngay cả chính Vĩnh, sự thù hận giữa ông Quảng vẫn còn được niêm yết như một báo cáo nơi tâm hồn ông, Vĩnh không tha thiết cần ba mình thấu hiểu tâm trạng của đứa con trai trong gia đình khi ông tục huyền vội vã, nhưng Vĩnh nghĩ dầu sao sự đã rồi, ông nên nhẹ nhàng âu yếm hơn với những đứa em của Vĩnh.

Ngồi ngay trước mặt ba, Vĩnh mừng tượng đến cảnh dì ghé con chồng, Vĩnh quay nhìn ông định nói một lời bào chữa cho em, nhưng lại thôi, tính thói thường của ông Quảng là cai trị, làm Vĩnh lại đưa không khí im lặng đến.

Điều ông Quảng đã làm phật lòng Vĩnh nhất là các em đã lớn, dù lý hợp, giáo quyền hợp, ông Quảng gần bấy chục, ông cưới vợ hai khi giỗ mẹ Vĩnh tròn trăm ngày. Ông Quảng cũng vì việc đó ông ghét Vĩnh.

Ông nhìn sâu vào góc nhà nói như phân trần:

- Hôm nay đến thăm nhà mới của anh, tôi cũng kể cho anh nghe sự khôn ngoan của em anh cũng là con tôi, tôi thành thực kể

cho anh nghe không ác ý. Anh thử xem trong một buổi trẻ con đang chơi kể cả đứa con của dì, thằng Thêm, con Minh chúng chơi với nhau, trẻ con thường gây gỗ thế mà anh đâu thấy sự khôn ngoan của em anh. Nó chụp lấy tay thằng Thêm khi đỡ thằng Thêm nín, em anh nói một câu tôi cho rằng đã khôn ngoan: “Thằng này mày nín ngay, thế nào cũng có một ngày tao chặt của mày một cánh tay.” Đó là sự khôn ngoan của em anh đó. Tôi đồng ý nó đang điên, nhưng nó đã khỏi rồi.....

oOo

Vĩnh thực sự im lặng cho đến khi ông Quảng bước ra sân rồi khỏi mái nhà mà chàng vừa dọn đến. Chàng cũng khóa cửa lại đi ra phố tìm sự thanh thản.

Vĩnh nhớ lần Dung đến thăm, không còn nỗi nhục nào cho bằng. Lần đó ông Quảng kết án Dung, không chấp nhận cho Vĩnh điếu mà lòng mình mơ ước, Vĩnh phản kháng vô vọng khi Dung ôm mối hận ra về, mối hận người thiếu phụ ra đi cầu chồng. Từ ngày gặp gỡ buồn đau đó Vĩnh chưa gặp lại để phân bua. Vĩnh phản kháng đập đồ đạc trong nhà rồi ra đi khỏi nhà sáu tháng trời. Vĩnh cứ nghĩ lại phải bước về căn nhà khốn cùng này.

Chiến tranh lạnh trong nhà cũng bắt đầu từ đó, gia đình ngoài Vĩnh còn bốn đứa em, thằng tư bị bệnh điên khởi phát từ ngày nhà mới, và bà dì ghẻ chính thức bước chân về ở hẳn căn nhà sát đấy.

Theo Vĩnh nghĩ sự việc xảy ra như một cuộc đảo chánh tâm hồn nên không một sớm một chiều mà thay đổi hẳn cách suy tư được, câu chuyện làm ông Quảng thay đổi hẳn tính tình.

Nhưng đó lại là điều ưu phiền nhất trong vùng suy tư riêng của

Vĩnh.

Vĩnh lảng lảng bước vào xóm vui của đàn ông để tìm điều gì khác thường nhật.

Trong xóm người lao động, gần gốc cây me là trung tâm điếm, Vĩnh chọn một cô gái có sơn móng tay lòe loẹt đang ngồi trên chiếc ghế chờ khách. Đã cò lời mời chào xoắn láy:

- Đi khách chứ anh?

Vĩnh gật đầu đi theo cô gái vào trong căn phòng ảm thấp. Tấm drap trải giường không còn là màu trắng tinh khiết nữa, nó ngả như màu trứng gà. Vĩnh không thấy hứng thú gì, bên tai vẫn còn lảng vảng những câu nói, những trận roi đòn, tất cả đối xử, thương yêu giận hờn khi Vĩnh còn là đứa trẻ con. Tất cả ngàn ấy thứ ăn sâu vào tiềm thức, khi không còn níu được tình cảm trong gia đình nữa.

Vĩnh chỉ còn suy nghĩ. Vĩnh nắm xuống bên cạnh người con gái đã trút bỏ tất cả những tấm vải. Vĩnh vẫn nằm nguyên móc thuốc ra hút để mặc người con gái ôm choàng và dục:

- Anh... đi... đi! Cô gái có vẻ còn e thẹn.

Vĩnh không biết phải làm gì thêm cho qua đi hết những những ý nghĩ vẫn vơ ám ảnh, đã đến đây rồi về. Vĩnh hỏi cô gái khi mắt đã quen với bóng tối:

- Em tên gì?

Người con gái đáp không thẹn:

- Tên T.

- Em làm nghề này bao lâu?

- Bảy tháng.

- Ai đến cũng hỏi câu đó tương tự rồi thôi? Anh ạ.

Vĩnh không trả lời, tự kéo tấm drap đậy lên thân thể cô gái rồi đi ra, không nuối tiếc, không ham muốn nào đưa đến. Người con gái chờ đợi một điều khác nơi Vĩnh nhưng khi thấy Vĩnh sửa lại quần áo bước đi Vĩnh đưa cho cô gái tờ giấy bạc bỏ trên chiếc drap trên thân thể làm cô gái cất tiếng khóc phía sau.

Nhiều khi Vĩnh thấy mình tàn nhẫn một cách vô lý và cười to cho vui đi bớt phiền não đang vây quện ray rứt trong tâm hồn.

Từ lâu Vĩnh thấy mình để ý đến bao nhiêu phiền muộn thì tất cả nó quấy nhiễu khôn nguôi, vậy thì mình tự nhiên vô tư quên đi như những cơn gió thoảng qua, tự đeo vào một bộ mặt lạ ngông nghênh như những con đường đất nằm đó chịu nắng như những cô gái tự để thân xác mình cho người khác dày vò, khi người khách nghiêng ngầu thèm muốn sau lần để kiếm tiền nuôi chút sống nhục nhằn. Vĩnh cũng nghĩ đến sự khinh rẻ của chòm xóm đối với ba mình, người ta lên án hoặc vô tình hay hữu ý ông Quảng sống bình thản.

Và từ đó sự xa cách đến giữa ba và con. Giữa Dung và Vĩnh, giữa cuộc sống mới và cũ.

Vĩnh thấy tội nghiệp người con gái tên Tôì trong xóm nghèo chui rúc. Nhà người con gái không phải ở đó, Vĩnh cũng thấy buồn cho cả chính mình không biết tìm đến một nơi nào tìm sự yên ổn, có thể Vĩnh sẽ trở lại chỗ cây me tìm người con gái tên T. để an ủi, không một sự xa cách nào không có ý nghĩa nhưng ở Vĩnh không muốn xa khỏi mái nhà mà ở đó có hình bóng và di niệm mẹ mình đã qua đời, nơi đó có các em, có kỷ niệm ve Dung. Vĩnh trở lại con đường với sợi nắng vàng về chiều. Vĩnh rất khó chịu. Vĩnh lại kéo cánh cửa bước thật nhanh sau người

đàn ông. Vĩnh thẳng thốt bước tới. Dáng lưng hao hao giống một người nào. Vĩnh xin lỗi thật nhẹ:

- Xin ông cho phép nhường tôi người con gái này, tôi xin chịu khoản bồi thường cho ông một người khác, xin ông vui lòng cho ạ.

Người khách càu nhàu và bước ra đi thẳng. Vĩnh thấy ái ngại nhưng cũng mặc. Vĩnh mở toang cánh cửa bước vào trong phòng im lặng như tờ không hề có một tiếng động nào khác.

Vĩnh hồi hộp lạ thường bước tới cạnh giường ngồi xuống.

Người con gái vẫn không lên tiếng chỉ nghe có tiếng thở nhẹ.

Vĩnh hỏi tự nhiên:

- Sao em không dạn như những người khác?

Cô gái vẫn không trả lời. Vĩnh đưa tay quờ ra, người con gái vẫn ngồi cùng cạnh giường. Vĩnh không định gặp người con gái này, tìm người con gái tên T. . Vĩnh đề nghị một chuyện, chàng không muốn suồng sã ngay với bất kỳ cô gái nào nhưng chàng thấy lạ. Vĩnh đứng dậy muốn đi ra vì biết rằng không phải tên T. bất chợt chàng quay lại hỏi:

- Em tên gì?

Cô gái không trả lời. Có tiếng khóc sột sùi, Vĩnh bước tới kéo cô gái đứng dậy.

Một mùi thơm quen thuộc, đứng một lúc lâu Vĩnh mới nhớ ra một mùi thơm xa cách từ ngày Vĩnh rời khỏi căn nhà cũ, từ ngày sự liên kết giữa cha chàng không còn nữa.

Người con gái như đã nhận diện được người khách, nói trong ghen ngào:

- Em mới đến đây chiều nay.

Vĩnh ôm chặt người con gái trong vòng tay thật chặt:

- Anh theo em suốt bao ngày từ ngày nào đến nay mới gặp trong hoàn cảnh trớ trêu này.

Vĩnh phải nói dối để ngày nào sẽ phân bua chẳng muộn.

Người con gái kể lể thật nhiều về buổi chiều nay và những ngày qua, khi quyết định phải xa gia đình. Cũng như chàng bị cha phải đẩy đưa đến một ý thức hệ, nếu chàng không gặp cô gái mới đến làm buổi chiều nay đầu tiên, dáng thon nhỏ trong góc trí nhớ, và sự gặp gỡ ly kỳ này.

Trời gần tối có bóng hai người dìu nhau ra khỏi ngõ cây me.

Vĩnh đã tìm lại sự yên tĩnh trong giao điểm và tất cả những buổi chiều khác đến như cả mùa xuân tươi.

No côm âm cật

Tôi nhớ mãi những câu chửi tục tĩu giữa ông chú và thằng cháu phụ việc:

-Mày đưa chiều cật lên trên, nặng thì nó đẽ xuống rồi cây tụt thẳng tức là mái tụt thẳng.

Thực tế là hai chú cháu làm căn nhà lá và đòn tay, rui, mè hoàn toàn bằng những cây cau rừng theo miệt miền nam. Tuy nhiên chú cháu

lại là người Bắc rặt chính gốc.

Từ đó tôi mới hiểu ra rằng cật như thế nào và là cái gì.

Sau đó những hôm, cứ mỗi lần ông nhậu thường mua cật heo, thì ra mới biết cật là như thế nào. Từ đó cho trí nhớ non nớt của tôi hiểu sâu đậm về những việc cón con là như thế đó. Nhưng thực tế mới biết các cụ ngày xưa chửi tục còn hơn cả thời đại mới.

Cho nên có câu:

“No cơm ấm cật dậm dật khắp nơi”.

Vào những tháng giữa năm khởi đầu thập niên hai ngàn. Miệt chúng tôi ở, một số con đường trong thôn đã xây dựng. Miền Nam vào những ngày này hay mưa cũng bớt lầy lội. Tuy nhiên còn nhiều đường chưa làm cũng đến khốn khổ. Hình như chưa thể làm thêm là vì trong câu “nhà nước và nhân dân cùng làm” dân chúng chưa bỏ tiền, hay nói đúng ra chưa có kẻ đứng đầu tổ chức, cũng còn nhiều thôn xóm đường đi vào mỗi nhà trong xóm, chưa sạch đẹp.

Phía trước mặt nhà tôi là lộ một (QL1) nên cũng rộng rãi thênh thang hơn nhưng chưa đủ rộng để xe đi. Vì thời này sự bành trướng công nghiệp xe của Trung quốc đã thao túng toàn thế giới.

Nhất là vào những ngày cuối tuần, nhất vào những ngày chủ nhật, phần đông anh, chị chuẩn bị mang một số tiền về cho gia đình thường tụ tập trước cửa để đưa, đón xe, đi về, thật là nhộn nhịp nhưng phức tạp vô cùng.

Thường vào dịp lễ hoặc Tết, còn ngày thường vào qua ngày 10 tức ngày công nhân được trả tiền lương phần đông gọi là lãnh lương, thường, dân chúng hay nói như thế.

Khu chúng tôi ở là khu công nghiệp. Rất đông công ty vào đầu tư như thuộc khu Long bình hoặc khu Sóng thần (căn cứ thủy quân lục

chiến xưa) đông bạt ngàn và từ đó các phiên toái, phức tạp tràn đến, sau cả những khu công nghiệp Bàu xéo, Sông mây, Khu công nghiệp Hồ nai 3, kéo dài từ Khu công nghiệp Biên hòa một, Biên hòa hai, qua AMATA, khu Ba Ty.v..v... Nhất chỗ ăn ở, thuê nhà và thường kèm theo những phức tạp khác.

Từ đó cũng có những đứa con vô thừa nhận ra đời. Hoặc vì người không chọn, hoặc chưa thể lọt vào ý hướng phục vụ cho chúng tốt hơn miễn sao phải có lợi, thì mới có sự chấp nhận của chủ nhân dù đó cũng chỉ là những đứa sai vật.

Tôi buồn vì không vừa ý mình, vô tình bị trẻ con lợi dụng mà không hay biết, cứ sống tự nhiên. Đến nỗi đến nhà thăm bạn quý hiếm mà mặc nguyên bộ đồ ngủ (pyjama) làm buồn lòng nhiều người không ít khi đầu tiên tiếp giao. Tuy nhiên trong lòng thường nghĩ:

-Nếu hiểu nhau thì không sao cả.

Có chấp nhận thì chơi thì buông. Nói đến đây mới nghĩ đến “cho buông, buôn so”. Có thể không nên so sánh như thế cũng đáng tội, vì chưa phải là món hàng chi. Có điều vạn sự khởi đầu nan. Nó thế đó. Cũng chẳng sao.

Tôi chấp nhận với một lý do dễ thương hơn nhiều:

-Mỗi ngày thêm được người bạn thì tránh xa hàng trăm ưu phiền.

Tuy nhiên thường họ chưa nói ngược lại là có thể là gây thêm ưu phiền khác chứ chưa hẳn được đủ như vậy. Theo ý các cụ thì:

-Sinh sự, thì sự sinh, bớt việc, thì việc bớt.

Thôi thì có khi ngược lại mới hay, vui và nhìn thấy được đời đáng quan tâm như thế nào. Vì thường ný nuận:

-Đời bao gồm những hợp lý và bất hợp lý.

Nhưng thoáng, không lẽ mình chi li như vậy. Khó chịu thì không lẽ

mình thô lỗ. Tôi nhớ lời chú em, người học nghề điện tử bắt đắ dĩ của tôi nay đã thành công. Chú nói:

-Anh à, mình cho đi không nhận lại tức là mình đã nhận được đủ thứ rồi đó. Tuy nhiên chưa phải là ngày hôm nay mà mai sau. Họ sẽ nợ mình suốt kiếp. Việc gì anh lo lắng, bằng chứng họ còn bao nhiêu nỗi ưu phiền phải mang lo gì. Theo em, nếu nợ rồi không trả thì nợ chồng chất. Anh nhìn thấy trước mắt mà. Cái người bạn trên cao nguyên cũng đã cho đi nhưng không thể nhận lại đó. Tôi gật đầu và trả lời:

-Lúc đó tao đang yếu mệt khi đến gặp thăm hán, chỉ cần tìm chỗ nằm hơi sức đâu nghe chuyện người, với lại chuyện sòm bóm mà, chấp chi. Ngẫm nghĩ một vài giây nhìn miệng chú nói nghe như giảng giải:

-Nhiều người chỉ nghĩ đến tiền trong túi của người cứ như là trong túi của mình. Chú em ngồi đối diện cạnh tôi không hề thắ thía gì chuyện nghe được. Chú nói thêm, vừa vấ tay như cùng giải thích:

-Anh T sẽ khổ vì bán cái xe máy tập là chuyện dở, rồi sẽ hối hận cho mà coi, vì sức khỏe hơn vàng cơ mà.

Tuy thế mặt chỉ Chú T chỉ ngắ ra vài giây rồi qua đi như nước đổ lá môn thôi chẳng ích chi. Chú muốn nói sức khỏe so sánh với vàng.

Chợt chú em T ruộ ngồi bên cạnh lên tiếng, cũng nói:

-Hai cái khớp gối tôi muốn đau hơn mọi khi.

-Thế cái xe tập thể dục tại chỗ đâu?

-Bán rồi.

-Sao lại bán đi, nó là lẽ sống của mình đó, anh sẽ hối tiếc cho mà coi. Vì sức khỏe lúc này quý hơn vàng.

-Anh phải mua ngay xe khác, loại tốt đừng mua loại mấy trăm, nó sét đó.

Những lời khuyên của chú em kết nghĩa chỉ để ngoài tai, vì người chỉ lấy tiền làm vui thì sao nữa bán lại mua, vì đã lỡ bán rồi, chỉ có nước chờ con về, ỉ ôi sẽ mua lại cho bố cái khác à.

Câu chuyện đến chỗ không muốn xảy ra nữa, vì như thế sẽ tránh sự thật mà tìm ý hướng riêng tư, sẽ không đụng chạm những điều bức bối đó nữa, anh em lại xa nhau mất thôi.

-Lúc nào anh cảm thấy buồn phiền cứ đến với em, chúng ta uống cà phê rồi karaoke, em có máy năm số mà, chất lượng tốt, hoặc uống vài chai bia.

Bất chợt tôi nói như đóng đinh vào đầu:

-Nó tính toán kỹ lắm kể cả trước khi đi, khi đến.

Bước vào trong nhà chú mang đến mấy ổ bánh mì có nhân. Ý là đôi ba việc trước làm cảnh, sau làm mời thay cơm ăn no mà không tiếng đến khi về không đói, vì bà xã đã mất, mà không muốn phiền mấy con.

Dù cho cái đó là không phải cũng chấp nhận chuyện chơi như thế. Sau khi sắp bày những gì có của gia đình, nào nem, gỏi tai heo, lá sách, tổ ong bò, thêm mấy chú em bạn cũng bắt đầu vào tiệc ra rít. Với tôi, thì rượu là món thuốc độc, nó đã từng hại bao người, và kể cả tôi nữa nhưng không mấy người nhận nghĩ ra và chính nó đã đưa tôi qua cửa địa ngục một lần. Nó làm cho phần não bộ quên dần và đến chỗ mất nhiều suy nghĩ, vì theo nhiều bài viết về sự mất neuron tức tế bào não thì không tái tạo. Tuy nhiên con người vẫn thường đi vào vết xe đổ này. Theo như kiểu câu của Không:

-Phi tửu bất thành lễ.

Đúng như thế. Chính anh bạn mà tôi đến thăm tại chân cầu Sài Gòn, nay cũng thành người thiên cổ. Thường thì nhắc đến chuyện, phần

đông thì buồn. Nhưng đừng có nghĩ mãi như vậy đâu nhe. Lại có người vui thì đã sao nào, vì không hề bị mắc mưu nữa, vì sai một lời hứa nào chưa tròn với bạn, vì sai lời khi đã qua sông cần chi nhớ đồ hoặc, sóng.

Thời đại này điện thoại đã hiện đại lắm rồi. Chợt nhớ. Tôi hỏi thăm chị vợ của anh M bằng điện thoại và chị trả lời:

- Làm gì có nước mắt cá sấu hả anh? Chần chừ một chút chị nói tiếp:
- Thôi bèn phải cho qua anh à. Tôi cũng làm ra vẻ quân tử chút trả lời:
- Thì cho đi làm phiền người chi nữa hả chị. Bất chợt tôi biến thành đàn bà rồi.

(M suốt ngày vẫn rượu lu bù.....)

Mở trang web bạn bè đọc lời gần như cuối cùng của đời M. mới cảm nhận bất chợt một điều gì mà chưa rõ giữa bạn bè. Tuy nhiên chẳng phải chuyện của mình, nên tôi cho qua. Về đêm tôi nghĩ mình mất tự trọng nên cũng cảm thấy tự xấu hổ.

Từ đó tôi chẳng tiếp xúc với bạn hẳn nữa dù gì cũng đã đến thăm tôi lúc đầu. Và nghĩ đơn giản đi càng tốt.

Từ đó tuy cũng có đôi chút ân hận, buồn phiền nhưng rồi cũng qua đi. Cái chính đối với người viết là chỉ đơn giản ước mơ in sách của mình thành quyền tặng, bạn bè hoặc có thể được bán đôi quyền.

Còn ngoài ra tha thiết gì hơn.

Cái khổ là thời này in sách theo kiểu riêng tư phải có nhiều tiền.

Trước là đứt lót cho nơi cấp giấy, sau đỡ bớt bị cắt xén, gạch bỏ bài theo ý hướng chính trị, thế thôi. Nói cho cùng có in được thì một số tặng cho bạn bè nhiều hơn bán.

Chính những việc cồng con như thế nhưng thường suốt cuộc thường

quan trọng hóa vấn đề, và cho là sự tự hãnh diện với mình như thành quả của đời mình cho con cháu, và chính nó làm phiền luôn canh cánh bên lòng, tuy chưa là nhà văn chuyên nghiệp, mà chỉ thỏa mãn nên có câu:

-Trước là thỏa mãn sau bán để sống giống như một con điếm.

-Nhưng cái chính là hữu ý anh đã bị thằng điếm lợi dụng chị biết không vậy?

-Biết chứ anh, nhưng thôi dù gì mấy tờ chữ nghĩa cũng chẳng nuôi sống hay cứu giúp gì gia đình thời này hoặc bất kỳ như xưa, cũng vậy thôi anh à em đàn bà nhưng cũng bó qua.

-Thôi đừng đá động đến chuyện đó chi.

Chú em vẫn nhắc đến chuyện nằng nặc nói:

-Anh hãy xởi nổi chuyện tiền nong tức khắc sẽ tự ôn hòa ngay à.

-Tôi bây giờ thì dễ rồi còn chuyện người thì khác chứ chú.

-Khác gì anh em cả mà, giữ trịch làm gì, anh khéo lo, cả chuyện trong túi mình quá làm mệt chứ chi.

Buổi chiều nhớ nhau đi tìm đến vài người ngày xưa còn uống rượu rủ nhau vào hàng quán cóc ngồi vui vẻ cho qua ngày như xưa mình còn sức khỏe, uống vài chai bia cho qua ngày đoạn tháng.

Vô tình lê thê tới chiều.

Cái ác là chiều đó thằng bạn đi lễ gục ngay trên nhà thờ bèn cấp cứu. Tai biến mạch máu não (cao huyết áp). Những quán cóc mọc lên nhan nhản theo đà tiến hóa của kinh tế thị trường. Tôi ngồi bên cạnh anh PV kể lể dăm câu chuyện trời ơi đất hỡi rồi bắt đầu ăn uống cho đến khi ngồi mỗi lưng cùng nhau hè nhau đi về một nửa, dành lại cho hai tay uống rượu hàn huyên.

Đường thôn đã lác đác người về lễ. Chúng tôi thoả thuận ai khỏe cứ ngồi về sau, thành ra bạn bè chia hai nhóm.

Thời tiết thường cũng thay đổi luôn chi canh, hết mưa, bão, lại đến hạn hán. Đôi khi ngồi với nhau luôn nhớ về N M một bạn văn, thơ, uống rượu...

Chúng tôi thường nhớ đến bài cuối cùng của một người bạn viết cho được đăng trang trên do chính thủ bút Bùi Giáng cho vào ngày cuối như sau:

Nguyễn Mai từ bấy tới nay

Vẫn lu bù rượu tối ngày say sưa

Bất ngờ tái ngộ một (muôn) mùa

Chào nhau như mộng my thừa thãi dâng

bùi giáng xuân 94

Cái tật xấu của tôi thường hay chê, trách, chửi kiêu hàng cá như trong truyện (bữa cơm trưa của cha chánh xứ v.v...)

Trong truyện này tôi không moi móc chuyện người nhưng với tôi, người lợi dụng danh nghĩa anh em chúng tôi, tôi nhắc:

-Dù cơm no cật ấm cũng còn chẳng chút tình nghĩa. Người đã làm cho bản thân đã no ấm, nên nhớ đến giỗ, kỵ người bạn thân yêu của mình đã hy sinh, cứu vớt, đã mang cho có sự sinh tồn thân yêu ngày hôm nay.

Giỏi thật.

thái san

Thái San

Sự tan vỡ của thượng đế

Đã lâu lắm, bỗng dưng xóm tôi được mọi người gọi là khu những ông trùm hai vợ.

Cái tên gọi thân thương như những tên thánh của khu họ. Nhắc nhở đến những công sức đóng góp của các ông trùm khu này với nhiều công việc đạo trong xóm, cho nhà thờ. Có thể chưa hẳn có ý định cho đám đông mà dành phần cho chính mình trong những ngày gần đất xa trời. Tuy nhiên ở đó cũng bày tỏ phần nào rắc rối trong đời tư của những ông trùm đa mang. Cái tên được đặt trong ngẫu nhiên khi ăn tiệc mừng đài khu họ, hoặc vào ngày lễ quan thầy trong năm hoặc thăng như ân tình cho những lần thăm hỏi kẻ khô khan trong ý nghĩa và nhất là khi chè chén cao ngất có thể được bật ra khỏi miệng các lũ sãi sau khi đi hội đi hè thờ thánh rước sách về đàn đúm đầu ngõ trước khi chia tay .

Một bà trùm đầu xóm được chúa gọi về và chẳng bao lâu sau đó ông trùm đầu xóm cưới thêm một bà vợ ngõ ngẩn, người đi qua ngõ họ phì cười, ông trùm thứ mười ba chắc mang thánh quan thầy giu đa íx ca ri ốt. Họ phì cười là vì kẻ cận đây một bà trùm chồng chết cưới trước ông một ông, ông đó lại chết. Chỉ đưa cỗ qua lại một chút xíu là

nhìn thấy đầy đủ cả hai căn nhà ông, và căn nhà bà ấy. Kèm theo những ông trùm trẻ xếp hàng lại vừa đúng con số mười ba. mười ba thánh tông đồ xúng xính trong áo quan xanh đỏ vào những ngày lễ kính. Ta chưa kể thêm phía những hộ hàng hai, đường trong làng, có ông trùm pháo, ông trùm ghen, ông trùm tấm đan, ông trùm sành, ông trùm sắt, ông trùm vật, trùm che ô...và thực tế xóm đầu trên của giáo xứ phía tôi, phía hướng về thành phố nhiều ông trùm hai vợ thật.

Vốn là một khu nửa quê nửa tỉnh, có lẽ vì như thế dân khu cũng đã hẳn có sẵn cái tính nét thích khóc chuyện cha chung, nhưng cười lẽ bóng. Cuộc sống thô thiển đơn giản cu ky với tầm mức hiểu biết cố hữu của khu xóm là chuyện bình thường đời thường của số đông người theo đạo ki tô giáo chính phủ.

Phần đông là những người lớn tuổi, qua suốt nhiều cuộc chiến còn sót lại, không được rảnh thời gian với chữ nghĩa, bao nhiêu số tuổi tức là bấy nhiêu ngày sống với ruộng vườn và nông mục, nên họ có chút ít tiền, đúng hơn nữa những số tiền thường của gia đình theo người đi nước ngoài các diện con lai, diện ODP và nhiều diện khác để lấy cái lợi về mình, họ dụng cái lợi thế chính trị do Mỹ đưa ra tìm đường thoát thân tôi đòi, tìm đường thoát thân về kinh tế. Lúc đó con cái, hay người thân gửi về, nay họ tích cực hoạt động tôn giáo bác ái tích cực như sửa sang đường xứ, viếng thăm kẻ liệt, hỏi han kẻ nguội lạnh, giúp đỡ người nghèo, cảm dỗ người ngoại đạo nhập đạo, tất cả với điều kiện, đi về đèn sách nón quạt nghiêm chỉnh nề nếp lời cuốn, giảm bớt được cái ăn không ngồi rồi, khó nói với vợ chồng con vì không nghề không ngỗng.

Nhìn ra phía ngoài, cố ý chính là gây tiếng vang với nhóm người

ngoài tôn giáo. Nhiều khi kinh thánh đọc đến nhàm chán, vang to. Lắm lúc tôi cảm thấy thiếu một bộ màn kéo nhung và người giới thiệu chương trình. Nhưng phía trong nhà, cha con, anh chị em, ôi thôi lê bê lét bết, cả là một hũ mắ m thối để đầu chạn.

Suốt ngày tôi hoàn toàn vô tình phải nghe những chung đụng của căn nhà cạnh xóm. Tiếng người chị kể:

-Chú thử xem. Cả một đường dẫn ống nước thoát nước rửa của ba hộ, nay không biết vì lý do gì lại thoát thẳng vào giếng nước ăn của gia đình tôi.

Tiếng nói như tiếng kêu trong sa mạc không hữu hiệu hay ảnh hưởng gì trong cuộc sống tư chất, bản tính của người dân khu xóm dầu là mang tiếng xóm đạo nó bị nhận chìm ngay trong lối sống. Người em trai ở căn nhà sát phải. Hiện tại đang có một cái giếng ở ngay trong nhà nhưng lâu nay cũng bỏ phế. Một phần vì không đặt nước là điều kiện sinh hoạt chính cho gia đình, nên khi làm nhà làm đại khái cho qua chuyện, nên giếng có máy đành để gác, ròng rã suốt năm này năm khác ăn ké nước của giếng chung, những đứa con lê thê lếch thếch mượn vòi dất kéo la hét bơm nước vào cái khạp chứa vỡ mẻ, lồi thối âm ỹ hằng ngày. Nên nhân dịp này bàn vào là chị bỏ phế cái giếng đi và bèn cũng phải xài nước chung, hằng ngày kéo ống như mình cho tiện việc cho xong chuyện. Đó là cách lồi kéo để sống ti tiện.

Người chị muốn mọi người hiểu cái khổ, lấy mẫu nước hôi thối đục ngầu đựng vào trong chai đưa mọi người chiêm ngưỡng. Nhưng dù thế chỉ được đáp lại vài câu đái bôi chuyện ai mặc ai không phải việc của mình.

Vợ chồng người em bé có căn nhà ngay trên đường ống rò thoát lại

quan trọng hóa vấn đề nào là muốn sửa chữa cống này thì tốn kém tiền bạc, mà trong lúc này em nói không có thể giải quyết vấn đề, còn với em mọi chuyện đều là chuyện nhỏ. Chú nói như ra giá cho người chị mình:

-Hai trăm gạch, một bao xi măng, xe ba gác cát, hơn mười thước ống, tính lên tới cả ba trăm mấy chục ngàn. Chị có chịu nổi không? Tất nhiên có thể sự tính toán trong đầu: tiện dịp khi sửa chữa ta lợi dụng lúc này nâng cao lên một đôi chút sẽ có lợi về sau. Bởi vậy người chị bàn lại với chồng vì đó là dịp may, hạnh phúc ập đến vội vàng quá. Cũng vì sợ em đổi ý, và cũng vì nước nguyên tố cần thiết cho gia đình, nhất là cái cảnh chung chạ với những người đều "biết điều" như thế cũng đến sợ.

Đưa cháu xài chung giếng trong sân sau mặt nặng mày nhẹ khi không được giặt giũ vì nước chảy thẳng vào giếng của bác, bộ mặt thánh kinh và nhà thờ, nói năng bất kính, mắt dậu. Hỏi ngược lại bà bác:

- Vậy tại sao bác cấm cháu mà không nói với những người lớn đi chứ cháu biết gì.

-Chứ cháu có biết uống nước giặt rửa không ?.

....

Nhất là sau suốt mười bốn ngày, gần chẵn nửa tháng, thống nhất với một đứa em rể "biết điều", bà chị đã phải cắn răng móc hầu bao chở cát gạch về. Những đứa em gái trẻ cùng cha khác mẹ, chưa có gia đình căn nhà ở sát phía trái to tiếng hơn, làm như ý tưởng của người lớn của những ông trùm hai vợ, được truyền đạt kỹ lưỡng ngấm vào máu, tạo ra một lối phản ứng, tạo ra chõi chống mọi sự với thiên hạ bất chấp đó là chuyện gì lành hay dữ tốt hay xấu, phần đông xuất

hiện nơi những đứa con bà vợ sau trong khu những ông trùm hai vợ. Đứa lớn nói như muốn rửa rúc đứa anh rể, kích thích gay gắt như muốn để dở dang công việc đã đến hồi như chấm dứt.

-Cái giếng của ông bà việc gì mình phải lo. Ai khiến anh chúí mũi vào? Hử.

Người em rể nói nguyên văn câu nói của người chị:

-Cả khu chỉ có một mình tôi là đàn ông. Các bà có thể an tâm điềm nhiên mà giặt giũ xả rửa vào giếng của người khác sao ? cái sai là của mình, ngoài ra lòng dạ của con người nữa, ta chưa phải nói đến chuyện anh em cùng gia đình. Những thánh thiện đạo giáo để ở đâu? Mà nói ngang nói quấy.

Những điều định nói thêm đã ngừng ngang trong cổ họng vì bản chất khí cùn nhược của đứa em rể. Được thể. Mấy đứa em gái vẫn gân cổ lên nói như người lớn:

-Không phải làm gì hết kệ mẹ nó, không có tiền của, hơi sức đâu mà làm chuyện không công.

Ai, người ngoài nhìn vào thấy bộ mặt xệ, nặng, như đeo hết cả hai cái mộng vào má, nó đã núng nính sẵn của tuổi trẻ nay lại mang thêm, hai con mắt đỏ trông đến phát khiếp, bước nhanh ra đập tung những viên gạch của thợ vừa xây lên thành một cái lỗ ga chứa rác. Họ là người ngoài vô tư, ngược mắt trông nhìn và tận tụy xây lên một lần nữa nhưng đứa em gái bé vẫn nhẫn tâm đập đổ tan nát.

Cho đến khi không chịu đựng được người thợ hồ và phải rửa tay đứng dậy, nhìn trái tim loài người cư xử với người, đứa em gái xông ra đập đổ thêm một lần nữa.

Những miếng vữa vãi tung như mảnh da thịt người thân toả ra trên mặt nền cạnh giếng. Không còn một ai muốn quái nhìn cái cảnh tượng bất nhân đã xảy đến những con mắt muốn tránh né nhau trong không khí nặng nề.

Xấn váy quay cuồng như con điên. Không không tình nghĩa, không đóng góp sửa chữa đường chầy, lại còn ra sức người ta làm tới đâu phá rõ ra. Như thỏa mãn tính thú vật, mang nhiều chất dục bởi những thất bại tồn đọng trong cơ thể.

Ai đó có dờ lăm cũng hiểu ra rằng toàn bộ ống xả chầy thẳng vào trong giếng của nhà người khác do sự cố đường cống của mình thì những người xử dụng đường ống ấy phải đóng góp tích cực sửa chữa ngay để trả lại cho cái giếng ăn cho bình thường nếu nói đó chỉ là một người xóm giềng, hướng chi là anh em trong nhà.

Nhưng sự vụn vỡ....của cái thiếu giáo dục là những nét thấp trong cung cách cư xử.

Cái vô học là cái văn hóa không có đã đành vậy, nhưng tình người. Và ở đây thượng đế hay đáng tối cao đã bị tan vỡ trong lòng những người nặng mình đắm chìm, khổ nổi được che bọc kỹ bằng những hành động sáng lẽ chiều châu kinh kệ và ước mong tu hành cao cấp để một ngày nào đó làm chị (Soeur) làm mẹ .

Những loài gia súc còn biết kẻ quen người lạ, hướng chi con người không biết người quen người lạ, đâu chị đâu em.

Hầu như ảnh hưởng quá lớn của người tôn giáo phải chăng của xóm những ông trùm hai vợ? Con cháu đã phải chịu một phần phạt. Thấm nhuần giáo lý tôn giáo nhưng không thấm nhuần đạo lý tình người. Chẳng nói ai cũng phải biết giếng nước uống là điều quan trọng nhất trong bất cứ cuộc sống nào.

Khổ nỗi chuyện gia đình, mà chuyện gia đình này được thoát thai từ khu đạo giáo khu những ông trùm, hay những con cháu ngoan đạo tưởng như mình đã siêu thoát thấm nhuần đạo giáo, hoặc dương dương ca tụng giảng rao lời thánh, cách sống thánh thiện hầu như muôn đời vang danh.

Vang danh mãi hơn lên đầy tiếng thơm cho con cháu của những ông trùm hai vợ thường được cha chánh xứ khen ngợi. Thoáng hoạt cho ta thấy ê chề hình bóng sân khấu cải lương mà đào kép lộ hình khi sáng dậy.

Lúc đường ống còn đang sự cố, người em gái có căn nhà ngồi trên đường ống dẫn thoát nói với đứa cháu con bà chị:

-Thôi nhà mày ăn giếng nước nhà tao luôn đi chứ tao chờ sửa chữa xong cái đường ống thì hết sức khổ sở thằng cu nó hư mà không cho tao xả rửa thì tao chịu làm sao được.

Hình ảnh con người đi bằng hai chân lúc này biến mất. Có chăng một chút thượng đế chợt đến ngự trị nhưng rồi chỉ trong chốc lát vỡ toang như trái bóng xà bông, để lại một đống người vụn vặt.

Tôn giáo bị kế thừa bằng những kèn cựa mắt bác ái, vô trách nhiệm

không còn gì nói thêm được nữa.

Lời kinh thánh trên đầu môi bay mất như sương mỏng gặp cơn lốc riêng tư khốn nạn và vô thức.

Một là hoàn cảnh của sự mê muội, mà sự mê muội đó xuất phát do trí não hay quả tim con người dù chuyên chính đạo giáo gốc hay không tôn giáo vẫn thừa sự suy nghĩ đơn giản tối thiểu của tình thường. Ta không nói đến sâu xa của chữ bác ái phát ra trên môi của những người trong khu những ông trùm hai vợ. Ta không nói đến cách sinh tồn của họ như buổi đồ đá thô thiển lưu truyền cho tận mãi. Nhưng ta nói việc làm cần thiết cả lý lẫn tình.

Sự việc làm đau đầu nhất mà tất cả những người lớn của cả gia đình toàn anh em không bao giờ quan tâm đến là: mọi sự việc xảy ra ảnh hưởng tất cả những con cháu trong tất cả những căn nhà xung quanh đấy, những đứa trẻ lòng còn thanh tịnh đã đặt những câu hỏi về tình trạng xuống cấp đạo đức của gia đình, vô tình bị nhồi nhét lối sống của những người lớn không có tinh thần chung thiếu tinh thần tương trợ, quá tệ hại và có thể nhập nhiễm biến thành truyền thống.

Bà chị lặng nghe tiếng nước chảy vào giếng như dòng máu thoát ra từ tim vụn tan trong đám bụi khói, mùi đốt rác giấy cầu của nhà ai đó quần quanh gồm những căn hộ gia đình chung nó như vây hãm làm nghẹn lại tận cuống họng.

Một ngày nào đó sự cố đường ống có thể xảy ra lần nữa không biết sự thể đến đâu.

Cho đến tiếng chuông lễ gióng lên bà chị mới thiu thiu ngủ. Bà nằm mơ một cách thật điềm nhiên rằng thực sự là mình đang sống gọn

lớn trong những vòng kẽm gai eo ôi thật sắc bén, ân sủng của anh chị em trong nhà đang kính cẩn dâng biểu. Trước khi thiếp hẳn vào giấc ngủ cô đơn, để rồi vẫn còn thềm cảm ơn tất cả.

thái san

Sự tan vỡ trong đời

(viết để tặng một người dũng cảm, dám sống cho đời, dù rằng đã qua một lần yêu, giữa tình và yêu).

thái san

Vừa về đến nhà Phương nhận được giấy triệu tập tại phòng công an phường.

Biết vậy, nàng đành xách chiếu theo. Nhiều người hỏi xuôi theo bước nhưng nàng vẫn không trả lời. Làm bối rối bao kẻ yếu bóng vía, càng làm xao động lòng một người và mọi người.

Và hôm nay là ngày xử nàng, dù đã bị nhốt ngăm cứu đã năm tháng, ngày 10 tháng 09 năm 2008.

Tội nghiệp chúng, những kẻ mù lòa, vì, bởi, tại, tiền, quyền và nhiều thứ chúng đang hưởng, đáng lẽ chúng không được hưởng, nhưng bọn lừa đảo bắt nạt theo quán quýt thuyết mác xít. Nói chung trong cuộc chính trị nào cũng đều thế cả, nhưng nàng nhất quyết không chịu đựng mãi vậy.

Đ C(#) Đã bao lần nhắc nhở nàng nhưng nàng cũng chẳng quan tâm. Nay vì thế chúng xoay ra cách khác cốt làm sao bỏ tù được nàng chúng hồ hởi, phấn khởi.

-Lý do thiếu thuế.

Anh cho thuê nhà, người khác kinh doanh mà nàng cũng bị chúng theo sát, kè kè kiểm bất cứ cách nào bỏ tù nàng được là hả dạ. Nàng đã từng nói:

-Tôi không kinh doanh mà. Lại nữa đánh thuế các anh tự nhiên đến mà thu chứ tại sao phù phiếm vậy. Kẻ không thu thuế cũng có tội chứ.

-Ai là chủ nhà thì người đó chịu trách nhiệm nặng nhất.

-Thế nước mình không có sắc luật về thu thuế ư, và có lẽ chẳng có bất cứ luật nào chuẩn cả ư?

-Có chứ nhưng chính cô là kẻ trốn thuế.

-Thế anh có biết ông điếu cày không zậy?

-Tất nhiên là biết chứ, nhưng bỗng nhiên sao hỏ ông zậy?

-Có chiện mới nói chứ.

-Sao nào.

-Chủ nhà cho thuê, người thuê thiếu thuế thì đi dùng biện pháp luật

mà thu chớ chi nữa, lợi đi phạt chủ nhà, cũng là lạ.

-Nhưng chúng muốn thu cả chủ nhà, vả lại lợi dụng sự này làm việc khác.

Mỗi lần hấn đi qua nhìn chằm chằm là nàng cũng đã biết phần nào được tâm tư thằng khốn đó. Tuy nhiên nàng cố im lặng và chịu đựng vì anh. Nhưng nay có lẽ nàng phải nói để anh biết, rõ hấn và chắc chắn.

Một lần gặp lại anh trước sân thánh đường, trong cơn mưa, anh và tôi, hai đứa đứng ôm sát như đã có nhau tự muôn thuở. Anh nói:

-Chúng chắc sẽ theo sát anh và sẽ nguy hại đến em đó, coi chừng.

Lời cảnh báo như chưa qua được bao lâu thì nàng đã bị bắt theo lệnh của trung ương.

Mẹ nàng thường khuyên, cản con gái nhưng vẫn chứng nào tật nấy, bỏ qua lời khuyên tận tình của mẹ, vì trong nàng vẫn có những thôi thúc chuyện bao đồng trong chính giới, nghĩa là dù mẹ đừng khuyên có khi còn hay hơn.

Ở đó thôi thúc thêm cái tính cương, chính trực trong lòng chẳng dặng dưng.

Biết vậy tôi thường theo câu của Tôn vũ Tử là khích tướng dụ tướng, găm lại có đôi điều có lời hơn. Nên vào những ngày mưa lặng gió êm tôi thường hàn huyên thật nhẹ vừa quyen rũ, vừa ra vẻ như chẳng hề quan tâm chuyện bất kỳ. Nhưng nào ai biết nổi trong lòng bất cứ con người nào. Cho đến ngay ngày hôm nay đã đến tháng cuối năm chẳng có nổi một cơn mưa tuy nhiên, tôi không thể tin vào mấy cái anh dự báo thời tiết.

Lòng vẫn đau đáu về chuyện sòm bòm của người. Tôi vẫn thường tự nói:

-Chúng ta như vậy là quá sướng. Nhưng là đang bị tra tấn cái đầu nhiều quá.

Đứa con trai nào cũng nói:

-Ba má chẳng hơi đâu mà chăm chú vào mấy chuyện đó chi, cho khổ thân.

Tôi cười và dù chẳng bao giờ lần nào trả lời chúng cả.

Vì thường nghĩ rằng chính đời chúng đang thòi.

Chỉ còn cách duy nhất, là đến với nàng tận tình, trọn vẹn. Gọi là thụ hưởng để từ trong yêu đương sẽ tự an ủi nàng. Và đúng thế thật.

Nàng cũng thường trả lời tôi:

-Em cũng chẳng hy vọng gì lớn lao mà chỉ cần sự chân tình, để đủ can đảm đi nốt chặng đường mình đọa đày này thôi anh.

Tuy nhiên em cũng chẳng ngồi yên chấp nhận những việc chân chính của mình bị phá hủy theo ý tưởng của chúng, em sẽ đấu tranh.

Nàng cười và quay nhìn:

-Đấu tranh tức “đánh trâu”, tức cho bọn này một mẻ. Thế nào trong bọn vay sẽ bị trả với em. Anh cứ yên tâm. Khi nàng quay nhìn âu yếm, nhưng không phải như cảnh chúng dàn trên tivi, phủ dụ, hàm hồ cho bao thanh niên mù đi, em biết rõ đường hướng chúng chứ anh. Tuy vậy em chẳng còn là thanh niên nữa. Đã già mất rồi còn chi anh. Nàng như muốn khóc, nước mắt đàn bà tôi cũng sợ hãi nên tiến đến ôm chặt vào lòng đứng như ngỗng, rồi từ đó dần nàng lặng thinh, chỉ run nhẹ sát bên tôi khoảng nửa tiếng đồng hồ, rồi cũng qua

lúc nào tôi cũng quên khuấy. Bất chợt nàng nói:

-Ngày mai chúng bắt em đi là cái chắc. Cho em gửi lời chào mẹ và cả hai bên nội ngoại, có gì xin tha thứ cho em nhé anh.

-Em cứ lo chuyện em cho tròn, còn tất cả đều dang dở đó về chúng ta xây dựng tiếp lại, việc gì em phải bận tâm.

-Em đi.

Từ đó nàng xách chiếu theo vào nhà giam. Tôi chẳng biết làm gì thêm. cúi nhìn theo cảm xúc dâng tràn. Nhớ lại những vần thơ nàng viết:

*anh ơi cho đến tận bao giờ
anh mới cho em hết bé thơ
bao giờ em lên ngôi thần tượng
xóa ở tim anh nét hững hờ*

thái san

Viết để dân tặng người hy sinh vì lẽ phải.

(#)điều cày)

Thằng dốt có hậu

Không mấy khi cuộc đời trôi ngược lại dòng nước, dòng xoáy, dòng suy nghĩ của con người.

Vừa cắt mẩu dây điện thì nó vừa về đến. Đứng nhìn sự tàn nhẫn của sự việc đứt ruột, đau lòng, mà không dám nói. Biết cái tật của bố là chưa đứt đục suốt, không lè mề, đứt khoát, tuy nhiên cũng quá đáng. Cái tính cách cứng nhắc.

đáng chán hơn là đáng yêu. Dù rằng cũng biết chính con mình cũng vậy.

Con bé Phàm bước tới thì bị ông nội chửi ngay:

-Mày phàm ăn tục uống lấm hờ.

Thực tế ai cũng muốn những đứa bé chỉ cần một việc là: ăn, uống, chơi bời ngủ, nghỉ là tốt hẳn là quý mến lắm rồi, cái nét giống bố thì ai chẳng thích.

Tuy nhiên. Còn bao điều trần trở trong cuộc sống mà người bố nào cũng đều muốn, con mình có được hay không được thì bất bình thành ra thường xung đột từ tư tưởng sau sẽ đến hành động.

Cái đáng nói chính là người bố thường phải đại lượng thì đây ngược lại ông bố quá phũ phàng chi chiết, khó nết. Làm như sự việc này

truyền từ đời nao. Ông bố xét thấy ngày xưa ông cố nội cũng khó quá đáng qua bài viết (tôi học thuốc bắc). Tuy nhiên lại gặp thời đại mới. Có thể đời cha ông cũng chẳng thể có được kể từ khi máy tính tràn lan trên trái đất thì đa số còn ngược lại mới đúng nghĩa là bây giờ đời cha ông phải học theo con cháu nhiều, tuy nhiên chúng thường thiếu cái lễ phép, nhất là sau khi đi Nhật về nữa.

Có lẽ phần đông các ông cha thuộc đời mới cảm thấy bất lực về đám con cháu chưa thể nào kiểm soát được chúng vì thế hệ đa truyền thông cực kỳ cao cấp này, nên chẳng thể dấu diếm chúng được gì. Nên thường các ngài bất lực giải thích cách nào cũng chẳng hơn được thực tế.

Tiếng xe lịch xịch vừa dứt đã thấy mặt nó xuất hiện. Trêu mẹ:

-Nó ăn khoẻ lắm. Mẹ nói nhìn thẳng vào mặt đứa con:

-Giống như ông nội chửi tao ngày xưa không?

-Chửi làm sao?

-Sao mà nó kêu khổ quá là làm sao. Người mẹ bước đến gần hỏi:

-Sao vậy.

-Ăn no quá. Từ đó trở đi biến và đặt tên cúng cơm của nó biến thành (Ngoác).

-Chắc cũng gần như vậy. Nói xong ngồi sát cạnh bên mẹ móc túi chia ra hai lọ thuốc. Bà mẹ hớn hờ:

-Tưởng chừng như trên trời rớt xuống vừa mừng vừa tủi muốn khóc nói:

-Tao đang chưa biết bao giờ gửi đi mua được. Vừa trả lời vừa gheo mẹ:

-Thì má cứ để ba đi mua được có sao đâu mà.

-Sao thì tao chẳng sợ mà cái ông liều mạng đi thật ấy chứ tưởng ông

không dám đi ư? Vừa nói vừa nhìn quanh. Trời mùa tháng năm còn sáng, đêm đến chậm hơn tháng khác, với tính cách mẹ vẫn dục:

-Thôi về sớm đi kẻo nó đòi bố thì kiếm bố đâu ra. Muốn khoe con gái:

-Cái chân nó sắp biết nhòai giống như con rắn hổ mang giờ đầu lên rung rung. Bà mẹ an ủi như cảm ơn con:

-Tháng thứ bảy chuẩn bị lấy mà. Bà nựng con:

-Nay nó tháng thứ bảy rồi còn chi.

Nghe hai mẹ con đối đáp nghe quá tình. Tôi cố lảng đi để không gian dành riêng thâm sâu, không muốn làm loãng tình mẹ con. Bất chợt bà mẹ hỏi:

-Bây giờ vợ mày nó làm việc gì để sống?

-Bán hàng lại thôi.

-Thế sao không cho nó vào công ty nào cũng được.

-Không, con chưa muốn, lại với số lương của con cũng tạm sống qua ngày đã, bao giờ có nhà cố định sẽ tính.

Thực ra bên bố mẹ vợ cũng đã nói cho một miếng đất làm nhà rồi, nhưng theo lời khuyên của đứa em trai nên chưa thể, vẫn còn giữ đấy, còn bên nhà bố chưa thích hợp vì ba lẽ: quá chật chội, còn nhiều em, không muốn tương tranh với chúng. Những suy nghĩ này cũng làm cho lòng nó bận rộn hơn nhiều như khi còn độc thân.

Tuy nhiên cái chính là bên đảng gái thường lôi cuốn con về bên đó để thuận ý mình. Mà con trai thường tránh bố mẹ để bởi vì hay mắng chửi từ xưa đã bị kéo dài rồi chưa có cơ để thoát, nhân dịp thì chạy lầy thân chẳng lo âu gì nữa.

Trong lòng chẳng lo âu chi để thoải mái cái đầu về những chuyện vây quanh như:

Thì cứ tạm thời để cái máy giặt và cái scanner, modum ADSL cho ba

cái đã thì đâu còn đấy. Giời. Má cứ lo cho ba, cho mấy đứa xong rồi đi, lại làm công ty có sao ai nói chi nào, nghĩ có sống thêm được mấy năm nữa hờ má. Đứa con còn nói thêm:

-Thuốc hex hex chỉ còn có mấy viên, cứ uống tạm đã. Không có thứ thuốc nào thay thế được đâu, đừng nghĩ vớ nghĩ vẫn là sẽ đổi thuốc nhé. Hồng có đâu. Thành cháu nội lớn tợn bước vào nói:

-Con nói bà thấy chưa, chỉ có mấy món ếch (apo trihex), ma (madopa), cao lăm ông mang theo ạc (arcalion) hay thêm vào thuốc chích tặc (ternerrin), hoặc bi (bicofor) là cùng. Hoàn toàn thuốc đặc trị chứng pakinson của mẹ.

Tôi bước lên chiếc xe hàn của nó đi vào nhà ông bạn cảm thấy chiếc xe cũ cà tàng quá. Thế thời phải thế. Đến nhà không thấy anh bạn bèn quay trở về cũng thấy chán.

Tiết trời miền nam nóng nhiều hơn miền bắc, kèm theo thêm hiện tượng anina hay anino gì đó, tôi chỉ nhớ hiện tượng nhiệt độ cao hơn hoặc xuống thấp hơn so với mặt biển năm độ bách phân.

Tuy nhiên đối với mấy đứa con tôi cảm thấy tính cách nhân từ của đứa con trai thứ ba. Đó là cái tốt, tuy nhiên với người thì chưa biết đâu mà lường.

Dù sao cũng hãnh diện với chính nó làm cho lòng vui bớt bao băn khoăn sau khi thằng lớn qua đi trong bao tiếc thương.

Những lúc đó lòng tôi chùng xuống chỉ nghĩ một cách quẩn quanh nếu như thế này như thế nọ và cu ki suốt những tháng ngày còn lại. Nói đúng hơn đó cũng như tâm bệnh mà tôi và bà nhà cùng đồng cảnh ngộ. Tôi suy nghĩ tại sao tôi chẳng qua đi thay cho cả một đời trai trẻ của chúng mà ông trời bắt tôi phải sống nặng nề không lối thoát. Làm không được, ăn không được, ngồi không được chẳng làm

chi cả thế hai chúng biết làm chi đây.

Cùng lúc đó có hai đứa con gái. Đứa lớn sống bát nháo, bừa bãi, không thuộc diện biết áp dụng sự có học vào cuộc sống, hình như quá lạm vào tình yêu, không biết mở mắt còn trách móc những câu vô duyên như:

-Tiêu tiền như lá mít, hoặc chê bai cho má ăn như thú vật. Những câu nói vô học quá chừng càng suy nghĩ càng buồn. Đứa thứ hai cu ky chỉ biết mình giống như mấy ông bà hay thường nói:

-Mấy thằng con lẫu nó chỉ biết chính bản thân nó, mặc dù tôi không mấy cùng ý.

Những cái quá tệ đó làm tăng bệnh hoạn trong hai thân già. Dù tuổi chẳng bao nhiêu, nó đánh vào cân não làm chúng tôi trở thành kẻ chẳng sống thêm nữa. Cái khổ muốn chết cũng không được, người mẹ cứng ngắc chân tay chẳng thể làm được bất kỳ. Còn bố thì khủng hoảng tâm thần quên sau, quên trước, nhất là sau khi không còn làm được việc nữa chúng ranh mãnh mang những đồ quần áo dù mới mua nhưng không vừa ý thôi thì đem biếu cho hết nhưng không chẳng tha thiết gì bạn bè cuộc sống bên cạnh có cha mẹ. Còn suy nghĩ thiện cận nhất là khi chưa hiểu biết về tính dục. Tôi những tưởng đã bị hư đi, sau khi dám qua Thái về. Bà mẹ hoảng loạn vì con gái thứ hai cuky chẳng chịu nhìn nhỡ. Tôi quát to:

-Đừng có thái độ ăn xin nữa. Bà nên biết rằng sau khi cho chúng ra đời, chúng sống được như vậy là qua tốt rồi, lo chi cho khổ thân già, thân tôi nữa.

Trong những ngày sau này tôi và bà cũng không mấy khỏe, thấy chúng sống mà ham, tuy nhiên chẳng muốn tiếp tục khổ mãi chưa có

kể sách.

Đứa con dâu chưa làm dâu được mấy ngày đã cuốn khởi. Tuy rằng cả hai chúng tôi buồn nhưng vì vừa lòng hai đứa, lại cả xóm xóm vào chi chiết. Tôi nghĩ:

-Chuyện này là chuyện riêng tuy nhiên đòi chúng chưa học được những bài học đó, chưa biết xóm giềng là chi vì xưa có câu:

-Bán anh em xa, mua xóm láng giềng gần.

Khổ nỗi hai bố mẹ không biết ra làm sao nữa. Cái xóm láng giềng đây bao gồm cả họ hàng, loại:

-Khi vui thì vỗ tay vào, đến khi hoạn nạn thì nào thấy ai.

Đòi là thế, không đáng trách ai cả kể cả con mình. Sống chưa phát huy cái nhân mà chỉ phát huy cái tôi thì thường vậy cả. Bước vào câu chuyện này ta phải nói đến phần triết lý lời thôi. Sống thành người cái đã khó, đừng dạy bảo ai tôn giáo nào đi chùa hoặc nhà thờ ở đâu.

Ta hãy vững chắc là ở ngay trong cuộc sống. Đó chính là phần thưởng của ta được hưởng, thế thôi. Những điều dài dòng này thường thì chúng tôi chẳng lưu tâm mấy mà chỉ chú ý sống thường theo cách sống dễ dàng, thoải mái, vì với công việc trong các công ty đã cuốn hút, làm mất hết bao nhiêu thời gian rồi thì mọi sự phiền phức thôi.

Trong thực tiễn thì không được vì phải giữ gìn cung cách, lối sống, xử thế, ăn chơi, giao lưu như thế nào, sẽ đưa đến những điều ngoài ra làm sao. Ngoài ra còn phải làm gương cho những người phía sau nữa, rồi đến con cái sau.

Cái này sau, tự tính sớm quá chi cho mệt mỗi đối với cái đầu.

Thực ra chính bản thân tôi đã cuốn hút bao nhiêu người rồi nhưng sợ làm vậy mai sau lũ chúng mất gốc. Tuy nhiên đó là chuyện người

tạm gác cho tâm hồn thơ thới. Cứ cái gì giải quyết được thì làm ngay còn không thì cứ để đó suy nghĩ đôi chút cũng xong ngay, chẳng phải chi.

Chuyện đáng nói là khi vợ chồng mới thành đạt được cái tiệm net thì những sự cố tuần tự xảy ra theo. Việc đầu tiên là thằng con ông chú nó rớt sau khi học trung cấp vừa tốt nghiệp không đậu nên bị stress, bố cứ chi chiết con làm chính nó càng tăng bệnh thêm.

Đang trông coi cửa tiệm vào ngày nghỉ. Nó nhảy bổ qua đánh vào mặt của cô vợ, thường ngồi ngay trước cửa. Thấy vậy, bênh vợ đứng lên gây gổ với nó ai ngờ nó đã chuẩn bị đã tháo cái kéo thủ sẵn từ bao giờ đâm vào đầu hai nhát nhưng chưa bị thương nặng chỉ xây xát, khô lại mà thôi. Đó là chuyện may, còn sau này nghe theo ý chủ nhân đã uống rượu về bị cô chửi.

Tức quá đâm bể miếng kiếng của thùng đựng đá lạnh. Đó là có để chuồn khỏi về bên nhà vợ ở.

Ôi đúng là thiên đường ở đó mà cũng địa ngục ở đó, chuyện không dựng thành có hay ngược lại có dựng thành không.

Còn cái thằng lớn thường gỏi là thằng béo cũng gây gổ với em gái đâm bể mặt kiếng cửa phòng của nó.

Của đáng tội, thường tình thì ai cũng thế thôi nhưng khi đã được giao trọng trách cai quản căn nhà vì bố mẹ không còn ý thức gì nữa do bệnh hoạn xảy đến.

Cái đáng để học và học cho kỹ là:

-Bán anh em xa mua xóm gần. Ngoài ra còn phải thích nghi mỗi lối sống mỗi khác mình phải tự thích nghi với chúng. Ngoài ra còn tập làm quen khu xóm mới, nơi ở mới, nói chung ngoài ra còn phong cách xử thế của người có học.

Tôi nay yếu rồi tuy nhiên tinh thần rất mạnh mẽ. Thường khuyên các con:

-Hãy tự bảo vệ chính bản thân mình tránh khỏi bị những phiền toái xòm bõm xâm nhập, ngoài ra đó là đặc thù của kẻ trí. Cốt lõi của cuộc sống đậm đặc vật chất tuy nhiên cạnh đó còn chính là tình người, biết thương yêu mến nhau. Đây không còn phải là thứ kinh thánh ra rả hàng ngày trên môi miệng đọc như vẹt chỉ thỏa mãn cung cách của người có đạo lại thiếu chất nhân chỉ làm người thôi mà khó hơn mà thường có trong chính bản thân thằng dốt là căn cơ.

Người mẹ thường ca tụng thằng con:

-Cái thằng dốt mà có hậu.

-Thực ra không bừa bãi mọi việc, cũng đâu vào đấy rồi.

Tôi nín thinh mỉm cười dấu sau bước đi nhanh.

Thăm mẹ xong kiểm đường chuồn đi nhậu. Bà mẹ lùm bùm trong cổ họng:

-Nó còn được chán.

Dù sao cũng là anh lớn sau thằng béo, lại biết cha mẹ và biết quên, bỏ ngay những gì không cần thiết. Đỡ nặng mình.

Tôi càng nghĩ đến ông Quảng thường ngồi nhìn trần nhà với những xương gỗ trơ trọi xưa kia.

Và nghĩ đến mọi chuyện xưa.

Tôi tự cười nhẹ chỉ riêng mình và hài lòng với chúng.

Thằng dốt mà có hậu với mẹ.

tháisan

Thợ và Thầy

Quanh quanh khu chúng tôi sinh sống từ thời chế độ Quốc trưởng cho đến giờ, cũng đã qua vài lần đổi tiền, đánh giá tiền theo đôla Mỹ trong quân đội Mỹ (đôlađỏ) và cả đồng tiền hình loại gánh lúa xưa kia bị lạm phát. Chính bố tôi cũng đã trải qua hai thời kỳ được và đã xé đôi một đồng tiền biến thành năm hào và dân chúng vẫn thường trao đổi buôn bán đều như vậy chẳng sao.

Tôi còn nhớ thời gian đi dạy một số kỹ sư vô tuyến miền bắc, tôi có giảng kỹ:

-Các anh nhớ thật kỹ, và nắm lòng là cuộn dây là L và tụ điện là C. Khi tụ nạp tạo ra một tần số và khi xả vào cuộn giây tạo ra một tần âm và dương cộng lại ta chỉ có một khe hở của hai sóng, và chỉ duy nhất một sóng qua mà thôi. Đây ta gọi là dao động, nếu ở ngoài phần thu nhận ta gọi là dao động ngoại, còn phần trong là nội, hai phần nội và ngoại theo pháp gọi là hòa âm nói chung là trộn sóng và tạo ra một tần cố định để cho phần dưới chỉ một niệm vụ khuếch đại mà thôi, nên trong máy thu thanh chỉ có một trung tần thường xuyên là

455 kc và từ đó đủ thu nhận và đưa đến người nghe những tần số từ phân, tấc, đến hàng trăm mét, sóng mét là sóng trung bình MW. Và sóng tấc là SW, sóng ngắn.

Ngoại trừ trung tần của sóng biến điệu bằng biên độ tức là sóng mang (frequency modulation) FM. Đồng thời chuyển hóa hẳn những âm thanh vì biến điệu bằng biên hai bên nên có thể mang âm thanh stereo chứ không đơn điệu như AM hay SW....

Chỉ khác đến sau này những đồng các vô giá trị, ngoài miền bắc còn có đôi chỗ tiêu dùng, còn miệt trong dường như chẳng mấy ai dù cho đến trẻ em đi học chúng cũng chẳng xài. Ngoài ra chúng lại hay rớt, rơi một cách vô giá trị, cho đến cả tiền sau này xài bằng pôlime, dân chúng vẫn không thoải mái mấy với ông nhà nước hay vẽ vờ, chẳng ra sao cả, lúng túng, vô tình tôi có trao đổi cả với một anh chàng bộ đội đã xuất ngũ, họ không mấy hài lòng với nhà nước hiện thời. Anh ta nói:

-Người nắm chính quyền trẻ thường bị mấy cái vây quanh làm hư hết như: tiền, nhà, xe, gái... em bèn phải trở về từ Lữ 860 đó anh thấy khổ không. Anh nhìn kỹ thấy đa số bộ đội hồi đó bây giờ ở trong này hết, sắm nhà cửa và xây dựng hết trong này chẳng muốn về ngoài bắc nữa. Về đồng tiền ta thấy có ba đồng giống nhau làm những người già yếu mắt thường trả lộn như giấy hai trăm nghìn, giấy mười nghìn và hai chục nghìn. Thấy vậy tôi bèn hỏi thăm:

-Vậy bây giờ chú ra đây chi zậy?

-Em sửa cái xe, và vá lốp.

-Thế thì vô đây uống trà đã nào. Khi nào rảnh ghé nhà chơi nhé.

Một người mang cái máy tính bước vào:

-Anh cài lại cái này cho em, sao chẳng vào âm thanh.

-Âm thanh của anh xài gì, ac97 hay gì. Realtek của IBM và có driver nhưng mỗi lần cài thì máy đứng xanh mặt hình. Không biết hư gì nặng.

-Chắc không đâu CMI18 hay sao đó, Trước nhất cài xài tạm cũng trong driver đó nhưng xài Intel 8885 tạm đã sau này chữa sau, hoặc lên mạng download về tuy nhiên cũng mất mấy nghìn đồng chứ bộ chơi ư.

Cái volume chẳng chỉnh được, à mà không cái chiết áp chứ. Nhớ cài thêm cho lạc việt tử điển nữa nhá, có thể thêm cho evantran càng tốt. Đang lúc này thì ông thợ Sao Mai vào và lên tiếng hơi to hơn khác thường:

-Ông T. giúp cho chuyện này được không?

-Được chuyện gì?

-Cái đài Đồng nai đang chỗ này, chỉ vài phút hay tùy hứng nó thay đổi qua và phải hay trái, chỉnh núm lại thì mới đúng rồi vài phút lại về chỗ cũ. Suy nghĩ vài giây tôi đứng dậy mở máy và đưa tay vào bẻ đứt cái tụ dao động (osillator) tức giao động tạo tần chỉnh cho chuẩn thành duy nhất chỉ một rãnh, tức kênh khi thu nhận, xong nói:

-Xong rồi, thay cái khác. Hấn ngần ngại, bán tín:

-Ông có chắc là nó không?

-Thay rồi thử lại và học chắc chuẩn lấy nó đi.

Vài phút sau Mai, Đèo, Phước ai nấy đều phải tâm phục, khẩu phục.

Vừa cùng lúc đó có anh bên tòa án bước vào cửa hàng. Dũng sáu

ngón tiếp vì là trưởng ban thu nhận máy để ăn chĩa, lấy lương quay qua nói luôn thế:

-Vậy ban sửa chữa có nhận máy này không bước qua trả lời. Tôi nói:

-Chờ tôi đến xem máy mở như thế nào. Đều đã trả lời thế, tuy nhiên tôi vẫn đòi đến tận nơi mới được. Hoặc chờ máy đến đây.

-To, kèng càng sao mang đi được. Nếu các ông đến càng đỡ khổ cho tôi.

-Chỉ mình anh xem ư?

-Nghe anh tôi đến xem ngay giờ.

Đến nơi sau khi mở máy vài phút tôi phán ngay:

-Một trăm đồng, tiền xăng cho anh hai chục còn tôi mấy chục. Và tối đón tôi sẽ xong ngay khoảng chắc chẳng đầy mười phút đâu. Mọi người ngơ ngác nhìn thẳng tôi.

Chiều tôi đến làm chỉ một phút xong ngay. Tôi nói tiếp:

-Chẳng lừa dối sao lại ngay tòa án được. Quay qua cười:

-Dễ vô hộp lăm. Cùng ngay lúc có người mang đến bình nấu nước điện:

-Ông sợ sửa dum ẹm cại bình ne, nọ chặng bơm nước được.

-Tức nấu vẫn sôi chứ hở cô,

-Vâng chị không bơm được hè.

-Chờ cho một tí nhe. Quay qua tôi hấn nhe răng cười rồi tự nhiên nín bật. Trong lòng tôi sao hiểu nổi ý trong lòng người. Tuy nhiên tôi có giác quan hiểu ra hấn trúng mánh gì đó mà thôi, đột nhiên tôi phát ngôn bừa:

-Ngày nay có điều gì xui khiến đến với ông thợ, làm ông tự nhiên cười, vui, thỏa mãn một điều gì hay, nhìn người chủ máy nấu nước chẳng.

Vài ngày sau tôi nghe T nói:

-Cái máy nấu nước của anh vất đi chứ gì nữa. Tôi cũng dứt khoát:

-Vứt bỏ thôi, vì chính bản thân đã mua một cái khác hiệu hay hơn, lại của Nhật nữa. Câu nói khỏi miệng thì Tường thoải mái hơn, vì tôi lúc đưa vào đã có ý lấy cái resistance của bàn ủi chế và thay thế, nhưng nay chưa biết lý do gì T nói quả quyết như vậy tôi cũng giải quyết cho xong, chẳng ai phải phiền ai, để còn phải lần khần với cái máy nước nóng nữa.

Từ đó tôi nhận thêm ra được rằng, cũng có nhiều cách làm thợ, và víu cũng là thợ vậy, có sao, vì cuộc sống phải có vật chất.

Miễn là giải quyết một cách êm thấm người ta hài lòng hay hơi khó chịu một chút cũng chẳng sao.

Từ đó gây trong lòng tôi một vài ý nghĩ không mấy thuần khiết. Tôi dứt khoát với bản thân:

-Thôi miễn cho được một, mất một cũng đành hay vậy.

....

Đến nơi tòa án tôi cố tâm nhìn vào máy, cái máy hơi to thật, công kênh, cửa lùa. Tôi nói:

-Thì đúng như giá đã mà cả, đồng ý thì làm, còn không thì thôi. Anh quản lý nói:

-Đồng ý chứ. Tôi nói theo sát ngay:

-Vậy chiều tối lúc mở máy thì anh chở tôi đến nhé, còn tiền thì đưa ngay giờ hoặc lúc khác tùy.

-Vâng.

Ngay buổi tối ba bốn anh em cùng phòng chờ nhau đến nhiệm thu và nhận tiền sửa máy. Thì có thấy tôi mang theo vật dụng sửa đâu. Mà chỉ nói:

-Tăng điện lên bốn nấc nữa là được. Anh quản lý nói:

-Học một bài học hơi đắt giá nhỉ.

-Tất nhiên nhìn mấy sọc trên mặt hình là đủ. Tôi nhấn nhủ các bạn trong lớp:

-Tôi nói với các em. Chúng ta là thợ sửa, trung thực một chút vì những người xử dụng máy thường là những dân ít tiền, nên hư tới lui, tức ta sống với người nghèo.

Quay qua nhìn kỹ vào mặt những anh có chức vụ tôi nói kỹ hơn: Miễn đừng như vụ PMU hay PGI xấu hổ chẳng biết dấu mặt vào đâu, sau những chuyện như vậy. Bất cứ gì ta nói thẳng, nói thật, đừng dối lừa, mánh mung.

Thế thôi, thầy ra thầy, thợ ra thợ.

Không nói hay thêm, mấy anh chàng thợ học thầy khác nhau ở cách làm ăn chân chính từ khi chính thầy dậy phải kèm theo lương tâm nghề nghiệp nữa. Chứ đừng làm ăn bất chính như những ông cán bộ dùng tiền của dân chúng Nhật đóng thuế tiêu xài thả dàn sau lại bày đàn chữa cháy cho chính đến giờ đã bước qua năm hai nghìn không chín mà chưa giải quyết xong những vụ bê bối của những sự việc đã nói bên trên, làm suy đồi đạo đức nói là cách mạng mà chính ông Hồ

đã gây dựng, tạo dựng bao nhiêu năm.

Nay vứt bỏ vào sọt rác thảng hoặc vào thùng bia ngâm gái sau đó uống là bất mãn lòng dân.

thái san

Tiếng Nổ

Tôi van anh lần sau tắt máy xe từ ngoài ngõ chịu khó dắt vào.

Tiếng máy xe của anh làm tôi khó chịu, bệnh trạng tôi chập chờn.....

Đám biểu tình tuần hành suốt trên con đường rộng lớn khu phố người ở đông đúc. Đoàn người không biểu ngữ không vũ khí. Họ im lìm trong khước mắt lóe lên những tia hận thù. Nhà cửa hai bên đóng cửa lại rầm rập, trèo lên bao lơn hoặc qua những khe cửa nhìn đoàn người trên đường dài dằng dặc trong những bộ quần áo đủ mọi màu. Đến ngã ba đoàn người biểu tình cứ vượt qua băng qua không cần biết có ai. Những chiếc xe gầm ghi dử tợn cũng phải dừng lại không di chuyển thêm một chút nào, họ bực tức khi phải chờ đoàn người di

chuyển qua hết.

Khu phố này không lạ gì những cuộc phô trương người hay đi tìm nguyện vọng. Tôi nghĩ thầm trên một phương diện nào con người cũng đều phải đòi hỏi bằng những phương cách này hay sao? Một con phố thường ngày giờ này linh hoạt nay đã biến đổi âm thầm nhu một con phố ma. Đoàn người như những con quỷ hiền lành nhất trong địa ngục được tập tành trước điều thiện. Dù vậy cũng không tắt được tia mắt quỷ ngay lúc thoáng nhìn. Tiếng cãi nhau của những máy đưa trẻ cãi nhau đang đánh bi ngay đầu ngõ hẻm:

- Tao nhất, mày nhì thằng Lũy ba đi đi...
- Cửa mày rồi đó, chỉ hàm thôi con ơi - Lũy bị hàm rồi
- Tao trước.
- Tao trước chứ.....

Bây giờ tôi mới thấy rõ trái bi tròn trĩnh lăn trên đất chỉ có hai màu đỏ vàng làm tôi phải thắc mắc nhiều nhất. Tôi hoa mắt lên: khôn nạn thằng nào cho màu đỏ vàng vào đây, mày biết màu đỏ là màu gì không?

Thằng bé nhất đám cầm chặt viên bi bị hàm vỡ đứng khóc.

- Mày thường tao đi.
- Ơ, mày bị hàm, bị vỡ ráng chịu chứ ai mà kêu ca gì.

Tôi thấy thằng bé ráp hai mảnh bi vỡ vào nhau đứng nhăn nhó như khi ăn gừng. Rồi chợt quay vụt chạy nói với theo lũ trẻ:

- Hẹn chúng mày khi khác kiếm tiền mua bi...

Thượng đế ơi...đoàn người...màu da ai vàng...dân việt đau thương...thằng bé đứng khóc...đoàn người đang đi...hai mảnh vỡ của viên bi.

- Tôi đã nói, đã van xin anh, anh có xe...

- Tôi xin lỗi, xin lỗi nhé, quên.

Đoàn người hôm ấy đã khuất không để lại cho dân thành phố điểm gì vui tươi. Những nhật báo, từng nhóm người bàn bạc thế sự, từng câu hỏi được nêu ra: “nước Việt sẽ đi về đâu? Đầu óc nhức mỏi nên tôi bước xuống đường ra khỏi ngõ tiến dần vào chợ một lúc để quên khuấy những chuyện đã rồi. Lặng lẽ bước vào gian hàng vải, cố mua vải hai mảnh khăn xô trắng rồi về, bước vào nhà nghe mẹ chửi Ty:

- Tại sao mà để em đi chợ? Con này thật đáng đánh đòn. Đưa khăn trắng đây cho mẹ, sao không để em nó đi chợ cho, đi nghỉ đi, lên trên gác mà nằm nhé, mẹ chuyển phòng con qua phía kia rồi, con nhớ đừng ngồi đấy nữa, chỗ cửa cũ của con đó, tiếng xe quỳ làm con khổ thêm, con gái mẹ sẽ khỏi bệnh:

- Vâng con nghe mẹ.

Trên đường phố hôm nay lại một đoàn người khác có vẻ dữ tợn hơn đoàn người trước. Có lẽ là loại vừa vừa dưới địa ngục. Trên tay gậy gộc lăm le như ngày xưa chú tôi đi bắt gà nuôi vườn giữa ban ngày khi có khách mà lỡ thả ra buổi sáng. Tôi lại cũng gặp tụi trẻ bán bi như hôm nào và lần này lại bị đánh vì thắng hai thằng kia. Tiếng còi hú xe cảnh sát ngheu ngệnt tiến đến đàng đàng sát khí, làm tôi ngẩng lên trong lúc tiếng hô cháy vang trời, khổ thân đoàn người, khi có người bị cháy, trùng hợp sự thương hại của tôi với thằng bé bị hai thằng lớn đánh:

- Tụi mày ỷ hai đánh tao phải không? Mà nhớ món nợ máu này, sẽ phải trả con ạ, hôm trước tao thua tao có than thân không đồ khốn nạn?.

Tiếng xe chọt nổ lớn, xói xang. Mẹ tôi đã đứng cạnh bao giờ nói:

- Mẹ đã bảo con không được ra đứng chỗ đó nữa, sao con không

nghe , bây giờ nghe mẹ đi.

- Mẹ ơi con nhìn thấy nhiều lũ quỷ quá.

Mẹ tôi chỉ tay vào người thanh niên đi xe rồi nói:

- Nó đi xe lúc con đang bệnh làm con bệnh thêm, thế con nghe mẹ qua đây ở ngay đi con, nếu không mẹ phải khất khe với con đấy.

Tôi nhìn vào đôi mắt mẹ vâng lời bước qua cánh cửa. Tụ dưng mâu thuẫn đến với mình. Tôi không muốn thấy thiếu tiếng xe xói xang ấy mỗi chiều, nhưng có mặt lại muốn chửi cho anh ta biết mặt.

Đặt mình xuống giường thì tôi phỏng định bọn người biểu tình đã bị quét sạch. Hình như từ lúc đám người biểu tình này mới đến, con đường ảnh hưởng đến bệnh trạng của tôi. Tôi biết thằng bé cũng từ con ngõ đó mà tới. Thắc mắc thật nhiều từ khi tiếng còi hụ vang, đoàn người có người bị thương, có người tự thiêu có kẻ bị bắt, thằng đánh, thằng lại bị đánh, đời nào kiếp nào giải quyết cho, ổn thỏa.

Tôi tiếc không còn ở lại phía cũ, không còn được nhìn đoàn người, tôi tiếc không còn thấy thằng bé đánh bi trở lại chơi với những đứa khác. Cánh cửa đó niêm phong hạn chế từ đó. Mẹ tôi đã hiện ta từ lúc nào và giọng ôn tồn:

- Con gắng nghe mẹ nhé, mẹ đi đền khấn cầu cho con, cho đất Việt. Cần gì hỏi và gọi Ty nó lên. Mẹ vuốt tóc tôi rồi đi ra. Tôi làm bạo ra song cửa vẫy tay.

Mẹ tôi vừa đi khỏi chợt nghe tiếng xe máy đầu ngõ, ngừng lại và dắt xe vào. Tôi nhìn anh và tim đập nhanh hơn lúc thường, nó len lỏi vào tâm hồn dâng cao đến một độ nào đó rồi thất vọng như bao lần xe anh vượt qua lối rồi hạ xuống, nhưng lần này anh chống xe ngay cửa sổ thẳng chỗ tôi, và vào thẳng nhà cho đến nỗi tôi không đề phòng kịp. Tiếng em tôi mừng rỡ:

- Anh Linh anh vẫn khỏe đấy chứ?

- Mạnh, nhưng buồn.

Tiếng anh nói sang sảng đến nỗi sau này còn vang mãi trong tôi.

Bấy nhiêu thôi tim tôi se thắt lại. Bỗng dưng tôi dõng bỏ ngay chỗ ngồi đi thẳng vào giường đặt mình xuống.

Đã lâu lắm tôi không thấy đoàn người đến trên con đường này nữa.

Sự khác thay thế vào đó, những chiếc xe nhà binh, xe Nhật nhảy múa trên con lộ lạnh lẽo từ hai thời kỳ: Những xe Nhật chở hai người được chở bên một phía hay hai phía cũng chẳng làm tôi thỏa mãn hơn. Nhiều tiếng nổ đêm khuya phá giấc ngủ. Quỷ thật, đánh nhau trong thành phố này sao? Mấy thằng đánh bi cũng vậy, tất cả diễn qua như một vở kịch diễn qua một lần không lặp lại.

Phía này hỏa châu nhiều, họ đốt đèn trời có ý gì?.....

- Má ơi! Má. Họ đốt đèn trời có ý gì hở má? Để đánh nhau với ai? Việt minh à, sao kỳ vậy?...Việt nam...Việt cộng ...Việt nam cả mà?

Người mẹ đến tự bao giờ:

- Thôi con nằm xuống đi bệnh lại lên rồi đó.

Người mẹ lại đi giấc mơ hãi hùng lại đến....

- Tao đánh mày sao?...

- Tại sao mày lại yêu?...không được mình quấy rồi... dân Việt. Chị em, khó xử quá...anh...em cũng yêu anh rồi đó. Ty nữa.....

Tôi mơ thấy anh chấp cánh bay ra khỏi tiền đồn hẻo lánh xa rừng thẳm về với đô thị nhan nhản những bộ mặt già dặn, không chịu hy sinh nhập cuộc để đoạt dứt tiếng kêu trầm thống của vũng lầy hiện tại.

Đại gia đình Việt tang thương. Những người phụ nữ đang sa xuống hố bùn (bán tròn nuôi miệng). Những đứa trẻ nhỏ tí đã ngậm trên

miệng điều thuốc Salem hoặc đi bắt mối cho những khách làng chơi ngoại quốc. Những gì đó của xã hội này. Bản thể nước nhà còn gì. Những đứa trẻ con chấp nhận hay kẻ đàn anh khốn nạn đã lừa chúng vào con đường hủy diệt. Tất cả luân lý tiền nhân để lại đã bị tiêu diệt trong khoảng thời chiến tranh lúng túng trong tiêu cực. Ảo ảnh là khối mờ xa lắc, hay tất cả vớ vẩn của dân tộc đã bị đục khoét nên không nhìn thấy tương lai, thấu cuộc chung toàn diện. Cũng như anh không thể thấu đáo nội tâm của tôi, của Ty. Ty yêu tôi một người chị không điên hẳn, khùng hẳn. Còn tôi, với Ty, một người em yêu mến. Đàn ông là gì mà có thể gạt bỏ tình chị em. Những đêm đông đặc trong thành phố. Tôi bơ vơ, em tôi bơ vơ trong niềm lo của bất cứ cuộc sống người con gái nào. Trong lúc thiếu thốn, đục vọng thức dậy, niềm lo âu tiềm ẩn nhất trong tâm não của cả nơi loài mềm yếu. Người đàn bà thụ động trong chờ đợi. Đoàn biểu tình cũng vậy. Một số động bằng gàn số thụ động có tính như đàn bà, họ chẳng biết tí gì về công việc họ làm, họ chỉ a dua theo con đầu đàn... cũng kệ họ.

Em tôi nó nói anh lên đây phải không? Anh nghe tôi, anh xuống, anh có thể như viên bi của thằng bé, rồi cũng sẽ bị bể hai, vì vậy anh được gì. Anh là một kẻ tồi đến không đúng lúc với hai chúng tôi, khi trái bi vỡ ra đau đớn lắm, da vàng cả mà anh, ai đang tâm lốt đường. Anh là kẻ đào hoa đúng lúc đối với thiên hạ, khi chúng tôi những phần thụ động vướng vào vòng tâm thường lắm lắm. Anh là một loài gì bây giờ anh hãy bước ra, anh là anh, không là một loài gì khác, loài ong chẳng hạn, hay loài bướm, cũng chẳng phải vì vậy ve vãn cả hai. Bây giờ tôi mới thấy sát nghĩa tôi, hay anh thương hại, khỏi cần, anh để tôi yên, anh hãy bước ra nghe không anh. Bây giờ, ngay lúc

này tôi cô lập hoá tình cảm tôi lại, xin lỗi tôi tự tôn, mà phải đúng nghĩa. Anh bước ra rồi tôi kể chuyện này cho anh nghe.

Chuyện ngày nay chuyện đất nước lâm nguy, anh là trai, tôi không nói khéo anh đâu tôi nhìn thấy khoảnh của anh trên lãnh vực đó tôi nói rõ cái đó còn cái khác xin chịu, và anh là anh không phải là tôi. Anh nên nhớ, bao giờ cho người dưới đường không còn, tất cả mọi người sẽ hiểu. Nếu anh thương Ty, thương tôi thì chúng tôi cũng chẳng muốn nghe tiếng xe xĩa xối này nhiều, chỉ muốn nghe đôi lúc, tiếng xe lúc đó kêu khác, có nghĩa như tiếng kẻ trở về thành phố, tiếng kèn kên kiệu trong màu áo chiến kiêu xa. Nhưng tôi tầm bậy quá rồi phải không anh. Anh bước ra rồi tôi nói chuyện với ai, anh ngồi lại tôi kể chuyện cho anh nghe rồi ra đi mới phải. Nghe tôi kể chuyện đó anh chấp nhận không, nói đi? Thôi khỏi cần ý kiến của anh. Rồi đây tôi cũng không thể ngồi không, cũng sẽ làm một cái gì khi anh ra đi rồi.

Việc tôi làm sẽ không cùng khuôn khổ như anh nhưng cùng một tiêu chuẩn đại chúng. Mặc anh không thuận nhưng tôi thuận, cái điều muốn của kẻ này không là của kẻ khác. Đây là suy nghĩ theo một chiều. Sự này tôi muốn cho anh, đừng ngồi không và hỏi người ta làm gì nữa, thừa thãi lắm đó anh.

Tôi nằm im trong những ý tưởng. Anh đi lúc nào không hay. Ty không hiểu có dưới nhà không, nhà im lìm thế này. Tiếng má tôi vọng dưới nhà:

- Sao con khóc hờ Ty? Con gì buồn gì vậy?

Mẹ tới hỏi rồi bước chân cầu thang từng nấc thang thấy gần tôi hơn.

Mẹ tôi hỏi:

- Bớt chưa con gái ?

- Dạ bớt rồi, mẹ lo cho con quá.

Mẹ tôi kêu Ty lên đình đặc ngồi trên chiếc ghế, báo cho chúng tôi sắp bán nhà này di chuyển về Đà Lạt hợp với thời tiết hơn, nhất là có lợi cho căn bệnh tôi.

Lên đó má tôi sẽ trồng rau, trồng dâu hay trồng hoa, bất cứ việc nào có thể sống được. Tôi và Ty nghe nói chột nhìn nhau. Tôi thấy Ty buồn nhiều. Tôi không thể chối cãi sự man mác dâng lên trong lòng. Cả hai chị em cúi xuống suy tư cho xa cách này.

Chắc chẳng còn được nhìn những đám người biểu tình và có người cháy hay không còn phải nghe tiếng xe nổ nhói tai, tiếng xe nổ mâu thuẫn không nói được trong lòng tôi phải nên ghét hay nên buồn. Tất cả một đoạn sống qua đi rơi lại phía sau như chuyện tàu lửa chỉ còn sự trống rỗng của cuộc sống gia đình toàn đàn bà.

Má tôi cũng cho biết sẽ dọn nhà vào cuối tháng. Tôi không lo âu một chút nào nhưng vài ý nghĩ viễn vông đại dột xen vào khơi lên cho tôi biết một lần ra đi có sự gì trùng hợp đau buồn. Tôi cúi xuống nhìn tấm drap trải trên nệm màu hoa cà đan khít bằng những cánh hoa không tên rồi ngã mình không đợi má tôi nói thêm gì.

Má và Ty xuống hẳn mới dành cho tâm hồn phần trống rỗng. Tôi lo cho ngày mai, phải đối phó với cuộc tiễn đưa bằng xác thân, bằng linh hồn trộn trạo như đồng vữa, rồi cát sẽ nhuộm màu xanh của xi-măng, hay thời tiết miền lạnh lẽo càng nung nấu sôi bỏng hoa niên. Tôi nhìn thấy tương lai trong má tôi, trong tôi cơn bệnh hiện hữu, trong đất nước khói lửa điêu tàn, trong anh tạm gọi là hèn nhát không vươn dậy.

Bác sĩ chữa bệnh cho tôi cũng là những con người đóng khung cho cho sự dốt chung của nhân loại. Một hiện hữu đáng trách khi nhìn

thấy thảm cảnh, không thể thừa nếu anh đứng dậy, và vẫn thiếu từng bàn tay.

Tôi chép miệng cúi mặt lũng sâu vào chiếc nệm cao su êm đềm. Tôi có thể giàu tưởng tượng hơn lên như nằm trong vòng tay một người tình, trong hạnh phúc. Giây phút này tôi không hiểu rõ tôi ở khoảng trời nào, cạnh con đường cũ để xem đám người hay đòi thông gió lạnh vi vút nước nở buồn.

Má và em, ăn cơm xong mới đánh thức tôi. Uể oải nghe đau ran từng khúc xương vì thời gian bệnh khá lâu không được hoạt động. Như một cuộc ngưng chạy của một chiếc máy ngày này qua ngày khác làm hao tổn tinh thần, đúng ba tháng kỳ hè tôi đã nằm đó mãi, cho đến ngày hôm nay mới được sự chấm dứt. Còn mấy ngày nữa thì hết tháng và bốn tuần nữa thì hết hè. Nghiễm nhiên được trả lại trên ghế nhà trường tiếp tục học.

Tôi đoán chừng sách vở nhàm chán tôi phải quay vòng tròn, má tôi phải giải quyết cho tôi bằng phương trời khác, bằng lớp học, bàn ghế, con đường, nhưng luân lý có khác không hở? Các người dạy ta tất cả rồi phản lại tất cả, trò đời bản thủ như một sân khấu.

TÌNH YÊU CỦA NGƯỜI BÁN HÒM

Tôi cúi đầu bước đi trong mưa, em vẫn theo sau tôi như mọi ngày. Nhưng bỗng dưng hôm nay em đổi khác, Mai gần đến cuối đường, tôi chuyển hướng đi nhanh hơn và tự lẩm bẫm với một mình một điều gì:

- Không biết giờ này bà vợ ở nhà có hiểu biết cho mình không, dầm người trong nắng sớm mưa chiều và bà ấy chỉ có một việc là ở nhà và chờ chồng. Phải thật lòng tôi cảm ơn thượng đế đã ban cho tôi được một người vợ chân tình yêu thương tôi thực lòng và chẳng tơ hào về bất kỳ chuyện riêng gì của tôi, tôi thì bé con, còn bà ấy to cao hơn tôi nhiều mà chẳng biết vì sao chịu khuất phục dưới trướng, trong một gia đình mà tôi là chồng, nếu bà có cáu lên giận hay hờn bất cứ việc gì có thể ngồi hằn trên bụng tôi, thì tôi cũng chẳng biết cách nào hơn là giã giụa ngo ngoe. Nhưng đó là cái may của gia đình tôi và hạnh phúc của tôi.

Mai. Tôi nói về nàng.

Hai đứa đã thân thiết nhau như ruột thịt.

Biết nàng rất siêng năng, thường hay quét toàn bộ cái ngõ cạnh nhà hàng ngày. Nên tên du kích thường lảng vảng theo sát như thèm thuồng một cái gì giống như bị bùa ngải. Lại nữa, biết nàng chính là vợ của một sỹ quan nguy, một loại lính nguy hiểm nhất với cấp bậc thiếu úy, sỹ quan lính dù, có lần hấn dám thẳng tay tóc váy nàng lên. Từ đó làm nàng sợ sệt và cố tìm lấy một người có thể che chở; đó là cái lý do chính, khôn nổi tôi cũng lại chỉ là... theo câu nói của những người mới chiếm đóng, là một thằng nguy, sức khỏe chẳng có bao nhiêu, có điều tôi hơn họ ở cái liều, vì tôi thường hay nói trong lúc có tí rượu, rượu thường làm cho con người mạnh dạn hơn lên với câu chỉ tiêu: "Liều mạng hơn cách mạng". Bạo miệng thì nói vậy, nhưng

cũng sợ muốn chết, sợ tù, sợ tội, sợ ăn nằm ở dè trong cái gọi là trại cải tạo, vì tôi đã nghe những người có con, anh, em, cha, chú, đang bị tập trung cải tạo, thì cũng đã biết rồi.

Nhưng, cái nhưng đáng chết, sau đó chính tôi cũng tham gia tiếp quản với chính quyền mới, đúng chữ người ta gọi là theo đóm ăn tàn, với những việc lặt vặt như thu thuế nông nghiệp. Sau này lập thành trạm, cũng chững chạc ra phết. Vô tình tôi biến thành trưởng trạm và rồi những điều gì nàng cần làm cũng sẽ được làm, điển hình như là chuyển vận gạo chính bàn tay của chàng tức tôi, kẻ chính nhân quân tử nuôi cả nhà nàng. Láy tiếng nói với bà mẹ và con nàng, những ngày nàng không trở về nhà, tôi và nàng thường hay ngồi bên bờ sông âu yếm, niềm yêu đương dâng tràn như không bao giờ xa nhau được, những tháng ngày chẳng thể quên.

Trong lúc đó ngoài đường những người vận chuyển lương thực đều bị chặn và thu mua hết nói là thu mua chứ những trạm lấy hết những gì mà chính bản thân dân làm và sản xuất, dân đã đổ mồ hôi máu ra rồi bị thu hết, lấy hết, không cho đem về được đến nhà cho gia đình. Cho đến những người vào trong sông, câu được vài con cá nói theo kiểu của họ, tức cải thiện đời sống, cũng bị thu lấy sạch; gia đình đói, người người đói, chỗ no vẫn no thừa mứa. Người nước ngoài cứu đói gửi vào những bao nợ bao kia và tôi vô tình đọc được trong các bao “bo bo” có tờ giấy “ chương trình thực phẩm chăn nuôi gia súc thế giới ”. Từ đó cho chúng ta có cái nhìn về chương trình thực phẩm thế giới fao. Những năm đó chúng tôi không ăn bo bo, hay mì củ, vì tự chế biến lấy thức ăn cuối cùng, lại còn cao cấp hơn nhiều người, vì mấy ai được ăn loại mì sợi do chính mình làm ra trong thời gian đói kém do kinh tế tập quyền dân dân đói khổ, dân làm được bao

nhieu thu hoạch hết bấy nhiêu. Dùng ngôn ngữ hoa mỹ để đánh lừa: "Làm theo năng xuất, hưởng theo nhu cầu," muốn thì ai chẳng muốn đủ, ngon, lạ nhưng không bao giờ có được những điều ấy. Xét cho cùng ta cũng có thể thông cảm vì những người phía Bắc, hầu như trước đây chưa bao giờ được ăn ngon mặc đẹp ngủ yên cho mấy, nên khi vào cuộc, họ cảm thấy lúng túng. Đây là ta chưa nói đến những kẻ khôn ngoan hơn là lợi dụng cơ hội hoặc hãnh tiến, tiền vật chất là trên hết, phải kể là từ ngày tiếp quản được miền đồng bằng sông Cửu Long hầu như họ đã được giải thoát khỏi những ức chế thiếu ăn, từ đó con người phía Bắc cũng tỉnh hẳn ra và chỉ tiêu là Nam tiến, không chỉ riêng gì người phía Bắc cả người miền Trung cũng thế, kể từ ngày tôi được làm trạm thu thuế nông nghiệp đến giờ, ít nhất cũng đã cứu vớt bao cảnh tang thương của những người mẹ góa, con cô vì chồng đã chết trong chiến tranh, trong đó có nàng. Chúng ta hãy thử nói đến một chuyện sau cuộc ngưng chiến miền Nam hàng triệu gia đình không công ăn việc làm, cha mẹ đều làm lính chưa chuẩn bị trước được những ngày này nên cái đói ập đến. Như vậy tôi cứu nàng thoát khỏi cảnh tang thương cũng chỉ đơn giản mà thôi. Nhưng trong đó có tình, giữa nàng và tôi chưa bao giờ mà cả với nhau điều gì, hầu như nàng chẳng đòi hỏi điều gì, có lẽ vì thời gian đó chẳng còn lo và suy nghĩ thêm điều gì ngoài cái đói, cái sai, của chính quyền. Vì chính sách kinh tế, lòng dân hoang mang dễ dạy bảo hơn, dễ thao túng hơn, hay đúng hơn những người cầm đầu vẫn còn đang say sưa với chiến thắng nên vẫn nghĩ cộng sản là lý tưởng; từ đó tha hồ khuynh loát rằng ta đang làm đúng.

Cũng như nàng vào chiều hôm qua lúc qua sông, trong lúc hai đứa đang dìu nhau và một tạ gạo qua sông, lúc cúi xuống để coi bao gạo

có được khâu chặt chưa thì chàng cùng cúi cuối xuống. Hai người gặp nhau, nhìn kỹ, sau một lúc hai bên ngậm miệng vào nhau từ từ để thấm những tình cảm dâng cao của chính bản thân và lắng nghe trong cơ thể nhận nhạo, bao giọt nước từ sông tràn đến, cơn tình đưa cao chẳng ai nói với ai một câu gì, nàng vẫn lặng thinh nhưng tự nhiên thân thể bài hoải chỉ muốn nghỉ, chàng biết điều đó từ những thói quen đã nhập nhiễm từ lâu, và hai đứa đồng ý trong khước mắt, đi sâu vào trong lều tạm bợ trong vùng ruộng đồng, nào ai biết được sẽ xảy ra điều gì, tất cả thật tự nhiên. Chẳng điều gì có thể ngăn cản, việc gì phải và sẽ xảy đến nhất là giữa đồng không mông quạnh này, dù rằng có thể bị bắt hay xử lý theo thời mới. Thời này hai đứa còn khỏe. Con thời trai trẻ tuy nhiên không phải là thời giang hồ thuộc chòm chĩa xưa.

Khoảng xế chiều hai đứa rời nhau và quyết định qua sông về thật mau, vì trời tối thật mau vào tháng chín. Kể cũng lạ, theo lẽ thường trai giang hồ gái tứ chiến các ngôn từ chẳng thể nào diễn tả xoắn xít láy nhau như keo sơn, chẳng mất công phải mua chuộc gì hai bên. Nhưng bỗng dưng một hôm nàng tuyên bố sẽ lấy chồng. Vô tình tôi cũng lại là một nhân chứng giữa đường, trời mưa như lá me bay đủ để thấy ngấm tình yêu sâu đậm ngày càng sâu đậm thêm, nhưng chiều hôm đó lại là một ngày không đẹp trời với nàng, đang đi bất chợt thấy nàng đang bị đè giữa giữa đường, bị đám liên hồi vào mặt không kể là nơi đâu, văng ra chung quanh cạnh đó cả cái lon gô đựng cơm và cái thìa xúc cơm. Tôi nghĩ cả hai đang có biến cố nào dữ dội lắm mới phải như vậy. Và quả là như thế hai người chia tay. Mỗi người đi một đàng, chàng trở về với bà vợ già, nàng theo một người chồng mới.

Có trời mới hiểu nàng lại đi lấy một anh chàng còn du côn hơn cả tôi, nghe đau lạng theo các sóng tình tràn lên chẳng thể nào quên được, những ngày ái ân cần mẫn mùi vị kéo theo những thương nhớ luôn vây quanh tôi, làm cho tôi lấn bấn suốt ngày với những gì đang xao động. Người tình mà nàng chấp nhận trẻ hơn tôi rất nhiều cũng chẳng chịu làm ăn gì mà chỉ trông nhờ vào những đồng tiền của bố gửi về mà thôi. Nói đến đó tôi chợt nhớ đến sự trốn chạy vô lý mà bố hấn lại đi vượt biên được vì hấn chẳng còn biết sợ gì, không tiền, không vé, để đi tàu vượt biên, vì những chiếc máy chạy tàu là kulock đầu bạc để đi rất đắt giá, chỉ có trường hợp căn me và đi chùa.

Chủ tàu cũng bắt buộc vì những lý do:

1- Vì lý do sợ lộ, phải cho lên tàu.

2 -Có người thân che chở sợ vượt qua một hành trình xa xôi cách trở nhờ một người nhà cùng xuống với điều kiện chủ tàu đồng ý.

Nhưng đến thời gian này các cô, bà có những dịch vụ bảo lãnh ra khỏi nước chỉ mất một số tiền trả sau, vì lý do họ hưởng trọn cơ thể người được đưa đi cho đã, lại có tiền một số tiền quá lớn khoảng vài ba chục ngàn đô, với những người kể cả bên Mỹ vẫn không có được. Như vậy nếu ai muốn đi, thường khoảng vài ngày sau là đã có thể đến cận kề biên giới Philippin rồi, và rồi đến nơi miền đất hứa, là nước Mỹ sớm hơn mọi người dự định.

Tôi không thể ngờ rằng có một ngày đẹp trời bạn tôi đã đến được miền đất mà bao nhiêu người hằng mong ước, nó viết và kể lại những ngày trên biển lênh đênh với sóng nước mênh mông, bao nhiêu sợ sệt cũng qua, khi được cập bến. Và lại chỉ ở lại trên đảo vài ngày, đúng như là một phép lạ như bao nhiêu người nhận định về nó, nó cũng chẳng để ý đến những đứa con mà nó nhận làm con lai

là những đứa con của Mỹ rơi rớt lại Việt Nam. Tôi không can đảm ra đi vì ba thứ; thứ nhất là vì một mẹ già, ba đứa con còn nhỏ, hai không nỡ bỏ anh B, ba có thể nhờ vào người mới để sống và có gạo.

Mẹ tôi nói:

- Mà phải cảm ơn anh B thật thật nhiều.
- Nhưng con đâu quen anh ấy mấy đâu thừa mẹ.
- Mà lại còn dẫu diêm cả mẹ sao?
- Thế thì những đêm chúng mày cuộn tròn trong chăn tại nhà này thì sao? Mẹ giả vờ ngủ để chúng mày khỏi quê xệ đó thôi, với lại nó cũng tốt, dù trong câu các cụ thường nói: "Nhất lé nhì lùn", tao nghĩ nó chẳng chung với thủy gì với mày đâu, thỏa mãn thân xác mày mà thôi. Mẹ nghiêm chỉnh nói.
- Tốt nhất là ngày mai cưới dứt thằng kia đi cho xong bổn phận, để tao còn là mẹ mày, chứ cứ như vậy thì chết tao đâu có được rồi linh hồn hờ con?
- Vâng con sẽ nghe mẹ. Đúng ra người cần cảm ơn mẹ tôi lại chẳng biết. Chính là Duyên. Thây kệ cứ để im lặng càng tốt.

oOo

Ít ngày sau đám cưới tôi được tổ chức, qua một đoạn, nghe chừng anh chàng B tức ông hàng xóm sau này, không dám đụng đến chồng mới cưới, làm như có sự đồ kỵ nhau hay sao đó.

Và biến thành vợ của ông chủ xe ba gác đạp, thôi cũng xong, nhưng ai ngờ được là anh chàng đó lại bị bệnh sida đã đến thời kỳ cuối, một thứ bệnh của thế kỷ và một năm sau chết trong lúc tuổi còn trẻ. Nàng vẫn nhớ lại và kể cho B nghe có ngày kia hắn uống rượu say về chưa nấu cơm, hắn dử dội chửi bới chẳng khác Chí phèo, rồi sau đó đập một cái gậy chặn xe ba gác vào sống mũi tôi, cũng may chưa

chết, phải nằm viện mất một tháng trời, khổ tội cho bà già tới lui bệnh viện chần nuôi già cuối đời còn vất vả vì con, bà vẫn lèo nhèo chữi con gái.

Bà cụ tính như đã không còn ngày xưa, có lẽ đã lẩn thẩn bà mấy bữa sau lèo nhèo suốt:

- Tao định nói là thà ở vậy đi cho xong đừng đi bước nữa cho khổ, phải hầu hạ người, nó vẫn không nghe thì nó chịu chớ ai. Gần nửa đời người mà vẫn chưa hiểu được là sao?

Tôi không có cách nào hơn bằng chỉ trở thành lén lút gặp đi lại với nhau, và gặp nhau ngay tại viện với B, lúc gửi nàng một chai nước, lúc đưa được một miếng ăn còn nói cho cùng, chồng trẻ có vẻ ghen tợn và xung kiếm đủ cách gây chuyện với anh, làm chính bản thân cũng thấy tội, giảm bớt sự đi lại có được gì đâu mà tình với nghĩa, cuối cùng tự hỏi lại bản thân không biết nên làm vậy hay không và từ đó chẳng ghé bao giờ nữa.

Đành phải chia tay vĩnh viễn thôi. Chiều hôm sau nàng gặp riêng và nửa nói nửa khóc:

- Mẹ em muốn chấm dứt với anh nhưng em chưa, chắc bà cụ không hài lòng.

Được thể tôi dốc vô:

- Dầu gì vài bữa hấn cũng qua đời mà.

Nàng lòng chẳng muốn.

- Nhưng anh có vợ, còn em, chuyện của em mặc chứ.

- Thôi được chia tay nhé? Chưa hẹn gặp lại đâu.

Hôm sau tôi đến thăm thì có thấy một anh chàng du kích đã có mặt, tôi thoáng buồn.

Những tháng cuối năm các cơ quan thu mua của nhà nước mạnh tay

hơn chặn các ngã đường thu hết, chẳng mua bất kỳ mà chỉ thu và thu, tôi nghe kiểu này chắc chết đói hết chứ chẳng riêng ai đâu, mà bỗng dưng năm nay các anh quản lý thị trường túa đầy đường làm cho dân chúng bất an. Mọi người lo lắng dân chúng lao đao, khổ sở. Các cán bộ phê phỡn, cứ những gì ngon thì đưa thẳng về nhà hoặc vào chỗ bàn rượu, bắt chợt tôi nghe tiếng nói vọng vào:

- Ê mày có thấy thằng lùn bị đâm bảy nhát dao mà chưa chết không?

- Thằng B đó à?

- Có nghe, nhưng chưa nhìn thấy.

- Còn vụ thằng đào bới được quả đạn về cửa nửa chi, chết cả hai mày biết chưa hả?

- Chưa rõ, nhưng nếu có, sáng mình phải thăm chứ để nguyên vậy sao.

- Ôi trời có vay thì có trả chứ ông bạn.

- Ý anh muốn nói phải đi thăm ư?

- Chắc phải cũng vậy thôi.

Chiều quá tôi đến thăm anh đang nằm phòng cấp cứu, chân tay vẫn còn ngo ngoe được, chưa đến đổi liệt giường chiếu, có một vết đâm vai gần phổi cũng đáng ngờ và chăm sóc kỹ hơn hết thấy? Về đến nhà. Anh đã phát biểu ra vẻ kiêu hãnh:

- Chưa đến nỗi, vẫn còn nguyên. Còn ông bạn kia phải đưa ngay vào phòng xác, người ngợm chia xẻ từng phần, chia lìa.

Tôi cúi xuống ngẫm nghĩ tất cả những thứ ấy của những siêu cường đem đến thử nghiệm tại nước nhà làm bao nhiêu thân thể chia lìa, bao nhiêu khăn tang đeo trên đầu những góa phụ, bao nhiêu gia đình xa lìa nhau, chính chồng của nàng cũng vậy, đến bây giờ phải chấp nhận cuộc sống vay mượn bù đắp vào những thiếu thốn tai tiếng,

bon chen cuối đời. Nàng chấp nhận bước một bước nữa cho khỏi khó khăn đuối theo bữa vậy. Nhưng đúng như nàng nói, mẹ nàng là một con một già, xa tôi mất biết bao nhiêu đồ ăn thức uống, mất gết gạo. Mẹ nói:

- Ít ra mày còn phải cảm ơn nó nhiều hơn nữa mới đúng vì đã cứu đói, mày và mẹ mấy năm bao cấp ơn với nghĩa gì mày?

- Mẹ biết tự nhiên ăn không của ảnh ư? Chần chừ, sợ nói bậy nàng tiếp, sợ vô lễ với mẹ:

- Thì con cũng có cảm ơn đó là phần riêng thôi mẹ ạ, con còn làm được gì hơn nào.

Chiều hôm đó vì câu nói thì ít mà vì phần nhớ nhau thì nhiều, tôi chạy xe đạp đến nhà hẹn đại một lần, nàng chấp nhận lại một lần nữa đến với nhau, hình như cả hai ú ớ chẳng nói với nhau được câu nào rõ rệt, trọn một ngày đắm chìm trong chòi, sáng đi dạo trên cánh đồng mơn mớn, dù là những năm bảy tám bảy chín năm những cái khó khăn chông chất của đất nước, của mọi gia đình, cái ăn mặc, đói no, cái xây dựng nhà cửa.

Gia đình tôi mới sắm được mấy miếng tôn của cái thùng biến thể chuyển đổi điện từ trung thế biến thành hạ thế, ai cũng hồ hởi phấn khởi nhìn vào mà thèm, thực tế miếng tôn đó bề ngang khoảng hai tấc tây và dài tùy mình cắt, tôn đó hoàn toàn bằng sắt, nên dễ sét rĩ lắm, mới làm lên hôm nay, thì hôm sau đã sét hết cả, đại thể nó là cái fer của một cái thùng biến thể trung thế nên chẳng phải là tôn lợp nhà thường, lại có được một mớ dây đồng cũng khoảng một ký lô gram, không biết cái thời đó bị thế nào mà những vật chất đơn sơ như vậy mà quý hóa biết chừng nào, ai cũng đến dòm ngó nào là đi làm nghề này biết bao nhiêu ông bà lớn làm trạm thu mua đó mới

cậy nhờ, nào là có tầm hiểu biết lớn mới có được có khi lại vô tình làm cảm tình viên cho ai đó nữa không chừng.

Những đêm nằm ngủ trong căn nhà lợp tôn mới nghe tiếng chó sủa và được ngửi mùi nửa thơm, nửa khét của mái tôn mà lòng nghe chua xót thế nào; vì từ trước chúng tôi sống một cuộc sống không vương giả gì, nhưng muốn mua gì được nấy, nay bị khống chế có tiền cũng chẳng mua được, kể cả cơm gạo, càng nghĩ càng thấy đau xót cho cuộc đời. Tôi nghĩ: "Giải phóng mình sẽ được tự do hoàn toàn," nhưng ai đâu ngờ lại còn khó khăn hơn trước bao nhiêu lần gấp bội. Lắng nghe tiếng dế kêu mà lòng chua xót, nghĩ về thân phận của người Việt mình. Bao người đau khổ hơn mình, tôi nghĩ đến những ngày khu vực phía sau nhà khoảng độ một cây số đường chim bay, cha, sư sãi, ăn uống kham khổ như người chuẩn bị chết đói. Tôi nhớ cái thằng kia moi được tổ ong, đào được trong một ụ mối, có tổ ong ruồi, mừng như mở cờ trong bụng, lách cớ rủ rê anh chàng vào nhậu nhẹt để kiếm chuyện xin lấy được một miếng mứt sộp để mà làm cái thùng bán kem đi khắp nơi. Làm như những ăn may vớ được đám cưới hoặc đám ma.

Các cụ thường gheo mấy đứa trẻ:

- Cho tôi xin tí nước ăn nốt tí cơm, và một lúc sau cho tôi xin tí cơm ăn nốt tí nước.

oOo

Thời gian đất nước đang đổi thay, một hôm tôi đang nằm với nàng thì nghe tiếng hát của một anh chàng chuyên viên xâm ếch, rắn, cá và đủ loại, cứ mỗi lần đi qua hát rằng:

- Âu ơ ví dầu. Rau răm đất cứng, dễ bứng khó trồng. Có thương cho lắm cũng chông người ta.

Mỗi lần như vậy tôi lại nhớ đến Mai, hay thường chơi thân với Đào, vào cuối tuần nhà Đào lợp mái tranh, ai mà được lợp lại mái tranh kỳ này cũng thuộc loại gia đình được ưu ái rồi đó, là do một anh chàng đại gái giúp đỡ dân phật giáo, anh chàng lại đi mua ngay một đùi thịt chó mang đến, khi những người trong ban ca thánh thuộc thiên chúa giáo đến giúp, nàng không ăn đã đành, nhưng còn mọi người cũng rảnh, ăn đến độ chẳng biết bao nhiêu mà khoảng hơn chục người làm anh chàng lần sau không dám mua thịt chó nữa.

Trong những năm này chuẩn bị vượt biên rất nhiều, tôi cũng tính rủ Mai đi nhưng nàng chẳng nhận, vì có kéo chèo được anh chàng cũng đã có gia đình, nàng lại bị chửi, nên tôi đành im lặng. Đào cũng có một anh chàng bồ gần đó, tôi thấy anh chàng bồ của Đào cũng ra dáng trí thức rộm, vì thời này có trí thức cũng chẳng giúp ích gì cho ai, chính quyền rất sợ vì họ phải đối đầu với những cái khó khăn, cho nên họ đâm ra lo sợ, và họ trừ dập những kẻ trí thức.

Ngồi chuyện gẫu với nhau một hồi rồi chia tay, hai chàng ngồi lấy rượu làm đấu pháp tại nhà tôi cho gần sáng mới chia tay. Vừa ló đầu ra khỏi nhà đã có cô hàng xóm báo:

- Nay đồng nước lên lắm.

Cô ta báo cho biết vậy. Mọi chuyện như chỉ có vậy nhưng trong linh tính tôi báo một điều gì không lành, tôi cũng chẳng biết nữa. Tôi nói to khi đến gặp nàng chuẩn bị vào đồng:

- Hôm nay chúng mình nghỉ một bữa đi em?

Nàng vẫn cứng cỏi, cho dù chẳng kiêng nể ai, kể cả hàng xóm, nếu nàng muốn quét cái ngõ chung của bao gia đình, tuy nhiều người đàm tiếu nhưng nàng vẫn mặc, nay tôi vừa nói khuyên nhẹ, nàng vẫn chẳng nghe, như linh tính muốn báo hiệu một vấn đề gì tôi cũng

chẳng hiểu, tôi lặng thinh bước đi, nàng gọi phất lại:

- Chiều anh đến làm cá đó nghe.

- Chưa chắc hứa đâu nhé. Anh sẽ đến một nơi nào đó nghỉ ngơi một vài bữa vì trong người mệt quá, xả gió mà, em thích gì cứ làm cho thỏa ý, chứ đừng trông anh nha.

Tôi cúi đầu bước đi, nhưng trong lòng nhộn nhạo như báo hiệu một điều gì chưa biết hẳn, giả dụ mình biết được những điều đó... Về đến nhà vẫn chưa hiểu được sự việc gì, tôi loay hoay xếp sắp lại những công việc đến trong đầu để suy xét xem có điều gì thiếu sót, nhưng vẫn tìm không ra, tôi lặng thinh đi vào trong phòng thủng thẳng đếm lại những cây vàng mà con gái đã gửi về, và cảm thấy thoải mái trong người, dự định sẽ làm ăn chung với mấy thằng cậu em của bà xã để vừa lòng bà ấy, mọi người trông theo sẽ chẳng đàm tiếu về một người chân chính, miếng đất trong trạm đã được bán với giá dăm chục cây vàng cũng đủ làm vốn để chung vốn, hầu mong giúp đỡ bên nhà vợ, khỏi ai so sánh và dèm pha rằng mình không lo lắng gì đến gia đình, tôi bước đến nhà một thằng đàn em để uống rượu, xu hướng có thể nhờ vả được sẽ làm đến chức đảng viên và gần giống mafia nên cũng có thần thế, lại nữa hắn sẽ để lại cái máy photocopy và chỗ căn nhà có cái thế dựa vào, ai có thể hơn hắn, nằm nghỉ như vậy tôi chìm dần vào giấc ngủ lúc nào chẳng hay. Tôi nằm mơ thấy một cánh thiên thần thường bám theo chân chúa hiện đến với tôi làm tôi cảm thấy cảnh tượng như ngày chúa sinh ra và cảm thấy như ngày cuối năm gần kề, kèm theo những tiếng hát vang vọng...(đêm thánh vô cùng)...vừa qua một ngày kỷ niệm của 25/12.

oOo

Buổi sáng đã lên cao, tôi chưa dậy vì bữa rượu hồi hôm hơi quá

chén, chợt nhớ đến ngày còn làm bên ban tập đoàn máy kéo, tôi đưa ngay cái tờ giấy được cấp làm trưởng ban để giúp đỡ một thằng em trung úy, cho nó lấy luôn cái thẻ căn cước mà thời nay gọi là chứng minh nhân dân của tôi, cái quái thế nào mà nó lại bị bắt tại biên giới. Một toán công an đến vây nhà tôi xét hỏi. Cả toán nhìn thấy cửa tủ bị bể hết trơn vì tôi qua uống rượu say quá, tôi đập hết, cho nên ai cũng nghĩ là giấy tờ đã bị tên trung úy ngụy đó lấy, (nhưng chính là tôi cho hấn hấn với điều hứa đừng khai nếu hữu sự) để vượt biên. Lợi dụng cái ké khổ nhục, tôi trèo lên trên bàn vừa cầm cùi bắp ngô đã ăn hết, treo lên bằng một sợi dây của bao gạo Mỹ, do một thằng bạn chủ cối xay cứu đói cho; tôi treo cùi bắp lên mái nhà tranh, đốt cháy cùi bắp, đứng trèo hấn trên bàn vừa hát vừa khóc rất thương tình, thấy tình cảnh giống như trong phim xi nê nên công an từ Bình Thuận vào cũng cười một hồi, rồi làm biên bản cho những người chung quanh ký để xử lý dùm cho, trong đó có thằng bạn thân nhất cũng ký nhưng nay thì nó đã đi xa lắm.

Vừa lúc đó thì nhận được một tin như sét đánh ngang mày:

- Con Mai nó chết rồi chúng bây ơi. Tôi vẫn chưa tin lắm, chạy qua tận bên ông bạn hơi rỗi, do bệnh đậu mùa còn truyền từ đời nào cho đến đời hấn. Ngược mặt nhìn hấn, tôi hỏi:

- Mày nói sao?

- Mai nó chết rồi, nếu nó bơi qua sông mà không mang theo tạ gạo thì chắc chưa chết, tức nó tham ôm chặt lấy tạ gạo định mang về cho gia đình ăn cuối năm đó mà, ai cũng kêu uống tạ gạo ba xe gì đó, gạo mùa.

- Thật chứ?

- Thì thằng Tư nó nói.

- Thăng Tư tin giả để lừa dân chúng chứ gì.

- Thì ông muốn nói sao cũng được nhưng chắc là Mai nó chết rồi.

Tôi cúi đầu lặng nghe thoát ra khỏi đời một trái tim nhân hậu đau khổ bao năm nay lại bị trời đày. Chẳng cần nghe thêm tôi chạy vào trong phòng, lấy chiếc xe đạp cộc cạch cũng thăng bạn giúp cho mới có được, mà đi chạy như bay vào trong ruộng và tất cả là sự thật, tôi lặng thinh nghe tiếng hát đời sim:

- Chẳng được nghe em nói với nhau nữa.

Vợ thì không thông cảm được mà, nhà mình bây giờ không có một đồng xu dính túi làm sao chôn cất cho nàng, tôi lặng thinh ôm xác nàng chạy vào lều lấy chiếc chiếu trong lều mọi khi thường nằm cuộn chặt, thinh lặng đem nàng đến chỗ nghĩa trang của những người việt cộng đặt nàng xuống.

Tự hứa với lòng sau này anh sẽ dành cho em nhiều hòm và sẽ đưa em đến chốn nghỉ ngơi là nước thiên đàng. Xin em tha thứ cho anh, anh cũng là một như hàng bao người trên trái đất đều muốn dành cho em một nơi và một chốn an nghỉ vĩnh hằng. Cầu nguyện, khăn vái xong vài lời tôi thấy lòng thanh thản và êm dịu.

Vài tháng sau tôi mở được cái tiệm bán hòm đặt tên là Tobia. Từ đó quán bán hòm cũng đắt hàng, có lẽ nàng đã phù trợ cho tôi. Tôi thành thật cảm và đội ơn nàng. Tôi định cuối năm sẽ làm một bữa tiệc giấu vợ, nhưng sẽ phổ biến cho bạn bè cùng nghe, để chia sẻ nỗi vui buồn trong đời đã qua.

Thương nhớ nàng thương nhớ ai

Thương em giọt nước mắt vẫn hay dài

Em ơi tạo hóa vẫn còn đây

Mà để cho ai vắng mắt ai?

2004 tháng tám 2005

tháisan

Trâu Nước

Kính dâng :

Tổ quốc Việt-nam.

Hương hồn cha mẹ.

Những người thân yêu nhất.

Màu đen là màu huyền hoặc của vũ-trụ, làm đắm mê các nhà thiên văn thông thái, màu đen là màu bất hạnh của những người khiếm thị, sự khiếm thị của cả tâm hồn lẫn thể xác, màu đen tâm hồn khiến con người cúi đầu líu ríu mê muội mặc cho người sai khiến, màu đen phảng phất một màu chết, tuy nhiên màu đen rất ư kiêu ngạo pha trộn tang tóc của sự tế thần khi đi chung với màu trắng. Những đàn trâu màu đen bạc ở các vùng quê càng ngày càng tăng và đồng cỏ cũng bạt ngàn, tất nhiên đàn trâu phát triển chui hay quy hoạch bề thế hơn, từ đó sự mê muội càng rõ nét.

Tôi ngó xung quanh thật kỹ, ngộ nhớ có người đang quan-trắc mình, đứng đỉnh chơn con trâu thật to thật khỏe từ từ trèo lên ngòi chằm chệ, cả một vùng trời trên đầu, trước mặt hoàn toàn là của mình, lúc

này có thể dương dương tự đắc, bên hông đeo sẵn gô côm một ít mắ, một con chuột đồng thơm phức hôm qua trên đường về mình đã đánh được, một bịch rượu khê nàng cho thật quý. Lúc này cũng như bao giờ tôi không dám nghĩ có thể làm môn đồ Lão, hay cưỡi lừa như Xevantex hoặc trầm ngâm như Suzuki rồi rãi với những bức tranh nhiều màu đen, vì hiện giờ tôi đang phải sống thực tại: một đàn trâu, một hương lộ trái nhựa và nếu phần cuối đời đã có một ông cha xứ, xúng xính trong bộ áo dài xoè đen, trên cổ vòng thêm một miếng nhựa trắng duyên dáng như một chú chim sáo. Tôi không thể là người trở lại Plassan mà cũng chẳng phải Didorô.

Phải hài lòng với những cái nắng cháy người, phải chấp nhận những cơn mưa run rẩy trong mảnh áo mong manh giữa đồng không mông quạnh, không nhà không cửa chỉ có khóm cây bờ bụi. Cái khổ của những người lính chế độ cũ rã ngũ, sau khi tù tội được thả về, nhà cửa tan nát. Nói thế chứ chính tôi cũng chưa từng được nhìn thấy dung nhan của người cha xứ có vị thế, và nghe nói có thể cứu vớt được linh hồn người khi chết nên tôi nghĩ, cũng có thể là cái phao cho cuộc đời mình làm cho yên tâm rằng cuối đời tứ cố vô thân cũng còn có chỗ để mà hy vọng.

Trời đã vào chiều màu vàng của nắng quét trên ngọn cây, lưng tôi đã đầy cộm mồ hôi, tâm hồn trong trạng thái mơ hồ sau bữa cơm có rượu, sự phấn khích tràn lên, tôi cảm thấy khoẻ mạnh hơn bao giờ, ngoài sự sống bình thường này như còn cần muốn một điều gì không rõ nét, tôi cảm thấy mình trống vắng quá; nhưng vẫn phải vỗ bụng ngực tự hào là kẻ chẵn dất; đối với đám trâu đen này, tưởng là dễ trông, dễ coi, nhưng đừng làm, có đũa chứng, có đũa lì khi gặp vũng, có đũa ốm đói khi về gặp chủ... tôi phải biết tâm lý từng con.

Quyền uy lên cao choáng ngợp làm trung hòa sự xấu hổ nên mặt mày của thằng chần dốt càng ngày càng dạn dĩ, tôi cảm thấy tràn đầy uy tín với tất cả, ngay cả với nàng. Nàng đã để ý đến tôi. Sự khiếm thị trái tim, tôi chợt nghĩ đến tôi đang áp ủ một hình hài thần thánh, tôi nguyện là kẻ chần dốt suốt đời dù chỉ để đổi lấy một tình yêu vô vọng không hình, một thực chất ảo. Chần dốt khác hơn kẻ ăn mày một chút, phải có sức mạnh với chính lũ trâu, chịu đựng với thời tiết, cam chịu vị trí của mình cũng là một đức tính không kém phần quan trọng, tự tạo trách nhiệm với chủ, uy quyền với đám đông, và cần phải có cái tôi cục mịch, chỉ huy hơn là lãnh đạo.

Có tiếng xe nổ phía đường rồi tắt hẳn. Tiếng gọi của một người con gái:

- Trâu nước, trâu nước ơi. Tiếng gọi tôi mỗi lúc một gần, và nàng xuất hiện. Một màu trắng chỗi lại màu xanh đồng cây, nhập vào đám màu đen, nổi bật hẳn lên sườn đồi, nàng đẹp thật giữa ngàn cây hoa cỏ, nàng túm quần kéo lên phía trên để lộ hai chân trắng thiên thần vấy đầy đất bùn. Tôi lên tiếng:

-Cô đi đâu đấy?

-Đi đâu nữa, ra đến đây còn hỏi. Nhìn nàng đẹp tuyệt vời nhưng trong tôi không nổi lên niềm háo hức dục vọng nào, tôi yêu nàng thần thánh, nàng là chủ nhân của tim tôi và là chủ nhân thực tế, tôi nguyện sẽ làm việc cho nàng suốt đời. Nụ cười của nàng hướng về tôi thoáng nét vui ranh mãnh, tôi không hiểu nổi. Nàng khẽ nói:

-Tôi đến gặp anh chiều nay muốn nói cùng anh một chuyện.

-Cái gì, sao cô không đợi tôi về nhà?

-Có quan trọng lắm không?

Nàng nhìn tôi tận trong mắt. Mặt thoáng hồng, cúi nhạt bông cỏ dại,

nói nhanh mắt chớp chớp:

-Ở nhà... thôi, anh đi tắm đi.

Tôi quay nhìn nhanh nàng, đứng dậy đi xuống vũng không quên mang theo gô đựng cơm để rửa vừa đi tôi nghĩ mông lung, những sung sướng vui buồn đang vây quần quanh xiết trái tim tôi ghen lại đầu óc tôi mờ đi. Tôi lao xuống vũng, như một con trâu ngâm mình trong nước, vũng nước hạnh phúc ân ái tràn ngập trong đời mình bắt đầu từ đây, tôi được cô chủ đàn trâu thân mến cách riêng, thành thật đang hiện diện trong một cánh đồng bao la không một bóng người về chiều, tôi không ngờ nổi. Áo vắt vai bước lên bờ chờ ráo, trên tay mang theo gô đầy nước để nàng rửa chân:

-Anh có thể giúp em một chuyện.

Nhìn thẳng vào tôi nàng hỏi.

Không phải suy nghĩ, tôi chẳng có gì để phân vân cả. Tôi mạnh dạn:

-Cô cứ nói.

-Thật chứ, anh thề đi, không thay đổi đấy.

-Vâng xin cô cứ nói, tôi thề với cô, xin sẵn sàng.

-Thật không anh?

Nàng đưa mắt thật âu yếm. Tôi dúm người lại như ếch gập rần. Nói chừng như không kiểm soát được:

-Thật, tôi giữ lời.

Tôi có thể nghe, lắng nghe và chấp nhận mọi điều kiện, bởi vì... Tôi cúi xuống nhìn thẳng vào mắt nàng. Nàng hỏi ngay:

-Anh nhận?

-Tôi nhận, nhưng ta về đã, mà này cô có ân hận vì phải nói ra điều gì không?

- Không.

Nàng nắm và níu chặt lấy tôi như bà già vớ được kẻ cắp, kéo thật mạnh, tôi ập xuống như cây to bị một cơn bão cuốn theo chiều đổ trên nàng....

Đàn trâu lục tục tự kéo nhau về theo con đường quen cũ, khi đã vắng bóng người chăn.

Quyền uy tối thượng của người chăn, là những ruộng dưa, nương bắp, vườn mía và những củ quả trong khu vực, nhưng từ khi một hiện tượng lớn xảy đến trong đời, bỗng đổi tôi trở thành người bảo vệ nương rẫy một cách có hiệu quả, những sản phẩm của nương rẫy tự người mang đến cúng quả vì họ sợ bóng sợ gió, có những người dẫu chồng con đem cho nhiều hơn để tìm hậu hạnh, vì trong những vùng đen vào đêm làm run sợ những người yếu bóng vía, tin ắp vào thần thánh ma quỷ. Nàng điềm điềm nói với tôi:

-Thế ra trâu nước cũng giúp cho xóm làng bình yên.

Nàng nói ngạo tôi. Mọi người chấp nhận tôi không mấy êm đềm, họ trở thành những tín đồ phản kháng. Phải là người cơ hội? Tôi mới đủ can đảm sống thừa hưởng.

Ý quyết định ra đi đã thôi thúc từ lâu, vì tôi không muốn bị những ưu đãi nó vây quện, một người đàn ông tự trọng để nghe thiên hạ bàn tán thàm thì, tôi cảm thấy như bị ức chế từ trong cơ thể, bữa ăn, giường ngủ, dục vọng tham lam, ngày càng rúc rĩa gặm nhấm rồi quay về vị kỷ. Kể từ ngày ba mẹ nàng mất, nàng là đứa con độc nhất, nếu nàng muốn chung sống với tôi thì không bị gì ràng buộc, vị trí của bao chàng trai dòm ngó cần chiếm hữu, lời tôi nguyện sẽ sống bên cạnh nàng suốt đời, nay muốn thay đổi, bởi như có mang một tính nết của chuột hay nghi hoặc, bởi một ám ảnh không tên, phải chăng nàng muốn làm đám cưới ngay, gấp trong ngày tới. Tôi cực kì

đăm chiêu khi nàng nói:

-Em nguyện sống yêu thương kính trọng anh suốt đời, vì không người con trai nào vượt trên anh.

Lúc này tôi đánh mất tôi, tôi lọt vào giữa tự trọng, cuộc sống và người tình, trần trở với bản thân mình, có thể tôi mới hiểu người chần dốt như thế nào mới đủ dày dặn ngòi nguyên được trên vị trí, làm mọi người hiểu lầm là kẻ nghênh ngang tự phụ, thôi kệ, bào chữa cho mọi thường sự trên đời này không cần, tự nó cũng đã có một ý nghĩa một lý nào đó, chung qui nó cũng là một tham vọng. Tôi cúi lại nhìn mình, với những phần tuổi cuối đời tính toán suy nghĩ, có lẽ phải trây, lại chễm chệ trên lưng con trâu to khoẻ vào buổi sáng ban mai lúc màn sương còn phảng phất, cứ cho đó là lời đính chính thay cho sự xác nhận: tôi yêu nàng, lại chấp nhận quyền chần dốt, tất nhiên mặt sẽ ngược lên hiên ngang đối mặt với khen chê, để được nhìn lại đồng xanh triu mến, để được xoá lấp tên kẻ tứ cố vô thân thềm cuộc sống đầy đủ thiết yếu, nhưng chính là vì tôi yêu nàng, tôi nhắc lại một lần nữa, người con gái giản dị, dịu dàng thành thật, nàng đã cuốn hút tôi trong quỹ đạo, tôi từ bỏ hẳn ý tưởng ra đi để ở lại với phận hiện hữu, như cha chánh xứ không nở lòng nào rời khỏi xứ đạo, nơi do chính mồ hôi mình đã đổ dù trái ngược với ý nghĩa tu trì, như tôi vì một hàm hồ cố chấp trên đời chiều nào, lúc quên khuấy đàn trâu, trên bộ ngực nàng, thoáng nghi hoặc nhỏ, cho tôi cảm tưởng hụt hẫng, tôi tự hứa trở thành một tín đồ không bao giờ biết phản kháng, dù sau này nắng mưa bất thường, đối với tôi trở thành trung hòa khi thấy mình công kênh. Nắng vẫn xuống nóng rát hơn không còn lý tưởng như buổi sớm mai, thân yêu và hiền hòa.

Lời thánh :

*Những cái đạo đức giả hình ngục tạo
Nên trốn về vũng lầy thuở thời thượng nguyên sơ
Nơi có dơi bay, quạ, tham vọng và mơ ước tà
Sau này có hy vọng thoát kiếp mọt sùng thiên vị
Anh chỉ nhớ trong lòng ngực em
Là nơi duy nhất chỉ để dành phần đất cho người.*

Trưng Túc

*Lời ghi trong tim cho bạn bè với số phận
mình trong cuộc chiến tương tàn nổi da xáo
thịt. Hãy rũ bỏ tất cả, xây dựng lại dân tộc.*

-Trung sĩ Nguyễn-vũ-K.

-Có mặt.

-Trung sĩ nhận lệnh với một toán bảy người tảo thanh vùng X.....!
Người sĩ quan cấp tá ngồi trong cái ghế quay của Mỹ, cái bụng tựa
cái thùng úp dưới ngực, một cái bụng đầy rượu bia thịt thà, một khối
thịt nặng nề như không đứng lên nổi khỏi mặt ghế. Một thứ sĩ quan
dốt, cấp tá ngu, ở lâu lên lão làng, vừa nói và chỉ lên tấm bản đồ ra
lệnh cho toán chúng tôi đi kiểm tra thuộc khu vực vườn tược cây ăn

trái của một số hộ dân vùng gần đường cái lớn.

Vừa rời nhà giam cải hối, thất đại đội tổng hành dinh tại bộ tổng tham mưu, nơi nhốt giam tôi và những binh lính bị kỉ luật. Tròn ba chục ngày, tôi thất thểu về sam, được tắm rửa và nghỉ ngơi đúng hăm bốn tiếng. Tôi lơ lửng nộ xung với sự bị phạt giam vì tội binh sĩ viết bài phản chiến, tôi không muốn mị thời hay nịnh ai ra mặt lúc này.

Thực tâm hồi đó bản thân tôi thường hay phản kháng tất cả những gì không vừa ý, dù ngay cả với cấp trên, và bạn bè thường hay khuyên nhủ, với cái tính khí thất thường, tôi vẫn bỏ ngoài tai, lơ đãng, nên mình đã hại mình. Tôi nhớ cái tật mình thường hay ngêu ngao:

- “Tôi sung sướng được làm dân đất Việt. Chiến thắng nào bằng chiến thắng điện biên”. Hay là “Em ơi đừng ham đô la, lấy chồng ngoại quốc làm chi, còn người được mùi rạ non, hơi ngái đất, hay hương đồng nội, đêm đêm còn nghe được tiếng súng ak ru vọng thì còn được thấy đất tổ quê nhà”.

Tôi không thể nào quên được, những câu thơ của loại thơ phản chiến và khởi chiến tranh chính trị khoác cho loại thơ ca tụng chiến thắng của Việt cộng.

oOo

Vùng X là một vùng miền cây trái ngọt lành của miền đông nam đất nâu mướt, vùng bưởi thanh, sầu riêng, và mít tố nữ. Quân đội Mỹ chiếm cứ khu vực để lập tiền trạm, và dùng nơi xả đổ rác rưởi. Ngay gần ngã tư đường, là cửa ngõ giao thông về phố. Trên thực tế là nơi giao lưu, mua bán đổi chác, đủ mọi thứ vật dụng trên đời giữa dân và bọn lính mũi lõ.

Chúng tôi có nhiệm vụ hầu hạ canh chừng những ông lính vua, sợ bị

bắn sẻ, cài lựu đạn, sát hại hay bị đầu độc, hoặc tấn công bất chợt. Phân công xong bốn điểm tuần vòng ngoài, tôi và hai anh em còn lại chậm chạp đi sâu vào bãi rác.

Một vườn cây đã được khai hoang trắng dăm sáu mẫu làm thành bãi đổ rác. Một cái hố sâu dài như một đoạn mương lớn đào bằng một loại xe cơ giới đặc biệt. Phía trên bờ hố không xa, hàng chục chiếc cà gô nhà binh Mỹ đang xả đổ rác, lính Mỹ đi theo cũng nhiều điều lách có tiếp giáp với dân mua bán trao đổi những thứ cần thiết.

Sau này tôi mới biết những rác rưởi này đã có những người thâu mua lại hết. Những gỗ ván, thùng súp dư, thực phẩm quá hạn, hoặc những gì có thể dùng được đã có sẵn những xe tải đậu sẵn chuyên chở.

Đến gần hơn tôi thấy nơi đây người đông và thật sống động. Chung quanh khu rác đã được phát quang cả một khoảng rừng chồi, sát những lùm cây, những hàng quán di động hay loại hàng gánh, không thiếu một loại thứ gì, từ cơm phở cho đến kẹo bánh, thuốc lá, nước uống, lon chai, các dịch vụ như hớt tóc, giặt ủi, rửa xe, lau mặt đồng hồ, đánh giày, hớt tóc, đổi quần áo, bán nước đá cây, bán bài lá, hình khỏa thân, hình sex kiểu, thuốc lá được đồn sẵn bạch phiến, kiếng mắt, mũ, lược, thậm chí cả bao cao su.

Sinh hoạt khu sở rác nhộn nhịp như một khu du lịch, tất cả vật dụng cần thiết sử dụng thường ngày đều có thể đem bán hay đổi chác với bọn lính đồng minh, quần tụ chung quanh khu đổ rác, chen trong những bụi cây tránh nắng.

Những nhân vật chủ chốt tham gia đấu thầu thu mua rác có cả cấp tướng tá.

Những chuyện lạ có thể như vật dụng trong túi sách đồ bỏ của một

lính Mỹ chết trận như súng con, tiền đô, súng gãy hư, thùng rác có một chiếc đũa người, một cái thùng sắt kín không biết ở trong có vật gì khi về nhà mở ra toàn là súng con địa bàn, một vài chiếc xe jeep móp méo bỏ nằm ngổn ngang, những ngàn ấy thứ đã đủ lôi cuốn biết bao người. Tôi nghĩ những vật dụng đồ bỏ phí phạm do lính Mỹ sử dụng thuộc vào tiền viện trợ của một quốc gia mà người dân được viện trợ sau này phải gánh chịu món nợ này. Trẻ con xúm xít lăn xả vào dành giật những thứ mà nhà thầu phế bỏ, như quần áo, mũ mền của những binh lính chết trận, hoặc chúng vớ được một hộp lon quá hạn nhưng chưa phòng nắp, chúng chẳng ngại ngần mở ra ngửa cổ dốc thẳng vào bụng, hoặc dành dùm mang về nhà, vật dụng còn tận dụng được sau đó đem về giặt rửa sạch chỉ vài ngày sau những món hàng này bày bán đầy ngoài đường góc phố.

Đói đầu với công việc, tôi không biết phải khởi đầu từ đâu. Tôi cúi đầu xuống suy nghĩ về sự nghèo đói cùng khổ. Chậm rãi tiến sâu vào trong lùm cây tránh nắng.

Vườn măng cụt và chôm chôm trước đây cây trái xum xuê nay biến thành vườn hoang xơ xác nhìn thấy mà đau lòng, bị chiếm dụng thành nơi trú nắng người qua lại dày xéo tan tác không phát triển nổi. Tôi đưa mắt nhìn khắp. Vườn cây tan hoang vì đám đông, vì bãi rác, vì sự xâm nhập của quân đội đồng minh.

Tôi ra dấu cho hai người bạn theo đội hình tiến sâu theo tiếng động trong lùm.

Sau tiếng quát :

-Tất cả đứng im giờ hai tay lên.

Một cảnh tượng trắng dã trước họng súng. Thằng Mỹ đứng trần trụi tông ngồng trên người như cưỡi ngựa. Tôi lấy làm lạ không biết nó

có hiểu tiếng tôi nói nhưng cũng vội vàng giơ hai tay lên khỏi đầu. Một cô gái trần truồng đang nằm dưới đất ngời bật dậy gập người cũng giơ tay về phía trước, để lộ đôi vú trắng nõn rất đẹp. Một người bạn thủ canh quay hướng ngoài ngoắc tay ra hiệu một người tiến sát ra lệnh cho phép mặc quần áo. Miệng thằng Mỹ làm bầm gì không rõ, ra dáng van xin. Mặt tôi nóng bừng. Một ý thức có thể là ý thức dân tộc hảo xộc đến như người điên. Tôi quật thật mạnh một báng súng trường vào mặt thằng Mỹ, nó kêu la ầm ĩ, quy xuống ôm mặt, nhưng nó chợt nhớ còn đang trước họng súng, nó đứng phắt dậy tay vẫn giơ cao khỏi đầu, nó khóc. Mặt nó sưng vù, máu miệng tràn xuống ngực làm tôi bứt giận phần nào.

Tôi quyết định đến lượt cô gái. Tôi không cảm thấy một chút tiếc thương nào. Tôi nói giọng gằn như khít chặt hai hàm răng:

-Lại đây.

Thấy thằng Mỹ bị đánh. Cô gái đang mặc quần áo run lập cập, mặt tái mét, đôi môi nhỏ xinh vô cùng ngả màu khói tím tím, nói lắp bắp, giương đôi mắt nảo nùng nhìn tôi, hai bàn tay khum khum tròn ôm vào nhau hướng về phía tôi người cúi xuống, như đang cầu khẩn một vị thần:

-Em xin lỗi thầy, thầy tha cho em.

-Cô đâu có lỗi gì với tôi. Cô đẹp như một bông hồng. Người con trai nào nếu được nhìn thấy cũng đều mơ ước, cô không tạo tìm được việc làm nào khác sao? Mà phải ra nông nỗi này?

-Nhà em nghèo mãi tận Lộc-ninh, Đồng-xoài, xứ em đã bị bom đạn tan tác, nhà cửa bị san bình địa không hòn đá nào trên hòn đá nào, tất cả mọi người và gia đình em chạy loạn và rồi bị dồn dân trong trại tiếp cư ở chùa gần đây.... không kiếm được việc nào làm, buộc em

phải kiếm sống phụ giúp cha mẹ già và một lũ em....tại chiến tranh đã đẩy em, mọi người ra nông nỗi này.

Tôi gật gù mắt hoa lên. Cơn nóng giận lên tột đỉnh vì những lời bào chữa.

Tôi ra lệnh cho bạn thu giấy tờ thằng Mỹ. Phần tôi, tôi nhìn cô gái thật kỹ để cố tin những gì vừa nói. Đây là hậu quả của chiến tranh. Hai bên dù chính hay tà đều phải nhận phần lỗi về mình và trả lời với dân tộc. Tôi nói nhỏ hơn với cô gái:

-Còn cô đưa giấy tờ....Cho người gọi cái anh chàng chờ cô.

Một lát sau . Tôi đọc kỹ:

-Nguyễn-thị-ngọc-Hạnh, mười chín tuổi, cha Nguyễn-văn-Bắc, năm mươi tư , mẹ Võ-thị-Nam.

Đối diện với anh chàng ma-cô chờ gái. Tôi hỏi trích thượng:

-Giấy tờ...? Nhà mày ở đâu? Sao không lính tráng gì? Đây là khu quân sự mày biết không?

-Dạ biết, em ở Long thành, đang đi học.

-Đang đi học ?

Tôi nhìn quét thật nhanh. Cơn giận tràn lên, nhanh như một tia chớp, tôi động báng súng lên mu bàn chân nó, nó hét lên như bị thọc tiết, lăn lộn trên đất ôm lấy mu bàn chân sưng phồng to như chiếc bánh tiêu. Ý định của tôi cho nó về làm ruộng :

-Bỏ nghề đi nghe mày.

Cô gái thấy tiền đồ không sáng sủa, bám chặt lấy tôi van lạy. Bạn tôi cũng lên tiếng khuyên nhỏ:

-Thôi anh, vậy được rồi.

Bản năng thú vật trong tôi nó trỗi dậy. Cơn uất tràn lên ngực làm tôi muốn ngưng thở. Tôi biết tôi sẽ bị trả giá sự việc này. Tôi nói như

muốn nói với chính đứa em gái:

-Bây giờ mày có vĩnh viễn từ bỏ nghề này không?

Tôi biết rất rõ, dù đây không phải là phận sự. Phần việc của ngày hôm nay là bảo vệ khu vực cho khỏi bị tấn công, đặt mìn, giết Mỹ, chứ không phải chúng tôi được quyền xử lý tính chất xã hội. Vậy là tôi đã lạm dụng quyền hạn xâm phạm đời tư người khác, cố ý đã thương gây thương tích.

Không biết hư hay thực, cô gái trả lời:

-Dạ, dạ .. em bỏ.. xin tha cho em lần này. Em hứa, .. em hứa, hiện tại em không nơi sinh sống lại không thể về quê, em trốn bỏ nhà chưa được một tuần lễ, nếu không tin anh cứ đến trại tiếp cư, có cả gia đình em và ba mẹ em chưa biết em...

Có lẽ vì sợ quá, cô gái nói thành một chuỗi dài không kịp thở.

Làm sao tôi tin được trong một thoáng đời. Tôi hỏi, thật sự như một đứa em gái:

-Vậy thì tao đánh dấu lời nói ngày hôm nay được không?

Cô gái không hiểu ý tưởng khôn nạn của tôi, chăm chăm giương đôi mắt đẹp to nhìn thẳng, tôi thoáng thấy nét đau khổ thánh thiện của con sóc con, đại đột gật đầu. Tôi như con trâu điên. Một nháy mắt.

Tôi đã man quật ngược bóng súng từ phía dưới đi lên thật mạnh lọt hẳn vào giữa hai chân. Cô bùm chặt lòng ngòai bệt gục xuống, một vài giọt máu rơi trên đất.

Tôi lẩm bầm với sự từng trải đời quá ít ỏi và thậm chí quá khát khe, phiến diện hẹp hòi, tôi nghĩ đơn giản rằng ít ra thì cũng bỏ nghề nửa năm.

Tôi định đưa thằng Mỹ về phòng xử lý, nhưng lòng riêng tôi quá ân hận đã tàn nhẫn với cô gái. Từ lực trong đôi mắt cô gái lúc van xin

vấn lẩn quẩn trong óc. Lòng tôi rũ xuống. Bao nhiêu hung hăng chuyển hoá thành ăn năn. Tôi dồn hết căm giận, của sự nóng nảy ngu muội sang thẳng Mỹ. Tôi gọi một người đàn bà.

-Bà giúp tôi lục tất cả những gì cô bé có đưa cho tôi, xong đưa cô ta khuất trong lùm, băng bó giúp cho cô ấy dùm.

Tôi thoáng tin phần nào lời cô gái. Trên gương mặt còn thoáng nhiều nét e lệ.

- Thừa anh bị động, những đám kia rút trốn hết rồi.

Tiếng nói của bạn lôi tôi về thực tại.. Nhìn về phía trước.

Theo hướng tay người bạn, hàng chục xe chở gái chơi rần rật chạy ngoài đầu đường như bị ma đuổi. Tôi thấy đã sai lầm với công việc và sự non nớt của mình, tôi không tưởng nổi một bầy buôn bán ê chề. Một khốn nạn của một quốc gia.

Tôi là một con én không làm nên mùa xuân, một con én đơn độc. Bùn ngùi dâng lên. Tôi cảm thấy dồn ứ nơi cằm, nơi ngực. Tôi cúi xuống tránh đôi mắt khi cô gái được người đàn bà dìu trở lại. Quay qua cảm ơn người đàn bà, ra dấu cho người đàn bà và chàng thanh niên. Cô gái khóc.

-Xin tha cho em, em tìm việc khác làm ăn?

Bà già đi khỏi. Tôi nói với người thanh niên:

-Hôm nay tôi để chú về lần sau tôi gặp, tôi bám chú mày ra từng mảnh.

Người con trai rớt rít cảm ơn, khập khiễng nhưng cũng mừng rỡ ra mặt:

-Xin cảm ơn anh, em về.

Lời cảm ơn thật khó chịu. Lẽ ra không nên nói lời cảm ơn này. Tôi nói với chàng trai:

-Nhưng còn tiền đưa hết cho cô này, tình nguyện không bắt buộc.

-Vâng, vâng.

Người thanh niên gạt đầu đưa tiền xong mở hết bóp như xum xoe chứng minh, vội vàng nổ máy xe, gác cái chân đau lên trước rồi phóng đi gửi lại nụ cười tài nhả nhó. Tôi hỏi và nhìn trân vào cô gái, ánh mắt có từ lực:

-Bây giờ cô hãy ráng giữ những lời gì cô vừa hứa? Và đi đi.

Tôi chờ người bạn giao thẳng Mỹ cho MP xong trở lại. Chúng tôi đi sâu vào thánh địa, nơi mà cả bọn chấp nhận mua bán đã tháo chạy vì chúng tôi ngáo ngác lần đầu nhận việc.

Những đứa thanh niên chúng tôi chỉ là những nghệ sĩ nhạt màu trong hỗn độn trơ tráo của cuộc sống đậm đặc vật chất, mang theo những mơ ước vá trời tưởng tượng rằng mình đã đủ sức khuynh loát ảnh hưởng, nhưng thực tế là những hơi hợt bông bột xung quanh một cuộc sống hoàn toàn vật chất, luôn tạo ra những âm vực quá lý tưởng, những tơ màu hồng xanh không chân thiết với sáng tối, lênh bênh dập diu tạo sóng mơ màng, chưa can đảm ngồi yên nghe âm thanh thính không rúc rửa khớp gối, mắc mớ với những đong đưa cánh bóng dao động, phảng phất ngọn gió mạng không gian, rung rinh với thiên nhiên tự truyện, nào ngờ cuộc đời biến thiên tục tằn buôn bán đầy dẫy cả những sâu kín, nhân sinh quan trực nhật.

Hệ thống suy nghĩ thánh thiện của tôi đã lung lay. Tôi nghĩ về cô gái. Không lẽ mình lại tin một con đĩ mất rồi? Tôi không nghĩ mình nghĩ sai. Ở khoé mắt cô gái tôi thấy một cảm quan thật giữa người và người. Tôi thần thờ nghĩ về mẹ và những đứa em gái ở nhà, một vùng quê xa xôi, hằng ngày với những bữa cơm dưa mắm.

Tôi bừng tỉnh hẳn khi đi sâu thật sâu vào phía trong đám rừng cây.

Một cảnh tượng thừa đầu đời đến nay mới gặp. Có thể dù bây giờ hay bao nhiêu năm qua đi nếu khi nào nhớ đến vẫn không bao giờ xóa mờ .

Ôi lạ chúa. Trên những cây chanh, cây xoài trĩu lá của cánh vườn xưa kia mật ngọt, dưới những đám cỏ hôi bên cạnh đường đi, những lối mòn đầy những vết chân người, những đám lau hay bụi cỏ đuôi chồn, hầu như khắp nơi vất vờng chi chít những bao cao su, ca pô. Những cái đậy ném vất lên khắp cành thấp ngọn cao như điểm thật nhiều hoa màu trắng. Thật khủng khiếp. Nó vừa cho ta một con số vượt tầm mức trí óc non nớt của tôi làm cho tôi hiểu thêm những nhu cầu cần thiết của con người.

Đảo một vòng cạnh những đứa bé gái khoảng mười ba mười bốn tuổi lăn lộn vấy bẩn thân mình trong hố rác để dành giặt thu nhặt. Tay trần giữ những chiếc bao cát bám những chất lỏng nhầy nhụa hôi hám, gấp gọn lại. Trong lòng chợt nảy sinh những ý nghĩ không trong sạch nhưng chân thật. Khi những bé gái mai đây trở thành những thiếu nữ với hoàn cảnh tội nghiệp?

Tôi thông cảm cho cô gái.

Ngồi trên chiếc xe jeep. Tôi có ý định đuổi theo cô gái. Tôi sẽ đưa cô về trại tiếp cư, tôi sẽ gặp cha mẹ nàng và nhất định tìm giúp một công việc làm, để bù đắp lại những sai sót do nóng nảy của mình. Tới gần trạm kiểm soát. Vẫn không thấy bóng dáng.

Chợt một người quân cảnh giơ tay chào quân kỷ:

-Trung sĩ Nguyễn-vũ-K...Số quân... bị bắt với tội danh: Cố ý đã thương gây thương tích.

Tôi không phản ứng lấy một chút, cũng không ngạc nhiên, điều này tôi biết trước sẽ phải đến nhưng mau lẹ hơn ngoài dự tưởng của

mình.

Tôi thà xin lỗi cô gái cộng chung với niềm nuối tiếc không xây dựng cho một người.

Đầu óc tôi lúng túng mãi với vườn xưa kia là quả ngon trái ngọt.

Dưới đất những dấu vết chân người len lỏi trao đổi thỏa mãn cần thiết.

Trên những cành xơ xác lá treo vắt như những bông hoa trắng, như những mái đầu đầy trứng chấy phiền muộn.

Uống rượu với hũ mắm

Mỗi gia đình đều ẩn chứa trong ngay chính nhà mình một sự việc tranh chấp, khen chê, xung đột giữa tính nết, giữa tiền, tình, và bao đan díu với nhau trong cuộc sống tôi thường gọi là những hũ mắm, kể cả giữa cha con, anh em và ngay cả với mẹ già nữa không chừa bất kỳ, dù rằng chẳng tha thiết hay vẫn giả vờ tha thiết vì mẹ hoặc cho có vãn..và..vãn...

Kể cả một Lm cũng hòa theo dân tín đồ xin, bêu riếu người chủ miếng đất đang trong vòng ý muốn của bao người muốn rộng rãi con đường mình đang sử dụng và bắt chẹt làm Lm cũng phải hòa theo

nói, xin, làm cho chủ nhà xuôi chiều mà ngả theo ý đám đông, tuy nhiên dù đám đông chưa chắc đã là phải. Lẽ ra một linh hướng thì không làm thế nhưng sự việc trở nên trở trêu hơn.

Bắt đầu từ đâu nhỉ, mấy anh em nhà kia đánh nhau vì miếng đất, còn thằng bên sát cạnh nhà vì tiền xây mộ của mẹ. Thằng em nói:

-Thì anh cứ xây xong rồi mình chia đều cùng chi trả. Một người tiếng đàn ông xen lẫn tiếng the the như phụ nữ và giọng như thiếu hơi:

-Thì chúng ta ba bốn người cứ thuê xe taxi đến vào ngày đưa khi ra phần mộ, về sẽ chia đều mọi người một phần taxi, chứ bao nhiêu dũ zậy. Nhưng đến giờ phút cuối không thêm đi đám của ông anh con bà chị nữa. Cái nữa là tiền ai ứng ra để xây, rồi bao giờ trả.

-Thế chú định sắp xếp đó chứ. Theo thời thì tiền trên hết cái đã rồi muốn ra đâu thì ra. Cha con còn chưa bảo ban nữa người ngoài, mà lại là anh em cả, miễn sòng phẳng như vợ mình xưa kia, dù nay mò đã xanh ngọn cỏ, chắc phải trả như tên của chính thằng cháu mà chính bố đã đặt tên Dương Tri Thiên. Chú điện tử nói:

-Vậy cho nên ngày nay nó đang tưởng là con của trời tha hồ mà muốn gì tùy ý.

-Tùy anh còn sao cũng được, và nữa ai ứng ra chứ, trong lúc bây giờ tôi không làm ra đồng nào, tuy nhiên cũng chẳng nói rằng là do nền kinh tế thế giới ảnh hưởng. Thường người ta dựa vào những câu nói có ích nhưng vô bổ. Nâng ly cà phê vừa ngấm một ngụm rồi nói tiếp, cũng ý muốn châm chọc cho xấu hổ bởi cái tính nóng nảy xấu nét của tôi:

-Chú còn nhớ một két bia đồ không? Không đợi trả lời nói tiếp:

-Làm xấu hổ, của người lại mời người khác đến uống dùm ư. Ngồi

ngắm nghĩ vài giây rồi đưa nháp hơi và nói, mặc dù mặt chú vẫn
trông tráo:

-Theo lý. Đúng ra của người chẳng chấp nhưng mình vương vất làm
chi, có đó thì uống, nói đúng với anh thật chú chủ ấy cũng chẳng để ý
chi, vậy người khác để ý chi lại nữa chính là anh ruột nữa cho rách
việc. Người đối diện nói:

-Nhà em có thằng cũng vừa đi lên một ông cha trên LĐ học bùa ngải
gì về rồi dở quẻ, nó làm bà già xong đến em.

-Làm gì.

-Thuốc bà già xong tra tấn đến chính cái thằng anh đáng thương là
em.

-Thế bà có bị sao không.

-Bụng chướng nhưng chẳng sao, đã có lính của em rồi tự mình lại
thuốc mình.

-Chú cũng nuôi bùa chú ư.

-Không có lính của em, thì em đã chết hết từ lâu.

-Vậy chú còn theo đạo TCG làm gì nữa. Giận quá mất khôn nên nói
mất nhìn thẳng:

-Anh không biết đó thôi chứ, em đã từng trải đời và còn bao nhiêu
nữa em chẳng nói ra chi, nhất là chuyện người. Kể cả chuyện “ba
sao” ba Thảo đến nhà em vào tết, em cũng chẳng chấp nhưng em đã
chấp thì chỉ có nước xuống lỗ.

-Chuyện chú, chú còn chưa xong nói chuyện người chi nữa, thế có
giấy chứng thương không.

-Có chứ còn nguyên kia, bị phổi, cái chân của em anh cũng nhìn thấy
chứ ạ.

-Những hũ mắm trong nhà nào cũng đầy ắp.

-Xin làm người đại diện cho bất kỳ ai nhờ trong đám đình, thì ít ra cũng che chắn được vài đồng tiền mừng, vì thế nên khi có người trong nhà nhờ làm đại diện cho đám cưới của con, cháu, nói đến việc các chú bác ra cho các cháu chào là cẩn thận, cần lúc đó ta nên bỏ, làm như mình quên đi là có lợi đôi đàng đáng chú ý và tưởng bỏ ư. Ngưng vài giây nói tiếp:

-Nhất là khi có anh hay chị lớn đã đi đến phúng điếu rồi thì zô hòng, thì mình tự miễn. Tránh bao nhiêu phiền nhiễu từ ăn uống, xe cộ đi lại, tiền phúng điếu nữa chứ bộ. Trong phim “đánh cắp trái tim hàn đống” có câu, bàn chải đánh răng và đàn ông là không thể chung, còn tất cả đều bình thường. Vẫn nói thêm:

-Mình không quan trọng chữ tình anh em bà con làm chi, vì mình đã bán đi mất rồi, rắc rối thêm chi chữ anh em chú bác, chỉ tổ gặm tiền tài mình chứ chi, ta phải tính gì có lợi trước đã. Cũng như vụ việc lo cho cái vụ anh T con bác K ở PL làm gia đình anh anh N bán ti vi ti vung, xong đưa ngay cho thằng em nói lo cho, vẫn giữ nhót nguyên trong trại giam huyện TH, và chỉ rử rê thằng lính c/a thường, không có trách nhiệm gì cho cam, coi trại giam, làm tốn tiền vô ích, vẫn giam giữ như trước, chủ xe thấy vậy lo cho đến xin chuyển về ĐN thì được tha ngay hôm sau, cũng biết xấu hổ bèn phải thế cái máy may hiệu sinco VN và dăm cái mic cũ mềm mèn, vài cái loa rách.

-Tuy nhiên đừng sống theo phong tục như anh, em, họ hàng mà còn cần phải tính toán, chẳng hạn như đi đám cưới của chú T thì được lợi cái ăn nói thì họ cần mình, còn với cháu thì mình chỉ cần cho thằng con đi đại diện là tốt nhất, lại nữa vừa đỡ tốn tiền mừng lại tốn cả tiền xe. Nói cho đúng dù sao tôi cũng đã quá từng trải cuộc đời nên cho dù sao tình nghĩa cũng chẳng qua tiền, quyền. Chú em rể tự

nhiên thân thiện hơn mọi hôm nói chỉ đủ vừa nghe:

-Họ chẳng lợi thì mình lợi, có lẽ từ đó làm thoái hóa cán bộ hơi nhiều vì họ thiếu thốn lại phải tính sao cho có lợi.

-Nay nhân dịp vào ngày giỗ ông cụ đó, tiện ngồi đây có chú Triệu nữa.

-Tôi có uống rượu đâu mà ngồi.

-Mời anh cho vui nhân ngày giỗ bố.

Chiếc bộ salon bằng gỗ thông thưa thớt nhìn đã thấy muốn đau cả chỗ để ngồi, nhưng vì lịch sự tôi cũng ngồi xuống. Có tiếng nói vang đến vẻ như có học, văn chương chữ nghĩa, sau mới biết tiếng nói của ông cha:

Sống trên đời ăn miếng thịt chó

biết xuống âm phủ biết có hay không.

Tôi không làm dấu như đạo dòng, đạo gốc tôi so dưa gắp ăn thật tự nhiên, cũng vài người chẳng ai lấy làm lạ cả vì biết tôi vẫn thế. Thành cháu mới còn nhỏ bước vào nhà đã phát tiếng tướng lên:

-Theo con hệ quả của gia đình này may ra có được cha Triệu cũng là may lắm rồi bố mẹ ạ.

Tôi chợt nhớ đến anh bạn bên Úc chủ trương trang web buichu.net trong đó có sự tiếp tay viết cho trang đó vài bài. Có lẽ hẳn đánh tuých tôi về việc chia buồn một ông anh mới qua đời:

-Quan bác chịu khó soạn lại cho chuẩn tôi mới có thể lên trang được.

Bèn trả lời:

-Cám ơn, nếu nhiệt tình tự ý sửa chữa theo ý chung của trang anh đó còn ý tôi thì anh biết đó sẵn sàng quá mà. Đừng nói đến như thế ngay bây giờ tận tình thì giúp cho còn không thì thôi vậy. Có tiếng hình như là kẻ có con trai muốn cho nó đỡ làm Lm nói:

-Chẳng cần gì, em sẽ bảo cái thằng kia nó lên trang cho cũng được.

-Thế thì tốt lắm. Nhưng đợi chờ cả tuần chưa thấy đi đến chỗ nào, nhưng thực tế trên mạng hàng hà sa số lo chi tôi đăng rồi. Chú em xen vô:

-Người ta nói ra về ta đây:

-Đời người có hai lần sướng là “một lần lấy vợ và một lần vợ chết”, tôi đang hiện trạng đó, tay nâng ly rượu lên rồi để xuống. Cha đứng lên chào và nói:

-Thôi em còn phải đi về nhà dòng đã. Mọi người cùng nói:

-Vâng cha cứ tự nhiên. Vừa bước đi còn quay lại cúi xuống hợp thêm miếng rượu móc túi đưa ra một trăm ngàn đưa cho bà chị, phải gửi trả chỗ bánh tráng vừa mua. Chú em nói và làm chen vô:

-Thì cứ đưa đây lấy chai rượu đè và nói, thì cứ để đây đã làm sao. Một hành động bủn xỉn, muốn chiếm giữ khi bất kỳ nào hể nhìn thấy tiến là chất bóp như vậy, đáng phi nhỏ và buồn cười thay. Chưa nhận thức bao giờ thấy hành động chán chường của mình thế cả. Chú học tró điện tử dù kiêng khem thịt cày, ngồi chút xíu rồi kiếm có thoái thác đứng lên ra về cùng lúc chú em nói sữ diện, tôi vừa ăn cơm bụng vẫn còn anh ách, cũng chẳng muốn ăn.

-Hôm nay như nhân tiện ngày giỗ thầy mừng năm tháng ba hàng hăm. LM nói:

-Sáng em cũng làm lễ cho thầy.

-Nhưng đừng cầu xin cho tôi mạnh khỏe thêm nhé.

-Sao vậy.

-Chán sống, vì bên cạnh những hàng xóm quá thân yêu.

-Cũng phải ráng mà sống chứ làm sao bây giờ.

Chú T nãy giờ ngồi nghe hai anh nói qua lại sớt ruột chen vào:

-Cái ông này hơi tý tính nóng. Cứ như em làm nhà ngoại giao lại tốt, có khi lại chẳng mất lòng ai mấy

-Thế chú biết người ta mời họp những ai không:

-Chắc lại mấy anh mới nhận việc của các sở ban về địa chất hoặc mới nhập học, nghĩa là nếu sai tất nhiên bị điểm kém thôi.

-Cũng đúng mà chưa hẳn, đa số là nghị gặt, nếu dùng chữ phản biện là đóng tuồng cho qua càng mau càng tốt. Suy cho cùng thật ra đa số con người thoát ra từ chế độ này chính lại là những kẻ lười biếng, kiết xác, nên họp và lại chính là những kẻ suy nghĩ về vật chất nhiều hơn chính những kẻ đã và đang sống trong ngục tù cực hình.

Để kết đoạn này tôi nhắc như lời của SEN quảng cáo trên truyền hình:

-Đừng bao giờ nói câu giá như, mà phải thực hành ngay một cách chân phương, và từ đó ta suy thêm những đoạn thiết yếu cho từng mỗi công việc, công đoạn, thời việc...

Cho dù cuộc sống vẫn trôi và những bữa rượu uống chung với hũ mắm trong nhiều nhà tù lâu thẳng hoặc mới xây đến, ta đừng đánh giá vội vã, phê phán, chê bai sau đó có khi lại chính ta đang bị rơi vào hoàn cảnh khổ sở hơn thì lúc đó ta tự ngẫm nghĩ với ta sao hay đem mặt mo cố hữu đối đầu suy tư.

Cũng như nhiều người đang thắc mắc tại sao bà V lại về nằm nhà con rể chết và nhập sàng tại đó, mà con trai, gái, còn nhiều cả căn nhà xây và sống xưa kia nữa, cũng chẳng về.

Hoặc là ý bà mẹ cố như vậy để cảm hóa đứa con nào đó nhớ những ngày ăn khoai, bo bo, nhất là bao ngày tháng sống cho một gia đình giàu có như đi ở tức oshin đó cả hai ông và bà vẫn chịu khổ sở như

vậy cho đến khi cháu nội vào Sư phạm.

Lời cầu nguyện với mẹ

*hỡi mẹ yêu dấu con xin
đồng tiền nó quý hơn miền thịt da
khổ đau trong mỗi một nhà
trái tim rướm máu chẳng thà người dung
em gái lập thân bị hại
mất nếp nề bại hoại gia phong
tranh chấp như thế sao đành
chỉ vì lợi, dục nữ thành mất nhau
cùng chung một nỗi cơ cầu
con xin mẹ cắt theo bầu đắng cay
người ơi những cảnh cơ này
thương nhau thì ít đầy nhau chi nhiều
lòng con quá cảm cô liêu
xin mẹ gìn giữ đất dìu lũ con*

thái san

Vãng Noãn

-Em đã nói là anh nên quên em đi.

Tôi nằm yên trên căn gác trọ này phải đếm được là từ chiều hôm qua. Một vài tia nắng hồng lọt qua khe cửa, tôi mới biết rõ là buổi sáng. Mặt trời lên cao quá độ cửa. Buổi sáng chúa nhật của bao chúa nhật, từ ngày chiếm cứ căn gác này. Tôi tìm kiếm những thiếu thốn trên cơ thể đầy tràn, nhục thể kéo lôi đắm chìm, tôi ôm chiếc mền độc nhất nhắm mắt lại, không thỏa mãn làm cau có. Tung chiếc mền tôi buông bỏ tất cả, tôi buông bỏ tất cả những mảnh vải trên thân thể, khoanh tay trước ngực như bảo thủ, thân hình được phản ảnh trong chiếc gương tử, tôi đưa tay tìm cảm giác từng vùng đất sôi sục, tôi nâng hai mảnh đất mát rượi xinh xắn tuyệt tác, một con thạch sùng rớt ngay dưới chân từ trên trần nhà giết chết ngay những khuấy động, sợ hãi, tôi chạy bay vào phòng tắm những giọt nước nhỏ như mưa sa, cũng chẳng xoá tan lắng dịu những thôi thúc trong lòng, những hạt nước phần đầu còn lạnh, sau tôi cảm thấy thân yêu hơn nhiều. Lau sơ qua những giọt nước trên thân thể, tôi chẳng muốn mặc lại những mảnh vải vương vãi thì những tiếng động được khởi xướng từ căn gác bên cạnh, những tiếng động mực thước, tôi nghe

như vậy được hơn một tuần nay, từ ngày tới trọ căn gác này khởi sự cuộc sống giang hồ. Tôi biết người khởi sự tiếng động là một người con trai. Tôi thềm nằm im trong chiếc giường vào những buổi sáng. Người kế cận lang bạt kỳ hồ trong những ngày thứ bảy người vẫn làm quen với công việc đều đặn triền miên. Một tuần lễ đến nơi trọ mới, những giờ phút hoang mộng đem đến cả một vùng trời cũ đang muốn xua đuổi, những lần hẹn hò yêu nhau vụng dại, được lần mò từ khoảng vùng trời quê thân yêu lan tràn xâm lấn đến nơi náo nhiệt, của con đường, của hè phố, của đèn điện sáng choang xanh đỏ hoặc nắng nặng hột xuống mặt thật của đời nếu từ căn gác nhìn xuống khoảng nhựa trải dài ngoằn ngoèo, cái phương tiện loài người giao tiếp nhau, chủ động, thụ động, hành động. Những vòng cao su được biến thành vòng tròn hình muốn, nối tiếp nhau làm xấu tốt cuộc đời tùy thuộc, những giảng mắc ấy tụ tập đưa tôi đến những những điều tôi muốn xua đuổi vào căn gác thanh tịnh nếu không có những tiếng động mực thước. Tôi cũng nhớ lại:

-Em nói anh nên quên em thật đấy nhưng giờ đây nhưng nhớ thế này. Bực mình nó đưa tôi ra khỏi đường, đi lang thang trên vỉa hè, vài cái cột điện, vài cái mặt công vỡ, những khu vỉa hè cao thấp như những cạnh tranh nhau chiếm giựt sự sống, chiếm giựt tiền bạc bằng những cách có hoặc không lương thiện. Ý nghĩ quên đi bị ray rứt bằng những khoảng nghĩ ngợi về người con trai mực thước trong mọi việc làm đều đặn.

Anh không cần biết đêm ngày là gì, khi chiếc đèn, bút giấy, cộng sự mê hoặc, anh ngồi vẽ những mô tự, thành hình, có lẽ anh là một nhà văn. Mùi cà phê phát xuất từ căn phòng bên làm tôi tỉnh ngủ hơn bao

giờ. Trong hơn một nửa đêm làm quen với căn gác trọ này, những chiều thứ bảy cùng những chiều chủ nhật. Cái sự phá vỡ đục ngăm từ trong lòng đất. Từ căn phòng này phát xuất hơn lên cơn bão ngăm trong tôi từ ký vãng. Những phiền gổ cách ngăn không xa nên thường nhật tôi thấy lao xao những tiếng động không tên tuổi, đáng lẽ của đàn bà con gái phải làm nhưng anh một mực đều đặn, ăn cơm thán trong một hàng nào và về đây không giờ giấc. Nụ cười vương loã trong những chiều thứ bảy, chủ nhật để rồi về thương nhớ.

Không như lúc nào, tôi ngồi trong đỉnh sự hoang vu, sự xa cách của hai khoảng trời chen chúc và thên thang. Nếu phải chen chúc thì sự phức tạp ở nơi đó hơn lên là trách nhiệm, nếu là thên thang thì bơ vơ bão lốc. Sống chung trong một đoạn sống, yêu nhau trọn vẹn, phức tạp ở chỗ lo cho nhau, tìm thấy nhau, sung sướng trong ân ái, nhưng một phút nào đó thấy thừa thãi nhau, bù trừ vào những lúc độc thân mà thiếu thốn, sự thiếu thốn đẹp đẽ hương thơ biết bao nhiều khi thừa thãi. Ta thử ép mình làm hòn đá. Tôi nhủ với căn gác cô đơn như vậy và trong ngày những buổi đến với những mái đầu xanh khai phá khu rừng văn hóa buổi khai sơ làm êm cuộc đời trôi nổi. Nhưng sự hoang vắng trong căn gác hay tâm hồn thiếu thốn, ngày tháng đục khoét, gặm nhấm tôi đâm liều không cần hương thơ thiếu thốn mà đay rứt mà phải là thừa thãi của tầm thường háo hức, và cả như lúc nay tôi từ bỏ ép mình làm hòn đá. Từ lúc bực mình đưa tôi lang thang trên phố vắng. Tôi lê bước chân xanh lá vàng trên khoảng đường vô định nghĩ miên man về lý thuyết không đâu tự dẫn vật hồn mình. Sự dẫn vật êm ái hơn hoang mộng phải im lìm chờ bộc phát thiệt hại nhiều hơn là lợi ích. Cũng vẫn con đường phố người ta

dẫm chân lên nhau và chẳng ai nhường ai nổi một nửa bước chân tìm nếp sống. Chiếc nắp bia giữa đường được xe cộ tuần tự nhau đè ép mỏng xuống mặt đường nhựa khổng lồ. Nhìn tận ngọn tháp của nhà thờ đức bà tôi liên tưởng tới ông chủ loài người:

-Thế tại sao ông để nước Nam điêu linh khốn khổ, cứ đà chiến tranh này không mấy chốc mà nhân loại tận diệt. Họ giết nhau trong rừng, họ giết nhau ngoài đô thị, họ giết nhau trong làng mạc, họ giết nhau trong đêm tối đã đành, họ giết nhau trên chiến trường có vũ khí đối địch đã đành, miễn sao họ lừa để giết nhau, họ còn đòi giải phóng nhau giữa thanh thiên bạch nhật, họ giết nhau khi người kia đi trên con đường với chiếc xe màu chống đối, màu phân biệt, họ giết nhau từng người và có khi cả đám đàn bà trẻ con không có vũ khí đối địch chúng chỉ biết ôm vú mẹ và bán ná thung. Hỡi ông trời ngoảnh mặt lại mà xem, hay ông cũng sợ những lần đạn vô tri không biết tránh ông là chúa tể vũ trụ, hay ông nghe tiếng vũ khí nổ to hơn tiếng sét làm ông nhụt chí tinh thần. Phút giây nào đó loài người cũng phàn nàn đến độ như vậy, đến độ người ta không tin có cả ông hay là ông quá bất công không giơ roi tầm sét mà phán trừ chúng. Khắp đường chúng tôi thấy đông nghẹt cả lính, lính trong nhà chưa đủ, phải mang thêm cho thêm vào đó những lính mũi lõ, mắt xanh, những anh da ngăm ngăm đen đeo trên mũ những dấu hiệu riêng biệt để dễ nhận nhau rồi phút phong tục hoá lính miền nam đất việt, cảm giác buồn đó đem đến tôi nỗi buồn và chán nản cho mảnh đất mẹ đau thương nhỏ bé và bây giờ tôi ép mình thành hòn đá trở lại. Hòn đá đi qua những khúc quanh bờ vờ tìm khúc bờ vờ khác. Tiến tới bên tàu tôi ngồi trên băng đá, nhìn mặt nước đục ngầu, chán quá đi thôi tôi trở về bằng con đường khác xoay lại tìm vết chân bờ vờ đó hầu mong

khi về đổi khác. Tôi gặp anh trong ngạc nhiên xao động:

-Cũng đi dạo?

-Còn ngược lại?

Qua hai câu hỏi như đã quen lâu thắm nhuần nơi nhau tự nhiên, cả hai nhìn nhau mỉm cười thân thiện trong cái nhìn có nghĩa:

-Hỏi gì xách mé thế?

-Tại em. Tôi lên tiếng trước một lần nữa:

-Đi dạo cô đơn thế sao?

-Vì lần này tôi không được trả giá cô đơn mãi.

-Hỏi gì đâu thế?

-Sao?

Sự gặp gỡ chìm tôi sâu vào đêm tối hơn nhiều giờ. Nếu một mình tôi thao thức trở lại căn gác. Tôi đánh mất rơi đằng sau những cô đơn đúng như đổi hướng chiều đi về, tôi đi với anh thực thụ như người tình, sau một thời gian tôi rời bỏ vùng quê thân yêu lần đầu tôi được sự ve vuốt êm đềm trong sạch, những lá me nhỏ bay lượn rồi đậu trên đầu trên tóc như những cánh bông ý nhị, gió thổi lạnh tôi khoanh tay ôm lấy hai vai, chàng khoác chiếc áo ấm mà chàng đang mặc trên vai tôi có hơi chàng sưởi trước và khoảng đi gần lại nhau hơn:

-Em đi dậy học ?

-Vâng và anh?

-Viết và đi rong trong những ngày chiều thứ bảy, chủ nhật.

-Em thì khác, muốn khóc trong những ngày người đi chơi ấy và hết!

-Đáng vui nhỉ? Em nên làm thế để khỏi ngồi im băng khuôn nghe khắc khoải.

Ra khỏi con đường vắng lặng chúng tôi chẳng nói với nhau gì nữa, lắng nghe xáo trộn âm thanh và những âm thanh đó đưa chúng tôi về vết chân khởi thủy chúng tôi vào một căn gác mà một trong hai chúng tôi khác lạ căn gác đó người khác lạ phải là kẻ khác không tôi, pha cà phê và cả hai đều đồng ý, lần đầu tiên khách đến căn gác trọ này được đãi bằng cà phê lại là người lân cận. Tôi cảm thấy giao động hoàn toàn khi cởi chiếc áo choàng để nhóm lửa, chân tay luống cuống pha cà phê, trí não tôi hoàn toàn bất lực nhiều bắp thịt run rẩy thừa thãi vô kể, ngồi đối diện nhau nghe khuấy động yêu thương theo từng giọt cà phê nhỏ xuống và rồi ngấm dần vào cơ thể. Bâng quơ gợi chuyện:

-Anh xem tập này chưa?

-Rồi.

-Anh thích hợp chỗ nào trong chuyện?

-Ở câu nói thẳng thắn của cô gái, biết hy sinh cho tình yêu. Tôi ngồi yên lặng trả lời sự nhận đúng của chàng. Sau câu chuyện có vẻ chàng bị xáo động và thể hiện run rẩy trên đôi môi, gờ tay coi đồng hồ che dấu phần khúc khó hiểu về tình cảm của chàng. Chúng tôi im lặng nhiều giây. Khoảng không gian nếu phân tích được thì mang nhiều tếu tố yêu đương pha loãng vào không khí, một thứ không thể thiếu của loài người trong sự sống. Tôi quên lãng tất cả để tâm tập trung vào những hàng chữ trên cuốn nguyệt san đang trên bàn bầy chợt chàng hỏi?

-Làm cho tình cảm lắng đọng chỗ này sao?

-Chả lẽ để vậy mãi?

-Em giải quyết thì đúng hơn.

-Tùy ông trời ban cho anh một lối nghĩ, ác lắm. Sự thực hiện diện hình dáng thân yêu của Thảo làm tôi vụng dại và ngồi yên trên ghế nghe vụng dại tâm hồn, sự vụng dại sa ngã. Ở vào ngàn này tuổi người con gái nào ai cũng đều muốn một tấm chồng, chợt nhiên nghĩ đến chuyện đó và cười khẩy. Tôi hỏi:

-Anh cười gì vậy?

-Cười thiên hạ.

Trong lúc này tôi không biết phải nên trở lại làm hòn đá hay không cũng chẳng biết nữa, sự mặc nhiên này chứng tỏ sự đã thua của tôi, tôi sợ phải trống vắng trở lại, trở về nguyên thủy, thường bị dồn nén khắc khoải tháng năm và chỉ chờ phá vỡ. Cũng như ngày nào đó Thảo phải đi tận miền xa, nửa năm trời trôi qua như cả thế kỷ, lúc đó vắng khúc tình ái quay vòng trong tôi từng giây phút nó gọt dũa, đục đẽo nóng bỏng, tôi chai lỳ gắng gượng những đêm tối thao thức, lúc đó tôi mới thấy nó quật dậy mãnh liệt, nếu có nhau không biết bao nhiêu hậu quả. Trên căn gác lúc này chúng tôi nhìn nhau một lúc rồi về. Tôi nói:

-Anh qua em xơi cơm.

-Anh nấu lấy tiện hơn lỡ sau này vợ anh đi lính và ngược lại. Tôi tổng tình anh một câu:

-Vợ anh không đi lính đâu, mà dậy học. Anh ngược lên nhìn tôi và trong khúc yêu đương này tôi không còn đủ để phân tích màu ánh mắt, tự nhiên tôi tin tưởng mãnh liệt rằng tôi sẽ thỏa mãn, thỏa ước. Cùng đẩy hành lang anh về nhà vui vẻ sau khi ôm thật chặt lấy tôi trong nhiều giây, tôi vật mình xuống giường trọn hưởng sung sướng. Căn phòng lúc này tôi cảm thấy không trống trải, chiếc giường cỏ

tắm tắm xanh mát tôi nằm trên đó thiu thiu ngủ trên ngực người tình. Sau đó vài phút tôi nhận thức điều đi tung tăng huyền ảo lúc về. Tôi đã tất nhiên thay đổi hẳn nếp sống thường lệ, biết mình đã len sâu vào trong tình ái. Không giờ khắc nào tôi thân ái hơn bây giờ và để giây phút mở khơi lại đó vắng.....

Tôi trở bệnh thành linh, trong bụng đau quặn không thể chịu nổi nên rên rên thành tiếng, có tiếng chàng hỏi vọng sang:

-Lệ em còn thức hay ngủ?. Tôi mặc kệ không trả lời. Cơn đau vẫn miên man. Có tiếng đẩy cửa vào:

-Em đau hay mơ?

-Em đau.

-Đau ở đâu? Chàng hỏi:

-Bụng em đau quặn lên. Chàng hỏi:

-Trưa đến giờ em ăn những gì? Đau ở đâu đau lắm không? Vừa hỏi anh vừa bật đèn sáng lên, còn tôi ái ngại khai bệnh trạng thẹn thùa tôi đợi hỏi một lần nữa mới trả lời:

-Em chỉ ăn sơ một miếng bánh mì. Suy nghĩ một hồi chàng nói:

-Em đói bụng đấy. Tôi bật cười lên được dù đang đau, em day và xoa ấn thật mạnh vào chỗ bụng bị đau, và day mạnh lên chỗ đau một lát.

Một lúc sau anh đưa qua cho trong một tô mì và bảo ăn. Trong không đồng ý nhưng cũng không cãi tôi ngồi ăn cho anh vui lòng, anh hút thuốc kể chuyện phiếm cho tôi vui, tôi mãi nghe chuyện anh kể và ăn quên khuấy đau lúc nào cũng chẳng hiểu nữa. Anh rót nước đưa tôi uống, như lúc này tôi muốn nũng nịu anh. Nghe lời anh tôi đứng dậy đi lại dăm phút, một lúc sau khỏi hẳn đau bụng thực sự, tôi vẫn nghi ngờ cách chữa bệnh của anh. Nhưng ngồi mà ngẫm nghĩ thì từ hôm

trước cho đến giờ tôi chẳng bỏ vào bụng một chút cơm nào ngoài mẩu bánh mì nhỏ với miếng chả, miệng tôi cảm thấy như ăn đất bùn nên chẳng thèm ăn và nuốt đi được. Ra cửa đứng sóng đôi với anh. Không biết nghĩ ngợi anh tiến tới nắm tay tôi và hỏi:

-Em bớt chưa? Bệnh đau bao tử đấy. Tôi ứ ớ không trả lời được, rồi vòng tay mở rộng, tôi rơi vào thung lũng tình yêu lặng thinh nghe tim đập loạn, hơi thở dồn dập. Tình cảm bị dồn nén từ vùng trời quen thân yêu của Thảo. Tôi đã phủ nhận lòng không chịu nhìn nhận sự thực giờ đây...

Tôi nhắm mắt lại tận hưởng, và chấp nhận luật âm dương của trời đất, một thứ luật bù trừ để thay thế vào chỗ của Thảo xưa kia, nay chấp nhận người tình mới, người tình trên căn gác trọ mới, trong khoảng trời mới, vùng đất khuấy động những văng khúc của Thảo để mở kỷ nguyên cho một cuộc tình duyên. Tôi gục đầu vào hòn đá thứ hai, thứ hòn đá phải có nếu là sinh vật trên trái đất này, tôi biết tôi lãng mạn nhưng tôi mềm yếu hay ông trời đã định ra một người con gái là phải như thế vì những khoảng giấc cô đơn nó đục khoét, gặm nhấm làm tôi sợ hãi chạy trốn đến bây giờ, trong vòng tay trong thung lũng này tôi lại hối hận, có lẽ linh hồn Thảo biết được trời ơi Thảo có buồn không?.

-Thực sự em chẳng quên anh được Thảo ạ. Tôi mãi nghĩ những chuyện không đâu và bệnh tật theo đó mà giảm khỏi dần như những xúc động đang trong thung lũng tình. Tôi đẩy anh ra và:

-Về ngủ đi anh, khỏi rồi. Đóng cửa lại tôi đánh một giấc đến chiều một cách ngon lành chưa từng có...

Buổi sáng thức dậy thật sớm sớm hơn lúc thường, anh đã kêu tôi dậy để chia tay một cách bỡ ngỡ, tôi giật mình kinh ngạc, anh kín

đáo thật cho tới hôm nay như chiếc pháo nổ. Tôi mới biết được anh đã ký thác cuộc đời cho đất nước, hành trang thiên lý anh đã chấp nhận. Tôi cúi người nghe lòng nức nở, câu nói trước kia tôi nói với Thảo bây giờ tôi phải nghe như một tội phạm nghe ông biện lý tuyên bố khung án hình phạt, nhắc đi nhắc lại tội trạng xin tòa xử phạt đến mức tối đa. Tôi thực sự nghiến răng chịu đựng này không được đề phòng trước. Tôi cúi xuống để mặc anh bước ra và thực sự bước ra khỏi cuộc đời. Hai hàng lệ lăn dài trên má nghe tim vỡ từng mảnh. Căn gác này thượng đế nếu có chỉ để một hòn đá mà thôi, tiếng động mực thước khuấy động phương trời khác hoặc đến một nơi tiền đồn heo hút nào nơi đó không tùy thuộc theo ý riêng mình mà phải bóp méo theo một khuôn khổ chung. Tôi ngồi yên nghe anh bước đi từng bước một qua vỉa hè chung, tới đường và mất hút chung trong đám rừng xe. Trời vẫn còn tối chưa sáng hẳn, một vài hàng bánh rong vượt qua chiếc xe đậu. Những giọt nước mưa từ hôm qua vẫn còn ướt át trên mặt đường, mùa mưa bắt đầu khởi sự.....

thái san 63

Vay trả

Mắt tôi dăm dăm chăm chú nhìn không chớp mắt khi nàng vừa đưa bà bác họ xuống bậc thềm phía sau nhà, đối diện chỗ thường ghé thăm một người bạn khốn khổ vì thừa kiện về đất đai nhà cửa. Khi quay lại bắt chợt nhận mắt nàng cũng hơi như muốn né trách, tuy nhiên bản chất ít khi dám nhìn thẳng vào ai. Biết rõ nàng vừa về từ nước ngoài. Tôi cũng đã rõ hẳn điều đó. Tôi

vẫn theo thói cũ "dửng dưng".

Từ ngoài phía ngõ nhà cạnh cột điện, đầu nhà chị gái nàng. cũng là chỗ tranh chấp đất đai do kẻ xâm người lấn. Cuối cùng chẳng ai nhường ai, biến cái ngõ thênh thang khi xưa trở thành ngõ hẹp chỉ đủ dong chiếc xe đạp vào, ra.

Mấy nhà trong ngõ bàn tán, to tiếng, cãi cọ nhau om xòm.

Nhà của bà chị nàng sống cạnh đây là cái thềm sau vựa xuống, cũng như sống trong dầu sôi lửa bỏng. Tuy nhiên thời này được miếng đất mặt tiền, có chỗ cho mẹ của bà chị cũng đỡ hơn khá hơn nhà nàng tuốt mãi xa qua chợ, khu chợ miền đông nổi tiếng về mọi nguồn, như bao suối nước nóng lạnh đổ dồn về.

Có lẽ nàng giận tôi là vô tình, vì thấy mà chẳng hỏi han gì cả.

Theo tôi, hạnh phúc ai có nấy giữ.

Nay đã đến và đã có.

Nhớ lại chuyện ngày xưa, khoảng cách từ ngày biến cố bảy năm xảy ra. Trường đại học không người dạy, phải giải tán. Nàng dời trường kéo theo bao yêu thương triu mến. Tôi dành cho nàng khi lỡ vận không hề thở than, cho đến khi nàng cất bước sang ngang theo H, một người chồng cưới đảng hoàng, về nước. Tôi giữ nguyên tâm sự chẳng thể ai biết. Tôi nghĩ có lẽ đến chính nàng cũng chẳng hề hay biết nữa, nếu xét đơn sơ hay qua lần chẳng thể nào nhìn ra việc đó. Tôi yêu nàng hơn cả chính bản thân.

Nhiều lần tôi phải hỏi mẹ. Từ sự giải thích dần dà hiểu rõ thêm là sự yêu thương cần thiết đến bậc nào, có thể chết vì người mình yêu.

Không ngờ bất chợt một hôm nàng quay ngoắt nói:

-Này anh, chiều nay mình gặp nhau nhé. Xa nhau bao ngày, cô đọng, nín nhịn. Tôi bèn để xuôi theo cơ thể:

-Nhưng ở đâu?

-Nhà em.

-Không sợ ai nữa sao. Có gì đâu mà sợ. Khoảng hơn một giờ trưa nay nhé thì ai biết hở anh.

-OK.

-Nói tiếng Mỹ?

-Tiếng nước ngoài.

-Hường cũng vậy.

-Dĩ nhiên.

-Ready.....

oOo

Tôi cũng chưa hiểu lắm sự vay trả như thế nào. Khi tuổi đời cũng chưa từng trải bao nhiêu. Tuy nhiên khi bước qua bậc tiểu học, thì chính mắt tôi thấy nhiều sự vay trả nhãn tiền. Bằng chứng ngay cận kề, nghe nói trước bà cụ lúc còn sống, nói:

-Cứ tự nhiên vay khắc trả à.

-Sao mẹ?

-Tức như đời cha ăn mặn đời con khát nước.

-Bu đi thiên chúa giáo nhưng bu vẫn tin như vậy sao? Thực tế con chẳng biết ra sao nữa. Thế có khổ cho đời con không.

-Mày sao ngớ ngẩn thế ư? Ngưng một lúc bà nói tiếp:

-Hãy thử nhìn cái thằng Giáo mà xem nè. Ngày xưa ông bố dựa vào quyền thế của ông Cố Trác và vài, mấy người có quyền thế khác, như ông trùm Ô, ông Biểu... chiếm cứ bằng mọi cách được miếng thổ cư của người cho mình, hiện đang ở và đã bán cho người khác, những tưởng mình sẽ giàu to, nhưng ai dè trúng lúc đồng tiền đang bị lạm phát, mang gửi ngân hàng lời có nhưng vẫn thành, bằng huê. Xem thấy bây giờ có phải trả lại không vậy, con chị, bệnh hoạn, thằng em, như thằng ngố, cho nhận làm phó hiệu trường Sông mây cũng bỏ, nay lại đến con vợ cũng bỏ nốt. Rốt cuộc đời nó đi về đâu. Sau khi bán căn thổ xưa kia bố chiếm của người, nay bán lại cho tiệm vàng, hàng tháng họ cho thuê ba triệu một tháng. Hỏi thử, với thời đại này, lấy đâu một tháng ra bấy nhiêu tiền hờ trời không đến chết à.

Còn cô chị, bị ung thư tràng nhạc chữa chạy hoá trị mất khoảng mấy trăm triệu, cuối cùng phải bán nhà để trả nợ vay mượn chữa bệnh. Thế là căn nhà chung xưa kia xôi hồng bông không, của người trả cho người. Bu tôi nhìn thẳng vào mấy đứa con cùng nói như dậy bảo:

-Thế đấy không là vay trả thì là cái gì.

Thực tế chính tôi cũng chưa hiểu nổi chữ “vay trả”. Vì đời hỏi phải biết thêm về tôn giáo Phật, hay hơn nữa đã qua một quãng đời và gặp nhiều sự vay trả trước mắt mới thấy rõ chữ, câu đó.

Thằng đã đọc nhiều, sách luận ngữ về con người, và cuộc sống tâm linh trước và sau, tất sẽ hiểu thế nào hay và rõ hơn.

Chính tôi viết bài này nhiều người vẫn chưa đồng ý, vì có thể họ

không hoặc chưa biết, kèm theo bên cạnh đôi khi về khác tôn giáo. Cũng có người nói:

-Cái thằng hiền lành lại thường hay chết trước .

Bởi thế muốn nói về vay trả. Có thể phải nhiều hay vài chục tiền trước mắt chứng nhận mới hòng đôi người thông cảm, đồng quan điểm.

Nãy giờ nói chuyện người bây giờ đến ngồi bên cạnh mẹ. Trời cũng bắt đầu mưa, tức thời tiết đang bước vào những tháng hè, nóng nực vô kể. Tôi muốn tâm sự cùng mẹ nhiều hơn nhưng lại ngại, nhất là nói về chuyện vợ con. Thực lòng, nhưng tôi vẫn ướm thử:

-Theo mẹ con dâu cần nhất điều gì hở bu?

-Biết vâng lời, dịu dàng, sáng tạo, tiết kiệm, nữa là ít lời. Thì tất nhiên ai cũng mến.

Sau khi đưa bé con nàng đã lớn. Tôi lặng thinh, dù gia đình, xã hội, nhìn vào chê dè bủ. Chỉ nói với nàng:

-Em đừng sợ dư luận nữa.

-Nhưng họ để yên em ư?

-Anh cứ nhận nó là con anh thế thôi, chẳng sao cả, miễn là em nên thân thuộc với bà ấy hơi nhiều và kỹ lưỡng. Và em cứ tiếp tục đi dạy.

-Sao, đi dạy lại sao, em nhìn thấy mặt thằng đó sao chịu được?

-Anh đã bảo hành rồi cơ mà.

-Nhưng chắc em nghỉ dạy.

-Cái đó tùy em.

-Và em nghỉ hẳn dạy học ư? Phải cho thằng đó thấy mặt chứ, có khi cho nhìn mặt con nữa, đấy mới là hình phạt nó, em hiểu chưa.

-Nói đến thằng chó đó làm chi nữa anh, bỏ nó đi.

-Nhưng dù sao nó cũng là cha con gái em mà.

-Vĩnh biệt, em làm em chịu, giá mà em chỉ cần biết anh trước khoảng vài tuần là khác hẳn rồi.

Vừa cơm xong đến chỗ hẹn. Thuê phòng cũng chẳng mấy vui, nàng đã hỏi:

-Anh còn dành chỗ nào cho em không?

-Không, chẳng ai muốn chiếm chỗ của ai cả.

-Là của ai.

-Của H.

-Anh sai quá, trước cũng là của anh và bây giờ cũng thế.

-Em bắt đền anh đó chớ đừng để ai xâm lăng chỗ của em nhé, kẻo

em tự vận đẩy đừng ham.

Nàng nói tôi khiếp sợ, một ngày nào chẳng lành lại cũng đổ cho chính tôi. Tôi bèn cãi:

-Chắc em đã dành cho anh bao giờ chưa.

-Anh chê thì có.

-Xét thân em cũng đẹp không đến nỗi, sao chê?

-Những hành động với em bắt buộc em phải chiếm đoạt chứ không còn phải là cãi lý nữa.

-Sao nay em dữ hơn xưa nhiều quá.

-Do anh và vì anh cả.

Không thời thế tất không xảy đến những chuyện chẳng ra gì như thế bao giờ hưởng hồ, người dân hiện đang đói khát, thử hỏi người dân để vậy mãi sao....

Suy nghĩ mông lung tôi chưa phải trả lời ra sao nữa.

Tôi bị trả vì vay nàng khi nàng cố tình níu giữ. Tuy nhiên khổ nỗi lúc nàng đang bối rối về chuyện đứa con.

Tôi đã đến với nàng vừa an ủi, để có thời gian cho nàng tự tạo và chữa lại bức tranh tình và chẳng muốn tiếp tục sa đọa nữa.

Chỉ vì tôi yêu nàng chân thật, sau khi tiếp cận và quen thói, quen mùi, trong nàng có và đang níu giữ những gì mà tôi muốn, cần, một cách tha thiết.

Có thể rằng có thể là nàng nghĩ tôi đã lợi dụng nàng không chừng. Tôi cũng chẳng dính chính chẳng giải thích. Cái quan trọng nhất lúc đó là:

Nàng sẽ vượt biên bằng mọi cách. Mà theo tôi lúc này tức qua cái sống chết. Tôi tự hỏi:

-Như vậy chi cho mất tương lai. Khổ nỗi một người con gái mới trong dòng tu vừa ra là mang theo của nợ của kẻ chiến thắng, kiêu binh.

Mặc dù tôi và mọi cách bạn bè khuyên nhủ:

-Dù sao đứa con chẳng là kẻ có tội.

Mấy tháng sau làng lầy H, H cũng có hai đứa con. Cái chính là nàng đã có một người chồng chính thức. Lẽ tất nhiên tôi phải, và bắt buộc trả nàng lại cho đời. Và nàng đã qua được con thuyền và bến khác bảo hành chắc chắn hơn. Cái khổ là nàng vẫn nuôi tiếc. Hai chữ:

-Tình yêu.

Nuôi tiếc, và nuôi tiếc khôn nguôi.

Tôi nhớ lại lúc nàng cố tình cài đặt ngày đi chơi. Tôi nhận lời, trúng ngày ông trẻ bên nhà bạn gái tôi mất.

Hai đứa rủ nhau, đi xuống tuổi khu Tân vạn, vào sâu.

Cái đáng tội là chính chúng tôi chưa hề mượn phòng bao giờ. Lại. Những năm tháng đói khổ theo chính sách kinh tế tập quyền, không ai muốn phí phạm một số tiền vớ vẩn, nên chẳng bao giờ mượn phòng làm chi. Lại nữa nhà mình có đầy đủ phương tiện, ẩm cúng.

Cho nên đi chơi xa chẳng hề nghĩ bao giờ. Nay nghe bạn nàng đã theo cách vô cớ.

Có lẽ là lần cuối theo ý nàng định, nên tôi cũng lặng thinh. Tuy nhiên trong tâm trí chẳng ổn thỏa.

Lời ru:

*Anh ơi cho đến tận bao giờ
Anh mới thấy em hết bé thơ
Bao giờ em lên ngôi thần tượng
Xóa ở tim anh nét hững hờ*

thái san

Vỡ Đất

Sau ngày giải phóng.

Bất đắc chí tôi đi theo ông bạn già vào trong một nhánh sông tuốt xa ơ là xa hướng Đông Bắc người ta gọi là Sông Lạnh.

Theo tôi đoán chắc chẳng ai đến nên gọi là sông lạnh với chiếc xe đạp cộc cạch nhưng vẫn còn thuộc loại công tử đó bạn, nhiều

người còn đi xe dép cơ mà (ý nói đi chân không) quá tuyệt với thời đại này còn đòi hỏi gì nữa nào:

- Cậu cứ vào đó mang theo ít mảnh lưới bắt cá thì sẽ biết tất cả những điều bí ẩn của cuộc đời à.

Tôi lặng thinh dù gì chính thức bây giờ tôi cũng chẳng muốn làm ăn gì cả, sau cuộc bại trận chúng tôi:

- Nói chung đây là những người lính chế độ cũ thất trận, những người yêu nước thường bất đắc chí, cũng bị như bất đắc chí sau khi gọi là được giải phóng đất nước nên tâm sự buồn rười rượi chẳng muốn làm ăn gì cả nữa.

Bởi thế câu nói của một ông bạn khiêu gọi lên cái lòng tự ái cũ kỹ của tôi làm cho tôi thêm thêm và cũng đang muốn được một chỗ yên tĩnh, vừa để tránh cái xấu hổ vừa để tìm một đường nào bất kỳ để né có gì vui mặt hoặc trốn chạy.

-Dù rằng sẽ chẳng trốn chạy được chính bản thân mình là một thằng bại trận, nhưng cuộc sống vốn dĩ bao gồm những bất hợp lý và vân vân, thế là tôi đi thẳng một mạch vào tận tận trong khúc sông phía tây bắc miền đông nam bộ để kiếm cách tìm chỗ nằm và sáng tối vui với ruộng vườn và vài ba con cá chính bản thân mình bắt được.

Thật tôi không ngờ rằng có một ngày nào tôi phải vào tận rừng thiêng nước độc để sống để cố tìm lấy một cách sống đơn sơ và mộc mạc chân chất đến như vậy, cuộc đời có những điều không ngờ đã xảy ra như vậy đó.

Những buổi tối ướt quần đùi đến dăm ba bận, thế mới thấu hiểu được những người chuyên nghiệp đánh dậm như thế nào, vừa

thay và phơi ngay một tí lại phải mặc vào chưa kịp khô, có những hôm bỏ hết vì mất công thay quá bất chợt trời sáng, các cô xóm ngoài vào làm ruộng, ối trời phải nằm ngâm mình trong nước khoảng vài ba mươi phút mới đứng lên mà về được tới lều thay vào thì người đã lạnh cóng quá và quả thật là tai hại nhiều lúc chẳng làm sao mà tè được.

Đến một chiều kia tôi đi xem miếng đất để làm ruộng.

Tôi và nhà tôi hai dân tay trắng mà đi làm ruộng thật khó mà tin nhưng đã quyết phải hành nên bèn xắn quần áo xóc vai đi như mừng mở cờ, nhưng nghiêm nhiên tôi đã có hai sào rươi ruộng nước:

-Thế cũng được.

Tiếng nhà tôi nói có vẻ như khuyến khích.

Tôi hừnm trong cổ họng và biết chắc sẽ không kham được nhưng đã quyết thì phải hành có sao nào cố xem thử ý chí của bản thân:

-Em cố gắng giúp anh để chúng ta đi tiếp nốt con đường này đi chứ bây giờ biết làm sao. Mặt trời đã lên cao lắm.

Đến giờ ăn, ngồi giữa mặt ruộng mở cơm ra ăn như chưa từng bao giờ ăn như vậy nàng nói:

-Một gô cơm đầy, hai cái thìa, hai lá khoai, một ít tép khô rang mặn:

-Ăn mặn sau này bị bệnh cao huyết áp đấy.

-Cao huyết áp không bằng thấp cái bụng em ạ.

-Cố mà ăn cho nhiều để lấy sức mà cấy, mà trồng, mồ hôi đổ ra hết muối. Tất nhiên làm ruộng thì cơ cực lắm.

Ai cũng đều biết vậy cả nhưng thực tế hơn mới biết cái cực của nó.

Mang trong người với một ý chí chưa đủ nhưng phải có cái sức mạnh trầy trụa để thiết thực với chuyện làm, ăn, uống vân vân thì mới nắm bắt được những công việc thường ngày, đấy là chưa nói đến những ngày lúa đã chín và thu hoạch, nếu không kịp thì lại là một chuyện khác.

Bao gồm thu, gặt, đập, xay xát, tuốt và những ngày đó công việc tới tấp như không thể bao giờ ngừng, sau đó cũng nhàn hạ vài ngày rồi lại bước vào mùa.

Nếu tính tổng kết lại thì cũng chẳng được bao nhiêu công một ngày thua người đi làm mướn hay đi làm sở nên những ngày sau này đa số các người trẻ đều tập trung đi làm xí nghiệp hết, vừa có tiền vừa quần áo đẹp hơn ra, còn có chỗ tán gẫu, còn thời gian se sua với thiên hạ chứ như đi làm ruộng đầu cắm xuống đất chổng lên phơi nắng trầy trụa, nếu muốn không đen thì mắt mũi bung bít như ninja (người bịt mặt trong phim kiếm hiệp) chẳng ai trông thấy ai cả, mất cái đẹp của con người.

Nên sau này các cô các cậu thường rủ rê nhau đi làm hết còn mấy ông già bà cả tiếc ruộng vườn chịu khó làm lấy một mình thôi. Rồi đến ngày kia đất có giá thì con cái bắt đầu xâu xé nhau từng mảnh chia chác trước mặt bố mẹ giống như đổi đời hết. Tôi thường nói: -Kỳ này đời nó lộn ngược thế rồi các ông bà ạ, rồi anh em đánh mắng nhau, như đối xử với nhau như người dưng vậy thôi, còn có khi coi nhau như kẻ thù.

Thế mới đón đời. Tôi nhìn thấy nhiều gia đình bắt đầu có nhiều vàng, nhiều tiền hơn nhưng đạo đức bắt đầu suy đồi thế ráo cả từ cha đến con, từ cấp cao đến cấp thấp, từ cán bộ cho đến phó

thường dân, chẳng còn ai tin ai được nữa:

-Thế hệ suy đồi tất cả tiền, tiền và tiền là trên hết, ngoài ra còn thế, quyền và phen phung nữa, cứ chê rồi khen ngoài ý muốn của nhân dân những tưởng là cuộc sống bắt đầu lý tưởng, như diễn tuồng trên sân khấu và người bị xem là quần chúng.

Các gia đình thường chỉ chú trọng việc làm nên không biết con cái bây giờ chúng cần gì. Một ông nói:

- Chúng cần xe, điện thoại di động, việc làm trong một công ty, chiều đàn đúm với nhau chẳng biết chút xíu gì về xây dựng nước nhà chúng chỉ biết đi, đi và đi, và khi về thì luống tuổi rồi.

Đại chúng, ảnh hưởng này có khi phải kéo dài hàng thế kỷ mới sửa chữa được cái đau khổ vẫn là đại chúng và quy luật không ai dám kiện củ khoai cả.

Tôi suy nghĩ và đau buồn cho chính con cháu mình rồi cho đám đông một phần, sự bại hoại ăn ruồng từ trong ra ngoài, từ trên xuống dưới, thay vì sửa chữa thì chỉ làm chiếu lệ qua lần nên không bao giờ hết nổi.

Tôi lấy một thí dụ:” có một anh chàng ca kia sau khi bị sa thải lẽ bị tiêu diệt luôn.

Nhưng không có chuyện như vậy.

Thay vào đó đổi đi đơn vị khác làm chức trưởng phòng ca khác thì làm sao mà diệt hết nổi.

Làm như tiếp tay cho hưởng thụ vì sau khi giải phóng.

Có nghĩa là như lời bác Hồ nói:

-Xây dựng lại bằng trăm lần ngày xưa.

Cái vỡ đất là phải hủy bỏ hết những cái gì quá tồi tệ để xây dựng

lại một cuộc sống khác làm cho chính cái cũ phải thay đổi và từ đó ta suy niệm cho chính sự đổi thay làm cho quần chúng đồng tình theo chung về một mối và cảm thấy đó là đường tin tưởng về cách cai trị của thiếu số lãnh đạo xây dựng một nước trong sạch lành mạnh mới hòng sẽ có ngày tiến lên cuộc sống cộng đồng đại đồng. Ở đây ta thấy thiếu tư tưởng lớn, và thiếu cố vấn lớn, tũn mủn ề ọt, tiểu kỹ, ích kỷ, không có tầm vóc....

Khổ quá nói cho bao nhiêu cho vừa, hiện tại một người có tay nghề phải chui vào cuốc đất mong trồng lên vài củ khoai, sản món độn no lòng như tôi thì làm sao có ý nghĩa gì nữa, sau đó còn phải lo chuyển được về tới nhà, vì sản xuất chỗ nào để chỗ đó nói và chụp mũ cho buôn bán là công việc của tư sản mại bản, hôm nào chuyển được vài củ khoai về được tới nhà là mừng rỡ vô hạn, cha con vợ chồng hồ hởi phấn khởi nói theo kiểu của cộng sản là như vậy.

Tôi chỉ tiếc cho đời tôi là bao nhiêu năm học nghề vô tuyến điện bổng dưng ông chủ tịch áp bảo gia đình chúng tôi không lao động nên phải di chuyển đi kinh tế mới.

Tôi quá hoảng bèn phải đi tập tành cuốc đất và vỡ đất để chứng tỏ mình cũng là kẻ lao động chuyên chính khỏi phải đổi đi chỗ khác làm mất điểm tựa và gia đình mình sau này khỏi oán thán là chính bản thân tôi không hy sinh cho toàn gia đình nên dù sao tôi cũng vẫn cố gắng hết sức mình chu toàn trách nhiệm của một người chủ gia đình mai ngày khỏi ân hận.

Hôm nay ghi lại những ngày này để cho toàn bộ gia đình hiểu cho bản thân tôi.

Đành rằng chúng tôi thuần về vật chất.

Đôi khi tôi nghĩ đến những cuộc sống tâm linh tức giữa con người và trời đất vì trong đó thuộc về cuộc sống linh hồn.

Nếu thí dụ chế tạo được một con vật nhưng để nó tự đi theo ý của mình vì không có sự sống tôi nghĩ trong đó do thượng đế tạo ra.

Mà cái do con tạo tức thượng đế tạo, nó là khoảng cách giữa người và thần nên phải dùng một cách suy luận thế nào mà hiểu mới được chứ cứ cứng ngắc là con người bởi khi mà ra thì cũng chưa hẳn thuyết phục.

Thưa quý vị khi nói đến hai chuyện là chính trị và tôn giáo thì tôi tránh xa chẳng thể nào cãi cho nổi mà có khi còn hiểu lầm mình là thế này thế nọ ít ra khi nói những chuyện đó thì phải có đồng song, đồng hành, còn chưa dám nói chữ đồng chí đâu.

Bởi thế mình tức chúng ta phải tạo ra một sự suy luận để làm đề nhưng chung một lối là dùng để suy hướng cho những người chưa hiểu hoặc cố tình không hiểu mang tính cách đại chúng, dễ, đơn giản mà thoát thai cho đại quần chúng. Tôi sợ nhất chữ quần chúng vì là cả một đám đông bắt buộc phải sống trong một khuôn khổ chung là đất nước dưới quyền của thiểu số lãnh đạo cộng đồng, bởi thế ta phải đơn giản hóa những câu nói những tuyên truyền thì không được nên chúng tôi có lẽ phải nghĩ lại sao cho đúng với sự hiểu biết đơn giản của một con người, rất thường mà thôi mới được. Mục đích kiến tạo một nước bình thường, hòa hợp, để mọi người cùng chung một ý hướng xây dựng lại dân tộc sau bao nhiêu năm đau khổ.

Không lẽ tôi cũng phải thưa với các bạn về đúng và sai. Cái đó mới

là cái khó.

Tôi thí dụ:

Tôi làm những chuyện sai mà tôi lại báo cáo chỉ về một vài người mà vẫn cho là đúng và cứ vẫn cương quyết là đúng và lại quay phim chụp hình công quảng bá trên đài thì đó là dùng phương tiện nói đúng chứ không phải làm đúng thì sao nào thưa quý vị.

Nhưng vẫn chưa sai, đó chỉ là dùng tiểu xảo chứ cuộc sống vẫn là cuộc sống, không được quyền phải như thế này hoặc như thế kia thì sao.

Tôi lấy thí dụ như những người hợp tác lao động, nói đơn giản là đi làm nước ngoài. Người thì nói là:

-Đem con bỏ chợ, người thì lại nói làm gì có chuyện đó thì biết tin vào ai. Mà thời nay là thế hệ đa truyền thông thì tin vào ai đừng ai? Làm sao bỗng dưng thay đổi được sự hiểu biết, rồi hoán chuyển thành thực thì trong cuộc sống sau đó cùng nhau hưởng cuộc sống. Bởi thế giữa đúng hay sai rất khó lường với thời cuộc.

Bên cạnh tôi là những người có chí huyết với cuộc sống mới vào làm ruộng tập thể vẫn không đủ cơm ăn.

Cuối cùng cũng bị thu hết đất vào tay chúng lấy lý do không hợp tác xã nữa thế là công cốc, còn lại phải ký cho chúng lấy hợp lý.

Cái dở là trên nói đúng và dưới làm sai.

Tôi không muốn nói và động chạm gì đến chính trị, như chỉ nói chữ đúng và sai là khó khăn nhất, vì biết làm sao là đúng và sai bây giờ vì chỉ đi theo một chiều thôi.

Họ vẫn lười thì nói và làm như vậy nhưng chỉ diễn viên thay cho diễn đạt là đúng thì nghiêm nhiên chúng ta cùng nói đúng ư???

Một buổi chiều tôi lững thững xách ít cá vừa bắt được không biết bây giờ bán cho ai vì vào buổi chiều, thường bán sáng tức là mình phải rọng vào trong một cái giỏ sau đó để gom sáng bán. Đi chiếc xe tương đối tốt thế mà cũng bị hư lên xuống bởi đường dính đất bùn, có điều lúc nào khi vào cũng mang theo gói thuốc lá, còn sang (hơn đĩ) tức là nghèo mà xài sang gói thuốc phù đổng.

Khi đi nhà tôi đã cảnh giác:

-Hôm nay đổi đời hè.

-Đứng lại, thu mua hết cá này. Thế ông định mang cá đi đâu zậy?

Thời buổi nay làm ăn tại chỗ. Tôi nói:

-Thưa ông làm ăn tại chỗ tức là đi thu cá của nhân dân ư?

Về đến nhà mặt nhăn như khỉ. Tôi bị vợ tôi búa cho:

-Sao nay anh nói đi mua thuốc lá Phù đổng cơ mà.

-Có phù mở thì có em ạ. Tần này tuổi mà cũng bị thu mua, gớm chửa. Sao anh không nói tao đây gần bẫy chực rùi bây. Thì ra đó mùa nóai.

Tôi nhại lại. Chưa thấy ai nói vì tuổi tác mà không thu mua cả. Nếu thế người ta lợi dụng cái tuổi để chuyên chở thì lũng đoạ cả nhà nước của ông rùi còn chi nào oeng.

Nhìn thẳng vào mặt nhau cười như nắc nẻ.

Những nỗi buồn đó rồi cũng qua đi đó là một cái may giữa đúng và sai. Thế còn hai là cái gì hử ông zậy?

Nói. Hỏi xong chính mình trả lời lấy chính mình, vì có ai trả lời cho thỏa mãn những câu hỏi mãi được đâu.

Cái quan trọng nhất là chính sách và thực thi phải đi song hành cho dân cảm thấy thoải mái cho cuộc sống mỗi ngày thêm đầy đủ,

vui tươi, ấm no.

Khốn nỗi con người luôn mơ ước đầy đủ , được đầy đủ lại đòi thêm chẳng biết đâu cho vừa và đủ cả.

Tôi chỉ làm bầm:

-Cúi xin thượng đế nếu có ban ơn lành cho chúng con cùng những người thân.

Đánh máy: Thái San

Nguồn: Thái San

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 14 tháng 12 năm 2005